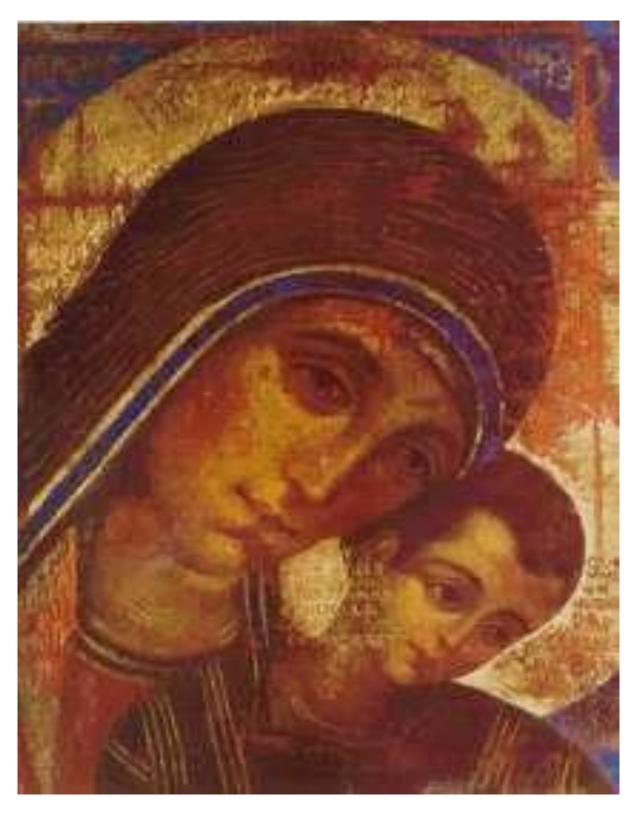
OFISI YA MASOMO - KIPINDI CHA MWAKA

JUMA LA 21 - JUMA LA 34

JUMA LA ISHIRINI NA MOJA. KIPINDI CHA KAWAIDA

DOMINIKA YA ISHIRINI NA MOJA

SOMO LA KWANZA: Sef 1, 1-7. 14-2,3

Kiitikizano:

K. Mtafuteni Bwana, enyi nyote mlio wanyenyekevu wa dunia, ninyi mliozitenda hukumu zake. * Zitafuteni haki, unyenyekevu na upole.

- W. Heri ninyi mlio maskini, kwa sababu ufalme wa Mungu ni wenu.
- **K.** Zitafuteni haki, unyenyekevu na upole.

SOMO LA PILI:

Toka Hati ya kichungaji"Gaudium et spes" ya Mtaguso wa kiekumene Vatikano II juu ya Kanisa na uliwengu wa leo.

Tumaini katika ulimwengu bora zaidi

Hatujui muda ambamo nchi na watu zitakapomalizika, wala hatujui namna ambayo dunia itageuzwa.Hakika, yapita sura ya ulimwengu huu, ulioumbuliwa na dhambi. Ila twajua, tokea ufunuo, kwamba Mungu anaandaa makao mapya na nchi mpya, itakaamo haki, na ambayo heri yake itashibisha kwa wingi matakwa yote ya amani yanayotoka kwenye moyo wa watu.Hapo, mauti ikishindwa, wana wa Mugnu watafufuliwa katika Kristo na yale yaliyopandwa katika udhaifu na uharibifu yatavaa kutoharibika: na ukibaki upendo pamoja na matunda yake, vitakombolewa tokea utumwa wa uovu viumbe vile vyote, Mungu alivyomfanyia mwanadamu.

Hakika, twaonywa kwamba hamfai kitu kwa mwanadamu kupata ulimwengu wote, akijipotea baadaye mwenyewe. Hata hivyo kungojea nchi mpya hakupaswi kudhoofisha, bali zaidi kuchochea bidii kazini inayohusu dunia ya wakati huu, ambamo wakua mwili ule wa ubinadamu mpya unaofaulu tayari kutoa mfano wa mbele wa yale yatakayokuwa ulimwengu mpya. Kwa hiyo, ingawa twapaswa kutofautisha vema maendeleo ya kibinadamu, toka uenezaji wa ufalme wa Kristo, hata hivyo, kwa kiasi ambacho twaweza kuchangia vizuri zaidi jamii ya kibinadamu, maendeleo haya ni ya muhimu sana kwa ufalme wa Mungu.

Naam, mema, kama heshima ya mwanadamu, undugu na uhuru, yaani, matunda mema ya maumbile na ya kazi yetu, baaya ya kuyaeneza duniani katika Roho ya Bwana, na kulingana na amri yake, tutayapata tena, ila yakitakaswa na kila doa, yakiangaziwa na kubadilishwa, wakati ambapo Kristo atamkabidhi Baba ufalme wa dunia na wa milele: "ulio ufalme wa ukweli na uzima, ufalme wa utakatifu na neema, ufalme wa haki, upendo na amani".Hapa duniani upo tayari kwa fumbo; lakini, kwa ujio wa Bwana, utafikia kwenye utimilifu.

<u>Kiitikizano:</u> Zab 96,11; Isa 49,13; Zab 72,7

K. Mbingu na zifurahi, nchi na ishangilie; enyi milima, pazeni sauti kwa furaha: * Bwana awahurumia maskini wake.

- W. Siku zake yeye, haki itasitawi na wingi wa amani:
- **K.** Bwana awahurumia maskini wake.

JUMATATU YA ISHIRINI NA MOJA

SOMO LA KWANZA: Sef 3,8-20

Kiitikizano:

K. Nitasaza ndani yako watu wanyenyekevu na maskini. * Mabaki ya Israeli watalitumainia jina la Bwana

- W. Nitawapa watu midomo safi, ili waliitie wote jina langu:
- **K.** Mabaki ya Israeli watalitumainia jina langu.

SOMO LA PILI:

Toka "Maelezo juu ya Yohane" ya mt. Tomaso wa Aquino, mpresbiteri.

Mabaki ya Israeli watakula na kupumzika

"Mimi ni mchungaji mwema" (Yn 10,11). Ni juu ya Kristo kuwa mchungaji. Naam, kama kundi laongozwa na kulishwa na mchungaji, hivyo waumini walishwa na Kristo na chakula cha kiroho, kwa mwili na damu yake.

"Kwa maana", asema Mtume, "mlikuwa mnapotea kama kondoo, lakini sasa mmemrudia Mchungaji na Mwangalizi wa roho zenu" (I Pet 2,25). Na nabii: "Kama mchungaji, yeye analilisha kundi lake" (Isa 40,11).

Lakini, kwa kuwa Kristo amesema kwamba mchungaji aingia kwenye mlango na kwamba yeye ndiye mlango, ila hapa asema ya kuwa yeye ni mchungaji, yafuata kwamba yeye aingia kwa njia yake mwenyewe. Na kweli aingia kwa njia yake mwenyewe, kwani ajifunulia mwenyewe na kwa njia yake mwenyewe amjua Baba. Sisi twaingia kupitia kwake, kwani twafanywa naye kuwa wenye heri.

Lakini angalia kwamba hakuna mwingine, nje yake, ambaye ni mlango, kwa kuwa hakuna mwingine aliye nuru halisi, bali anayo ikiwa yatoka kwake. "Yeye hakuwa nuru", yasemwa juu ya Yohana Mbatizaji, "bali alipaswa kutoa ushuhuda kwa nuru" (Yn 1,8).

Bali juu ya Kristo imesemwa: "Ilikuja ulimwenguni nuru halisi, amtiaye nuru kila mtu" (Yn 1,9). Na, kwa hiyo, hakuna asemaye juu yake kwamba ni mlango. Hilo, Kristo aliliacha kwa ajili yake tu. Bali aliwashirikisha wengine jukumu la kuwa wachungaji. Naam,Petro alikuwa mchungaji, pia mitume wengine; ni wachungaji maaskofu wema. "Nitawapa ninyi wachungaji, yasema Maandiko, wanipendezao moyo wangu" (Yer 3,15). Na, ingawa vichwa vya Kanisa, walio wana wake, wote ni wachungaji, hata hivyo anena ya kuwa yeye kwa namna ya pekee: "Mimi ni mchungaji mwema", ili kuingiza kwa upole fadhila ya upendo. Upendo ndio wajibu wa kwanza wa mchungaji mwema, kwa hiyo asema: "Mchungaji mwema atoa uhai wake kwa ajili ya kondoo zake" (Yn 10,11). Naam, ipo tofauti kati ya mchungaji mwema na mbaya: mchungaji mwema alenga faida ya kundi lake, yule mbaya faida yake mwenyewe.

Walinzi wa kondoo hawadaiwi, ili kufikiriwa wema, kuhatarisha maisha yao kwa wokovu wa kundi. Lakini, kwa kuwa wokovu wa kundi la kiroho unao uzito zaidi kuliko maisha ya kimwili ya mchungaji, hatari ya kundi inapokumba, kila mchungaji wa kiroho hana budi kukabili sadaka ya maisha ya kimwili.Ndiyo asemayo Bwana: "Mchungaji mwema atoa uhai wake kwa ajili ya kondoo zake". Yeye awatolea nafsi yake kwenye utekelezaji wa mamlaka na upendo. Yote mawili yatakiwa: kwamba wamtii na kwamba awapende. Naam, la kwanza bila na la pili halitoshi

Kristo ametupatia mfano wa fundisho hili: "Kwa kuwa aliutoa uhai wake kwa ajili yetu, imetupasa na sisi kutoa uhai wetu kwa ajili ya ndugu" (I Yoh 3,16).

Kiitikizano:

K. Mimi nitatafuta kondoo zangu, waliotawanyika katika siku ya mawingu na giza, * na kuwakusanya katika nchi zote

- W. Kondoo zangu hawatapotea milele, wala hakuna mtu atakayewapokonya katika mkono wangu;
- **K.** na kuwakusanya katika nchi zote.

JUMANNE YA ISHIRINI NA MOJA

SOMO LA KWANZA: Yer 1, 1-19

Kiitikizano:

K. Kabla sijakuumba katika tumbo, nalikujua; na kabla hujatoka tumboni, nalikutakasa; * nimetia maneno yangu kinywani mwako.

- W. Mimi, Bwana, nimekuita katika haki; nimekulinda na kukutoa uwe agano la watu na nuru ya mataifa:
- **K.** nimetia maneno yangu kinywani mwako.

SOMO LA PILI:

Toka "Homilia" ya mt. Yohane Krisostomo, askofu.

Njia tano za upatanisho na Mungu

Je, mwataka niwaambie kuhusu njia za upatanisho na Mungu? Ni nyingi na tofauti, lakini zote zapelekea mbinguni.

Ya kwanza, ni ile ya kuhumu dhambi zetu. Ukiri kwanza dhambi yako, nawe utahesabiwa haki (Isa 43,25-26). Kwa hiyo hata nabii alinena: "Nalisema: Nitayakiri maasi yangu kwa Bwana, nawe ukanisamehe upotovu wa dhambi yangu"(Zab 32,5).

Hukumu, basi, hata wewe makosa yako. Hayo yamtoshea Bwana kwa ukombozi wako. Na pia ukihukumu makosa yako utakuwa na uangalifu zaidi, kabla hujaangukiamo. Chochea dhamira yako iwe mshitaki wako wa ndani, ili isikushitaki baadaye mbele ya mahakama ya Bwana.

Hii ndiyo njia moja ya msamaha, na bora; lakini ipo nyingine isiyo chini yake: usikumbuke makosa ya adui, utawale hasira, usamehe ndugu waliokukosea. Hivyo pia tutakuwa na msamaha wa makosa tuliyomfanyia Bwana. Na hii ndiyo namna ya pili ya kulipia dhambi. "Kwa maana mkiwamasehe watu makosa yao, na Baba yenu wa mbinguni atawasamehe ninyi" (Mt 6,14).

Je, wataka kujifunza njia ya tatu ya utakaso? Ni ile ya sala yenye utauwa na iliyofanywa vema itokayo kwenye undani wa moyo.

Na, ukitaka kujua pia ya nne, nitasema kwamba ni kutoa sadaka. Hiyo ina thamani kubwa sana. Tuongeze pia hayo: Mtu akijienenda na kiasi na unyenyekevu ataangamiza kwenye msingi dhambi zake kwa nguvu siyo ndogo kuliko tulivyosema hapo kabla. Ni shahidi mtoza ushuru asiyeweza kukumbuka matendo mema, ila, badala yake, alitoa kukiri kwa unyenyekevu makosa yake na hivyo alikombolewa na mzigo mzito aliokuwa nao juu ya dhamira.

Tulionyesha njia tano za upatanisho pamoja na Mungu. Ya kwanza ni kuhukumu dhambi zetu wenyewe. Ya pili ni kusamahe makosa. Ya tatu ni sala, ya nne kutoa msaada; ya tano unyenyekevu.

Usibaki, basi, bila kufanya kitu, bali kila siku tafuta kusonga mbele kwenye njia hizo, kwa sababu ni rahisi, na huwezi kutoa sababu ya umaskini wako ili kuepa. Lakini, hata ungalijipata

kuishi katika ufukara mzito, utaweza daima kuacha hasira, kutekeleza unyenyekevu, kusali bila kikomo na kukataa dhambi, na ufukara hautakuwa kwako kizuizi kamwe. Lakini, je nasema nini? Hata katika njia ile ya msamaha ambamo kunadaiwa kugawa pesa, yaani kutoa msaada, umaskini sio kizuizi. La. Aonyesha hayo, mjane aliyetoa senti mbili.

Basi, kwa kuwa tumejifunza namna ya kuponya majeraha yetu, tuzitumie dawa hizi. Tukipata, baadaye, afya halisi, tutafurahia kwa ujasiri mesa takatifu na kwa utukufu mkuu tutaenda kumkuta Kristo, mfalme wa utukufu na tutashinda kwa daima mema ya milele, kwa neema, huruma na wema wa Bwana wetu Yesu Kristo.

<u>Kiitikizano</u> Tob 12,8-9; Lk 6,37-38

- **K.** Bora ni kusali pamoja na kufunga; yafaa kutoa sadaka kuliko kuweka akiba ya dhahabu. * Sadaka zinasafishia mbali dhambi zote.
- W. Achilieni, nanyi mtaachiliwa; wapeni watu vitu, nanyi mtapewa.
- **K.** Sadaka zinasafishia mbali dhambi zote.

JUMATANO YA ISHIRINI NA MOJA

SOMO LA KWANZA: Yer 2,1-13. 20-25

Kiitikizano: Yer 2, 21; Mt 21,43; Isa 5,7

- **K.** Mimi nimekupanda mzabibu mwema sana: umegeukaje, basi, kuwa mche usiofaa wa mzabibumwitu? * Ufalme wa Mungu utaondolewa kwenu, nao watapewa taifa lingine lenye kuzaa matunda yake.
- W. Nilitumaini kuona haki, na kumbe! dhuluma; nilitaraji aunyofu, na kumbe! kilio cha mdhulumiwa.
- **K.** Ufalme wa Mungu utaondolewa kwenu, nao watapewa taifa lingine lenye kuzaa matunda yake.

SOMO LA PILI:

Toka "Hotuba" za mt. Kolumbano, abate.

Aliye na kiu, aje kwangu na anywe

Ndugu wapendwa, sikilizeni kwa makini. Yale nitakayowaambia yahitajika kwa wema wenu. Ni kweli zitakazotuliza kiu ya roho yenu. Yaani, nitasema juu ya chemchemi isiyokauka ya Mungu. Lakini, hata yakiwashangaza, nitawaambia: Msitulize kamwe kiu yenu. Hivyo mtaweza kuendelea kunywa kwenye chemchemi ya uzima, bila kuacha kamwe kuitamani. Ni chemchemi ile ile ya maji hai inayowaita kwake na kuwaambia: "Mtu akiona kiu, na aje kwangu anywe"(Yn 7,37).

Twahitaji kuelewa vema yale tunayopaswa kunywa. Na awaambie hayo nabii Yeremiya mwenyewe, pia yawaambie hayo chemchemi yenyewe: "Wameniacha mimi, chemchemi ya maji ya uzima, asema Bwana" (Yer 2,13). Ni, basi, Bwana mwenyewe, Mungu wetu Yesu Kristo, chemchemi hiyo ya uzima inayowaalika kwake, ili tunywe toka kwake. Anywa kwake yule ampendaye. Anywa kwake yule atulizaye kiu toka neno la Mungu; ampendaye kwa hamu kubwa. Anywa kwake awakaye na upendo kwa ajili ya hekima.

Naam, Bwana ni mtamu na mpole: ingawa tunamla na kumnywea, hata hivyo twapaswa kuwa daima na njaa n akiu, kwani ni chakula chetu na kinywaji chetu. hakuna atakayeweza kumla na

kumnywea kabisa, kwa sababu kwa kumla na kumnywea, yeye hamaliziki wala kuisha. Huu mkate wetu ni wa milele, chemchemi yetu ni ya kudumu, tena ni tamu.

Kwa hiyo, nabii asema: "Kila aonaye kiu, njoni majini" (Isa 55,1). Chemchemi hii ni kwa yule aliye na kiu, si kwa yule aliyeshiba. Kwa haki, basi, awaita kwake wale wenye kiu, aliyewatamka wenye heri katika hotuba mlimani. Hawa hawanywi kamwe ya kutosha; bali, zaidi wanakunywa, zaidi wana kiu.

Basi, yahitajika, enyi ndugu, kwamba sisi twatamani daima, tutafute na tupende "chemchemi ya uzima, Neno wa Mungu aliye juu" (YbS 1,5), ambamo, kulingana na maneno ya Mtume, "hazina zote za hekima na maarifa zimesitirika" (Kol 2,3).

Ukiwa na kiu, unywe kwenye chemchemi ya uzima; ukiwa na njaa, ule mkate huu wa uzima. Wenye heri wale wenye njaa ya mkate huu na kiu ya maji haya, kwa kuwa hata wakila na kunywa daima, wataka kula na kunywa bado. Bila shaka ni kitamu mno chakula kinacholiwa na kinywaji kinachokunywa ile mtu asijisikie ameshiba na kuudhiwa, bali daima mwenye hamu na mwenye kuridhika. Kwa hiyo, nabii asema: "Onjeni, mwone ya kuwa Bwana yu mwema"(Zab 34,8).

Kiitikizano:

- **K.** Yesu akasimama, akapaza sauti yake: * Mtu akiona kiu, na aje kwangu anywe.
- W. Aniaminiye mimi, mito ya maji yaliyo hai itatoka ndani yake.
- **K.** Mtu akiona kiu, na aje kwangu anywe.

ALHAMISI YA ISHIRINI NA MOJA

SOMO LA KWANZA: Yer 3,1-5; 19-4,4

Kiitikizano:

K. Ijapokuwa maovu yenu yanatushuhudia, ee Bwana, lakini utende kwa ajili ya jina lako! * Bwana, kama Wewe ungehesabu maovu, nani angesimama?

- W. Maana kurudi kwetu nyuma ni kwingi, tumekutenda dhambi.
- **K.** Bwana, kama Wewe ungehesabu maovu, nani angesimama.

SOMO LA PILI:

Toka "Hotuba" ya mt. Kolumbano, abate.

Mungu ni yote kwa ajili yetu

Tusikilize, enyi ndugu, mwaliko, ambao kwake Uzima wenyewe, ulio chemchemi siyo tu ya maji hai, bali pia chemchemi ya uzima wa milele na wa mwanga, watualika kwake. Naam, toka kwake, zinatoka hekima, uzima, mwanga wa milele. Mwanzilishi wa uzima ni chemchemi ya uhai, mwumba wa nuru, chemchemi yenyewe ya nuru. Tusishughulikie mambo yanayotuzunguka, bali tulenge mtazamo kuelekea juu, kuelekea chemchemi ya mwanga, ya uzima na ya maji hai. Tufanye kama samaki, ambao wanatoka baharini wakivutwa na chechemi nyangavu. Tuinuke ili kunywa kwenye chemchemi ya maji hai inayobubujikia uzima wa milele (Yn 4,14).

Ewe Mungu mwenye huruma na Bwana wa fadhila, ungekubali kuniita kwenye chemchemi hiyo, ili hata mimi, pamoja na wale wote wenye kiu nawe, ningeweza kunywa toka maji hai, yanayobubujika toka kwako, chemchemi hai. Ningeweza kulewa na utamu wako usiosemeka, bila

kutengana nawe kamwe, mpaka kusema: Jinsi ilivyo tamu chemchemi ya maji hai; maji yake yanayobubujikia uzima wa milele hayakosi kamwe!

Ee Bwana, wewe mwenyewe ndiye chemchemi ya kutamaniwa daima, ambamo sisi twapaswa kuendelea kutuliza kiu na ambamo sisi tutakuwa daima na kiu.Tupatie daima,ee Kristo Bwana, maji haya ili yageuke pia ndani yetu kuwa chemchemi ya maji hai yanayobubujikia uzima wa milele!

Nauliza, kweli, jambo kubwa; nani asiyejua? Bali wewe mfalme wa utukufu, wafahamu kutoa mambo makubwa na mambo makubwa umeahidi.Hakuna kilicho kikubwa kuliko wewe: ila wewe umejitoa kwetu na umetolewa dhabihu kwa ajili yetu.

Kwa hiyo, twakuomba utujulishe tunachopenda, kwa kuwa hakuna kitu tunachotafuta kuwa nacho nje yako. Wewe ni yote kwa ajili yetu: uzima wetu, mwanga wetu, wokovu wetu, chakula chetu, kinywaji chetu, Mungu wetu.Twakuomba,ee Yesu wetu, kuongoza mioyo yetu kwa pumzi ya Roho wako na kuchoma nafsi zetu kwa upendo wako ili kila mmojawetu aweze kusema kwa ukweli wote: Nijulishe yule inayompenda nafsi yangu (Wim 1,6); naam, nimejeruhiwa na upendo wako.

Natamani kwamba yale majeraha yachapwe ndani yangu, ee Bwana. Yenye heri roho iliyochomwa na upendo! Hiyo itatafuta chemchemi, itakunywa mle. Akinywa, atakuwa daima na kiu. Akituliza kiu, atatamani kwa hamu zaidi, yule ambaye ana kiu daima naye, hata akiendelea kunywa kwake. Kwa namna hii, kwa roho, upendo ni kiu itafutayo kwa uchu, ni jeraha liponalo. Mungu na Bwana wetu Yesu Kristo, daktari mwenye huruma, akubali kujaza kwa jeraha hili la wokovu undani wa roho yangu, yeye ambaye pamoja na Baba na Roho Mtakatifu ni Mungu mmoja, milele na milele. Amen.

Kiitikizano:

- **K.** Kila anywaye maji nitakayompa mimi, hataona kiu milele: * ndani yake yatakuwa chemchemi ya maji, yakibubujikia uzima wa milele.
- **W.** Bwana, unipe maji hayo, nisione kiu tena:
- K. ndani yake yatakuwa chemchemi ya maji, yakibubujikia uzima wa milele.

IJUMAA YA ISHIRINI NA MOJA

SOMO LA KWANZA: Yer 4,5-8. 13-28

Kiitikizano:

- **K.** Mbele ya hasira yako, ee Mungu, nchi ilitetemeka: * utuhurumie, usituangamize kabisa.
- W. Utuinue, Mungu, wokovu wetu; uikomeshe hasira yako juu yetu:
- **K.** utuhurumie, usituangamize kabisa.

SOMO LA PILI:

Toka "Maelezo juu ya Yoeli" ya mt. Yeronimo, mpresbiteri.

Nirudeni mimi

"Nirudieni mimi kwa mioyo yenu yote" (Yoe 2,12), mkaonyeshe toba ya roho zenu kwa kufunga na kwa kulia na kwa kuombolea, ili, mkifunga sasa, baadaye mweze kushiba; mkilia sasa, baadaye mcheke, mkiombolea sasa, baadaye mfarijike. Kwenye mazingira ya huzuni na ya taabu ipo desturi ya kurarua mavazi. Hivyo alitenda, kulingana na Injili, Kuhani mkuu ili kufanya zito

zaidi shtaka dhidi ya Bwana, Mwokozi wetu, na hivyo pia Paulo na Barnaba, waliposikia maneno ya kukufuru. Basi, Yoeli anena: "Rarueni mioyo yenu, wala si mavazi yenu, mkamrudie Bwana, Mungu wenu, kwa maana yeye ndiye mwenye rehema, amejaa huruma, si mwepesi wa hasira, ni mwingi wa rehema" (Yoe 3,13).

Mrudieni Bwana Mungu wenu, ambaye mmeenda mbali naye kwa uovu mliyofanya, wala msikate tamaa kamwe kupata msamaha kwa uzito wa makosa, kwa sababu huruma isiyo na mipaka itayafuta yote hata yakiwa mazito ya namna gani. Naam, Bwana ni mwema na mwenye huruma. Ataka zaidi toba kuliko kifo cha mdhambi. Ni mvumilivu na amejaa rehema, wala haigi kutovumilia kwa watu, bali angojea kwa muda mrefu uongofu wetu. Bwana ni "mwenye neema, amejaa huruma, si mwepesi wa hasira, ni mwingi wa rehema, naye hughairi mabaye. N'nani ajuaye kwamba hatarudi..." (Yoe 2,13-14). Yupo tayari kabisa kusamehe na kuacha uamuzi wa hukumu aliotayarisha kwa dhambi zetu. Tukijuta mabaya yote tuliyofanya, ataacha uamuzi wa adhabu na uovu aliotutishia kututendea. Tukibadili maisha, hata yeye atabadili uamuzi aliofanya kabla. Twasemapo kwamba alitutishia ubaya, hatusemi kuhusu uovu wa maadili, bali adhabu anayostahili kwa haki yule aliyekosea.

Yoeli, baada ya kutaja huruma ya Mungu kwa yule atubuye, asema: "N'nani ajuaye kwamba hatarudi na kugeuka na kutuachia baraka nyuma yake" (Yoe 2,13-14). Nabii ataka kusema: natimiza ujumbe wangu, nawashauri kwa toba, kwani najua kwamba Mungu ni mwenye huruma sana, kama inavyooneka toka sala ya Daudi: "Ee Mungu, unirehemu, sawasawa na fadhili zako: kiasi cha wingi wa rehema zako, uyafute makosa yangu" (Zab 51,1.3). Lakini, kwa kuwa hatuwezi kujua undani wa utajiri wa hekima na elimu ya Mungu –ndiyo daima mawazo ya nabii Yoelinapunguza maneno yangu na, kuliko kufikiri, natakia nikisema: "N'nani ajuaye kwamba hatarudi na kugeuka?". Kwa kusema: "N'nani?", mtu ahitaji kufahamu kwamba ni kitu kisichowezekana au, walau kigumu, cha kuelewa.

Maneno: Sadaka na toleo kwa Bwana Mungu wetu (Yoe 2,14) twayafasiri hivi: Baada ya Bwana kutoa baraka yake na kusamehe dhambi zetu, sisi twaweza kutolea dhabihu zetu kwa Mungu.

<u>Kiitikizano</u>: Zab 24,4; 2 Kor 6,6; Kol 2,14; Yoe 2,13

K. Mrudieni nyote Bwana kwa moyo safi na upendo halisi, * ili deni ya dhambi zenu ifutwe.

W. Rarueni mioyo yenu, wala si mavazi yenu, mkamrudie Bwana Mungu wenu,

K. ili deni ya dhambi zenu ifutwe.

JUMAMOSI YA ISHIRINI NA MOJA

SOMO LA KWANZA: Yer 7, 1-20

Kiitikizano: Yer 7,11; Isa 56,7; Yn 2,16

K. Je, nyumba hii, iitwayo kwa jina langu nipango la wanyang'anyi? * Nyumba yangu itaitwa nyumba ya sala kwa matifa yote.

- W. Msiifanye nyumba ya Baba yangu kuwa nyumba ya biashara.
- **K.** Nyumba yangu itaitwa nyumba ya sala.

SOMO LA PILI:

Toka "Homilia juu ya injili ya Matayo" sa Mt. Yohane Krisostomo, askofu.

Pamba hekalu lako, bila kusahau maskini

Je, wataka kuuheshimu mwili wa Kristo? Usikubali kwamba udharauliwe katika viungo vyake yaani, katika maskini, ambao hawana nguo za kujifunika. Usimheshimu hapa kanisani kwa nguo za hariri, bali nje wamsahau anapoteseka kwa sababu ya baridi na unyevu. Yule aliyesema: "Huu ndio mwili wangu", akithibitisha tukio kwa neno, alisema pia: Mmeniona na njaa, msinipe chakula (Mt 25,35) na kadiri msivyomtendea mmojawapo wa hao walio wadogo, hamkunitendea mimi (Mt 25,45). Mwili wa Kristo aliye altareni hahitaji vitambaa, bali roho safi; ila ule uliopo nje wahitaji uangalifu mwingi.

Tujifunze, basi, kumfikiria na kumheshimu Kristo atakavyo. Naam, heshima ya juu twawezayo kumtolea yule tunayemtaka kumheshimu ni ile atakayo yeye mwenyewe, siyo ile tunayofikiri sisi. Hata Petro alifikiri kumheshimu akimzuia kumtawadha miguu. Hayo hayakuwa heshima, bali ufidhuli. Hivyo, hata wewe umpe ile heshima aliyoamuru yeye, fanya kwamba maskini wanufaike na utajiri wako. Mungu hahitaji bilauri za dhahabu, bali roho za dhahabu.

Kwa hayo, sikusudii kuwakataza mfanye zawadi kwa kanisa. La. Bali nawasihi kutoa kwa hawa kwanza msaada. Naam, Mungu apokea vipawa kwa nyumba yake ya duniani, bali afurahia zaidi msaada unaotolewa kwa maskini.

Kwenye nafasi ya kwanza apata faida yule anayeutolea tu, bali katika ile ya pili yule apokeaye. Pale zawadi ingeweza kuwa nafasi ya kujivunia; bali hapa ni msaada na upendo. Faida gani aweza kupata Kristo ikiwa meza ya sadaka imejaa bilauri za dhahabu, bali nje anakufa na njaa katika nafsi ya maskini? Kabla, umshibishe mwenye njaa, na, baadaye tu, upambe altare kwa yale yanayobaki. Je, utamtolea kikombe cha dhahabu na hutampatia kikombe cha maji? Ipo haja gani ya kupamba na utando wa dhahabu altare yake, ikiwa, baadaye, humtolei vazi la lazima? Je, anapata faida gani? Niambie: ungeona mmoja bila chakula cha lazima na, bila kujali, ungepamba na dhahabu meza yake tu, je, waamini kwamba angekushukuru, au, kinyume, angekasirika nawe? Na ungemwona mmoja akivaa nguo mbovu na akiumwa na baridi, ukisahahu kumvika, ungemwinulia nguzo za dhahabu na kusema kwamba wafanya hayo kwa heshima yake, je asingeona kwamba amedharauliwa na kutukanwa kwa njia mbaya sana?

Fikiri kile kile juu ya Kristo, anapoenda kama msafiri na mhiji, akihitaji dari. Wewe wakataa kumkaribisha katika mgeni na wapamba sakafu, kuta na nguzo za jengo takatifu. Waweka minyororo ya fedha kwenye taa, bali huji kumtembelea akiwa amefungwa minyororo gerezani. Nasema hayo, siyo kwa kuwakataza kutafuta mapambo au vyombo vitakatifu, bali kwa kuwashauri kutolea, pamoja na hayo, msaada unaohitajika kwa maskini, au, vizuri zaidi, ili hayo yafanywe kabla ya yale. Hakuna aliyehukumiwa kwa kutosaidia kupamba hekalu, bali anayesahau maskini amepangwa kuzimuni, kwenye moto usiozimika na kwa mateso pamoja na mashetani. Kwa hiyo unapopamba mazingira ya ibada, usimfungie moyo wako kwa ndugu anayeteseka. Huyu ndiye hekalu safi zaidi kuliko lile.

<u>Kiitikizano</u>: Mt 25,35.40; Mit 19,17

K. Nalikuwa na njaa, mkanipa chakula, nalikuwa na kiu mkaninywesha, nalikuwa mgeni mkanikaribisha. * Kadiri mlivyomtendea mmojawapo wa hao ndugu zangu walio wadogo, mlinitendea mimi.

- W. Amhurumiaye maskini humkopesha Bwana.
- **K.** Kadiri mlivyomtendea mmojawapo wa hao ndugu zangu walio wadogo, mlinitendea mimi.

JUMA LA ISHIRINI NA MBILI. KIPINDI CHA KAWAIDA

DOMINIKA YA ISHIRINI NA MBILI

SOMO LA KWANZA: Yer 11,18-20; 12,1-13

Kiitikizano: Yn 12,27-28; Zab 42, 6

K. Sasa roho yangu imefadhaika; nami nisemeje? Baba, uniokoe katika saa hii? Lakini ni kwa ajiliya hayo nilivyoifikia saa hii. * Baba, ulitukuze jina lako.

- W. Nafsi yangu, kwa nini kuinama, na kufadhaika ndani yangu?
- **K.** Baba, ulitukuze jina lako.

SOMO LA PILI:

Toka "Hotuba" za mt. Augustino, askofu.

Bwana ametuhurumia sisi

Tuko kweli wenye heri, ikiwa yale tunayosikia au kuimba twayatekeleza. Naam, kusikiliza kwetu ni kama kupanda, bali katika tendo tunalo tunda la kupanda. Baada ya kusema hayo, nataka kuwashauri msiende kanisani na baadaye mbaki bila matunda, yaani, kusikiliza maneno mazuri mengi hivi ya kweli, bila baadaye kuyatekeleza.

Hata hivyo, tusisahau asemayo Mtume: "Kwa neema mmeokolewa kwa njia ya imani; ambayo hiyo haitokani na nafsi zenu, ni kipawa cha Mungu; wala si kwa matendo, mtu awaye yote asije akajisifu" (Efe 2,8-9). Na aongeza: "Mmeokolewa kwa neema" (Efe 2,5).

Kwa kweli, kabla, hakikuwepo cho chote chema maishani mwetu, ambacho Mungu angeweza kuthamini au kupenda, kama angalijiambia mwenyewe: "Tuende, tukawasaidie wanadamu hao, ili maisha yao ni safi". Hakuweza kuyafurahia maisha yetu kwa namna yetu ya kutenda, ila hakuweza kuchukia yale ambayo yeye mwenyewe alitenda ndani yetu. Kwa hiyo, atahukumu vitendo vyetu, bali ataokoa yale aliyotenda mwenyewe.

Basi, hatukuwa kweli wema. Hata hivyo, Mungu alituhurumia, akatuma Mwanawe, ili afe, sio tu kwa ajili ya wema, bali kwa wabaya, sio kwa wenye haki, bali kwa waovu. Hivyo ndivyo: "Kristo alikufa kwa ajili ya waovu"(Rum 5,6). Na, je, aongeza nini? "Ni shida mtu kufa kwa ajili ya mtu mwenye haki; lakini yawezekana mtu kuthubutu kufa kwa ajili ya mtu aliye mwema"(Rum 5,7). Yawezekana kwamba mtu awe na nguvu ya kufia mwenye haki. Lakini kwa mwovu, mbaya, mhalifu, nani angekubali kufa, isipokuwa Kristo tu, aliye mwenye haki hivi hata aweze kuwahesabia haki pia wasio haki?

Kama mwaonavyo, ndugu, hatukuwa na matendo mema, bali yote yalikuwa mabaya. Hata hivyo, ingawa matendo ya wanadamu yalikuwa yale, huruma ya Mungu hakuwaacha kamwe. Bali Mungu akatuma Mwanawe kutukomboa, si kwa dhahabu au kwa fedha, bali kwa bei ya damu yake, ambayo yeye, kama Mwanakondoo asiye na doa aliyepelekwa machinjoni, alimwaga kwa ajili ya kondoo waliochafuka, hata wakiwa wamechafuka tu, bila kuharibikiwa kabisa.

Hii ndiyo neema tuliyopokea. Kwa hiyo, tuishi kwa namna inayoistahili, kusudi tusidharau kipawa kikubwa hivi. Ametujia daktari mzuri na wa thamani kubwa hivi hata atukomboe na maovu yetu yote. Tukitaka kuangukia ugonjwa tena, sio tu kwamba tutajiletea hasara sisi wenyewe, bali tutajionyesha bila shukrani kwa daktari wetu.

Tufuate, basi, njia aliyotuonyesha yeye, hasa njia ya unyenyekevu, ile ambayo amepitia yeye mwenyewe. Naam, alituchorea njia ya unyenyekevu kwa mafunzo yake, akaipitia mpaka mwisho, akiteseka kwa ajili yetu.

Kwa hiyo, ili yeye aliyekuwa pasipo kifo, angeweza kutufia, "Neno alifanyika mwili, akakaa kwetu" (Yn 1,14). Asiyekufa alichukua hali ya kufa, ili kuweza kutufia na kuangamiza hivyo kwa kifo chake mauti yetu.

Hayo ndiyo aliyofanya Bwana, katika hayo alitutangulia. Yeye aliye mkuu alinyenyekea, akinyenyekea aliuwawa, akiuwawa akafufuka, akainulia ili kutotuacha sisi kuzimuni, bali kwa kuwakuza ndani yake, katika ufufuko wa wafu, wale ambao duniani humu aliwatukuza tu katika imani na katika maungamo ya wenye haki. Basi, alituomba kufuata njia ya unyenyekevu: tukifanya hayo tutamtukuza Bwana na, kwa haki, tutaweza kuimba: "Twakushukuru, ee Mungu, twakushukuru, tukiliita jina lako"(Zab 75,2).

<u>Kiitikizano</u>: zab 86,12-13; 118, 28

- **K.** Nitakusifu Wewe, Bwana, Mungu wangu, kwa moyo wangu wote, nitalitukuza jina lako milele: * maana fadhili zako kwangu ni nyingi sana.
- W. Ndiwe Mungu wangu, nami nitakushukuru, ndiwe Mungu wangu, nami nitakutukuza:
- **K.** maana fadhili zako kwangu ni nyingi sana.

JUMATATU YA ISHIRINI NA MBILI

SOMO LA KWANZA: Yer 19, 1-5. 10 – 20,6

Kiitikizano: Mt 23, 37; Yer 19, 15

- **K.** Yerusalemu, uwauaye manabii na kuwapiga kwa mawe wale waliotumwa kwako. * Ni mara ngapi nimetaka kuwakusanya pamoja watoto wako, kama vile kuku avikusanyavyo pamoja vifaranga vyake chini ya mabawa yake, lakini hamkutaka!
- W. Taifa langu, mmefanya shingo yako kuwa ngumu, msiyasikie maneno yangu.
- **K.** Ni mara ngapi nimetaka kuwakusanya pamoja watoto wako, kama vile kuku avikusanyavyo pamoja vifaranga vyake chini ya mabawa yake, lakini hamkutaka!

SOMO LA PILI:

Toka kitabu cha "Ufuasi wa Kristo"

Mungu amesema na manabii na asema na wote

Bwana asema: Sikiliza, mwana, maneno yangu, maneno matamu yapitayo kila sayansi ya wanafalsafa na wenye hekima ya ulimwengu. Maneno yangu ni roho na uzima (Yn 6,63). Siyo ya kupimwa na mizani ya hisia ya kibinadamu, wala kuyaangalia kwa msingi wa mapendezi ya watu, bali kuyasikiliza kwenye ukimya na kuyapokea kwa unyenyekevu wote na upendo mwingi.

Najibu: "Ee Bwana, heri mtu yule umwadibuye, na kumfundisha kwa sheria yako, upate kumstarehesha siku za mabaya" (zab 94,12-13) wala usimwache katika ukiwa duniani.

Mimi, asema Bwana, nimewaangazia manabii tangu mwanzo, na hata sasa naendelea kusema na wote. Lakini wengi wako wagumu na viziwi kwa sauti yangu. Wasikiliza kwa furaha zaidi ulimwengu kuliko Mungu. Wafuata kwa urahisi zaidi matakwa ya mwili kuliko raha ya Mungu. Ulimwengu unawaahidi mambo ya dunia, duni na wautumikia kwa bidii sana. Mimi naahidi mambo ya juu zaidi, mambo ya milele na mioyo ya watu imepoozeshwa pale. Nani anayenihudumia kwa bidii hivi, nani anayenitii katika vyote, kama wanavyoutumikia ulimwengu na wakuu wake?

Tahayari, basi, mtumishi mvivu na mwenye kulia, uonapo kwamba wao wako tayari zaidi kwa angamizi, kuliko wewe kwa uzima.

Wafurahia zaidi wao ubatili, kuliko wewe ukweli. Naam, mara nyigi tumaini lao lawadanganya; ila ahadi yangu hamdanganyi mtu ye yote, wala haimtumi mikono mitupu yule anitegemeaye. Niliyoahidi, nitaishika; niliyosema, nitayatekeleza; mradi wabaki imara na mwaminifu kwa upendo wangu mpaka mwisho. Ni mimi ninayetoa zawadi kwa wema, tena najaribu kabisa watauwa wote.

Andika maneno yangu moyoni mwako, ukayatafakari kwa bidii; kwenye muda wa jaribio yatakuwa kwako ya lazima. Usiyoelewa unaposoma, utayaelewa kwenye siku ya jaribio. Huwa nawajaribu walio wangu kwa njia mbili: kwa kishawishi na kwa faraja.Pia nawatolea kila siku masomo mawili: moja nikiwakanya mapotovu yao, lingine nikiwashauri kukua katika fadhila.

Aliye na maneno yangu na kuyadharau, anaye atakayemhukumu siku ya mwisho (Yn 12,48).

<u>Kiitikizano:</u> Mit 23,26; 5,1; 4,20

K. Mwanangu, nipe moyo wako, macho yako yapendezwe na njia zangu: *utakuwa mtu mkamilifu.

- W. Sikiliza hekima yangu, tega sikio lako kwa mashauri yangu:
- **K.** utakuwa mtu mkamilifu.

JUMANNE YA ISHIRINI NA MBILI

SOMO LA KWANZA: Yer 20, 7-18

Kiitikizano: Yer 20,10-11; Zab 31,14

- **K.** Rafiki zangu wote, wanaonivizia nisite: huenda akahadaika, nasi tutamshinda. * Lakini Bwana yu pamoja nami, kama shujaa mwenye kutisha.
- **W.** Maana nimesikia masingizio ya wengi; hofu ziko pande zote; wafanya hila wauondoe uhai wangu.
- **K.** Lakini Bwana yu pamoja nami, kama shujaa mwenye kutisha.

SOMO LA PILI:

Toka kitabu cha "Ufuasi wa Kristo".

Ukweli wa Bwana wadumu milele

Wewe wanguruma juu yangu hukumu zako, ee Bwana, na kwa hofu na tetemeko unatikisa mifupa yangu yote. Roho yangu inaogopa sana.

Nabaki na bumbuazi na kutafakari kwamba mbingu si safi machoni pako. Ikiwa umepata makosa katika malaika (Ayu 15,15; 4,18) wala hukuwaachilia, je, itatukia nini kwangu? Nyota za mbinguni zimeanguka (Ufu 6,13), nami, vumbi, najivunia nini? Watu fulani walionekana kuwa na mwenendo safi sana, walianguka chini kabisa; na yule aliyekula mkate wa malaika nilimwona kufurahia chakula cha nguruwe. Hakuna utakatifu, basi, ikiwa wewe, Bwana, waondoa mkono wako. Hakuna hekima inayosadia, ikiwa wewe waacha kutawala. Hakuna nguvu inayofaa, ukiaacha kutegemeza.

Tukiachwa, twazama na kuangamia, Bali, tukitembelewa, twainuka na kuishi. Tu wageugeu, lakini toka kwako twaimarishwa. Twapoa, bali wewe watuwasha upya.

Kila utukufu wa ubatili unamezwa na undani wa hukumu zako juu yangu. Je, kila mwili ni nini machoni pako? Je, labda, udongo utajivunia mbele ya yule aliyeufinyanga? (Isa 29,16) Vipi aweza kupotea katika majivuno, yule aliye na hisia hai ya ukweli na yupo chini ya Mungu?

Ulimwengu mzima usingefaulu kufanya kujivuna yule ajisikiaye chini ya sheria ya ukweli, wala midomo ya wote wenye kusifu itabadili yule aliyeweka tumaini lake lote katika Mungu. Hao wenyewe wanaosema ni ubatili hata wao; watadhiliwa kwa mlio wa maneno: "Uaminifu wa Bwana", lakini "wadumu milele" (Zab 117,2).

<u>Kiitikizano</u>: Zab 119, 115.114.113

- **K.** Enyi watenda mabaya, ondokeni kwangu, niyashike maagizo ya Mungu wangu. * Ndiwe sitara yangu na ngao yangu: neno lako nimelingojea.
- W. Watu wa kusitasita nawachukia, lakini sheria yako naipenda.
- **K.** Ndiwe sitara yangu na ngao yangu: neno lako nimelingojea.

JUMATANO YA ISHIRINI NA MBILI

SOMO LA KWANZA: Yer 26, 1-15

Kiitikizano:

- **K.** Jueni yakini ya kuwa: mkiniua, * mtajiletea juu yenu damu isiyo na hatia, na juu ya mji huu na juu ya wenyeji wake.
- W. Pilato akanawa mikono yake mbele ya mkutano, akasema: Mimi sina hatia katika damu hii,
- **K.** mtajiletea juu yenu damu isiyo na hatia, na juu ya mji huu na juu ya wenyeji wake.

SOMO LA PILI:

Toka "Maelezo juu ya Yohana" ya Origene, mpresbiteri.

Kristo alisema juu ya hekalu la mwili wake

"Livunjeni hekalu hili, nami katika siku tatu nitalisimamisha" (Yn 2,19). Watu bila adabu na wenye kushughulikia mambo ya dunia tu, naona wafanana na wale Wayahudi waliokasirika, kwa kuwa Yesu aliwafukuza wauzaji toka nyumba ya Baba yake. Wao waliomba ishara kama uthibitisho kwamba alitenda kwa haki na kama Mwana wa Mungu, kitu ambacho wao katika kutoamini kwao hawakutaka kukubali. Lakini Mwokozi alijibu akiunganisha mfano na ukweli, yaani, hekalu na mwili wake. Kwa wale walioomba: "Ni ishara gani utuonyeshayo, kwamba unafanya haya?", alisema: "Livunjeni hekalu hili, nami katika siku tatu nitalisimamisha". Yote mawili, iwe hekalu au mwili wa Yesu, kulingana na maelezo yanayowezekana, kwangu ni mfano wa Kanisa. Naam, hilo limejengwa na mawe hai. Limepata kuwa "nyumba ya Roho, kwa ukuhani wa kifalme" (I Pet 2,5). Limejengwa juu ya msingi wa mitume na manabii, naye Kristo Yesu mwenyewe ni jiwe kuu la pembeni" (Efe 2,20) na kwa hiyo laitwa hekalu. Lakini pia ni kweli kwamba "ninyi mmekuwa mwili wa Kristo, na viungo kila kimoja peke yake" (I Kor 12,27). Ikiwa ni hivyo yaweza kuangamizwa yale yanayohusu mawe ya hekalu. Bila shaka yaweza kutukia kwamba mawe haya yatawanywe, kama ilivyoandikwa kwenye zaburi 21, yanayomaanisha, nje ya mifano, kwamba mifupa ya Kristo yaweza kutengwa toka dhiki na dhuluma za wale wanaopinga umoja wa hekalu. Hata hivyo hekalu litajengwa tena na mwili utafufuka siku ya tatu, yaani, baada ya siku ya dhiki na baada ya siku ifuatayo, iliyo siku ya utimilifu.

Kweli itakuwa siku ya tatu katika mbingu mpya na nchi mpya, wakati ambapo mifupa hiyo iliyo nyumba ya Israeli, kwenye sikukuu ya Bwana, itahuishwa tena, baada ya ushindi wake juu ya mauti. Hivyo ufufuko wa Kristo baada ya mateso ya msalaba, waingiza fumbo la ufufuko wa mwili wote wa Kristo. Mwili unaoonekana wa Kristo ulisulibiwa, ukazikwa na, baadaye, umefufuka. Hivyo, mwili wote wa watakatifu wa Kristo unatundikwa kwanza msalabani pamoja na Kristo na, kwa namna fulani waacha kuishi. Naam, kama Paulo, kila mmoja wetu hapaswi kujivunia isipokuwa juu ya msalaba wa Bwana wetu Yesu Kristo, ambao kwao yeye amesulibiwa kwa ulimwengu na ulimwengu kwake.

Kila mmoja wetu sio tu amesulibiwa pamoja na Kristo na amesulibiwa kwa ulimwengu, bali pia amezikwa pamoja na Kristo. Naam, "tumezikwa pamoja naye", asema mt. Paulo (Rum 6,4). Ila yeye aongeza, kama angalikuwa tayari na dhamana fulani ya ufufuko: Na pamoja naye tumefufuliwa na sisi pia (Rum 6,4).

<u>Kiitikizano</u>: I Kor 6,19-20; Law 11,43.44

K. Mwili wenu ni hekalu la Roho Mtakatifu aliye ndani yenu; ninyi si mali yenu wenyewe: maana mlinunuliwa kwa thamani. * Mtukuzeni Mungu katika miili yenu.

- W. Msifanye nafsi zenu kuwa ni najisi: iweni watakatifu kwa kuwa mimi ni mtakatifu.
- K. Mtukuzeni Mungu katika miili yenu.

ALHAMISI YA ISHIRINI NA MBILI

SOMO LA KWANZA: Yer 29,1-14

Kiitikizano:

K. Mshukuruni Bwana, liitieni jina lake. * Mtakeni Bwana na nguvu zake, utafuteni uso wake siku zote

- W. Angalieni, nani aliyemtumaini Bwana akaaibika?
- K. Mtakeni Bwana na nguvu zake, utafuteni uso wake sikuzote.

SOMO LA PILI:

Mwanzo wa "Hotuba juu ya maneno yenye heri" ya mt. Leo Mkuu, papa.

Nitatia sheria yangu rohoni mwao

Yesu Kristo alipohubiri Injili ya Ufalme na kuponya huko Galilaya maradhi mbalimbali, sifa ya miujiza yake ilienea kote huko Siria na watu wengi walikimbia kwa umati kwa mganga wa mbinguni toka Yudea nzima. Kwa kuwa ujinga wa kibinadamu unachelewa sana kuamini yale usiyoona na kutumaini yale asiyojua, yalihitajika kwamba wale ambao walipaswa kuimarishwa na mafunzo ya kimungu, wachochewe na fadhila za hapa na kwa miujiza yenye kuonekana. Hivyo, kwa kung'amua fadhila yenye ukarimu wa Bwana, wasingekuwa na mashaka juu ya mafundisho yake yenye kuleta wokovu.

Bwana, basi, alitaka kubadili ponyaji za nje ziwe dawa za ndani na, baada ya kuponya miili, kuganga roho. Kwa hiyo alienda mbali na umati uliomzunguka, akakimbilia mahali pa ukiwa mlimani karibu. Pale aliwaita kwake mitume, kwa kuwafundisha kwa mafunzo ya juu zaidi kwenye kile kiti cha kifumbo. Kwa kuchagua mahali pale na huduma kama hiyo, alitaka kumaanisha ya kuwa alikuwa yeye mwenyewe aliyekubali zamani kusema neno lake kwa Musa. Lakini, pale

aliongea na haki ya kuogofya, bali hapa kwa huruma yake ya kimungu, ili yatekelezwe yale yote yaliyosemwa kwa kinywa cha nabii Yeremia: "Angalia, siku zinakuja, asema Bwana, nitakapofanya agano jipya na nyumba ya Israeli, na nyumba ya Yuda. Baada ya siku zile, asema Bwana: nitatia sheria yangu ndani yao, na katika mioyo yao nitaiandika" (Yer 31,31.33; Ebr 8,8).

Yule, basi, aliyesema na Musa, aliongea pia na mitume na mkono mwepesi wa Neno, aliyeandika kwenye mioyo ya mitume, alitangaza hati za Agano Jipya. Hakuzungukwa, kama wakati ule, na mawingu mazito, wala na ngurumo au umeme wa kuogofya, zilizotia watu mbali na mlima. Sasa alizungumza na waliopo pale kwa mazungumzo matulivu na ya upendo.

Alifanya hayo ili upole wa neema uondoe ukali wa sheria na roho ya kupokelewa wana ifute hofu ya utumwa.

Ni nini mafundisho ya Kristo yanaidhihirisha maneno yake. Wale watakao kufikia heri ya milele, watatambua misemo ya Mwalimu kama ngazi za kufikia heri ya juu.

Kristo asema: "Heri walio maskini wa roho, maana ufalme wa mbinguni ni wao" (Mt 5,3). Mtu angeweza kujiuliza labda ni nani maskini wanaotajwa na Ukweli, ikiwa kwa kusema maskini, asingeongeza kitu kingine ili kufahamisha aina gani ya maskini anayosema. Hapo tungeweza kufikiri kwamba, kwa kupata ufalme wa mbinguni, yatosha ule ufukara wa kuudhi na wa lazima wanaovumilia wengi. Lakini asemapo: "Heri maskini wa roho", aonyesha kwamba ufalme wa mbinguni wakabidhiwa hasa kwa wale wenye sifa ya unyenyekevu wa ndani, wala si ya kukosa tu mali ya nje.

Kiitikizano:

- **K.** Enyi watu wangu, sikilizeni sheria yangu, * tegeni masikio kwa maneno ya kinywa changu.
- W. Nifunue kinywa changu kwa mithali, niyatamke mafumbo ya kale:
- **K.** tegeni masikio kwa maneno ya kinywa changu.

IJUMAA YA ISHIRINI NA MBILI

SOMO LA KWANZA: Yer 30,18 – 31,9

Kiitikizano:

- **K.** Kutakuwa siku moja, ambayo walinzi watalia: * Inukeni, tukaende Sion, kwa Bwana Mungu wetu.
- W. Nyumba ya Yakobo, njoni, tuende katika nuru ya Bwana.
- K. Inukeni, tukaende Sion, kwa Bwana Mungu wetu.

SOMO LA PILI:

Toka "Hotuba juu ya maneno yenye heri" ya mt. Leo Mkuu, papa.

Wenye heri maskini wa roho

Thamani ya unyenyekevu waipata kwa urahisi zaidi maskini kuliko matajiri. Naam, maskini katika uhaba wa mali wanao upole kama rafiki. Matajiri katika uwingi wanao ufidhuli kama jamaa.

Hata hivyo, hatuwezi kukana kwamba katika matajiri wengi wapatikana ule utayari wa kutumia uwingi wao wenyewe, si kwa majivuno yenye fahari, bali kwa matendo ya fadhila. Wao hufikiri faida kubwa yale wanayotoa kwa kusaidia umaskini na mateso ya wengine.

Mwungano huu wa nia nzuri waweza kupatikana katika watu wa ngazi zote. Wengi kweli waweza kuwa sawa katika misimamo ya ndani, hata wakibaki tofauti katika hali ya kiuchumi.

Lakini haidhuru kiasi gani watofautiana katika kumiliki mali ya hapa, wanapounganika katika thamani za kiroho.

Wenye heri ule umaskini usioangukia mtego unaotolewa na kupenda mali ya hapa, wala hana uchu wa kuzidisha vitu vya dunia, bali watamani sana kutajirika na hazina za mbinguni.

Mfano wa umaskini huu mkarimu umetolewa na mitume wa kwanza, baada ya Bwana. Wao waliacha vyote bila tofauti na, wakiitwa na sauti ya Mwalimu wa mbinguni, toka wavuvi wa samaki wamegeuka haraka kuwa wavuvi wa watu (Mt 4,19).

Wao walifananisha nao wengi walioiga imani yao. Ule ulikuwa muhula ambamo wana wa kwanza wa Kanisa walikuwa "moyo mmoja na roho moja" (Mdo 4,32). Wakijitenga na yale yote waliyokuwa nayo, walijitajirisha na mema ya mbinguni kwa njia ya umaskini halisi wa kidini.

Walijifunza toka mahubiri ya kitume furaha ya kutokuwa na kitu na ya kumiliki yote pamoja na Kristo. Kwa hiyo mtakatifu Petro mtume, wakati alipoombwa msaada na kiwete mlangoni mwa hekalu, alisema: "Mimi sina fedha, wala dhahabu, lakini nilicho nacho ndicho nikupacho. Kwa jina la Yesu Kristo wa Nazareti, simama uende" (Mdo 3,6).

Kitu gani chaweza kuwa kizuri zaidi kuliko unyenyekevu huu? Kitu gani chenye utajiri zaidi kuliko umaskini huu? Hana dhamana ya pesa, bali watoa vipawa vya maumbile. Yule mtu ambaye mama yake alimzaa mgonjwa, Petro alimponya kwa neno. Na yule asiyetoa sura ya Kaisari iliyochapwa kwenye sarafu, aligeuza mfano wa Kristo katika mwanadamu. Faida ya hazina hii hakuzipata tu yule aliyewezeshwa kutembea tena, bali pia hata wale watu elfu tano ambao, baada ya wosia wa Mtume, waliamini kwa sababu ya uponyaji wa ajabu uliotendwa naye (Mdo 4,4).

Yule maskini asiyekuwa na kitu cha kumpatia mwombaji, alitoa uwingi hivi wa neema ya Mungu, hata ikamponya mtu na kuganga maelfu hivi ya watu mioyoni mwao. Aliwarudishia wepesi kwenye njia ya Kristo wale aliowaona kuchechemea kwenye uhaini wa kiyahudi.

Kiitikizano: Mt 5, 1-2; Isa 66, 2

- **K.** Wanafunzi wake walimjia, na Yesu aliwafundisha akisema: * Heri walio maskini wa roho, maana ufalme wa mbinguni ni wao.
- **W.** Je, Mungu atamwangalia nani? Mtu aliye mnyonge, mwenye roho iliyopondeka, atetemekaye asikiapo neno langu.
- **K.** Heri walio maskini wa roho, maana ufalme wa mbinguni ni wao.

JUMAMOSI YA ISHIRINI NA MBILI

SOMO LA KWANZA: Yer 31, 15-22. 27-34

Kiitikizano: Zab 51, 10.9

- **K.** Ee Mungu, uniumbie moyo safi, * ufanye upya roho iliyotulia ndani yangu.
- W. Usitiri uso wako usitazame dhambi zangu; unifute hatia zangu zote,
- **K.** ufanye upya roho iliyotulia ndani yangu.

SOMO LA PILI:

Toka "Hotuba juu na heri" ya Mt. Leo Mkuu, papa.

Heri za ufalme wa Kristo

Baada ya kuhubiri umaskini wenye heri, Bwana aongeza: "Heri wenye huzuni, maana hao watafarijika" (Mt 5,4).

Wapendwa, huzuni ambayo yaahidiwa faraja ya milele, si kitu kimoja na mateso ya ulimwengu huu. Wala si milio inayotolewa na watu katika maumivu yao ya kawaida. Milio hiyo hamfanyi mtu ye yote kuwa mwenye heri.

Hali tofauti ni ile ya milio ya watakatifu, kama pia ni tofauti sababu ya machozi yanayostahilisha kuitwa wenye heri.

Maumivu ya kidini, hasa, ni yale yanayolia au dhambi yake au ya wengine. Wala haumii kwa kuwa pigo hili limeletwa na haki ya Mungu, bali, akihuzunika, ni kwa yale yote yanyotendeka na uovu wa kibinadamu.

Ni muda wa kumlia yule atendaye matendo mabaya, kuliko yule aliyepata madhara, kwa sababu uovu unamtumbukiza mhalifu kwenye shimo la huzuni, bali uvumilivu unampeleka mwenye haki kwenye utukufu.

Aendelea Bwana, akisema: "Heri wenye upole, maana watairithi nchi" (Mt 5,5). Kwa wapole na wavumilivu, kwa wanyenyekevu na wenye adabu, kwa wote walio tayari kutendewa uonevu, waahidiwa umilikaji wa nchi. Wala haifai kuangalia kama kitu kidogo au baradhuli urithi huu, kama ungetengwa na makao ya mbinguni, kwani twapaswa kufahamu kwamba hawa, wala si wengine, wataingia katika ufalme wa mbinguni. Kwa hiyo nchi iliyoahidiwa kwa wapole na itakayokuwa urithi wao ni mwili wao ambao, kwa mastahili ya unyenyekevu wao, katika ufufuko wa heri utabadilishwa na kuvikwa na utukufu wa milele. Mwili wao hautakuwa tena ukipinga roho, bali utakuwa na hali moja na ukiungana na utashi wa nafsi. Yaani, hapo, mtu wa nje utukuwa milki takatifu na tulivu ya mtu wa ndani.

Wapole, hivyo, watairithi nchi katika amani ya kudumu,bila haki zao wenyewe kupungukiwa. "Basi, mwili huu uharibikao utakapovaa kutokuharibika, na huu wa kufa utakapovaa kutokufa" (I Kor 15,54), hapo hatari itageuka kuwa zawadi na yale yaliyokuwa ya mzigo yatakuwa ya heshima.

Kiitikizano: Mt 5,4.6.5

- **K.** Heri wenye huzuni, maana hao watafarijika. * Heri wenye njaa na kiu ya haki, maana hao watashibishwa.
- W. Heri wenye upole, maana hao watairithi nchi.
- **K.** Heri wenye njaa na kiu ya haki, maana hao watashibishwa.

JUMA LA ISHIRINI NA TATU. KIPINDI CHA KAWAIDA

DOMINIKA YA ISHIRINI NA TATU

SOMO LA KWANZA: Yer 37,21; 38,14-28

Kiitikizano: 2 Kor 6,4-5; Yud 8, 23

- **K.** Katika kila neno tujionyeshe kama watumishi wa Mungu: katika saburi nyingi, katika dhiki, * katika misiba, katika shida, katika mapigo, katika vifungo.
- W. Wale wote wampendezao Bwana, wabaki waaminifu kwake,
- **K.** katika misiba, katika shida, katika mapigo, katika vifungo.

SOMO LA PILI:

Toka "Hotuba juu ya Heri" ya mt. Leo Mkuu, papa.

Hekima ya kikristo

Bwana asema: "Heri wenye njaa na kiu ya haki, maana hao watashibishwa" (Mt 5,6). Njaa hii hana uhusiano wo wote na njaa ya kimwili na kiu hiyo haombi kinywaji cha hapa, bali yatamani kukidhiwa na wema wa haki. Yataka kuingizwa kwenye siri ya mema yote yaliyofichwa na yatamani kushiba na Bwana mwenyewe.

Yenye heri nafsi inayotamani chakula hiki na yawaka tamaa ya kinywaji hiki. Isingekitamani, hakika, isingeonja kamwe tayari utamu wake. imesikia Bwana akisema: "Onjeni, mwone ya kuwa Bwana yu mwema" (Zab 34,8). Yalipokea sehemu ya utamu wa mbinguni. Ilijisikia kuwaka na upendo kwa anasa safi kabisa, hata, ikidharau yote ya hapa, imewaka kwa ndani na hamu ya kula na kunywa haki. Ilijifunza ukweli wa amri ile ya kwanza: "Utampenda Bwana Mungu wako kwa moyo wako wote, na kwa roho yako yote na kwa nguvu zako zote" (Kum 6,5; Mt 22,37; Mk 12,30; Lk 10,27). Naam, kumpenda Mungu si kingine, ila kupenda haki. Ila, kwa kuwa upendo wa Mungu waunganika na upendo kwa jirani, hivyo kwa tamaa ya haki yaunganishwa fadhila ya huruma. Kwa hiyo Bwana asema: "Heri wenye rehema, maana hao watapata rehema" (Mt 5,7).

Tambua, ewe mkristo, ukuu wa hekima yako na uelewe kwa mafunzo gani na mbinu gani utafika pale na kwa tuzo gani umeitwa! Yule aliye rehema ataka uwe mwenye rehema, na yule aliye haki ataka uwe mwenye haki, ili Mwumba ang'ae katika kiumbe chake na mfano wa Mungu utoe nuru, kama unavyoonyeshwa kwenye kioo cha moyo wa kibinadamu, unaoundwa kufuatana na kigezo. Imani ya yule aitekelezaye kweli haogopi hatari. Ukifanya vile, matakwa yako yatatimizwa na utamiliki kwa daima yale mema unayotamani.

Na, kwa kuwa yote kwako yatakuwa safi, kwa sababu ya kutoa msaada, utafikia kwenye ile heri inayoahidiwa mara na Bwana kwa maneno haya: "Heri wenye moyo safi, maana hao watamwona Mungu" (Mt 5,8).

Kubwa, ndugu, ni heri ya yule ambaye ametayarishiwa thawabu kubwa hivi. Basi, yamaanisha nini kuwa na moyo safi, isipokuwa kungojea kupata zile fadhila tulizotaja kabla? Akili gani ingeweza kushika, ulimi gani ungeweza kusema heri kubwa mno ya kumwona Mungu?

Na hata hivyo kwenye lengo hili yatafikia maumbile yetu ya kibinadamu,yatakapobadilishwa: yaani, yataona umungu ndani yake wenyewe, sio tena "kwa kioo, kwa jinsi ya fumbo, bali uso kwa uso" (I Kor 13,12), kama vile hakuna mwanadamu aliyeweza kuona. Atapata katika furaha isiyosemeka ya taamuli ya milele "yale mambo ambayo jicho halikuyaona, wala sikio halikuyasikia, wala hayakuingia katika moyo wa mwanadamu" (I Kor 2,9).

Kiitikizano: Zab 31, 19; I Kor 2, 9

- **K.** Jinsi zilivyo nyingi fadhili zako na wema wako, ee Bwana! Waziwawekea wale wakuchao, * unazipatia yule akukimbiliaye.
- **W.** Mambo ambayo jicho halikuyaona wala sikio halikuyasikia, wala hayakuingia katika moyo wa mwanadamu,
- **K.** unazipatia yule akukimbiliaye.

JUMATATU YA ISHIRINI NA TATU

SOMO LA KWANZA: Yer 42,1-16; 43,4-7

Kiitikizano:

K. Utuombee kwa Bwana, Mungu wako kwa ajili ya watu hawa wote waliosalia; * maana tumesalia wachache tu katika watu wengi.

- W. Tumekuwa yatima tuliofiwa na baba; mama zetu walikuwa kama wajane.
- **K.** maana tumesalia wachache tu katika watu wengi.

SOMO LA PILI:

Toka "Hotuba juu ya heri" ya mt. Leo Mkuu, papa.

Amani kubwa kwa yule ampendaye sheria ya Mungu

Ni haki kwamba heri ya kumwona Mungu iahidiwe kwa wenye moyo safi. Jicho lililopofuka lisingeweza kustahilimili ungaro wa mwanga halisi: yale yatakayosababisha furaha kwa roho safi, itakuwa sababu ya dhiki kwa zile zilizochafuka na dhambi. Tuepukane na ukungu wenye giza wa ubatili wa kidunia, na macho ya roho yasafishwe na kila uchafu wa dhambi, ili mtazamo wetu safi waweze kulishwa na ono safi kabisa la Mungu.

Kwa hiyo, ili wajibidishe kustahili kupata ono kama hili, Bwana alisema: "Heri wapatanishi, maana hao wataitwa wana wa Mungu" (Mt 5,9). Heri hii, ndugu, haihusu uelewano au mapatano ya aina yo yote, bali anayotaja Mtume, asemapo: Mwe na amani kwa Mungu (Rum 5,1), na anayonena nabii juu yake: "Wana amani nyingi waipendao sheria yako, katika njia zao hawana la kujikwaza"(Zab 118,165).

Hawawezi kudai kuwa na amani hiyo wala vifungo vya karibu zaidi vya urafiki, wala usambamba mkamilifu zaidi wa tabia, ikiwa havilingani na mapenzi ya Mungu. Nje ya amani hiyo ya juu, twapata tu maelewano na vyama vya uhalifu, maagano mwitu na matapayano ya uovu.

Upendo wa ulimwengu mbaya hauambatani na ule wa Mungu. yule asiyejiternga na kizazi kulingana na mwili, hafaulu kushiriki kwenye jumuiya ya wana wa Mungu. Bali wale walio na mawazo yao katika Mungu, "wakitafuta kuhifadhi umoja wa roho, kwa kifungo cha amani"(Efe 4,3), hawajitengi kamwe na sheria ya milele. Wao husema kwa imani halisi: "mapenzi yako yatimizwe hapa duniani kama huko mbinguni"(Mt 6,10).

Hawa ndio wapatanishi, hawa ndio wako na nia moja na uelewano kamili, wakistahili kuitwa milele wana wa Mungu na warithi pamoja na Kristo (Rum 8,17). Naam, upendo wa Mungu na upendo kwa jirani zitawafanya kustahili thawabu kubwa. Hawatasikia tena msiba wo wote, hawataogopa tena vizuizi au hila, bali, wakimaliza pambano na dhiki zote, watapumzika katika amani iliyo tulivu zaidi ya Mungu. Kwa Bwana wetu, ambaye pamoja na Baba na Roho Mtakatifu anaishi na kutawala milele na milele. Amen.

<u>Kiitikizano:</u> Isa 38,3; I Yoh 2,6; 5,3; 2,5

- **K.** Tuishi na moyo mnyofu mbele ya Bwana Mungu wetu; * tuenende katika mapenzi yake, tulitii neno lake
- **W.** Katika hayo upendo wa Mungu umekamilika kweli kweli:
- **K.** tuenende katika mapenzi yake, tulitii neno lake.

JUMANNE YA ISHIRINI NA TATU

SOMO LA KWANZA: Hab 1,1-2,4

Kiitikizano:

K. Bado kitambo kidogo sana; yeye ajaye atakuja, wala hatakawia . * Mwenye haki ataishi kwa imani

- W. Hatumo miongoni mwao wasitao na kupotea, bali watu wa imani kwa wokovu wetu.
- **K.** Mwenye haki ataishi kwa imani.

SOMO LA PILI:

Toka "Hotuba" za mt. Bernardo, abate.

Nitakuwepo kwenye nafasi yangu nikikesha ili niyasikie atakayoniambia Bwana

Twasoma katika injili kwamba, Bwana alipohubiri na kuwaalika wanafunzi wake kushiriki kwenye mateso yake katika sakramenti ya chakula cha mwilie, wengine walisema: lugha hii ni ngumu, na, tangu wakati ule, hawakuandamana naye tena. Bali wanafunzi, walipoulizwa ikiwa hata wao walitaka kuenda, walijibu:"Bwana twende wapi? Wewe tu unayo maneno ya uzima"(Yn 6,68).

Hivyo, nawaambia, ndugu: Mpaka leo wapo watu ambao kwao ni dhahiri kwamba maneno ya Yesu ni roho na uzima na kwa hiyo wamfuata. Bali kwa wengine yaonekana magumu na watafuta pengine faraja zingine nono. Hekima asikiza sauti yake kwenye uwanda, ndiyo kusema ashauri wale wanaotembea kwenye njia pana inayopeleka mautini, ili kuwaita warudi wale wanaotembea.

Hekima alia: "Miaka arobaini nalihuzunika na kizazi kile, nikasema: Hao ni watu waliopotoka moyo"(Zab 95,10). Kwenye zaburi nyingine wapata: Mara moja amenena Mungu (Zab 62,11). Hakika mara moja, kwani aongea daima. Naam,wa pekee,ila bila kikomo na mwisho ni msemo wake.

Aalika wakosefu kuingia kwake, awakanya kwa upotovu wa moyo, kwani aishi na kusema pale, akifuata yeye mwaliko uliotolewa kupitia nabii: "Semeni na moyo wa Yerusalemu"(Isa 40,2).

Mwaona, ndugu, kwa njia gani nzuri atuonya nabii, ili kwamba ikiwa leo twasikia sauti yake, tusifanye migumu mioyo yetu. Ni karibu maneno yale yale yanayosomwa katika injili. Naam, Bwana asema: "Kondoo zangu waisikia sauti yangu"(Yn 10,27). Wafanya mwangwi wa hayo msemo wa mtakatifu Daudi: "Watu wa malisho yake (bila shaka yale ya Bwana) na kundi analoliongoza. Tusikilize leo sauti yake: msifanye migumu mioyo yenu" (Zab 94,7-8).

Mwishowe, sikilizeni nabii Habakuki. Yeye hafichi mkanyo wa Bwana, bali aupokea kwa uaminifu na bidii. Yaani, asema: Nitasimama katika zamu yangu, nitajiweka juu ya mnara,niangalie atakaloniambia na nijibu nini kwa malalamiko anayonifanya Bwana (Hab 2,1).

Hata sisi, ndugu, basi, tuko kwenye zamu yetu ya ulinzi, kwani ni muda wa pambano.

Tuingie ndani mwetu, tukachunguze moyo wetu anamoishi Kristo, tujienende kwa hekima na busara. Lakini tumaini letu halisimami juu yetu. Naam, lingetegemea msingi mdhaifu sana.

Kiitikizano Zab 19,8; I Yoh 2, 5

- K. Maagizo ya Bwana ni ya adili, hufurahisha moyo. * Amri za Bwana ni safi, huyatia macho nuru.
- W. Yeye alishikaye neno lake, katika huyo upendo wa Mungu umekamilika kweli kweli.
- K. Amri za Bwana ni safi, huyatia macho nuru.

JUMATANO YA ISHIRINI NA TATU

SOMO LA KWANZA: Hab 2,5-20

Kiitikizano:

K. Wote waliokosa pasipo sheria, watapotea pasipo sheria; na wote waliokosa wenye sheria, watahukumiwa kwa sheria. * Mungu amewafunga wote katika kuasi, ili awarehemu wote.

- W. Wote wamefanya dhambi, na kupungukiwa na utukufu wa Mungu.
- **K.** Mungu amewafunga wote katika kuasi, ili awarehemu wote.

SOMO LA PILI:

Toka "Hotuba" za mt. Bernardo, abate.

Ngazi za taamuli

Tuingie kwenye ngome inayosimama juu ya Kristo, jiwe imara lisilotingika kamwe. Tujikaze kwa bidii yote kubaki katika yeye. Hapo yatatekelezwa aliyosema yeye juu yetu: "Akaisimamisha miguu yangu mwambani, akaziimarisha hatua zangu"(Zab 40,2). Hivyo, tukiwekwa imara na kusalimishwa, tujitoe kwa taamuli, ili kutafakari Bwana ataka nini toka kwetu, nini kinampendeza, na nini ya kumfurahisha machoni pake. Twajua kwamba "twajikwaa sisi sote katika mambo mengi" (Yak 3,2) na kwamba jitihada yetu yote, kwa kusikitika, yaelekea dhidi ya mapenzi yake matakatifu, badala ya kujiunga na kuambatana nayo. Kwa hiyo, tujinyenyekee chini ya mkono mwenye uwezo wa Mungu aliye juu na tutafute kwa kila njia kujitambua kama tulivyo machoni mwa rehema yake, tukisema: "Uniponye, ee Bwana, nami nitaponyeka; uniokoe, nami nitaokoka" (Yer 17,14). Twaweza kufanya pia hata sala hiyo nyingine: "Bwana, unifadhili; uniponye roho yangu maana nimekutenda dhambi" (Zab 41,4).

Wakati jicho la moyo litakapoangaziwa na sala hii, tutupe mbali uchungu utakao kuingia katika roho yetu na tujifungue kwa furaha kuu iliyopo katika kupumzika juu ya Roho wa Mungu. Zaidi kuliko mapenzi ya Mungu, kama yalivyo ndani yetu, tuangalie mapenzi ya Mungu ndani yake mwenyewe. Naam, "katika mapenzi ya Mungu wapatikana uzima"(Zab 30,6).Yale yanayoambatana na mapenzi yake ni, bila shaka, kwetu ya mafaa zaidi na yenye kukidhi mahitaji yetu.

Tuhifadhi kwa bidii uzima wa roho, na kwa juhudi ile ile tukatae kufuata njia zisizoambatana nao. Na wakati tutakapofanya maendeleo fulani katika maisha ya kiroho chini ya uongozi wa Roho Mtakatifu, anayechunguza hata undani wa Mungu, tutoke kwetu na tuingie katika yeye aliye mwema hivi. Tusali pamoja na nabii ili kujua mapenzi yake na tutembelee si tena moyo wetu, bali hekalu lake tukisema:"Nafsi yangu imeinama ndani yangu, kwa hiyo nitakukumbuka"(Zab 42,6).

Twapaswa kujitazama sisi wenyewe na kuumia kwa dhambi zetu kwa wokovu. Lakini yatubidi pia kumtazama Mungu, kupumua ndani yake ili kuwa na furaha na faraja ya Roho Mtakatifu. Kwa upande mmoja zitatujia hofu na unyenyekevu, kwa upande mwingine, tumaini na upendo.

Kiitikizano: Zab 111,10; Hek 6,18; YbS 19,18

K. Kumcha Bwana ndio mwanzo wa hekima, mwenye hekima ni yule aliye mwaminifu kwake. * Sifa ya Bwana ni bila mwisho.

- W. Upendo ni kuzitii amri zake: hekima yote ni kumcha Mungu
- **K.** Sifa ya Bwana ni bila mwisho.

ALHAMISI YA ISHIRINI NA TATU

SOMO LA KWANZA: Ma 1,1-12. 18-20

<u>Kiitikizano</u>:

K. Uso wangu umeharibika kwa kutoa machozi; mfariji wangu yu mbali nami. Tazameni, enyi watu wote, * kama kuna majonzi yoyote kama majonzi yangu.

- W. Angalieni, mtazame, enyi nyote mpitao njia:
- **K.** kama kuna majonzi yoyote kama majonzi yangu.

SOMO LA PILI:

Tokea "Maelezo juu ya zaburi" ya mt. Bruno, mpresbiteri.

Nitakusahau vipi wewe, Yerusalemu?

"Maskani yako yapendeza kama nini! Nafsi yangu imezionea shauku nyua za Bwana" (Zab 84, 1-2), yaani katika ukuu wa Yerusalemu wa mbinguni, ulio mji wa Mungu. Kwa nini, ee Bwana, nabii atamani kuzifikia nyua zako? Kwa kuwa wewe ni mfalme wa majeshi ya mbinguni, mfalme wangu na Mungu wangu. Na hapo, "Heri akaaye nyumbani mwako" (Zab 84,4), Yerusalemu wa mbinguni! (Zab 84,4). Kama angesema: nani asingetamani kuzifikia nyua zako, kwa kuwa wewe ni Mungu, yaani, Mwumba na Bwana wa majeshi na mfalme wa dunia? Kwa hiyo, wenye heri kweli ni wale wakaao nyumbani mwako.

Nyua na nyumba hapa ni kitu kimoja. Mtunga zaburi asemapo "heri" ataka kumaanisha kwamba wao wafurahia heri kubwa hivi iwezavyo kufikiriwa. Na ni wazi kwamba kwa hiyo ni wenye heri, kwani watakusifu kwa utauwa na upendo milele na milele (Zab 84,4), yaani, daima; naam, wasingesifu milele, wasingalikuwa wenye heri milele.

Kweli, hakuna ambaye angeweza kukifikia kikomo hiki kwa nguvu zake tu, hata akiwa na imani, tumaini na upendo; lakini "Heri ambaye nguvu zake zatoka kwako" (Zab 84,5) kwa kupanda kwenye heri iliyotamaniwa na moyo wake. Kwa maneno mengine, atafikia heri sio tu yule anayeamua moyoni mwake kulifikia lengo kuu kwa njia ya matendo mema. Yeye atapata msaada wa neema yako, ambayo bila hiyo hakuna awezaye kufikiri kukifikia kilele cha furaha ya juu.

Ayasema bwana mwenyewe: "Hakuna akiyepaa mbinguni", yaani, kwa nguvu zake tu, "ila mwana wa adamu, aliyeshuka toka mbinguni" (Yn 3,13).

Mungu alitayarisha ngazi, ili sisi tujikute ndani ya "bonde la Vilio" (Zab 84,5-6), yaani, katika maisha haya yaliyo manyonge na yenye kujaa machozi na dhiki, tukilingana na maisha yajayo yaliyo mlima uliojaa furaha.

Kwa kuwa asema mtunga zaburi alsiema: "Heri ambaye nguvu zako zatoka kwako", mmoja angeweza kuuliza: Lakini, Mungu je, asaidia kwa kupaa kwenye heri? Ajibu kwamba wenye heri wasaidiwa bila shaka na Mungu: naam mtunga sheria, yaani Kristo aliyetupatia sheria, atoa na ataendelea kutoa baraka yake, yaani, vipawa vingi na mbalimbali vya neema. Atawabariki walio wake, yaani, atawainua kwenye heri. Kwa njia ya baraka hiyo hiyo 'huendelea toka nguvu hata nguvu" (Zab 84,7), ili siku za usoni waweze kumwona katika Sion ya mbinguni Kristo, Mungu wa miungu, atakapoonekana. Akiwa yeye Mungu, atawafanya miungu pia walio wake. Twaweza kuelewa hayo pia kwa namna nyingine: kwa wale wanaounda Sionatatokea, katika roho, Mungu wa miungu, yaani, Mungu mmoja na utatu, ndiyo kusema, kwa akili watamwona Mungu ndani yao, ambaye hapa hawataweza kuona, kwani Mungu atakuwa yote katika wote (I Kor 15,28).

Kiitikizano:

K. Sasa tu wana wa Mungu, wala haijadhihirika bado tutakavyokuwa. * Atakapodhihirishwa tutafanana naye, kwa maana tutamwona kama alivyo.

- W. Kila mwenye matumaini haya katika yeye hujitakasa, kama yeye alivyo mtakatifu.
- **K.** Atakapodhihirishwa tutafanana naye, kwa maana tutamwona kama alivyo.

IJUMAA YA ISHIRINI NA TATU

SOMO LA KWANZA: Ma 3, 1-33

Kiitikizano: Ma 3, 54.56.57.58; Mdo 21,13

K. Nilisema: Nimekatiliwa mbali. Ukaisikia sauti yangu, ukasema: Usiogope! * Ee Bwana, umenitetea mateto ya nafsi yangu, umeukomboa uhai wangu.

- W. Mimi, licha ya kufungwa, ni tayari hata kuuawa kwa jili ya jina lake Bwana Yesu.
- **K.** Ee Bwana, umenitetea mateto ya nafsi yangu, umeukomboa uhai wangu.

SOMO LA PILI:

Toka "Hotuba" ya mbarikiwa Isaka, abate wa monasteri ya Stella.

Kristo hataki kusamehe kitu, pasipo Kanisa

Mawili ni mambo yanayowekewa Kwa Mungu peke yake: heshima ya maungamo na uwezo wa ondoleo. Kwake twapaswa kufanya maungamo yetu; toka kwake twapaswa kutarajia ondoleo. Mungu tu atarajiwa kusamehe dhambi na kwa hiyo kwake twapaswa kuungama. Lakini Mwenyezi, akichukua kama mke mtu mdhaifu na aliye juu mtu wa hali duni, toka mtumwa alimfanya kuwa malkia na yule aliyekuwa chini ya miguu amemweka kandokando naye. Mwishowe, alitoka ubavuni mwake, alimomchumbisha naye.

Na, kwa kuwa vitu vyote vya Baba ni vya Mwana, na vile vya Mwana ni vya Baba, kwani ni kitu kimoja kwa maumbile, hivyo bwana arusi alimpa vyote vyake bibi arusi, na bwana arusi alishiriki yote yaliyokuwa ya bibi arusi, ambaye alimfanya kitu kimoja pamoja naye mwenyewe na pamoja na Baba. Nataka, Mwana amwambia Baba, akimwombea bibi arusi, kwamba kama mimi nawe tu kitu kimoja, pia wao wawe kitu kimoja pamoja nasi (Yn 17,21).

Kwa hiyo, bwana arusi ni kitu kimoja na Baba na mmoja na bibi arusi; yale aliyopata ya kigeni katika bibi arusi ameyaondoa, akiyapigilia msalabani, alimobeba dhambi zake juu ya mti na kuzifuta kwa njia ya mti. Yale yaliyo kwa maumbile ya bibi arusi na ni mahari yake aliyachukua na kuyavika; bali yaliyo yake na ni ya kimungu aliyapatia bibi arusi. Yeye alifuta yaliyo ya shetani, akachukua yaliyo ya mwanadamu, akatoa yaliyo ya Mungu. Kwa hiyo, yale ambayo ni ya bibi arusi ni pia ya bwana arusi.

Na tazama sasa kwamba yule asiyetenda dhambi na ambaye kinywani mwake hila hakupatikana, aweza kusema: "Bwana unifadhili, maana ninanyauka" (Zab 6,2), ili yule aliye na udhaifu wake, awe pia na mlio na yote yawe ya pamoja kwa bwana na bibi arusi. Tokea hapa, zinatoka heshima ya maungamo na uwezo wa ondoleo, kwa hiyo twapaswa kusema: "Enenda zako, ukajionyeshe kwa kuhani"(Mt 8,4).

Basi, hakuna liwezalo Kanisa kuondolea pasipo Kristo na Kristo hataki kuondolea lo lote bila Kanisa. Hakuna Kanisa liwezalo kuondolea isipokuwa kwa yule atubuye, yaani kwa yule ambaye

Kristo alimgusa kwa neema yake; Kristo hataki kuhesabu lo lote kama limeondolewa kwa yule anayedharau Kanisa. "Aliowaunganisha Mungu, mwanadamu asiwatenganishe. Siri hiyo ni kubwa, ila mimi nanena habari ya Kristo na Kanisa"(Mt 19,6; Efe 5,32). Tusitake kutenganisha kichwa toka mwili. Kristo asingekuwa tena wote kamili. Naam, Kristo si tena kamili pasipo Kanisa, kama Kanisa si kamili tena pasipo Kristo. Yaani, Kristo mzima na kamili ni kichwa na mwili kwa pamoja; kwa hiyo asema: "Hakuna mtu aliypaa mbinguni, ila yeye aliyeshuka kutoka mbinguni" (Yn 3,13). Huyu ndiye mwanadamu wa pekee aondoaye dhambi.

<u>Kiitikizano</u>: Yn 17,20.21.22.18

K. Nawaombea hawa, ili wawe kitu kimoja, kama Wewe, Baba ulivyo ndani yangu, nami ndani yako. Na utukufu ulionipa, nimewapa wao, * ili wawe na umoja kama sisi tulivyo umoja.

- W. Kama vile ulivyonituma ulimwenguni, nami vivyo hivyo naliwatuma hao ulimwenguni,
- **K.** ili wawe na umoja kama sisi tulivyo umoja.

JUMAMOSI YA ISHIRINI NA TATU

SOMO LA KWANZA: Ma 5,1-22

Kiitikizano: Ma 5,19.20,21; Mt 8,25

K. Wewe, Bwana, unadumu milele. Mbona watusahau siku zote? *Utugeuze kwako, nasi tutageuka.

W. Bwana, tuokoe, tunaangamia!

K. Utugeuze kwako, nasi tutageuka.

SOMO LA PILI:

Toka "Hotuba" ya Mt. Atanasio, askofu.

Ufufuko wa Kristo na uzima mpya

Mungu, Neno wa Baba wa juu, hakuacha hulka ya watu iliyoelekea kupotea, bali kwa kutolea mwilie mwenyewe aliangamiza mauti ilimonaswa, akafukuza ujinga kwa funzo lake, akafanya upya yote kwa nguvu na uwezo wake. Mtu ye yote ataweza kupata uthibitisho wa hayo yote katika mamlaka ya wale wajuzi wa Mungu walio wanafunzi wa Mwokozi. Naam, waliacha imeandikwa: Upendo wa Kristo watubidisha, tukifikiri kwamba mmoja alikufa kwa ajili ya wote, basi walikufa wote. Tena alikufa kwa ajili ya wote, ili sisi tusiishi tena kwa ajili yetu sisi wenyewe, bali kwa ajili yake yeye aliyekufa kwa ajili yetu, akafufuka toka wafu, kwa ajili ya Bwana wetu Yesu Kristo (2 Kor 5,14-15). Na pia: "Yeye aliyefanywa mdogo punde kuliko malaika, Yesu, kwa sababu ya maumivu ya mauti, amevikwa taji ya utukufu na heshima, ili kwa neema ya Mungu aionje mauti kwa ajili ya kila mtu" (Ebr 2,9). Baadaye, maandishi yenyewe yafafanulia kwa nini si mwingine ila Neno wa Mungu alipaswa kuwa mwanadamu, yakisema kwamba: "ilimpasa yeye, ambaye kwa ajili yake na kwa njia yake vitu vyote vimekuwapo, akileta wana wengi wafikilie utukufu, kumkamilisha kiongozi mkuu wa wokovu kwa njia ya mateso" (Ebr 2,10). Na, kwa maneno hayo aonyesha kwamba wanadamu walipaswa kuokolewa na nguvu zote haribifu za ulimwengu, si na wengine ila na Neno wa Mungu, ambaye toka mwanzoni waliumbwa.

Kwamba, baadaye, Neno mwenyewe alichukua mwili ili kujifanya kafara kwa ajili ya miili kama wake, yadhihirishwa pia na maneno haya: "Basi, kwa kuwa watoto wameshiriki damu na mwili, vivyo hivyo alishiriki yayo hayo, ili kwa njia ya mauti amharibu yeye aliyekuwa na nguvu za mauti, yaani, Ibilisi, awaache huru wale ambao kwamba maisha yao yote kwa hofu ya mauti,

walikuwa katika hali ya utumwa" (Ebr 2,14-15). Kweli, akitoa sadaka ya mwilie, alitia mwisho kwa sheria iliyotolewa dhidi yetu na kwa tumaini la ufufuko akatoa mwanzo mpya kwa maisha yetu.

Mauti ilipokea nguvu toka kwa watu dhidi ya watu. Bali Neno wa Mungu akija kati ya watu aliharibu mauti, akafanya upya uzima. Ayanena hayo mtu aliyejaa Kristo: "Maana kwa kuwa mauti ililetwa na mtu, kadhalika na ufufuo wa wafu uliletwa na mtu. Na, kama katika Adamu wote wanakufa,kadhalika na katika Kristo wote watahuishwa"(IKor15,21-22). Hatufi kama waliopangwa kwa hukumu, bali kama waliopangiwa kuamshwa toka wafu. Sisi twangojea ufufuko wa wote, utakaotekelezwa, kwa wakati wake, na Mungu mwanzilishi na mfadhili wa mwanadamu.

<u>Kiitikizano</u>: Rum 3,23-25; I Kor 15,22

- **K.** Wote wamefanya dhambi, na kupungukiwa na utukufu wa Mungu, lakini wanahesabiwa haki bure kwa ukombozi ulio katika Kristo Yesu. * Mungu alimweka awe mpatanisho kwa njia ya imani katika damu yake.
- W. Kama katika Adamu wote wanakufa, kadhalika na katika Kristoo wote watahuishwa.
- K. Mungu alimweka awe mpatanisho kwa njia ya imani katika damu yake.

JUMA LA ISHIRINI NA NNE. KIPINDI CHA KAWAIDA

DOMINIKA YA ISHIRINI NA NNE

SOMO LA KWANZA: Eze 1,3-14. 22-28

Kiitikizano: Eze 1,26.24; 3,12; Ufu 5,13

- **K.** Niliona juu mfano wa kiti cha enzi, mfano wa mwanadamu, nikasikia kama mshindo wa mvumo wa jeshi: * Baraka na utukufu kwa Bwana wa mbingu!
- **W.** Kwa yule aketiye juu ya kiti cha enzi na kwa Mwanakondoo, baraka na heshima na utukufu na uweza, hata milele na milele.
- K. Baraka na utukufu kwa Bwana wa mbingu!

SOMO LA PILI:

Mwanzo wa "Hotuba juu ya wachungaji" ya mt. Augustino, askofu.

Tu wachungaji, lakini kabla tu wakristo

Kila tumaini letu limesimama juu ya Kristo. Ndiye yeye wokovu wetu kamili na utukufu halisi. Huu ni ukweli dhahiri na unaojulikana kwenu mliopo kwenye kundi la yule asikilizaye sauti ya Israeli na kulilisha. Lakini kwa kuwa wako wachungaji wengine wanaotamani kusikia kuitwa wachungaji, ila hawataki kutekeleza wajibu wa wachungaji, tuchunguze waliambiwa nini na nabii. Ninyi msikilize hayo kwa uangalifu, sisi tutayasikia kwa kicho.

"Neno la Bwana likanijia kusema, Mwanadamu, toa unabii juu ya wachungaji wa Israeli, toa unabii, uwaambie hao wachungaji wa Israeli" (Eze 34,1-2). Tulisikiliza sasa hivi somo la neno hili, tukaamua kulitafakari kidogo pamoja nanyi. Mungu mwenyewe atatusadia kusema mambo ya kweli, hata ikiwa hatusemi mambo yetu. Naam, tungalisema mambo yetu tungekuwa wachungaji wanaojilisha wenyewe, wala si kundi; bali tukisema mambo yanayotoka kwake, yeye mwenyewe atawalisha, akitumia mtu ye yote.

"Bwana Mungu asema hivi, Ole wao wachungaji wa Israeli, wanaojilisha wenyewe! Je haiwapasi wachungaji kuwalisha kondoo?" (Eze 34,2), yaani, wachungaji hawapaswi kujilisha wao

wenyewe, bali kundi. Hiki ndicho kichwa cha kwanza cha mashtaka dhidi ya wachungaji hao: wao wanajilisha wao wenyewe, wala si kundi. Ni nani hao wanaojilisha wenyewe? Wale ambao Mtume asema: "Maana wote wanatafuta vyao wenyewe, sivyo vya Kristo" (Flp 2,21).

Sasa, sisi ambao Bwana, kwa wema wake wala si kwa mastahili yetu, ameweka katika huduma hii –ambayo juu yake twapaswa toa hesabu na hesabu gani!- hatuna budi kutofautisha vizuri sana mambo mawili: la kwanza, ni kwamba sisi tu wakristo, la pili ni kwamba tumewekwa kama kichwa. Kwamba sisi tu wakristo latuhusu sisi wenyewe; kwamba tu vichwa lawahusu ninyi.

Kwa kuwa tu wakristo twapaswa kuangalia manufaa yetu, kwa kuwa yumewekwa kama kichwa hatuna budi kushughulikia wokovu wenu.

Labda wakristo wengi wa kawaida wamfikia Mungu wakipitia njia rahisi zaidi kuliko yetu na wakitembea haraka zaidi kwa kiasi ambacho ni mdogo mzigo wa uwajibikaji wanaobeba mabegani. Bali sisi twapaswa kutoa hesabu kwa Mungu kabla ya yote juu ya maisha yetu, kama wakristo, ila baadaye itatubidi kujibu kwa namna ya pekee kwa zoezi la huduma yetu kama wachungaji.

Kiitikizano:

- **K.** Bwana ndiye mchungaji wangu: sitapungukiwa na kitu; * katika malisho ya majani mabichi hunilaza.
- W. Aniongoza katikanjia za haki, kwa ajili ya jina lake;
- **K.** katika malisho ya majani mabichi hunilaza.

JUMATATU YA ISHIRINI NA NNE

SOMO LA KWANZA: Eze 2,8 – 3,11.16-21

Kiitikizano:

- **K.** Nimekuweka kama mlinzi wa nyumba ya Israeli. Utakaposikia neno litokalo katika kinywa changu, uwape maonyo yatokayo kwangu. * Usiwaogope hao, usiwe na hofu.
- **W.** Tazama, nimeufanya uso wako kuwa mgumu juu ya nyuso zao, na kipaji cha uso chako kuwa kigumu juu ya vipaji vya nyuso vyao.
- **K.** Usiwaogope hao, usiwe na hofu.

SOMO LA PILI:

Toka "Hotuba juu ya wachungaji" ya mt. Augustino, askofu.

Wachungaji wanaojilisha wenyewe

Tuone lawaambia nini neno la Mungu, asiyesifu bure mtu ye yote, kwa wachungaji wanaoshughulikia kujilisha wenyewe kuliko kondoo: "Mnawala walionona, mnajivika manyoya, mnawachinja walionona, lakini hamwalishi kondoo. Wagonjwa hamkuwatia nguvu, wala hamkuponya wenye maradhi, wala hamkuwafunga waliovunjika, wala hamkuwarudisha waliofukuzwa. Hamkuwatafuta waliopotea, bali kwa nguvu na kwa ukali mmewatawala. Nao wakatawanyika, kwa sababu hapakuwa na mchungaji; wakawa chakula cha wanyammwitu, wakatawanyika" (Eze 34,3-5).

Kwa wachungaji wanaojilisha wao wenyewe badala ya kundi, utolewa mkanyo kwa yale wanayotaka na kwa yale wanayosahau. "Mnakunywa maziwa, mnajivika manyoya". Mtume ajiuliza: "Ni nani apandaye mizabibu asiyekula katika matunda yake? Au ni nani achungaye kundi, asiyekunywa katika maziwa ya kundi?" (I Kor 9,7). Twaona, basi, kwamba maziwa ya kundi

yamaanisha yale yote ambayo taifa la Mungu lawatolea kwa viongozi wao ili kuwapatia chakula cha hapa duniani. Naam, Mtume alimaanisha hayo kwa maneno niliyotaja.

Kwa kweli Mtume, hata ingawa alipendelea kuishi kwa kazi ya mikono yake, wala hakutafuta maziwa ya kondoo, hata hivyo alitetea haki ya kuchukua maziwa, kwa sababu Bwana aliamua kwamba wale watangazao Injili waishi toka Injili (I Kor 9,14). Na, kwa lengo hili, alisema kwamba mitume wengine, wenziwe, walitumia haki hiyo, bila shaka halali, wala si ya upendeleo.

Yeye alienda mbali, akikataa hata na yale yaliyokuwa haki yake. Kwa hiyo haisemwi kwamba wengine walidai kitu kisichotakiwa, bali kwamba alitaka kufanya zaidi na yale aliyotakiwa kabisa. Labda yule aliyempeleka mjeruhiwa kwenye chumba cha wageni na kusema: "Chochote utakachogharimiwa zaidi, mimi nitakaporudi nitakulipa" (Lk 10,35), alitaka kuonyesha hasa mwenendo huo wa Mtume.

Je, tutasema nini kuhusu wachungaji wasiodai maziwa toka kondoo? Kwamba ni wakarimu zaidi kuliko wengine au kwamba watekeleza vizuri kuliko wengine ukarimu wa kichungaji.Waweza kuyafanya na wayafanya. Wasifiwe,basi, hawa, ila wasihukumiwe wengine. Naam, Mtume mwenyewe hakuwa akitafuta zawadi, na, hata hivyo, alitaka kwamba waumini wafanye bidii na wazae matunda tele.

Kiitikizano:

K. Mimi mwenyewe nitawalisha kondoo zangu, nami nitawalaza, asema Bwana. * Nitatafuta kondoo aliyepotea na nitarudisha kwenye zizi aliyetoroka.

- W. Nitamfunga aliyevunjika, nitamshughulikia mnono na mwenye nguvu.
- **K.** Nitatafuta kondoo aliyepotea na nitarudisha kwenye zizi aliyetoroka.

JUMANNE YA ISHIRINI NA NNE

SOMO LA KWANZA: Eze 8,1-6.16 – 9,11

Kiitikizano: Mt 24,15.21.22; Ufu 7,3

- **K.** Mtakapoliona chukizo la uharibifu katika patakatifu, kutakuwako dhiki kubwa. * Asingeokoka mtu ye yote; lakini kwa ajili ya wateule, zitafupizwa siku hizo.
- **W.** Msidhuru nchi, wala bahari, hata tutakapokwisha kutia muhuri watumwa wa Mungu wetu juu ya vipaji vya nyuso zao.
- **K.** Asingeokoka mtu ye yote; lakini kwa ajili ya wateule, zitafupizwa siku hizo.

SOMO LA PILI:

Toka "Hotuba juu ya wachungaji" ya mt. Augustino, askofu.

Mfano wa Paulo

Mara moja Paulo, akiwemo kifungoni na kwenye dhiki kuu kwa kuliungama ukweli, alipokea toka kwa ndugu yote yaliyohitajika ili kusaidia umaskini wake. Yeye alijibu akiwashukuru, kwa maneno hayo: Mlifanya vema kushiriki kwenye dhiki zangu. Naam, "nalifurahi sana katika Bwana, kwa kuwa sasa mwisho mmehuisha tena fikira zenu kwa ajili yangu, kama vile mlivyokuwa mkinifikiri hali yangu, lakini hamkupata nafasi. Si kwamba nasema haya kwa kuwa nina mahitaji;

maana nimejifunza kuwa radhi na hali yoyote niliyo nayo. Nimefundishwa kuwa na vingi na kupungukiwa" (Flp 4,10-14).

Lakini, kwa kuonyesha kitu gani alitafuta yeye katika tendo hilo jema, ili asiwe wa wale wanaojilisha wenyewe, wala si kondoo, hakufurahia tu kwamba wasaidie umaskini wake, bali zaidi ayafurahia matunda yao. Je, alitafuta nini katika tendo hili? "Si kwamba nakitamani kile kipawa, bali nayatamani mazao" (Flp 4,17). Sio ili mimi, asema, nishibe, bali ili ninyi msiwe tasa.

Kwa hiyo, wachungaji wasioweza kufanya kama Paulo, yaani kulishwa kwa kazi ya mikono yao, wachukue toka waumini yanayohitajika kwa hifadhi yao, ila wawe waangalifu kwa kutokamoaa kwa dhamira ya waumini wao. Wasishughulikie sana hivi mambo yao kana kwamba waonekana kuhubiri injili ili kuwa na kitu cha kuishi, bali watende kwa njia ya kufahamisha kwamba wana bidi ya kuwa tayari kupata ule mwanga wa neno na wa ukweli wanaopaswa baadaye kuwajalia wengine ili kuwaangazia. Naam, wapaswa kuwa kama taa, kama yaliyoandikwa: "Viuno vyenu na viwe vimefungwa, na taa zenu ziwe zinawaka" (Lk 12,35). Na bado: "Wala watu hawawashi taa na kuiweka chini ya pishi, bali juu ya kiango, nayo yawaangaza wote waliomo nyumbani. Vivyo hivyo nuru yenu na iangaze mbele ya watu, wapate kuyaona matendo yenu mema wamtukuze Baba yenu aliye mbinguni" (Mt 5,15-16).

Kwa hiyo, ikiwa tungewasha taa nyumbani mwako, je usingeongeza mafuta ili isizimike? Lakini, ikiwa taa, baada ya kupata mafuta, isingetoa mwanga, isingestahili kuwekwa juu ya kiango, bali kutupwa vipande vipande.

Ni haki kupokea yanayohitajika kwa kuishi, na ni alama ya upendo kuyatoa. Si kwamba Injili ni bidhaa ya kuuzwa na kwamba thamani yake yaonyeshwa na yale wanayopokea kwa malisho wale wanaoitangaza. Naam, wangalifanya biashara kama hiyo, wangeuza kwa bei baradhuli kitu cha thamani isiyopimika. Wapokee, basi, toka kwa watu yanayohitajika kwa chakula, ila thawabu halisi kwa utumishi wao waitarajie toka kwa Bwana. Yaani, watu hawatakuwa kamwe kwenye uwezo wa kulipa tuzo ipasavyo wale wanaowatumikia kwa upendo wa Injili. Hawa hawawezi kutarajia thawabu, isipokuwa tokea chemchemi ile ambamo watu watarajia wokovu.

Basi, kitu gani kinakanywa kwa wachungaji? kwa nini wanashtakiwa? Kwa kuwa,wakati wanapochukua maziwa na kujifunika na manyoya, wasahau kundi lao. Watafuta tu faida yao, wala si malengo ya Kristo.

<u>Kiitikizano</u> 2 Kor 12, 14-15; Flp 2, 17

- **K.** Sivitafuti vitu vyenu, bali ninyi. Maana haiwapasi watoto kuweka akiba kwa wazazi, bali wazazi kwa watoto. * Kwa hiari nitatapanywa kwa ajili ya roho zenu.
- **W.** Ikiwa yapaswa damu yangu imwagike kama dhabihu na ibada ya imani yenu, nafurahi pamoja nanyi nyote.
- **K.** Kwa hiari nitatapanywa kwa ajili ya roho zenu.

JUMATANO YA ISHIRINI NA NNE

SOMO LA KWANZA: Eze 10,18-22; 11,14-25

Kiitikizano: Eze 10,4.18; Mt 23,37.38

- **K.** Hekalu limejazwa na lile wingu, na ua ulikuwa umejaa mwangaza wa utukufu wa Bwana. * Utukufu wa Bwana ukatoka juu ya kizingiti cha nyumba.
- **W.** Yerusalemu, ni mara ngapi nimetaka kuwakusanya pamoja watoto wako, lakini hamkutaka! Angalieni: nyumba yenu mmeachiwa hali ya ukiwa.

K. Utukufu wa Bwana ukatoka juu ya kizingiti cha nyumba.

SOMO LA PILI:

Toka "Hotuba juu ya wachungaji" ya mt. Augustino, askofu.

Kila mmoja asitafute mambo yake, bali ya Kristo

Kwa kuwa tumeeleza yamaanisha nini "kuchukua maziwa", tutafute kuelewa yataka kusema nini "kujivika manyoya". Atoaye maziwa atolea chakula, atoaye sufu atolea heshima. Hayo ndiyo mema mawili wanayoomba kwa waumini wale wachungaji wanaojifikiria kujilisha wao wenyewe, wala si kundi: wawakidhi mahitaji yao na kuwapatia heshima na sifa.

Na, kwa kweli, yaeleweka vizuri jinsi vazi linavyomaanisha heshima, kwa kuwa lafunika uchi. Naam, kila mtu ni dhaifu. Na yule anayewatawala ni tofauti nanyi. Hata yeye anao mwili, anakufa, analala, anaamka: amezaliwa na siku moja atapaswa kufa. Kwa hiyo, ukifikiri yeye ni nini ndani yake mwenyewe, waona kwamba ni mtu wa kawaida. Lakini unapomheshimu sana, wafunika, kwa kusema hivyo, yale ambayo ni dhaifu ndani yake.

Mwaona jinsi Paulo mwenyewe alivyopokea toka watu wema wa Mungu nguo kama hiyo aliposema: "Mlinipokea kama malaika wa Mungu. Nawashuhudia kwamba, kama ingaliwezekana, mngaling'oa macho yenu, mkanipa mimi" (Gal 4,14.15). Lakini, ingawa alipewa heshima kubwa hivi, je, alinyamaza dhambi za wakosaji kwa hofu ya kwamba angalinyimwa ile heshima na kupunguzwa sifa kwa mikanyo aliyowafanya? Angalitenda hivyo, angalijiweka kati ya wale wanaojilisha wenyewe, wala si kundi lao.

Kwa hiyo, angesema ndani yake: Je, yanihusu nini? Kila mmoja na afanye anachotaka: chakula changu kimesalimika, heshima yangu imesalimika. Ninayo mazima, sufu na yanitosha. Kila mmoja na aende atakapo. Lakini, kweli, wafikiri uko sawasawa ikiwa kila mmoja aenda atakapo? Ukiamini hayo, wajidanganya. Ili nikudhihirishie hilo, niruhusu tu kusahahu adhama yako na kukufikiri kama mwumini wa kawaida. Na hapo, je, usingepaswa kukumbuka kwamba "kiungo kimoja kikiumia, viungo vyote huumia nacho"? (I Kor 12,26).

Kwa hiyo, Mtume mwenyewe, akikumbuka jinsi walivyomtendea, ili asionekana amesahau heshima waliyompatia, ashuhudia kwamba amekaribishwa nao kama malaika wa Mungu na kwamba, ikiwezekana, wangaling'oa macho yao ili kumpatia.

Ila, hata hivyo, amkaribia kondoo aliyeugua, kondoo aliyeambukizwa kwa kuchanja jeraha, bila kuogopa kuambukizwa. "Je, nimekuwa", aongeza hapo, "adui wenu kwa sababu nimewaambia yaliyo kweli?" (Gal 4,16).

Yeye, basi, amechukua maziwa ya kondoo, kama tulivyokumbusha kabla, akavaa sufu ya kondoo, ila hakusahau kondoo zake. Kwa hiyo yeye hakufuata mambo yake, bali yale ya Kristo.

<u>Kiitikizano</u>: YbS 32, 1-2; Mk 9, 34

- K. Je, umechaguliwa mkuu wa meza? Usiinuke. * Uwe miongoni mwao kama mmoja wao.
- W. Mtu atakaye kuwa wa kwanza, atakuwa wa mwisho kuliko wote na mtumishi wa wote.
- K. Uwe miongoni mwao kama mmoja wao.

ALHAMISI YA ISHIRINI NA NNE

SOMO LA KWANZA: Eze 12,1-6

Kiitikizano: Eze 12,15; Zab 89,30. 32

K. Nitakapowatawanya kati ya mataifa, na kuwatupatupa katika nchi za kigeni, * watajua ya kuwa mimi ndimi Bwana.

- W. Wakiiacha sheria yangu, wasienende katika hukumu zangu, nitawarudi makosa yao.
- K. watajua ya kuwa mimi ndimi Bwana.

SOMO LA PILI:

Tokea "Hotuba juu ya wachungaji" ya mt. Augustino, askofu.

Uwe mfano kwa waumini

Kwa kuwa Bwana alisema kitu gani wanashika moyoni wachungaji kadhaa, aongeza pia wajibu gani wao wanaacha. Kasoro za kondoo, kwa kweli, zimeenea sana. Ni wachache sana kondoo wenye afya na wenye kusitawi. Ni wachache walio imara katika chakula cha ukweli, wanaofurahia malisho yaliyotolewa na Mungu. Lakini wale wachungaji wabaya hawaachi hata hawa. Haitoshi kwamba hao wanasahau kondoo wagonjwa au wadhaifu, waliotawanyika au kupotea. Kwa yale yanayowahusu, wawaua hata wale wenye nguvu na afya njema. Wewe utasema labda: Lakini hawa waishi. Ndiyo, wanaishi, ila kwa huruma ya Mungu. Hata hivyo, kwa yale yanayowahusu, wachungaji wabaya wanawaua. Wanawaua vipi? utasema. Wakiishi vibaya, wakiwatolea mfano mbaya.

Iliambiwa labda bila sababu kwa yule mtumishi wa Mungu aliyesifiwa kati ya wafuasi wa Mchungaji mkuu: Jitolee mwenyewe kama mfano wa matendo mema katika yote? (Tit 2,7). Na bado: Uwe mfano kwa waumini (I Tim 4,12). Yaani, kondoo, hata akiwa na afya, akiona kwamba mchungaji wake huwa aishi vibaya, aondoa macho yake toka sheria ya Bwana na amtazama mwanadamu, aanza kusema: Ikiwa mkubwa wangu aishi hivyo, nini yanizuia kufanya vile vile? Kwa namna hii, mchungaji aangamiza kondoo mwenye afya. Basi, akiua kondoo mwenye afya, atafanya nini na kondoo wengine? Atafanya nini mchungaji huyu ambaye, akiishi vibaya, aangamiza kondoo, ambaye yeye hakumpa afya, bali kwamba alimpata akiwa mwenye nguvu na afya? Nasema na kurudia kwa upendo wenu: Wako kondoo wanaoishi, wako imara katika neno la Mungu na wafuata amri ile walioisikia toka kwake: "Yoyote mtakayowaambia myashike na kuyatenda, lakini kwa mfano wa matendo yao msitende" (Mt 23,3). Hata hivyo mchungaji ambaye, mbele ya watu atenda vibaya, kwa yanayomhusu, amwua yule amtazamaye. Asijidanganye, basi, kwa nini yule hajafa bado. Mtu yule aishi, ila mchungaji ageuka vile vile kuwa mwuaji.

Kwa namna kama hiyo, wakati mtu aliyeharibika amtazamapo mwanamke kwa kumtamani, huyo abaki safi, ila yule alizini tayari. Hivyo labaki kweli na dhahiri neno la Bwana, akisema: "Kila mtu atazamaye mwanamke kwa kumtamani, amekwisha kuzini naye moyoni mwake" (Mt 5,28). Hajaingia chumbani mwake, ila katika undani mwake anafuata tayari ashiki yake.

Hivyo, kila atendaye vibaya mbele yao ambao amewekwa kama kiongozi, kwa yale yanayomhusu, awaua hata wenye afya. Anayemwiga, anakufa, asiyemwiga aendelea kuishi. Lakini kwa yanayomhusu yeye, awaua wote wawili. Ndio mkanyo afanyayo Bwana: "Mnawaua kondoo walionona, lakini hamwalishi kondoo" (Eze 34,3).

Kiitikizano:

K. Kila aliyepewa vingi, kwake huyo vitatakwa vingi; * naye waliyemwekea amana vitu vingi, kwake huyo watataka na zaidi.

- **W.** Hukumu bila huruma huwaangukia wenye cheo:
- **K.** naye waliyemwekea amana vitu vingi, kwake huyo watataka na zaidi.

IJUMAA YA ISHIRINI NA NNE

SOMO LA KWANZA: Eze 16,3.5b-7a. 8-15.35.37a. 40-43.59-63

Kiitikizano:

K. Kama mke aliyeachwa nilikuita; kwa ghadhabu ifurikayo nalikuficha uso wangu. * Kwa fadhili zako za milele nitakurehemu, asema Bwana, Mkombozi wako.

- **W.** Nitalikumbuka agano langu nililolifanya pamoja nawe katika siku za ujana wako na nitafunga nawe agano la milele.
- K. Kwa fadhili zako za milele nitakurehemu, asema Bwana, Mkombozi wako.

SOMO LA PILI:

Toka "Hotuba juu ya wachungaji" ya mt. Augustino, askofu.

Tayarisha roho yako kwa kishawishi

Mmesikia tayari wanacho kitu gani wachungaji wabaya, fikirini sasa wasichojali: "Wagonjwa hamkuwatia nguvu, wala hamkuwaponya wenye maradhi, wala hamkufunga waliovunjika, wala hamkuwarudisha waliofukuzwa, wala hamkuwatafuta waliopotea" (Eze 34,4), na wale waliokuwa wazima mliwaangamiza, mliwaua na kuwachinja. Kondoo anayo maradhi, anao moyo mdhaifu, hivi kwamba aweza kuangukia kishawishini, kikimpata bila kujilinda, wala kujiandaa.

Mchungaji mvivu akimwona mmoja wa kundi lake, hamwambii: Mwana ukija kumtumikia Bwana, uwe imra katika haki na katika kicho na ujiandae kwa kishawishi (YbS 2,1). Asemaye hivyo amfariji aliye mdhaifu na kumwimarisha, ili yeye, akiikubali imani, asitarajie usitawi ulimwenguni humu. Yaani, ikiwa atafundishwa kutarajia heri ya ulimwengu huu, ataangamizwa na heri yenyewe: dhiki ifikapo, atabaki na bumbuazi au ataangamizwa, na kw ahiyo mchungaji anayejenga hivyo mwumini, amjenga juu ya mchanga, wal si juu ya mwaba, aliye Kristo (I Kor 10,4). Naam, wakristo wapaswa kuiga mateso ya Kristo, wala si kutafuta anasa.

Bali mdhaifu anaimarishwa anapohubiriwa: Ungojee pia vishawishi vya ulimwengu huu, ila Bwana atakukomboa toka vyote, ikiwa moyo wako haendi mbali naye. Naam, yeye hasa kwa kufariji moyo wako amekuja kuteseka, amekuja kufa, amekuja kufunikwa na mate, alikuja kuwekewa taji ya miiba, alikuja kupata matukano na, mwishowe, alikuja kupigiliwa misumari msalabani. Hayo yote Mungu aliyapata kwa ajili yako, nawe hukupata kitu. Hakuteseka kwa faida yake, bali kwa yako.

Lakini kabila gani la wachungaji ni wale ambao, wakiogopa kuudhi wasikilizaji, hawaandai tu kwa vishawishi wa baadaye, bali wawaahidi heri ya ulimwengu huu, heri ambayo hata Mungu hakuahidi kwa ulimwengu wenyewe!

Yeye alitabiri kwamba yatakuja juu ya ulimwengu huu maumivu juu ya maumivu nawe ungetaka kwamba mkristo asiyapate? Hasa kwa kuwa ni mkristo atateseka kidogo zaidi katika ulimwengu huu!

Mtume anena hivi:"Wote wapendao kuishi maisha ya utauwa katika Kristo Yesu wataudhiwa" (2 Tim 3,12). Sasa wewe, mchungaji, utafutaye mambo yako wala si ya Kristo, umruhusu, wema wako, Kristo kusema: Wale wote wanaotaka kuishi kikamilifu katika Kristo Yesu watadhulumiwa. Ila wewe, kwa upande wako, wakubali kumwambia mwumini: ukiishi kabisa katika Kristo utapata kila kitu kwa wingi. Na usipokuwa na watoto utakuwa nao na utawalisha wote wala hakuna mmojawao atakayekufa. Na ni kwa njia hii kwamba wewe wajenga? Angalia ufanyacho, wapi waweka msingi! Wewe wamweka juu ya mchanga yule anayejaribu kujenga. Mvua itakuja, mto utafurika, upepo utavuma, zitaiangukia nyumba hii, nayo itaanguka na maangamizi yake yatakuwa makubwa.

Umwondoe toka mchanga, umweke juu ya mwamba, awe na msingi wake katika Kristo yule unayemtaka kumfanya kuwa mkristo. Fanya kwamba aelekeze mtazamo kwenye mateso yasiyostahiliwa na Kristo, kwamba aangalie yule ambaye, bila dhambi, alipia deni zisizo zake. Fanya kwamba aamini maandiko yaemayo: "Yeye humpiga kila mwana amkubaliye" (Ebr 12,6). Na hapo au ajiandae kupigwa, au akatae kukubaliwa.

Kiitikizano:

K. Tulipata kibali kwa Mungu tuwekewe amana Injili, ndivyo tunenavyo; * si kama wapendezao wanadamu, bali wampendezao Mungu.

- W. Maonyo yetu siyo ya ukosefu, wala ya uchafu, wala ya hila:
- **K.** si kama wapendezao wanadamu, bali wampendezao Mungu.

JUMAMOSI YA ISHIRINI NA NNE

SOMO LA KWANZA: Eze 18,1-13.20-32

<u>Kiitikizano</u>: Yer 31,29; Eze 18,20.30.20

K. Siku zile hawatasema tena: Baba za watu wameluka zabibu kali, na meno ya watoto wa yametiwa ganzi. * Yule aliyetenda dhambi, wala si wengine, apaswa kufa

- **W.** Mimi nitamhukumu kila mmoja kwa kadiri ya njia zake: mwana hatauchukua uovu wa baba yake, wala baba hatauchukua uovu wa mwanawe.
- **K.** Yule aliyetenda dhambi, wala si wengine apaswa kufa.

SOMO LA PILI:

Toka "Hotuba juu ya wachungaji" ya Mt. Augustino, askofu.

Tolea msaada wa faraja

Imesemwa katika Maandiko: "Yeye ambaye Bwana ampenda, humrudi" (Ebr 12,6), nawe wasema: Labda chachari litakuwepo. Lakini, kumbuka vizuri kwamba ikiwa mmoja hapati pigo la adhabu, aondolewa miongoni mwa watoto. Kwa hiyo, utasema, yeye humpiga hasa kila mtoto? Kweli, yeye amrudi kila mtoto, kama alivyompiga hata Mwanawe. Yule Mwana wa pekee, aliyezaliwa toka kwa Baba, alikuwa Neno sawa na Baba katika maumbile ya kimungu, yule ambaye kwa njia yake vitu vyote vimeumbwa. Ila, yeye hakutoa sababu yo yote ya kupigwa. Hata hivyo alivika mwili kwa lengo hili, asibaki bila pigo. Sasa, yule anayempiga Mwana wa pekee, ingawa bila dhambi, je ataacha bila mateso mwana mwa wa kupokelewa na mdhambi? Mtume asema kwamba sisi tumeitwa kwa kupokelewa. Tulipata hali ya kupokelewa kama wana ili kuwa warithi pamoja Mzaliwa pekee, na ili kuwa pamoja naye urithi wake: "Uniombe, nami nitakupa mataifa kuwa urithi wako" (Zab 2,8). Yeye alitupatia mfano kwa mateso yake.

Lakini, hakika, mdhaifu ili kutoshindwa mbele vishawishi vijavyo, hapaswi kudanganywa kwa matumaini ya bandia, wala kudhiliwa na matarajio ya kuogofya. Wapaswa kumwambia: "Jiandae kwa kishawishi"(YbS 2,1). Yeye labda ataanza kusisita, kutetemeka, kurudi nyuma. Lakini pia ukweli huu mwingine wapaswa kumwambia: "Mungu ni mwaminifu, wala hatawaacha mjaribiwe kupita mwezavyo" (I Kor 10,13).

Kule kuahidi na kutarajia mateso yajayo, ni kumpa nguvu yule aliye mdhaifu. Lakini ikiwa mmoja anaogopa sana na kwa hiyo ameshtuka, umwahidi huruma ya Mungu. Kwa hayo, bila shaka hutamhakikishia kutopata vishawishi, bali utamsadikisha kwamba Mungu haruhusu ya kuwa sisi tujaribiwe kupita nguvu zetu. Ni kama ungemfungia vitambaa yule aliyevunjika. Naam, wapo watu fulani ambao, waliposikia kwamba dhiki zitakuja, wanajiandaa zaidi na kama wanayo kiu ya kikombe hiki. Waangalia kitu kidogo dawa ya waumini, na wanataka utukufu wa mashahidi.

Lakini yupi yule ambaye asikiapo kusema juu ya majaribio yaliyowekewa kwa mkristo, tena yale ambayo hakuna mwingine awezaye kung'amua, isipokuwa yule atakaye kuwa mkristo kweli, anaduwaa na, ayaonapo kumkaribia, anakufa moyo na ayumbayumba. Kwa huyo, umtolee vitambaa vya faraja na uyafunge yale yaliyovunjika. Usema: Usiogope, hatakuacha katika kishawishi yule uliyemwamini. Mungu ni mwaminifu, wala hatakubali kwamba wewe ujaribiwe kupita nguvu zako. Huu sio msemo wangu. Ayafanya Mtume anayeongeza bado: Je, mwataka uthibitisho wa kwamba Kristo anena ndani yangu? (2 Kor 13,3). Basi unaposikia maneno haya, unayasikiliza toka Kristo mwenyewe, unayasikia toka mchungaji yule anayelisha Israeli. Yaani, Israeli ameambiwa hivi: umewanywesha machozi kwa kipimo (Zab 80,5). Hayo asemayo Mtume: "Haruhusu kwamba mjaribiwe kupita mwezavyo", ayasema pia nabii na maneno: "Kwa kipimo".

Kutotaka tu kumwacha yule anayekukanya na kukushauri, kunakuogofya na kukushauri, kunakupiga na kukuponya.

<u>Kiitikizano</u>: Zab 44,22; Rum 8,37; Zab 44,10.11

K. Kwa ajili yako tunauawa mchana kutwa; tunafanywa kondoo waendao kuchinjwa. * lakini sisi tu zaidi ya washindi, kwa yeye aliyetupenda.

- W. Waturudisha nyuma, tukampa mtesi kisogo, umetutawanya kati ya mataifa.
- **K.** Lakini sisi ni zaidi ya washindi, kwa yule aliyetupenda.

JUMA LA ISHIRINI NA TANO. KIPINDI CHA KAWAIDA

DOMINIKA YA ISHIRINI NA TANO

SOMO LA KWANZA: Eze 24,15-27

Kiitikizano:

- **K.** Ezekieli atakuwa ishara kwenu: mtatenda yote kama alivyotenda yeye, * na mtajua ya kuwa mimi ndimi Bwana.
- W. Rarueni mioyo yenu, wala si mavazi yenu, mkamrudie Bwana Mungu wenu,
- **K.** na mtajua ya kuwa mimi ndimi Bwana.

SOMO LA PILI:

Toka "Hotuba juu ya wachungaji" ya mt. Augustino, askofu.

Wakristo wadhaifu

Asema Bwana: "Wadhaifu hamkuwatia nguvu, wala hamkuwaponya wagonjwa" (Eze 34,4).

Anena na wachungaji wabaya, na wachungaji wa uongo, na wachungaji wanaotafuta mambo yao, wala si yale ya Yesu Kristo, wanaohangaikia sana mapato ya kazi yao, ila wasiotunza kundi, wala kutia nguvu aliye mgonjwa.

Kwa kuwa husemwa juu ya wagonjwa na wasiojiweza, hata ikionekana kuwa kitu kimoja, tungeweza kukubali tofauti moja. Naam, tukiangalia vizuri maneno yenyewe, mgonjwa ni yule aliyeshikwa na maradhi, bali anayeumwa ni yule asiye imara na ni, basi, mdhaifu.

Kwa yule aliye mdhaifu twapaswa kuogopa kwamba kishawishi kimshike na kumwangusha. Ila mgonjwa tayari ameshikwa na desturi fulani mbaya na hiyo yamzuia kuingia katika njia ya Mungu, ya kuitii nira ya Kristo.

Watu kadhaa wanaotaka kuishi vema na wamefanya tayari azimio la kuishi vema, wanao uwezekano mdogo zaidi wa kuvumilia ubaya, kuliko wa kufanya wema. Ila sasa ni tabia ya fadhila ya kikristo sio tu kutenda mema, bali pia ya kuvumilia mabaya. Wale ambao wanaonekana wenye bidii katika kutenda mema, bali hawataki au hawajui kuvumilia mateso yanayowakabili, wanaumwa, yaani, ni wadhaifu. Bali aupendaye ulimwengu kwa utashi mbaya na anajitennga na matendo mema ameshindwa na uovu na ni mgonjwa. Ugonjwa unamnyima nguvu na kumzuia kutenda lo lote jema. Ndivyo alivyokuwa yule mwenye kupooza asiyeweza kuingizwa mbele ya Bwana. Hapo wale waliompeleka walifungua dari na wakamtelemsha chini. Hata wewe huna budi kutenda kama ungelitaka kufanya lile lile katika undani wa mtu: kufungua dari yake na kuiweka mbele ya Bwana roho yenye kupooza, yenye viungo vyote dhaifu na isiyoweza kutenda matendo mema, ikidhulumiwa na dhambi zake na ikiugua kwa maradhi ya tamaa yake.

Daktari yupo, amefichwa moyoni. Hii ndiyo maana ya ndani ya Maandiko ya kueleza.

Ikiwa, basi, unajipata mbele ya mgonjwa aliyekunjwa katika viungo na aliyepooza kwa ndani, ili kumfikisha kwa daktari, fungua dari na umshushe chini mwenye kupooza, yaani, umfanye kuingia ndani yake na umwonyeshe yale yaliyofichwa kwenye majeraha ya moyo wake. Umwonyeshe ugonjwa wake na daktari anayepaswa kumtibu.

Kwa yule anayesahau la kufanya, je mmesikia mkanyo gani anapata?Huu "Hamkuwaimarisha kondoo wadhaifu, hamkuwaponya wagonjwa, hamkufunga majeraha yale" (Eze 34,4). Mjeruhiwa ambaye husemwa hapa juu yake, ni, kama tulivyosema tayari, yule ambaye anaogopa sana mbele ya kishawishi. Dawa ya kumpatia hapo imo katika maneno hayo yenye faraja: "Mungu ni mwaminifu; ambaye hatawaacha mjaribiwe kupita mwezavyo, lakini, pamoja na lile jaribu atafanya na mlango wa kutokea, ili mweze kustahimili" (I Kor 10,13).

Kiitikizano:

K. Kwa wanyonge nalikuwa mnyonge, ili niwapate wanyonge. * Nimekuwa hali zote kwa watu wote, ili kwa njia zote nipate kuwaokoa watu.

- **W.** Nami nafanya mambo yote kwa ajili ya Injili ili kuishiriki pamoja na wengine.
- **K.** Nimekuwa hali zote kwa watu wote, ili kwa njia zote nipate kuwaokoa watu.

JUMATATU YA ISHIRINI NA TANO

SOMO LA KWANZA: Eze 34,1-6.11-16.23-31

Kiitikizano: Eze 34,12.13.14; Yn 10,10

K. Nitatafuta kondoo zangu kutoka mahali pote walipotawanyika, nami nitawarudisha katika nchi yao wenyewe, * nami nitawalisha malisho mema.

- W. Mimi nilikuja ili wawe na uzima, kisha wawe nao tele.
- **K.** Nami nitawalisha malisho mema.

SOMO LA PILI:

Toka "Hotuba juu ya wachungaji" ya mt. Augustino, askofu

Usisitize wakati ufaao na wakati usiofaa

"Wala hamkuwarudisha waliofukuzwa, wala hamkuwatafuta waliopotea" (Eze 34,4). Tangu hapo twajikuta kama mikononi mwa wezi na meno ya mbwamwitu wakali nma kwa hatari hizi twawaomba sala. Na zaidi, kondoo si watiifu. Tukienda kuwatafuta wanapopotea, wasema, kwa kosa na angamizi lao, kwamba si wetu. Kwa nini mwatutaka, wao wasema, kwa nini mnakuja kututafuta? Kama ikiwa sababu ya kwamba twawataka na kuwatafuta siyo hii, kwamba wamepotea au wanapotes. Nikiwa katika kosa, wasema, nikiwa karibu kufa, kwa nini wanitaka? Kwa nini wanitafuta? Najibu: kwa kuwa niko katika kosa, nataka kukuita; kwa sababu umepotea, nataka kukupata tena. Wajibu: Nataka kupotea hivyo, nataka kutotoma hivyo.

Je, wataka kutotoma hivyo, wataka kupotea hivyo? Lakini mimi kwa nguvu kubwa hivi sitaki hayo. Nakuambia wazi: Nataka kuwa mchokozi. Kwani nakumbuka maneno ya Mtume anenaye: "Lihubiri neno, uwe tayari wakati ukufaao na wakati usiokufaa" (2 Tim 4,2). Kwa nani wakati ufaao na kwa nani wakati usiokufaa? Hakika wakati ufaao kwa yule atakaye; wakati usiofaa kwa yule asiyetaka. Mimi ni mchokozi na nathubutu kukuambia: Wewe wataka kupotea, ila mimi sitaki. Mwishowe, hayataki pia yule anitiaye kicho. Hata ningetaka hayo mimi, tazama angeniambia nini, angalia mkanyo gani angaliniletea: "Hamkuwaleta wale waliotawanyika, hamkuenda kutafuta waliopotea". Je, utajogopa wewe mwenyewe kuliko yeye? "Naam, wote twapaswa kufika mbele ya Kristo" (2 Kor 5,10).

Nitarudisha, basi, kondoo aliyetawanyika, nitatafuta yule aliyepotea; kwamba wataka au la, nitayafanya. Hata ikiwa katika kutafuta kwangu nitaumizwa na michongoma ya mwitu, nitajitupa kwenye mahali pa finyo zaidi, nitatafuta kwenye nyugo zote, nitatembea kila mahali, mpaka nitakapokuwa na nguvu ninazopewa na kicho cha Bwana. Nitarudisha kondoo aliyetawanyika, nitatafuta yule aliyepotea. Usipotaka uchovu wa kunivumilia, usiende mbali, usipotee. Ni kidogo sana nikiridhika kusononeka kukuona kwamba umepotea au umetawanyika. Naogopa kwamba, nikikusahau, nimwue pia hata na yule aliye na nguvu. Sikiliza, basi, kitu gani kinakuja baadaye: Na kondoo wanono mliwaua (Eze 34,3).

Nikiacha kodoo aliyepotea, kondoo aliyetawanyika, hata na yule mwenye nguvu atajisikia amesukumwa kutangatanga na kupotea.

<u>Kiitikizano:</u> YbS 4,23-24; 2 Tim 4,2

- **K.** Usiyazuie maneno yako wakati ufaao. * Madhali kwa usemi hekima itajulikana, na mafundisho kwa neno la ulimi.
- **W.** Lihubiri neno, uwe tayari, wakati ukufaao na wakati usiokufaa, karipia, kemea na kuonya kwa uvumilivu wote na mafundisho.
- **K.** Madhali kwa usemi hekima itajulikana, na mafundisho kwa neno la ulimi.

JUMANNE YA ISHIRINI NA TANO

SOMO LA KWANZA: Eze 36,16-36

Kiitikizano:

K. Nami nitauondoa moyo wa kijiwe katika miili yao, nami nitawapa moyo wa nyama. ili waende katika amri zangu; * nao watakuwa watu wangu, nami nitakuwa Mungu wao.

- W. Nami nitawapa moyo mpya, nami nitatia roho mpya ndani yao:
- K. nao watakuwa watu wangu, nami nitakuwa Mungu wao.

SOMO LA PILI:

Toka "Hotuba juu ya wachungaji" ya mt. Augustino, askofu.

Kanisa, kama mzazibu, likikua limeenea mahai pote

Kondoo zangu wanatangatanga katika milima yote na juu ya kila kilima na wanatawanyika juu ya uso wote wa dunia (Eze 34,6). Je, yamaanisha nini kutawanyika duniani kote? Kufuata mambo yote ya dunia, kupenda na kushika kwa moyo yale yote yaliyopo kwenye uso wa nchi.

Hawataki kufa na kile kifo kinachofanya maisha yao kufichwa katika Kristo

"Juu ya uso wote wa nchi", kwa kuwa wapenda mema ya dunia na kwa sababu kondoo wanaopotea wametawanyika juu ya uso wote wa nchi. Wapo katika mahali pengi, wako binti wa mama mmoja, kiburi, kinyume cha wakristo wote halisi, wanaoenea kwenye kila kona ya nchi na waliozaliwa na mama mmoja,aliye Kanisa Katoliki.

Kwa hiyo, hakuna la kushangaa kwamba ikiwa kiburi kinazaa utengano,upendo wazaa umoja. Hata hivyo, mama mwenyewe Kanisa katoliki, na ndani yake mchungaji mwenyewe, atafuta popote waliotawanyika, awaimarisha wadhaifu, aponya wagonjwa, afunga waliojeruhiwa, akichukua wengine toka hapa, wengine toka pale, bila wao kujuana kati yao. Lakini yeye awajua wote vema, kwa kuwa anaenea kwa wote.

Kanisa ni kama mzabibu ambao, ukikua, waenea kote; bali wale ni matawi bila faida waliokatwa na mkulima kwa sababu ya utasa wao, ili mzabibu ubaki umesafishwa, sio umekatwa. Basi, yale matawi yamebaki pale ambapo yalikatwa. Bali mzabibu, ukienea kote, wajua matawi yake yaliyobaki yameunganika nao, au pia yaliyokatwa na kubaki karibu nao.

Ila, hata hivyo, Kanisa laendelea kuita anayepotea, kwa sababu hata juu ya yale matawi yaliyokatwa Mtume asema: "Mungu aweza kuwapandikiza tena" (Rum 11,23). Iwe, basi, kwamba ni swala la kondoo walioenda mbali na kundi, au la matawi yaliyokatwa toka mzabibu, si kwa sababu hii kwamba Mungu anayo nguvu pungufu ili kuongoza tena kondoo au kuyapandikiza tena katika mzabibu. Yeye ni Mchungaji mkuu, yeye ni mkulima wa kweli.

"Kondoo zangu walitangatanga juu ya nchi yote, wala hakuna mtu" kati ya wachungaji wale wabaya "anayewatafuta na kuwasaidia" (Eze 34.6). Hamna, kati ya wachungaji wa kibinadamu, anayewatafuta.

Kwa hiyo, enyi wachungaji, sikilizeni: Ni kweli kwamba mimi naishi, asema Bwana Mungu (Eze 34,7). Je, mwaona jinsi anavyoanza? Ni kama kiapo cha Mungu, achukua maisha yake kama ushuhuda. "Kama mimi niishivyo, asema Bwana". Wachungaji wamekufa lakini kondoo wako salama, ndiye Bwana aishiye. "Kama mimi niishivyo, asema Bwana".

Lakini, je, wachungaji gani wamekufa? Wale waliotafuta mambo yao, wala si yale ya Yesu Kristo. Lakini, watakuwepo na watapatikana bado wachungaji wanaotafuta si mambo yao, bali yale ya Kristo? Bila shaka watakuwepo. Hakika watakuwepo, kwa kuwa hawakosi, wala hawatakosa.

Kiitikizano 2 Kor 3,4. 6. 5

K. Na tumaini hilo tunalo mbele za Mungu kwa njia ya Kristo, * aliyetufanya kuwa wahudumu wa agano jipya, si wa andiko, bali wa roho.

- **W.** Si kwamba twatosha sisi wenyewe kufikiri neno lolote kwamba ni letu wenyewe, bali utoshelevu wetu watoka kwa Mungu,
- **K.** aliyetufanya kuwa wahudumu wa agano jipya, si wa andiko, bali wa roho.

JUMATANO YA ISHIRINI NA TANO

SOMO LA KWANZA: Eze 37,1-14

Kiitikizano: Eze 37,12.13; Yn 11,25

K. Tazama, nitafunua makaburi yenu, na kuwapandisha kutoka katika makaburi yenu, enyi watu wangu.* Na mtajua ya kwa mimi ni Bwana.

- W. Mimi ndimi ufufuko na uzima: yeye aniaminiye mimi, ajapokufa, ataishi.
- **K.** Na mtajua ya kuwa mimi ni Bwana.

SOMO LA PILI:

Toka "Hotuba juu ya wachungaji" ya mt. Augustino, askofu

Fanyeni yale wasemayo, ila msitende wanachofanya

"Enyi wachungaji, lisikieni neno la Bwana". Lakini, je mwasikia nini, enyi wachungaji? "Bwana Mungu asema hivi: Tazama mimi ni juu ya wachungaji: nami nitawataka kondoo zangu mikononi mwao"(Eze 34,10).

Sikilizeni, mkajifunze, enyi vikondoo vya Mungu. Kwa wachungaji wabaya Mungu awaomba watoe hesabu ya kondoo zao na wajibu kuhusu kifo walichowaletea na mikono yao wenyewe.

Asema pengine kwa kinywa cha nabii yule yule: "Ee mwanadamu, nimekuweka kuwa mlinzi kwa nyumba ya Israeli; basi ulisikie neno hili kinywani mwangu, ukawape maonyo yangu. Nimwambiapo mtu mbaya: 'Ewe mtu mbaya, hakika utakufa', nawe husemi neno la kumwonya mtu huyo, aiache njia yake, mtu huyu mbaya atakufa katika uovu wake, lakini damu yake nitaitaka mkononi mwako. Walakini, ukimwonya mtu mbaya kwa sababu ya njia yake, kusudi aiache, wala yeye asiiache, atakufa huyu katika uovu wake, lakini wewe umejiokoa roho yako''(Eze 33,7-9).

Je, hayo yamaanisha nini, enyi ndugu? Mwaona jinsi ilivyo hatari kunyamaza? Yule mbaya anakufa na kwa haki anapata kifo. Anakufa kwa uovu wake na dhambi yake. Yaani, ameuawa na uzembe wake. Yeye angaliweza kupata Mchungaji hai anenaye: "Mimi naishi, asema Bwana". Lakini hakumpata, pia kwa kuwa hakuonywa na yule aliyewekwa kichwa na mlinzi kwa lengo hili. Hivyo, kwa haki atakufa, ila pia yule aliyeacha kumwonya atahukumiwa kwa haki.

Bali ikiwa, asema Bwana, utamwambia mtu mbaya, ambaye mimi nilimtisha upanga: "Utakufa", na yule atasahau kuepukana na upanga unaomkaribia na upanga utamshukia na kumwua, yeye atakufa katika dhambi yake, ila wewe utaokoa roho yako.

Kwa hiyo, ni kazi yetu kutonyamaza, lakini ni juu yenu, hata tungalinyamaza, kusikiliza toka Maandiko maneno ya Mchungaji.

Twaona, basi, kulingana na yale niliyokusudia, ikiwa yeye awakomboa kondoo toka wachungaji wabaya ili kuwakabidhi kwa wachungaji wema. Yaani, naona kwamba awakomboa kondoo tokea wachungaji wabaya, asemapo: "Tazama, mimi ni juu ya wachungaji: nami nitawataka

kondoo zangu mikononi mwao, nami nitawaachisha hiyo kazi ya kuwalisha kondoo; nao wachungaji hawatajilisha wenyewe tena" (Eze 34,10). Naam, ninaposema: Wachunge kondoo zangu, wao wanajilisha wenyewe wala si kundi langu. Nitawaondoa ili wasilishe kundi langu.

Je, kwa namna gani awaondoa, ili wasilishe tena kundi lake? Akisema: Yoyote watakayowaambia, myashike na kuyatenda, ila msifanye wanayofanya wao (Mt 23,3). Kama angalisema: Watangaza neno langu, bali wafuata mambo yao. Wakati ambapo hamtendi wanachotenda wachungaji wabaya, sio wao wanaowalisha. Bali mnapofanya wanachosema, ndio wao wanaowachunga.

Kiitikizano:

- **K.** Ni nani, basi, aliye wakili mwaminifu, mwenye busara, ambaye Bwana atamweka juu ya utumishi wake wote? * Heri mtumwa yule ambaye, bwana wake ajapo, atamkuta anafanya hivyo.
- W. Hapo tena inayohitajiwa katika mawakili, ndiyo mtu aonekane kuwa mwaminifu.
- **K.** Heri mtumwa yule ambaye, bwana wake ajapo, atamkuta anafanya hivyo.

ALHAMISI YA ISHIRINI NA TANO

SOMO LA KWANZA: Eze 37, 15-28

Kiitikizano:

K. Tazama, nitawatwaa wana wa Israeli, nami nitawakusanya pande zote, nami nitawafanya kuwa nchi moja: * nao watakuwa kundi moja na mchungaji mmoja.

W. Na kondoo wengine ninao, ambao si wa zizi hili: na hao nao imenipasa kuwaleta,

K. nao watakuwa kundi moja na mchungaji mmoja.

SOMO LA PILI:

Tokea "Hotuba juu ya wachungaji" ya mt. Augustino, askofu.

Katika malisho ya majani mabichi nitalisha kondoo zangu

"Nami nitawatoa katika watu wa mataifa. Nami nitawarudisha katika nchi yao wenyewe; nami nitawalisha juu ya milima ya Israeli" (Eze 34,13).

Kwa "Milima ya Israeli" twapaswa kufahamu kurasa za Maandiko Matakatifu. Mjilishe mle mkitaka kulishwa kwa usalama. Yale yote mtakayosikia tokea chemchemi ile, myaonje kwa furaha; bali yale yote yaliyo ya nje, myakatae. Ili msitangetange katika ukungu, sikilizeni sauti ya mchungaji. Kusanyikeni juu ya milima ya Maandiko Matakatifu. Pale mtapata raha za moyo wenu, mle hamna sumu, hamna cha hasara: pale tu malisho ya majani mabichi. Njoni tu ninyi, kondoo wenye afya, njoni; ninyi tu mjilishe juu ya milima ya Israeli.

"Na kando ya mifereji ya maji, na katika mahali pote pa nchi panapokaliwa na watu" (Eze 34, 13). Naam, toka milima tuliyosema imetoka mito ya mahubiri ya kiinjili, wakati ambapo sauti yao imeenea duniani mwote (Zab 19,4) na kila eneo la nchi limekuwa lenye rotuba na zuri ili kulisha mle kondoo.

"Nami nitawalisha malisho mema, na juu ya milima ya mahali palipoinuka pa Israeli litakuwa zizi lao: huko watalala katika zizi jema" (Eze 34,14), yaani, wanapoweza kupata pumziko, wanapoweza kusema: ni vema kuwepo hapa. Wanapoweza kukiri: ni kweli, ni dhahiri, hatujidanganyi. Watapata pumziko katika utukufu wa Mungu, kama katika nyumba yao. "Na watalala", yaani, watapumzika, kwenye raha kuu.

"Nami nitawalisha malisho mema juu ya milima ya Israeli" (Eze 34,14). Nimesema tayari juu ya milima hii ya Israeli, milima yenye maua, ambayo kwayo twinua macho ili toka pale msaada utujie. Ila msaada wetu watoka kwa Bwana, "aliyezifanya mbingu na nchi" (Zab 124,8).

Naam, ili tumaini letu lisibaki kwenye milima yenye maua, baada ya kusema "Nitalisha kondoo zangu juu ya milima ya Israeli", aliongeza mara: "Mimi mwenyewe nitapeleka kondoo zangu kwenye malisho" (Eze 34,15). Inua, basi, mtazamo wako juu ya milima, unapokujia msaada wako, ila usimsahau asemaye: "Mimi nitawaongoza kwenye malisho". Kwa sababu msaada wako unakujia toka kwa Bwana, aliyezifanya mbingu na nchi.

Na anamaliza hivi: Na nitawalisha kama ipasavyo, kwa hukumu (Eze 34,16). Angalia jinsi yeye tu anavyojua kulisha kundi, kwa sababu yeye tu alilisha kama ipasavyo, kwa hukumu. Je, mtu gani anao uwezo wa kumhukumu mtu mwingine? Ulimwengu umejaa mahakimu wa kudanganya. Yule ambaye tungekata tamaa juu yake, tazama, ghafula, aongoka na kuwa bora. Yule ambaye tungemtegemea sana, mara aenda mbali ya wema na ageuka kuwa mbaya. Wala hofu, wala kicho chetu ni za kudumu na za hakika.

Kitu gani ni leo kila mtu, mtu anakijua kwa ugumu. Hata hivyo, mpaka kiasi fulani, yeye ajua leo ni nini, ila si yale atakayokuwa kesho. Mungu tu, basi, achunga kwa hukumu, akimpa kila mmoja yake: kwa huyu, hayo; kwa yule, yale, kulingana na anachohitaji. Yaani, yeye ajua anafanya nini. Awachunga kwa hukumu wale aliowakomboa, yeye aliyejitia chini ya hukumu ya kibinadamu. Basi, ni yeye tu anayechunga kwa hukumu.

<u>Kiitikizano</u>: Yn 10,14; Eze 34,11.13

- **K.** Mimi ni mchungaji mwema. * Nawajua kondoo zangu, nao wanijua mimi.
- **W.** Mimi mwenyewe nitawatafuta kondoo zangu na kuwatunza; nitawakusanya katika nchi zote na kuwalisha.
- K. Nawajua kondoo zangu, nao wanijua mimi.

IJUMAA YA ISHIRINI NA TANO

SOMO LA KWANZA: Eze 40,1-4; 43,1-12; 44,6-9

Kiitikizano:

- **K.** Utukufu wa Bwana uliingia ndani ya nyumba, kwa njia ya lango lielekealo upande wa mashariki: * na tazama utukufu wa Bwana uliijaza nyumba.
- W. Wazazi wake walimpeleka mtoto Yesu hekaluni:
- K. na tazama utukufu wa Bwana uliijaza nyumba.

SOMO LA PILI:

Toka "Hotuba juu ya wachungaji" ya mt. Augustino, askofu.

Wachungaji wema katika mchungaji mwema wa pekee

Kristo akuchunga kama ilivyo haki, kwa hukumu, na atofautisha kondoo wake toka wasio wake. Kondoo zangu, asema yeye, wasikia sauti yangu, nao wanifuata (Yn 10,27).Hapa napata wachungaji wote wema kama wakiwemo katika Mchungaji wa pekee.Naam, hawakosi wachungaji wema, bali wote waonyeshwa kama katika mmoja. Wangekuwa wengi, wangalijitenga, lakini hapa yasemwa kwamba ni mmoja, kwa sababu washauriwa umoja. Kwa sababu hiyo tu sasa haisemwi juu ya wachungaji, bali juuya Mchungaji wa pekee, si kwa sababu Bwana hapati mmoja ambaye kumkabidhi kondoo zake. Wakati fulani aliwakabidhi, kwa kuwa amepata Petro. Na, hasa, katika

Petro mwenyewe alishauri umoja. Wengi walikuwa mitume, lakini kwa mmoja tu alisema: "Lisha wanakondoo wangu"(Yn 21,17). Na apende Mungu kwamba tusikose kwenye siku zetu wachungaji wema; Mungu asikubali kwamba tubaki bila wao; huruma yake kuu yawafanye kusitawi na yawaweke kama vichwa vya makanisa.

Hakika, wakiwepo kondoo wema, watakuwa wachungaji wema; kwa sababu toka kondoo wema hufanywa wachungaji wema. Ila wachungaji wema wote walinganishwa na nafsi ya mmoja tu, ni kitu kimoja. Ndani yao wanaochunga, ni Kristo anayechunga. Yaani, marafiki wa bwana arusi hawafanyi sauti yao kusikika, bali washangili kwa sauti ya bwana arusi. Kwa hiyo, ni yeye mwenyewe anayechunga, wanapochunga wao, na asema: Ni mimi anayechunga, kwa sababu ni ndani yao sauti yake, ndani yao upendo wake.

Kristo alipokabidhi wanakondoo kwa Petro, bila shaka alimkabidhi wao, kama afanyavyo mtu ampatiaye mwingine, tofauti na yeye. Hata hivyo, alitaka kumfanya kitu kimoja naye. Kristo kichwa amkabidhi Petro wanakondoo, kama mfano wa mwili, yaani wa Kanisa. Kwa namna hii, twaweza kusema kwamba Kristo na Petro walianza kufanya kitu kimoja, kama bwana na bibi arusi.

Kwa hiyo, kwa kumkabidhi kondoo, si kama kwa wengine tofauti naye, kitu gani amwomba kabla? Petro, je, wanipenda?. Na alijibu: Nakupenda. Na tena: Wanipenda? Akajibu: Nakupenda. Na kwa mara ya tatu: Wanipenda? Akajibu: Nakupenda (Yn 21,15-17). Alitaka kuthibitisha upendo ili kuuimrisha kwenye umoja pamoja naye mwenyewe. Kwa hiyo, yeye tu achunga katika wachungaji, nao wanachunga katika yeye tu.

Kwa upande mmoja hawatajwi wachungaji, na, wakati ule ule, wanatajwa. Wajisifu wachungaji, ila "yeye ajisifuye, na ajisifu katika Bwana" (2 Kor 10,17). Hayo yamaanisha kuchunga Kristo, kuchunga kwa ajili ya Kristo, kuchunga katika Kristo, wala si kuchunga kwa ajili yake na nje ya Kristo. Hakika si kwa kukosa wachungaji. Mungu aliposema kwa kinywa cha nabii: Nitachunga mimi mwenyewe wanakondoo zangu, kwa sababu simpati mtu wa kuwakabidhi, hakutaka kubashiri muda mbaya hivi hata tuwe bila wachungaji. Naam, hata Petro na mitume wenyewe walikuwemo katika mwili huu na katika maisha haya, yeye, ambaye peke yake katika nafsi yake alijumlisha wachungaji wengine wote, alitamka maneno kama hayo: "Na kondoo wengine ninao, ambao si wa zizi hili; na hao imenipasa kuwaleta; na sauti yangu wataisikia; kisha kutakuwako kundi moja na mchungaji mmoja" (Yn 10,16). Kristo ni, basi, yule ambaye peke yake achunga kundi, lakini aafanya hivyo katika nafsi ya kila mchungaji.

Wote, basi wawemo katika mchungaji mmoja, na wadhihirishe sauti ya pekee ya mchungaji. Kondoo wasikilize sauti hii na wafuate mchungaji wao, ila si huyu au mwingine, bali mmoja tu. Na wote ndani yake wafanye kusikiza sauti moja, wasiwe na sauti mbalimbali. "Nawasihi, ndugu, kwamba nyote mnene mamoja; wala pasiwe kwenu faraka"(I Kor 1,10). Sauti hii iliyotakaswa na kila utengano na uzushi, waisikie kondoo na wafuate mchungaji wao asemaye: "Kondoo zangu waisikia sauti yangu…nao wanifuata" (Yn 10,27).

- **K.** Usiache kundi lako, Bwana, * Mchungaji mwema, unayetulinda bila kuchoka.
- W. Utulinde kwa rehema yako, ili ila ya mwovu isitushinde,
- **K.** Mchungaji mwema, unayetulinda bila kuchoka.

JUMAMOSI YA ISHIRINI NA TANO

SOMO LA KWANZA: Eze 47,1-12

Kiitikizano:

K. Niliona maji yalitoka chini ya kizingiti cha nyumba; * na kila mtu ataishi popote utakapofikilia mto huo.

- W. Maji yale nitakayompa mimi yatakuwa ndani yake chemchemi ikibubujikia uzima wa milele;
- **K.** na kila mtu ataishi popote utakapofikilia mto huo.

SOMO LA PILI:

Toka "Maelezo juu ya zaburi" ya Mt. Ilario, askofu.

Mto na vijito vyake vyaufurahisha mji wa Mungu

"Mto wa Mungu umejaa maji; wawaruzuku watu nafaka. Ndivyo uitengenezavyo ardhi" (Zab 65,9).

Mfano wa mto ni dhahiri. Naam, asema nabii: "Mto na vijito vyake vyaufurahisha mji wa Mungu" (Zab 46,4). Bwana mwenyewe asema katika injili: "Yeyote atakayekunywa maji yale nitakayompa mimi, yatakuwa ndani yake chemchemi ya maji, yakibubujikia uzima wa milele"(Yn 4,14). Na bado: "Aniaminiye mimi, kama vile Maandiko yalivyonena, mito ya maji yaliyo hai itatoka ndnai yake. Na neno hilo alilisema katika habari ya Roho, ambaye wale wamwaminio watampokea baadaye" (Yn 7,38-39). Basi, mto huu wa Mungu umejaa maji. Naam, tumejaa vipaji vya Roho Mtakatifu na toka chemchemi ile ya uzima, unamiminika kwetu mto unaojaa maji ya Mungu. Na tulikuwa tayari na chakula. Ni kipi chakula hiki? Bila shaka kile kinachotutayarisha kushiriki uzima wa milele wa Mungu. Ni mwilie mtakatifu tunaoupokea katika komunio. Komunio hii yatutayarisha tena kwa ile ya mwili mtakatifu, ulio Kanisa mshindi. Hayo yadokezwa na zaburi hii isemayo: "Wewe unakuza ngano kwa watu. Hivyo unaandaa ardhi", kwa sababu kwa chakula kile hatukombolewi tu wakati huu, bali pia twaandaliwa kwa wakati ujao.

Tukizaliwa upya kwa njia ya sakramenti ya ubatizo, twasikia furaha kuu tuonjapo kabla ndani yetu sisi wenyewe malimbuko ya Roho Mtakatifu, pamoja na kujua mafumbo, elimu ya ufunuo, neno la hekima, uimara wa tumaini, karama za uponyaji na uwezo juu ya shetani.

Hayo yote yaingia kwetu kama mchiririko, na, yakianza pole pole, mwishowe yazaa matunda tele.

- **K.** Watushibisha kwa unono wa nyumba yako, ee Bwana; watunywesha mto wa furaha zako. * Maana kwako wewe iko chemchemi ya uzima, katika nuru yako tutaona nuru.
- W. Tutashiba wema wa nyumba yako.
- **K.** Maana kwako wewe iko chemchemi ya uzima, katika nuru yako tutaona nuru.

JUMA LA ISHIRINI NA SITA. KIPINDI CHA KAWAIDA

DOMINIKA YA ISHIRINI NA SITA

SOMO LA KWANZA: Flp 1,1-11

Kiitikizano:

K. Pendo lenu lizidi kuwa jingi sana, katika hekima na ufahamu wote, * mpate kuyakubali yaliyo mema na kuwa na mioyo safi na bila kosa.

- W. Yeye aliyeanza kazi njema, ataimaliza hata siku ya Kristo Yesu,
- K. mpate kuyakubali yaliyo mema na kuwa na mioyo safi na bila kosa.

SOMO LA PILI:

Toka "Waraka kwa Wafilipi" wa mt. Policarpo, askofu na shahidi

Mmeokolewa kama zawadi

Polikarpo na mapresbiteri waliopo pamoja naye, kwa kanisa la Mungu lililopo kama geni huko Filipo: huruma na amani za Mungu mwenyezi na za Yesu Kristo mwokozi wetu viwe kwa wingi juu yenu.

Nashiriki kabisa kwenye furaha yenu katika Bwana wetu Yesu Kristo kwa kuwa mmetekeleza neno la upendo halisi zaidi. Naam, mmesaidia katika njia yao watakatifu walioshikwa kwenye minyororo, minyororo iliyo mikufu na johari halisi kwa wale waliochaguliwa na Mungu na pia na Bwana wetu. Nafurahi kwa sababu mzizi halisi wa imani yenu, mliotangaziwa tangu mwanzo, unabaki mpaka hapo na waleta matunda katika Yesu Kristo Bwana wetu. Yeye kwa sababu ya dhambi zetu, amekubali kufikia mpaka kifo, bali "Mungu alimfufua akiufungua uchungu wa mauti" (Mdo 2,24), na katika yeye, bila kumwona, mwamwamini kwa furaha isiyoneneka, yenye utukufu (I Pet 1,8), ambamo wengi wangependa kushiriki; na mwajua vizuri kwamba mmeokolewa kwa neema, si kwa matendo, bali kwa mapenzi ya Mungu kwa njia ya Yesu Kristo (Efe 2,8-9).

"Kwa hiyo, vifungeeni viuno vya nia zenu kwa vitendo" (I Pet 1,13), "mtumikieni Mungu kwa kicho" (Zab 2,11) na katika kweli, mkiacha kando maneno ya bure na makosa makubwa na "mkimwamini yule aliyemfufua Bwana wetu Yesu Kristo katika wafu, akampa utukufu" (I Pet 1,21), akimfanya kuketi kuume kwake. Vyote vimetiwa chini yake mbinguni na duniani, kwake atii kila mwenye uhai. Yeye atakuja kuwahukumu wazima na wafu na Mungu atawauliza hesabu ya damu yake wale wanaomkataa kumwamini.

Yule aliyemfufua toka wafu, atatufufua na sisi, tukitenda mapenzi yake, tukitembea kulingana na amri zake na kupenda alichopenda yeye, tukiepusha kila aina ya uonevu, tamaa, masengenyo, ushuuda wa uongo "tusipolipa baya kwa baya, au laumu kwa laumu" (I Pet 3,9), pigo kwa pigo, laana kwa laana, tukikumbuka fundisho la Bwana aliyesema: Msihukumu, ili msihukumiwe; msamehe nanyi mtasamehewa; mwe na huruma ili kupata huruma; kwa kipimo kile kile mpimacho, ndicho mtakachopimiwa (Mt 7,1; Lk 6,36-38) na: Heri maskini na wenye kuudhiwa kwa ajili ya haki, maana ufalme wa mbinguni ni wao (Mt 5,3.10).

- **K.** Mungu alituokoa, akatuita kwa wito mtakatifu, si kwa kadiri ya matendo yetu sisi, bali kwa kadiri yake na neema yake; * neema hiyo tulipewa katika Yesu Kristo tangu milele.
- **W.** Ee Bwana, kutukuza, usitutukuze sisi, bali ulitukuze jina lako, kwa ajili ya fadhili zako, kwa uaminifu wako;
- **K.** neema hiyo tulipewa katika Yesu Kristo tangu milele.

JUMATATU YA ISHIRINI NA SITA

SOMO LA KWANZA: Flp 1,12-26

Kiitikizano:

K. Kama vile nilivyotazamia sana, najua kwamba sitaaibika kamwe: * Kristo ataadhimishwa katika mwili wangu; ikiwa kwa maisha yangu, au ikiwa kwa mauti yangu.

- W. Kwa maana kwangu mimi kuishi ni Kristo, na kufa ni faida.
- **K.** Kristo ataadhimishwa katika mwili wangu; ikiwa kwa maisha yangu, au ikiwa kwa mauti yangu.

SOMO LA PILI:

Toka "Waraka kwa Wafilipi" wa mt. Polikarpo, askofu na shahidi

Tuvae silaha za haki

Si kwa kitendo, ndugu, kwamba nawaandikia kuhusu haki, bali kwa sababu ninyi wenyewe mliniomba hayo, na nitayafanya nikiwaambia si maneno yangu, bali ya Paulo. Naam, wala mimi, wala wengine kama mimi tusingeweza kuifikia hekima ya mbarikiwa na mtukufu mtume. Yeye, alipokuwepo katikati yenu, akisema yeye mwenyewe na watu wa nyakati zake, aliwapokezea kwa hakika na kwa uwezo ujumbe wa kweli na, hata baada ya kuondoka kwake, aliwaandikia barua, zinazowajenga katika imani iliyopokelewa, tukiitafakari kwa makini. Watawafanya kukua katika ile imani iliyo mama yetu sisi (Gal 4,26), inayofuata tumaini inayotangulizwa na upendo kwa Mungu, kwa Kristo na kwa jirani. Aliye na fadhila hizo ametimiza amri ya haki, kwa sababu aliye na upendo yupo mbali na kila dhambi.

"Shina la mabaya ya kila namna ni kupenda fedha" (I Tim 6,10). Tukijua, basi, kwamba "hatukuja na kitu duniani, tena hatuwezi kutoka na kitu" (I Tim 6,7) tuvae silaha za haki na tujifunze sisi kwanza kutembea kwenye njia ya amri za Bwana.

Mwafundishe wake zenu kutembea katika imani iliyopokelewa, katika upendo na katika usafi, kuwapenda waume zao katika uamiminifu wote na wengine wote katika usafi wote na kuwalea watoto katika kumcha Mungu (Efe 5,23 nk).

Wajane wawe wamejaa imani katika Bwana, wawaombee wote bila kukoma, wakae mbali na kila sengenyo, ukashifu, ushuhuda wa uongo, tamaa ya fedha na kila aina ya ubaya; wajue kwamba ni altare ya Mungu, achunguzaye kwa makini kila kitu, tena ajua kila jambo la mawazo yetu, hisia au siri za moyo (I Tim 5).

Basi, tukijua vizuri kwamba "Mungu hadhihakiwi" (Gal 6,7), twapaswa kutembea kwa njia inayostahili amri zake na utukufu wake. Mashemasi watembee katika utakatifu chini ya mtazamo wa Mungu mtakatifu, kama wahudumu wake na wa Kristo, wala wasishughulikie kuthaminiwa na watu. Wasiwe wasengenyi, wasema uongo; wasiwe wenye kupenda fedha (I Tim 3,6 nk).

Wenye hekima kwa kila jambo, wenye huruma na bidii, tutembee kulingana na ukweli wa Bwana aliyejifanya mtumishi wa wote.

Tukimpendeza katika muda huu, yeye atatujalia mema yajayo, atakapotufufua katika wafu kama alivyotuahidi. Tukitenda kwa namna inayomstahili, "tutamiliki pamoja naye" (2 Tim 2,12), mradi twabaki imara katika amani.

Kiitikizano:

K. Mambo yoyote yaliyo ya kweli, yoyote yaliyo ya staha, ya haki, yoyote yaliyo safi, yenye kupendeza, yoyote yenye sifa njema, yatendeni hayo: * na Mungu wa amani atakuwa pamoja nanyi!

- **W.** Ukiwapo wema wowote, ikiwapo sifa nzuri yoyote, yatafakarini hayo.
- **K.** na Mungu wa amani atakuwa pamoja nanyi!

JUMANNE YA ISHIRINI NA SITA

SOMO LA KWANZA: Flp 1,27 – 2,11

Kiitikizano:

- **K.** Kristo alizichukua dhambi zetu katika mwili wake juu ya mti, * ili kwa njia ya mauti amharibu yeye aliyekuwa na nguvu za mauti.
- **W.** Mwanzilishi wa imani yetu, ambaye kwa ajili ya furaha iliyowekwa mbele yake, aliustahimili msalaba,
- K. ili kwa njia ya mauti amharibu yeye aliyekuwa na nguvu za mauti.

SOMO LA PILI:

Toka "Waraka kwa Wafilipi" wa mt. Polikarpo, askofu na shahidi.

Kristo alitupatia mfano katika yeye mwenyewe

Mapresbiteri wawe wenye huruma na rehema kwa wote; wawaite wazururaji, wawatembelee wagonjwa bila kusahau mjane, yatima na maskini; watende mema mbele ya Mungu na watu (2 Kor 8,21). Wazuie ghadhabu, waache kila upendeleo, kila hukumu bila haki, kila aina ya tamaa. Wasisikilize mabaya yanayosemwa dhidi ya mtu ye yote, wala wasiwe wakali mno katika kuamua, wakijua kwamba sote tumekosa.

Tukimwomba Bwana atusamehe, twapaswa na sisi kusamehe; tupo chini ya mtazamo wa Bwana Mungu, na "sisi sote tutasimama mbele ya kiti cha hukumu cha Kristo na kila mtu miongoni mwetu atatoa habari zake mwenyewe mbele za Mungu" (Rum 14,10.12). Tumtumikie, basi, kwa kicho na kwa heshima kubwa, kama alivyotuamuru yeye mwenyewe na mitume waliotuhubiri Injili na manabii waliotutangazia ujio wa Bwana. Tukuze mema kwa nguvu zetu zote, tuepushe vikwazo, ndugu za uongo na wale ambao kinafiki wajipamba kwa jina la Bwana na wapeleka wajinga kwenye upotovu.

Yeye siyekiri kwamba Kristo alikuja katika mwili ni mpinga Kristo (I Yoh 4,2.3; 2 Yoh 7), na yule asiyetabua ushuhuda wa msalaba ni wa Ibilisi; na yule anayeangusha maneno ya Bwana kulingana na tamaa zake, tena akana ufufuko na hukumu, huyu ni mzaliwa wa kwanza wa Shetani. Tuache, basi, kando maneno ya uongo ya watu na mafundisho ya ubatili, na tugeukie mafundisho tuliyopata tangu mwanzo: Tuwe na akili na kiasi ili tukeshe katika sala (I Pet 4,7). Tudumu katika kufunga na tumwombe Mungu aonaye yote kwa sala kwamba äsitutie majaribuni"(Mt 6,13), kwa kuwa, kama alivyosema Bwana, "roho i radhi, lakini mwili ni dhaifu" (Mt 26,41).

Tubaki imara tukishika tumaini letu na dhamana ya haki yetu, Yesu Kristo, "aliyezichukua dhambi zetu katika mwili wake juu ya mti. Yeye hakutenda dhambi, wala hila haikuonekana kinywani mwake" (I Pet 2,24,22). Lakini kwa ajili yetu alivumilia kila kitu, ili tuishi katika yeye. Tuwe, basi, wafuasi wa uvumilivu wake na, tungepaswa kuteseka kwa ajili ya jina lake, tumpe utukufu. Huu ndio mfano aliotupatia katika yeye mwenyewe, nasi tukamwamini.

<u>Kiitikizano</u> Rum 12,17; 2 Kor 6,3; Mdo 24,15.16

K. Tujaribu kutenda mema sio tu mbele ya Mungu, bali pia machoni pa watu, wala tusitoe sababu ya kikwazo kwa mtu ye yote, * ili utumishi wetu usilaumiwe.

- **W.** Tukilisha tumaini kwa Mungu, najikaza kuhifadhi dhamiri isiyo na hatia mbele za Mungu na mbele ya watu,
- **K.** ili utumishi wetu usilaumiwe.

JUMATANO YA ISHIRINI NA SITA

SOMO LA KWANZA: Flp 2,12-30

Kiitikizano: 2 Pet 1,10,11; Efe 5,8.11

K. Jitahidini zaidi kufanya imara kuitwa kwenu na uteule wenu: * maana hivi mtaruzukiwa kuingia katika ufalme wa milele wa Bwana na mwokozi wetu.

- W. Enendeni kama watoto wa nuru, wala msishirikiane na matendo yasiyozaa ya giza:
- **K.** maana hivi mtaruzukiwa kuingia katika ufalme wa milele wa Bwana na mwokozi wetu.

SOMO LA PILI:

Toka "Waraka kwa Wafilipi" wa mt. Polikarpo, askofu na shahidi.

Tutembee katika imani na katika haki

Nawasihi wote: litiini neno la haki na dumuni katika nguvu ile ambayo macho yenu wenyewe walisifu mfano wake sio tu katika wabarikiwa Inyasio, Zosimo na Rufo, bali pia katika wengine waliokuwepo katikati yenu na katika Paulo mwenyewe na mitume wengine. Jueni kwamba wao hawakupiga mbio bure (Flp 2,16), bali katika imani na katika haki, na kwamba sasa wamo kwenye mahali walipoahidiwa, karibu na Bwana, ambaye walishiriki mateso pamoja naye. Wao hawakupenda ulimwengu huu wa sasa (2 Tim 4,10), bali yule aliyetufia sisi sote na amefufuliwa na Mungu kwa ajili yetu.

Dumuni imara katika mawazo hayo na fuateni mfano wa Bwana, mkishika imani bila kusita. Wapendeni ndugu zenu na mpendane. Mwe pamoja katika ukweli; peaneni fadhila kwa utamu wa Bwana, msimdharau mtu ye yote. Mnapoweza kutenda mema, msiyacheleweshe, "madhali sadaka huokoa na mauti" (Tob 4,10). "Mnyenyekeane" (Efe 5,21) na "mwenendo wenu kati ya Mataifa uwe mzuri" (I Pet 2,12); mtastahili hivyo sifa kwa ajili ya matendo yenu mema na Bwana hatalaaniwa kwa kosa lenu. Ole yule ambaye kwa sababu yake jina la Bwana ladharauliwa. Wafundisheni wote mwenendo ule mtakatifu mnamoishi ninyi wenyewe.

Nimesikitika sana kwa sababu ya Valente, aliyekuwa zamani mpresbiteri katikati yenu na ambaye, kwa mwenendo wake, aonyesha sasa upungufu mkuu katika kuheshimu kazi aliyokabidhiwa. Mjiepushe na kila ubaya.

Asiyeweza kujitawala mwenyewe, atawezaje vipi kuwashauri wengine? Kwa sababu asiyeacha tamaa ataona amechafuliwa na ibada ya sanamu na atahesabiwa kati ya wapagani, wasiojua hukumu ya Bwana. "Au hamjui ya kwamba watakatifu watauhukumu ulimwengu?"(I Kor 6,2), kama anavyofundisha Paulo?

Ila mimi bado, sijasikia kamwe kusema, wala sijaona kitu kama hicho juu yenu, ambao katikati yenu Paulo alifanya kazi na awadokeza mwanzoni mwa waraka wake. Naam, yeye alijisikia fahari juu yenu katika makanisa yote ambayo sasa walimjua Mungu, bali sisi hatukumjua bado.

Ya uchungu mwingi ni, basi, kwangu Valente na mke wake. Bwana awajalie neema ya uongofu halisi. Ila mwasiliane nao bila ukali, wala si kama maadui (2 The 3,15), bali waiteni kama viungo vinavyoteseka na vilivyopotoka ili mwili wenu wote uokolewe. Mkiwasaidia, mtachangia ujenzi wa ninyi wenyewe.

<u>Kiitikizano</u>: Flp 2,12-13; Yn 15,5

K. Utimizeni wokovu wenu kwa kuogopa na kutetemeka. * Kwa maana Mungu ndiye atendaye kazi ndani yenu, kutaka kwenu na kutenda kwenu, kwa kulitimiza kusudi lake jema.

- W. Asema Bwana: Pasipo mimi ninyi hamwezi kufanya neno lo lote.
- **K.** Kwa maana Mungu ndiye atendaye kazi ndani yenu, kutaka kwenu na kutenda kwenu, kwa kulitimiza kusudi lake jema.

ALHAMISI YA ISHIRINI NA SITA

SOMO LA KWANZA: Flp 3,1-16

Kiitikizano: Flp 3,8.10; Rum 6,8

K. Nimepata hasara ya mambo yote, ili nipate Kristo, * ili nijue uweza wa kufufuka kwake, na ushirika wa mateso yake.

- W. Tukiwa tulikufa pamoja na Kristo, twaamini ya kuwa tutaishi pamoja naye:
- **K.** ili nijue uweza wa kufufuka kwake, na ushirika wa mateso yake.

SOMO LA PILI:

Tokea "Waraka kwa Wafilipi" wa mt. Polikarpo, askofu na shahidi.

Kristo awafanye kukua katika imani na katika kweli

Najua vema uzoefu wenu katika Maandiko Matakatifu na kwamba hamna kitu msichojua: mimi mwenyewe sina kiasi hicho. Yanitosha kuwakumbusha yasemayo Maandiko: Mwe na hofu wala msitende dhambi (Zab 4,4) na "jua lisichwe na uchungu wenu bado haujawatoka" (Efe 4,26). Mbarikiwa anayeyakumbuka: nami naamini kwamba hayo yatukia kweli katikati yenu.

Mungu, Baba wa Bwana wetu Yesu Kristo, na Yesu Kristo mwenyewe, Mwana wa Mungu na kuhani wa milele, wawafanye kukua katika imani na katika ukweli na katika kila upole, bila hasira, katika uvumilivu na ukarimu, katika nguvu na katika usafi. Bwana awajalie kushiriki kwenye urithi wa watakatifu wake, na atupe, pamoja nanyi, hata pia na sisi na wale wote ambao chini ya mbingu, watamwamini Bwana Yesu Kristo na "Baba aliyemfufua kutoka kwa wafu"(Gal 1,1).

Waombeeni waumini wote. Mmwombee mfalme, wenye mamlaka na wakuu, wale wanaowadhulumu na kuwachukia na maadui wa msalaba, ili tunda lenu lidhihirike katika kila jambo na mwe wakamilifu katika yeye.

Mliniandikia ninyi au Inyasio, kwamba ikiwa mtu ye yote aenda huko Siria apeleke pia barua yenu; nitafanya hivi, mara tu nikipata nafasi. Nitaenda mimi mwenyewe au nitamtuma mtu kuipeleka. Kama mlivyoomba, twawatuma ninyi nyaraka za Inyasio, iwe ile iliyoandikwa kwenu au zingine zilizohifadhiwa nasi, nasi twaziingiza zote pamoja na hii ya sasa. Mtaweza kupata matunda tele mle, kwa sababu zinaleta imani, nguvu na yale yote yanayochangia kukua katika Bwana wetu. Kwa upande wenu mtushirikishe yale mliyojifunza kwa hakika iwe toka Inyasio au toka wenziwe.

Nilimwandikisha barua hii kwa Kreshente niliyemsifu mimi mwenyewe na sasa narudia kumpendekeza. Mwenendo wake pamoja nasi ulikuwa bila lawama na ninaamini kwamba utakuwa

hivyo pia pamoja nanyi. Nawakabidhi pia dada yake atakapofika kati yenu. Dumuni imara katika Bwana Yesu Kristo na neema yake iwe pamoja nanyi nyote. Amen.

Kiitikizano:

K. Mungu wa amani awafanye ninyi kuwa wakamilifu katika kila tendo jema, mpate kuyafanya mapenzi yake; * naye afanye ndani yenu lipendezalo mbele zake kwa njia ya Yesu Kristo.

- W. Awapeni nyote nia ya kumwabudu na kuyatimiza mapenzi yake,
- K. naye afanye ndani yenu lipendezalo mbele zake kwa njia ya Yesu Kristo.

IJUMAA YA ISHIRINI NA SITA

SOMO LA KWANZA: Flp 3,17 - 4,9

Kiitikizano:

- **K.** Nashuhudia katika Bwana: tangu sasa msienende kama Mataifa waenendavyo, bali siku zote lifuateni lililo jema, ninyi kwa ninyi na kwa watu wote: * Maana hayo ni mapenzi ya Mungu kwenu katika Kristo Yesu.
- **W.** Furahini sikuzote, ombeni bila kukoma, shukuruni kwa kila jambo.
- K. Maana hayo ni mapenzi ya Mungu kwenu katika Kristo Yesu.

SOMO LA PILI:

Toka makala "Juu ya waraka kwa Wafilipi" wa mt.Ambrosio, askofu.

Furahini sikuzote katika Bwana

Kama mlivyosikia katika somo lililotangulia, alimonena Mtume: "Furahini katika Bwana sikuzote" (Flp 4,4); upendo wa Mungu, ndugu wapendwa, watuita, kwa wokovu wa roho zetu, kwa furaha za heri ya milele. Furaha za ulimwengu zaelekea kwenye huzuni bila mwisho. Ila furaha zinazoitikia mapenzi ya Bwana zawapeleka kwenye furaha za kudumu na bila machweo wale wanaozihifadhi kwa bidii. Kwa hiyo Mtume asema: "Tena nasema: Furahini" (Flp 4,4).

Yeye awashauri kukuza daima zaidi furaha yetu katika Mungu kwa njia ya kuzifuata amri zake, kwa sababu zaidi tutapambana katika ulimwengu huu ili kuzitii amri za Bwana, zaidi tutakuwa wenye heri kwenye maisha yajayo, na tutashinda utukufu zaidi machoni pa Mungu.

"Upole wenu na ujulikane na watu wote" (Flp 4,5); yaani, mwenendo wenu mtakatifu udhihirike sio tu machoni pa Mungu, bali pia machoni pa watu, kama mfano wa unyofu na kiasi kwa wale wote wanaoishi pamoja nanyi duniani. Acheni toka kwenu ukumbusho safi, uwe wa maisha ya kikristo au wa unyofu wa kibinadamu.

"Bwana yu karibu! Msijisumbue kwa neno lolote" (Flp 4,5-6). Bwana yupo daima karibu na wale wote wanaomwita kwa moyo mnyofu, kwa imani halisi, kwa tumaini imara, kwa upendo mkamilifu; naam, yeye ajua yale mnayohitaji kabla hamjamwomba: yeye yu daima tayari kuja kusaidia kwenye kila hitaji wale wote wanaomtumikia kwa uaminifu. Kwa hiyo tusisumbukie sana mabaya yanayotukumba, wakati tunayo hakika kwamba Mungu ulinzi wetu, yu karibu sana nasi, kama alivyosema: "Bwana yu karibu nao waliovunjika moyo, na waliopondeka roho huwaokoa. Mateso ya wenye haki ni mengi, lakini Bwana humponya nayo yote" (Zab 34,19-20). Tukijitahidi kutimiza na kuhifadhi aliyotuamuru, yeye hachelewi kutujalia aliyotuahidi.

"Bali katika kila neno kwa kusali na kuomba, pamoja na kushukuru, haja zenu na zijulikane na Mungu" (Flp 4,6) ili kuweza kukabili majaribio kwa uvumilivu na utulivu na kamwe kwa

kupenda mapambano –Mungu na atulinde-, bali kwa "kumshukuru Mungu Baba sikuzote kwa mambo yote" (Efe 5,20).

Kiitikizano:

K. Bwana aliisimamisha miguu yangu mwambani, akaziimarisha hatua zangu.* Akatia wimbo mpya kinywani mwangu.

- W. Akasikia kilio changu, akanipandisha toka shimo la mauti
- **K.** Akatia wimbo mpya kinywani mwangu..

JUMAMOSI YA ISHIRINI NA SITA

SOMO LA KWANZA: Flp 4,10-23

<u>Kiitikizano</u>:

K. Najua kudhiliwa, tena najua kufanikiwa; nimefundishwa kushiba na kuona njaa, kuwa na vingi na kupungukiwa. * Nayaweza mambo yote katika yeye anitiaye nguvu.

- W. Napendezwa na udhaifu na shida kwa ajili ya Kristo.
- K. Nayaweza mambo yote katika yeye anitiaye nguvu.

SOMO LA PILI:

Toka kitabu "Maisha ya kikristo" ya Mt. Gregorio wa Nisa, askofu.

Pigana pambano zuri la imani

"Mtu akiwa ndani ya Kristo, amekuwa kiumbe kipya; ya kale yamepita" (2 Kor 5,17). Kwa mengine, ameita kiumbe kipya kukaa kwa Roho Mtakatifu afanyaye moyo safi, bila hatia na huru toka kila uovu, ubaya na aibu.

Wakati roho inapotubu, yachukia dhambi, inajitoa kwa wema na bidii yote, yakaribisha ndani yake neema ya Roho Mtakatifu, na yapata kuwa kiumbe kipya kabisa. Hapo yatekelezwa neno la Maandiko: "Toeni ile chachu ya kale, mpate kuwa donge jipya" (I Kor 5,7), na pia hili: "Tuifanye karamu si kwa chachu ya kale, bali kwa yasiyochachika, ndio weupe wa moyo na kweli" (I Kor 5,8). Maneno hayo, nasema, yaambatana na yale yote yaliyonenwa juu ya maumbile mapya. Mjaribu atega mitego mingi kwa roho yetu na umbile la kibinadamu ni dhaifu mno ili kuleta ushindi juu yake. Kwa hiyo Mtume atushauri kuvaa silaha za mbinguni: Vaeni dirii ya haki kifuani na kufungiwa miguu utayari tupatao kwa injili ya amani, na mjifunge kweli viunoni (Efe 6,14).

Waona njia ngapi za wokovu Mtume alikuonyesha, zote zikielekea kwenye ufalme mmoja na lengo moja. Maisha yageuka kuwa mpito halisi kwenye njia ya amri mpaka hatima ya mwisho uliowekwa na Mungu.

Mtume anena bado: "Na tupige mbio kwa saburi katika yale mashindano, tukimtazama Yesu mwenye kuanzisha na mwenye kutimiza imani yetu" (Ebr 12,1-2).

Anayejionyesha mkuu kuliko vishawishi wa safari ya duniani bila kuvutiwa na fahari ya kibinadamu, atasikia haja ya kujitoa mhanga kwa Mungu. Kujitoa mwenyewe kwa Mungu kwamaanisha kutotafuta kamwe mapenzi yake, bali yale ya Mungu na kuyafuata kama uongozi safi, na baadaye kuridhika na yale yanayohitajika kwa maisha yake mwenyewe. Hayo yatasaidia kila mmoja kutekeleza kwa bidii zaidi wajibu wake kwa manufaa yake na ya wengine, kama ifaavyo kwa mwanafunzi wa Kristo. Ndiyo Bwana atakayo asemapo: Mtu atakaye kuwa wa kwanza na mkuu, atakuwa wa mwisho kuliko wote, na mtumishi wa wote (Mk 9,35).

Anayekubali mwongozo huu, apaswa kutumikia bure, kujitia chini ya wote na kutoa huduma zake kama mdeni anayerudisha mkopo kwa bei kubwa.

Wale wenye mamlaka, wanayo heshima kubwa kuliko wengine. Utumishi wao ni wa kufunga zaidi kuliko ule wa wale waliopo chini yao. Wapaswa kutoa mfano wa kujua kutumikia wengine kwa unyenyekevu, wakihesabu ndugu kama hazina iliyokabidhiwa kwao na Mungu.

Aliye na uwajibikaji juu ya wengine na atende kama mlezi mwenye dhamira, anayeshughulikia kwa bidii watoto aliokabidhiwa na wazazi. Ukiwepo uhusiano kama huu wa uelewano na usikizano kati ya yule aongozaye na yule anayetii, utii utageuka kuwa wa furaha na amri yenye kupendeza. Mtakuwa na hakika ya kuwepo kwenye njia kamilifu. Mkiheshimiana, mtaendesha duniani maisha ya heri ya malaika.

Kiitikizano:

- **K.** Ninyi mliitwa mpate uhuru; lakini uhuru wenu usiwe sababu ya kufuata mwili, * bali tumikianeni kwa upendo.
- W. Msiwakoseshe Wayahudi, wala Wayunani, wala kanisa la Mungu,
- **K.** bali tumikianeni kwa upendo.

JUMA LA ISHIRINI NA SABA. KIPINDI CHA KAWAIDA

DOMINIKA YA ISHIRINI NA SABA

SOMO LA KWANZA: I Tim 1,1-20

Kiitikizano:

- **K.** Neema ya Bwana wetu ilizidi sana, pamoja na imani na upendo. * Kristo Yesu alikuja ulimwenguni awaokoe wenye dhambi.
- W. Wote wamefanya dhambi na kupungukiwa na utukufu wa Mungu.
- **K.** Kristo Yesu alikuja ulimwenguni awaokoe wenye dhambi.

SOMO LA PILI:

Toka "Kanuni ya kichungaji" ya mt. Gregorio Mkuu, papa.

Mchungaji awe mwerevu katika kunyamaza, hodari katika kusema

Mchungaji awe mwerevu katika kunyamaza na hodari kwa kusema, ili asinene yanayopaswa kutosema wala asinyamazishe yanayopaswa kufunuliwa. Maneno bila busara yasukuma kwenye kosa, hivyo ukimya usiofaa waacha katika hali potovu wale wanaoweza kuizuia. Mara nyingi wachungaji wazembe, kwa hofu ya kupoteza heshima ya watu, hawathubutu kusema wazi yaliyo haki, na anenavyo Kristo aliye kweli, hawashughulikii ulinzi wa kundi kwa upendo wa wachungaji, bali kama watu wa mishahara. Watoroka mbwamwitu akitokea, wakijificha katika ukimya.

Bwana awakanya kwa njia ya Nabii, akisema: "Ni mbwa walio bubu, hawawezi kulia" (Isa 56, 10), na afanya bado kusikiliza kilio chake: "Hamkupanda kwenye mahali palipobomolewa, wala hamkuitengenezea nyumba ya Israeli boma, wapate kusimama vitani katika siku ya Bwana" (Eze 13,5). Kupanda kwenye mahali palipobomolewa, maana yake ni kupinga wenye enzi wa ulimwengu huu kwa uhuru wa neno kwa ulinzi wa kundi. Kusimama vitani katika siku ya Bwana kwamaanisha kukabili, kwa upendo wa haki, pambano la waovu.

Naam, kwa mchungaji hofu ya kusema kweli ni nini isipokuwa kumpa adui kisogo kwa ukimya wake? Bali ikiwa apambania ulinzi wa kundi, aijengea boma nyumba ya Israeli. Kwa hiyo iliambiwa kwa taifa lililoangukia tena kwenye uasi: "Manabii wako wameona maono kwa ajili yako ya ubatili na upumbavu, wala hawakufunua uovu wako, ili kubadili fungu lako" (Ma 2,14). Katika Maandiko Matakatifu kwa jina la manabii waitwa walimu wale ambao, waonyeshapo ubatili wa mambo ya hapa, wadhihirisha yajayo.

Neno la Mungu lawakanya kuona mambo ya uongo, kwa sababu, kwa hofu ya kukanya makosa, wabembeleza wenye hatia kwa ahadi za usalama, wala hawafunulii uovu wa wenye dhambi, ambao kamwe wawaelekeza neno la kukanya.

Karipio ni ufunguo. Naam, lafungua dhamira kwa kuona kosa, linalosahaulika mara nyingi hata na yule aliyelitenda. Kwa hiyo Paulo asema: "Apate kuweza kuwaonya watu kwa mafundisho yenye uzima na kuwashinda wenye kupinga" (Tit 1,9). Na pia nabii Malaki anena: "Yapasa midomo ya kuhani ihifadhi maarifa, tena yawapasa watu kuitafuta sheria kinywani mwake; kwa kuwa yeye ni mjumbe wa Bwana wa majeshi" (Mal 2,7).

Kwa hiyo Bwana ashauri kwa kinywa cha Isaya: "Piga kele, usiache, paza sauti yako kama tarumbeta" (Isa 58,1).

Anayekaribia ukuhani, achukua jukumu la mjumbe na atembea akipaza sauti kabla ya ujio wa hakimu, atakayemfuata kwa sura ya kutisha. Lakini, ikiwa kuhani hajui kutekeleza huduma yake ya kuhubiri, yeye, mjumbe bubu alivyo, vipi atafanya sauti yake isikike? Kwa hiyo Roho Mtakatifu ilitua juu ya wachungaji wa kwanza chini ya sura ya ndimi, na aliwawezesha mara kumtangaza wao aliowajaza yeye.

Kiitikizano:

- **K.** Nitawafundisha wakosaji njia zako, na wenye dhambi watarejea kwako; * ulimi wangu utaiimba haki yako.
- W. Ee Bwana uifumbue midomo yangu na kinywa changu kitazinena sifa zako;
- K. ulimi wangu utaiimba haki yako.

JUMATATU YA ISHIRINI NA SABA

SOMO LA KWANZA: I Tim 2,1-15

Kiitikizano:

- **K.** Mungu ni mmoja, na mpatanishi kati ya Mungu na wanadamu ni mmoja, mwanadamu Kristo Yesu; * yeye alijitoa mwenyewe kuwa ukombozi kwa wote
- **W.** Ilimpasa kufananishwa na ndugu zake katika mambo yote apate kuwa mwenye rehema:
- **K.** Yeye alijitoa mwenyewe kuwa ukombozi kwa wote.

SOMO LA PILI:

Toka makala "Kaini na Abeli" ya mt. Ambrosio, askofu.

Twapaswa kusali kwa namna ya pekee kwa mwili wote wa Kanisa

"Mtolee Mungu dhabihu za kushukuru, mtimizie aliye juu nadhiri zako" (Zab 50,14). Amwahidiye Mungu na kushika aliyomwahidi, amsifu. Kwa hiyo anasifiwa juu ya wengine yule msamaria ambaye, akisafishwa na ukoma kwa amri ya Bwana pamoja na wengine tisa, arudi kwa Kristo peke yake, amsifu Mungu na kumshukuru. Juu yake Yesu alisema: "Hawakuonekana

waliorudi kumpa Mungu utukufu ila mgeni huyu? Akamwambia: Inuka, enenda zako, imani yako imekuokoa" (Lk 17,18-19).

Bwana Yesu alikujulisha kwa njia ya kimungu wema wa Baba ajuaye kujalia mema, ili wewe pia umwombe yeye, aliye mwema, yaliyo mema. Alishauri kusali kwa bidii na mara nyingi, sio kusudi sala yetu irefuke mpaka uchovu, bali zaidi irudie mara nyingi na kwa ufupi. Naam, sala yenye maneno mengi huwa yageuka kuwa isiyofikiriwa na, kwa upande mwingine, umbali mrefu katika sala wapeleka kwenye uzembe.

Unapojiombea msamaha, hapo ndipo muda wa kukumbuka kwamba wapaswa kuwasamehe pia wengine. Hivyo tendo litakuwa sifa kwa sala yako. Mtume pia afundisha kwamba hatuna budi kusali bila chuki, wala mapambano ili sala isichafuke na kugeuzwa. Afundisha pia kwamba hatuna budi kusali kila mahali (I Tim 2,8), pale ambapo Mwokozi asema: "Ingia katika chumba chako" (Mt 6,6). Fahamu sio chumba chenye kuta inapofungwa nafsi yako, bali chumba kilichomo ndani yako, yanamofungwa mawazo yako, zinamokaa hisia zako. Chumba hiki cha sala yako kipo pamoja nawe popote, ni cha siri popote pale uendapo, na ndani yake hakuna hakimu mwingine ila Mungu peke yake.

Wafundishwa bado kwamba twapaswa kusali kwa namna ya pekee kwa ajili ya taifa, yaani kwa mwili mzima, kwa viungo vyote vya mama yako: pale ipo ishara ya kupendana. Naam, ukijiombea wewe tu, utasali kwa ajili ya faida yako. Na, ikiwa watu binafsi wajiombea wao wenyewe, neema ipo tu kwa kiasi cha sala ya kila mmoja, kulingana na heshima yake kubwa au ndogo. Bali, ikiwa watu binafsi wawaombea wote, wote wawaombea watu binafsi na faida ni kubwa zaidi.

Kiitikizano: Zab 61 1-2.5

- **K.** Ee Mungu ukisikie kilio changu, uyasikilize maombi yangu: * toka mwisho wa nchi nitakulilia.
- W. Maana Wewe, Mungu, umezisikia nadhiri zangu, umenipa urithi wake anayeliogopa jina lako:
- **K.** toka mwisho wa nchi nitakulilia.

JUMANNE YA ISHIRINI NA SABA

SOMO LA KWANZA: I Tim 3,1-16

Kiitikizano: Mdo 20,28; I Kor 4,2

- **K.** Tunzeni lile kundi lote, ambalo roho Mtakatifu amewaweka ninyi kuwa waangalizi ndani yake * mpate kulilisha Kanisa lake Mungu, alilolinunua kwa damu yake mwenyewe.
- W. Inayohitajiwa katika mawakili, ndiyo mtu aonekane kuwa mwaminifu,
- **K.** apate kulilisha Kanisa lake Mungu, alilolinunua kwa damu yake mwenyewe.

SOMO LA PILI:

Toka "Waraka kwa wakristo wa Tralle" wa mt. Inyasio wa Antiokia, askofu na shahidi.

Nataka kuwaweka tayari kama wana wapendwa sana

Inyasio, akiitwa pia Teoforo kwa kanisa takatifu linalopendwa na Mungu, Baba wa Yesu Kristo, lililopo Tralle, huko Asia, na amalo, teule la Mungu, na lenye kustahili naye, linayo amani katika mwili na roho kwa mateso ya Yesu Kristgo, tumaini letu, likingojea kufufuka katika yeye. Amkio katika utimilifu wa roho, kulingana na desturi ya kitume, tena nalitakia kila la heri.

Najua kwamba mlionyesha hisia bila kasoro, tena mko imara kwenye jaribio, si kwa kutafuta faida, bali kwa malezi ambayo tangu sasa yamekuwa kawaida kwenu. Aliniambia hayo askofu

wenu Polibio alipofika Smirna kwa mapenzi ya Mungu na ya Yesu Kristo. Yeye alifurahi pamoja nami, kwenye minyororo sasa kwa ajili ya Yesu Kristo, tena niliweza kuona katika yeye jumuiya yenu yote. Nikipokea kwa njia yake uthibitisho wa ukarimu wenu kulingana na Mungu, nilimpa Mungu utukufu kwa sababu nimewapata, kama nilivyojua tayari, wafuasi wake.

Naam, ninyi mko chini ya askofu kama ya Yesu Kristo na kwa hiyo hamwishi kulingana na wanadamu, bali na Yesu Kristo aliyetufia sisi. Mkiamini katika kifo chake mwatoroka mauti. Lazima kwamba, kama mnavyofanya mpaka sasa, msifanye kitu bila askofu na kwamba mwe chini ya baraza la mapresbiteri kama kwa mitume wa Yesu Kristo, tumaini letu, ili kuwepo katika ushirika pamoja naye.

Yahitajika pia kwamba mashemasi, kama wahudumu wa mafumbo ya Yesu Kristo wakubaliwe na wote na katika kila jambo: sio tu wahudumu wa vyakula na vinywaji, bali wa Kanisa la Mungu, na kwa hiyo wapaswa kuwa mbali na kila hatia kama toka moto. Kwa upande wao, wote wawaheshimu mashemasi kama Yesu Kristo, wastahi kwa namna ya pekee askofu, aliye mfano wa Baba, na mapresbiteri kama baraza la Mungu na kusanyiko la mitume. Bila hao hatuwezi kusema juu ya kanisa.

Nina hakika kwamba hii ndiyo misimamo yenu juu ya hayo. Katika askofu wenu nimepokea na mpaka sasa ninao karibu nami mfano wa upendo wenu: namna yake ya kutenda ni fundisho kubwa na upole wake ni nguvu.

Mungu ajidhihirisha kwa njia nyingi kwa roho yangu, lakini naenda kwa busara katika kusema juu ya hayo ili nisipotee nikiangukia kwenye majivuno. Wakati huu, hasa, napaswa kuogopa, wala sitaki kusikiliza sifa. Wanaonisifu, waniadhibu. Hakika kwamba nataka kuteseka, ila sijui kama nastahili. Pupa yangu haionekani wazi, ila yaendelea kunisumbua. Nahitaji unyenyekevu ambao kwao mtu ashinda mkuu wa ulimwengu huu.

Nawasihi, wala si mimi, ila upendo wa Yesu Kristo: jilisheni tu na mafundisho halisi na kaeni mbali na kila jani la kigeni, kama ulivyo uzushi. Hayo yatatukia msipokubali kuvimba na kiburi na msipojitenga na Yesu Kristo Mungu na kutoka askofu na amri za mitume. Aliye ndani ya hekalu ni safi; bali aliye nje ni najisi. Kwa maneno mengine: atendaye lo lote pasipo askofu, baraza la mapresbiteri na mashemasi, hatendi na dhamira safi.

Sio kwamba nimepata hayo tayari katika ninyi: ila nawaandikia ili kuwaweka tayari kama wana wapendwa sana.

Kiitikizano Efe 4,3-6; I Kor 3,11

- **K.** Jitahidini kuuhifadhi umoja wa Roho katika kifungo cha amani. Mwili mmoja, roho mmoja, kama na mlivyoitwa katika tumaini moja la wito wenu, * Bwana mmoja, imani moja, ubatizo mmoja.
- **W.** Msingi mwingine hakuna mtu awezaye kuuweka, isipokuwa ni ule uliokwisha kuwekwa, yaani, Yesu Kristo:
- K. Bwana mmoja, imani moja, ubatizo mmoja.

JUMATANO YA ISHIRINI NA SABA

SOMO LA KWANZA: I Tim 4,1-5,2

- **K.** Utauwa hufaa kwa mambo yote; yaani, unayo ahadi ya uzima wa sasa. Sisi twajitaabisha na kujitahidi, * kwa sababu tunamtumaini Mungu aliye hai.
- W. Twaudhiwa, bali hatuachwi; twatupwa chini, bali hatuangamizwi,
- K. kwa sababu tunamtumaini Mungu aliye hai.

SOMO LA PILI:

Toka "Waraka kwa wakristo wa Tralle" wa mt. Inyasio wa Antiokia, askofu na shahidi.

Mzaliwe upya katika imani iliyo mwili wa Bwana na katika upendo ulio damu yake

Vaeni unyenyekevu na mzaliwe upya katika imani iliyo mwili wa Bwana. Mfanywe upya katika upendo ulio damu ya Yesu Kristo. Mtu ye yote asiwe na kitu dhidi ya jirani yake. Msitoe sababu kwa wapagani kudharau umati uishio katika Mungu, kwa sababu ya wajinga wachache. Ole mtu yule ambaye kwa kosa lake jina langu latukanwa, asema Bwana (Isa 52,5).

Fungeni masikio mtu ye yote asemapo juu ya kitu kingine, isipokuwa Yesu Kristo, toka ukoo wa Daudi, mwana wa Maria, aliyezaliwa kweli, aliyekula na kunywa, aliyedhulumiwa kweli chini ya Ponsio Pilato, aliyesulibiwa kweli, akafa mbele ya mbingu, nchi na jehanum, na kwamba baadaye kweli amefufuka toka wafu. Baba yake mwenyewe alimfufua toka wafu na atatufufua kwa njia ile ile katika Yesu Kristo hata sisi tunaomwamini: nje yake hatuwezi kuwa na uzima halisi.

Kimbieni, basi, mimea hiyo mibaya. Hiyo yaleta matunda ya mauti, na mtu ye yote akiyaonja, hufa mara. Hiyo si mimea ya Baba. Ingalikuwa, ingalionekana kama matawi ya msalaba na tunda lao lingekuwa la kutoharibika.

Kristo awaita kujienenda kama viungo vyake halisi, kujiunga na mateso yake, kupitia tunda halisi la msalaba, lililo imani thabiti. Hapo mtaunda umoja kamili; naam, kichwa hawezi kubaki mbali na viungo vyake. Aliyafunua hayo Bwana mqwenyewe.

Nawaamkia toka Smirna, pamoja na makanisa ya Mungu yaliyopo hapa nami, ambayo ni faraja kubwa kwangu, iwe kwa mwili au kwa roho. Minyororo ninayobeba po pote, kwa upendo wa Yesu, ninaposali kuweza kumfikia Mungu, yawasihi: Dumuni katika uelewano na katika sala pamoja. Yahitajika kwamba kila mmoja wenu, na hasa mapresbiteri, wamfariji askofu kwa heshima ya Baba, ya Yesu Kristo na ya mitume.

Natumaini kwamba mtakubali kunisoma kwa upendo, ili waraka huu usigeuke kuwa ushuhuda dhidi yenu. Na mniombee mimi, ninayehitaji upendo wenu na rehema ya Mungu ili kustahili kushiriki kwenye urithi ambao niko karibu kuufikia, wala nisipatikane kuwa mlaaniwa.

Wawaamkia upendo wa wakristo wa Smirna na Efeso. Kumbukeni katika sala zenu kanisa la Siria, ambalo sistahili kubeba jina lake, nikiwa wa mwisho wa wote. Nawaamkia katika Yesu Kristo. Mwe chini ya askofu kama ya sheria ya Mungu na hivyo pia ya baraza la mapresbiteri. Mpendane nyote kwa moyo usiotenguka.

Maisha yangu yametolewa kama dhabihu kwa ajili yenu, sio tu sasa, bali pia nitakapomfikia Mungu. Niko bado hatarini, ila Baba ni mwaminifu katika Yesu Kristo na atatekeleza sala yangu na yenu. Nawatakia siku moja mweze kuwa pamoja naye, bila doa.

<u>Kiitikizano</u>: 2 The 2,14-15; YbS 15,13

- **K.** Mungu aliwaita kwa Injili, ili kuupata utukufu wa Bwana wetu Yesu Kristo. * Basi, simameni imara, mkayashike mapokeo mliyofundishwa.
- W. Bwana hukirihi kila linalochukiza; wala wamchao Mungu hawalipendi hilo.
- **K.** Basi, simameni imara, mkayashike mapokeo mliyofundishwa.

ALHAMISI YA ISHIRINI NA SABA

SOMO LA KWANZA: I Tim 5,3-25

Kiitikizano:

K. Mwenendo wenu na uwe kama inavyoipasa Injili, kwa moyo mmoja mkiishindania imani, * bila mtu kuangalia mambo yake mwenyewe, bali ya wengine.

- W. Iweni ndani yenu na nia iyo hiyo ambayo ilikuwemo ndani ya Kristo Yesu,
- **K.** bila mtu kuangalia mambo yake mwenyewe, bali ya wengine.

SOMO LA PILI:

Tokea "Waraka kwa wakristo wa Filadelfia" wa mt. Inyasio wa Antiokia, askofu na shahidi.

Askofu ni mmoja tu pamoja na mapresbiteri na mashemasi

Inyasio, aitwaye pia Teoforo, kwa kanisa la Mungu Baba na la Bwana wetu Yesu Kristo lililopo Filadelfia, huko Asia, lililo lengo la upendo wa Mungu, tena lililoimarishwa naye katika uelewano na kujaa furaha katika mateso ya Bwana wetu na, likiwepo na hakika timamu ya ufufuko wake, lafurahia kila kipawa cha huruma ya Mungu.

Naliamkia katika damu ya Yesu Kristo kanisa hili, lililo furaha yangu na ya milele na isiyotenguka, hasa vikiunganishwa viungo vyake vyote pamoja na askofu, na mapresbiteri na mashemasi, walioteuliwa kupitia wazo la Yesu Kristo, na walioimarishwa na kuthibitishwa naye, kulingana na mapenzi yake, kwa njia ya Roho wake Mtakatifu.

Najua kwamba askofu wenu hakupata wala toka yeye mwenyewe, wala toka kwa watu huduma anayotekeleza kwa utumishi wa jumuiya, wala kwa tamaa yake mwenyewe, bali amekabidhiwa na upendo wa Mungu Baba na wa Bwana Yesu Kristo. Nimeshangaa na ukarimu wake; kwa kimya yake yeye afanya zaidi kuliko wale wanaojipotea na maneno ya ubatili. Mapenzi ya Mungu yapata ndani yake mwangwi kamili kama nyuzi zenye kulia katika kinubi. Kwa hiyo roho yangu yapendezwa na hisia zake kwa Mungu, zilizo za fadhila na ukamilifu na pia na uthabiti na ukarimu wake ambazo ni mwali wa wema wa Mungu hai.

Ninyi, basi, wana wa nuru na ukweli, kimbieni matengano na mafundisho mabaya. mwe kundi tiifu na aminifu, lifuatalo popote mchungaji wake. Naam, wale walio wa Mungu na wa Yesu Kristo wako wote pamoja na askofu. Na wale wanaotubu na kurudi kwenye umoja wa Kanisa, watakuwa wao pia wa Mungu ili kuishi kulingana na Yesu Kristo.

Msijidanganye, ndugu zangu, amfuataye mwanzilishi wa matengano "hataurithi ufalme wa Mungu"(I Kor 6,10); atembeaye kwenye njia ya uzushi hakubali mateso ya Kristo.

Jitahidini, basi kushiriki kwenye Ekaristi moja, kwa kuwa upo tu mwili mmoja wa Bwana wetu Yesu Kristo na kikombe kimoja kinachotuunganisha katika damu yake na altare moja, kama mmoja ni askofu, pamoja na baraza la mapresbiteri na mashemasi, wenzangu katika huduma. Mjienende kwa namna ile kwamba cho chote mfanyacho, mkifanye kulingana na Mungu.

Ndugu zangu, moyo wangu wafurika na upendo kwa ajili yenu na kwa furaha iliyo kuu najaribu kuwaonya, ila si mimi, bali Yesu Kristo. Ni kweli kwamba niko katika minyororo kwa ajili yake, ila hofu yangu iligeuka kubwa kwa sababu najiona bado sijakamilika. Sala yenu yanifanya kuwa mkamilifu mbele ya Mungu. Najikabidhi kwa Injili kama kwa mwili wa Kristo na ninabaki pamoja na baraza la mapresbiteri kama na mitume. Hivyo nitaweza kupata urithi niliopangiwa na rehema ya Mungu.

Kiitikizano:

K. Juu ya msingi wa mitume na manabii, naye Kristo mwenyewe ni jiwe kuu la pembeni, * ninyi nyote mmejengwa pamoja kuwa maskani ya Mungu katika Roho.

- W. Katika yeye jengo lote linaungamanishwa vema na kukua hata liwe hekalu takatifu la Bwana:
- **K.** ninyi nyote mmejengwa pamoja kuwa maskani ya Mungu katika Roho.

IJUMAA YA ISHIRINI NA SABA

SOMO LA KWANZA: I Tim 6,1-10

Kiitikizano:

K. Msisumbukie maisha yenu, mle nini au mnywe nini: * maisha je, si zaidi ya chakula na mwili zaidi ya mavazi?

- W. Tukiwa na chakula na nguo tutaridhika na vitu hivyo:
- K. maisha je, si zaidi ya chakula na mwili zaidi ya mavazi?

SOMO LA PILI:

Toka "Maelezo ya kwanza" ya mt. Vinsenti wa Lerins, mpresbiteri.

Maendeleo ya dogma

Mtu angeweza kujiuliza: je, hayatakuwepo kamwe maendeleo yo yote ya dini katika Kanisa la Kristo? Yatakuwepa hakika, na tena makubwa sana.

Yaani, nani aweza kuwa adui hivi wa watu na mpinzani wa Mungu hata atamani kuyazuia? Ila, itahitajika sana kuwa macho kwamba yawe maendeleo halisi ya imani, wala si badiliko. Maendeleo halisi yatukia kwa usitawi wa ndani. Ila badiliko lapatikana wakati mafundisho yageuka kuwa tofauti.

Yahitajika, basi, kwamba, kwa maendeleo ya nyakati, zikue na kupanua kwa wingi iwezekanavyo ufahamu, maarifa na hekima ya watu binafsi na ya wote, ya mtu mmoja kama pia ya Kanisa zima. Ila lazima ibaki daima ile ile, aina ya fundisho, fundisho lenyewe, maana yake na yaliyomo. Dini ya roho yafuata sheria ile ile inayoongoza maisha ya miili. Hiyo, hata ikikua na kupanua kwa mfululizo wa miaka, yabaki ile ile ya kabla. Ipo, bila shaka, tofauti kubwa kati ya ua la ujana na mavuno ya uzee, ila ni vijana wale wale wa awali wanaogeuka kuwa wazee. Basi, zigeuka umri na hali, ila abaki daima mtu yule yule. Moja na ile ile yabaki umbile, moja na ile ile yabaki nafsi.

Viungo vya mtoto mchanga ni vidogo, ila vikubwa zaidi ni vile vya kijana. Lakini ni vile vile. Viungo vya mtu mzima havina tena ukubwa wa vile vya mtoto. Hata hivyo vile vilivyopo kwenye umri uliopevuka vilikuwepo tayari, kama wote wajuavyo, katika mimba; na hivyo kama sehemu za mwili hakuna kipya kinachopatikana katika watu wazima ambacho hakikuwepo katika watoto, hata kwenye hali ya mimba.

Hamna shaka juu ya hilo. Hii ndiyo sheria ya kweli na halisi ya maendeleo ya kimaumbile. Huu ndio mpango mzuri ajabu uliowekwa na maumbile kwa kukua kwa wote. Kwenye umri uliopevukka yapanuka na kuendelea daima kwa njia daima pana zaidi yale yote ambayo hekima ya mwumba yaliunda kabla kwenye mwili mchanga wa mdogo.

Ikiwa kwenye maendeleo ya nyakati jamii ya wanadamu wangalibadili hata kuwepo na mwundo tofauti, au ingepata kiungo kingine licha ya vile vya kawaida vya kabla, au kingepoteza fulani, ingetokea kwamba mwili wote ungebadilishwa na kupungukiwa kabisa. Kwa vyo vyote, usingekuwa tena ule ule.

Pia dogma ya dini ya kikristo yapaswa kufuata sheria hizi.Yaendelea, ikiimarishwa kwa miaka, ikipanuka kwenye nyakati, ikiingia chini kwa umri. Ila yahitajika kwamba ibaki daima bila kuguswa na kubadilika.

Wazee wetu walipanda tayari tangu nyakati za kwanza kwenye shamba la Kanisa mbegu ya imani. Ingekuwa la ajabu na lisiyoaminika kwamba sisi, wana wao, badala ya ukweli halisi wa ngano, tungevuna tunda la wizi, yaani, la uongo wa magugu.

Tena ni haki na ya kueleweka kuondoa kila upinzani kati ya kabla na baadaye. Sisi twavuna ngano ile ile ya ukweli iliyopandwa na kukua mpaka upevu.

Kwa kuwa, basi, kipo kitu fulani cha upandaji wa zamani kinachoweza kupanuka kwenye mwendo wa nyakati, hata leo hicho chaweza kuwa lengo la kilimo cha furaha na chenye kuzaa.

Kiitikizano:

- **K.** Zisikilizeni, ee Israeli, amri na hukumu niwafundishazo. * Msiliongeze neno niwaamurulo, wala msilipunguze.
- W. Maneno niliyowaambia ni roho, tena ni uzima.
- **K.** Msiliongeze neno niwaamurulo, wala msilipunguze.

JUMAMOSI YA ISHIRINI NA SABA

SOMO LA KWANZA: I Tim 6,11-21

Kiitikizano: Kol 2,6-7; Mt 6,19-20

- **K.** Enendeni katika Bwana Yyesu Kristo, kama mlivyofundishwa, * mkizidi kutoa shukrani.
- W. Msijiwekee hazina duniani, bali jiwekeeni hazina mbinguni,
- **K.** mkizidi kutoa shukrani.

SOMO LA PILI:

Toka "Homilia juu ya injili" za Mt. Gregorio Mkuu, askofu.

Hisia ya uwajibikaji katika huduma

Tusikie anachosema Bwana katika kutuma wahubiri: "Mavuno ni mengi, lakini watenda kazi ni wachache! Basi, mwombeni Bwana wa mavuno, apeleke watenda kazi katika mavuno yake!" (Mt 9, 37-38).

Kwa mvuno mengi wafanya kazi ni wachache; hatuwezi kusema juu ya uhaba huu, bila huzuni kubwa, kwa sababu wapo watu ambao wangesikiliza neno jema, lakini hawapo wahubiri. Tazama, ulimwengu umejaa mapadre, na hata hivyo wapo wachache wafanyao kazi katika mavuno ya Bwana; tulipokea huduma ya kikuhani, ila hatutekelezi matendo yanayodaiwa na huduma hiyo.

Fikirini kwa makini, ndugu wapendwa sana, juu ya yale yaliyoandikwa: "Mwombeni Bwana wa mavuno, apeleke watenda kazi katika mavuno yake". Mtuombee sisi, ili tuweze kuwatendea ifaavyo, ili ulimi usibaki umekwama katika kushauri na ukimya wetu usituhukumu mbele ya hakimu mwenye haki sisi tuliopokea huduma ya wahubiri. Naam, mara nyingi, lugha ya wahubiri yapoteza urahisi wake kwa sababu ya makosa yao; ila mara nyingi waondolewa uwezekano wa mahubiri toka viongozi kwa sababu ya waumini.

Lugha ya wahubiri yazuiliwa na ubaya wao, kulingana na yale asemayo mtunga zaburi: "Mtu asiye na haki Mungu amwambia: Una nini wewe kuitangaza sheria zangu?" (Zab 50,16).

Mara nyingine, sauti ya wahubiri yazuiliwa kwa hatia na waumini, kama Bwana anavyomwambia Ezekieli: "Nami nitaufanya ulimi wako ugandamane na kaakaa lako, hata utakuwa bubu. Wala hutakuwa mwonyaji kwao, kwa kuwa wao ni nyumba yenye kuasi" (Eze 3,26). Ni kama kusema: Unaondolewa na neno la mahubiri, kwa sababu watu hawastahili kusikiliza wosia wa ukweli, watu hawa ambao katika vitendo vyao ni waasi kwangu. Si rahisi daima kujua kwa kosa la nani mhubiri aondokewa na neno. Lakini yajulikana kwa hakika yote kwamba kimya ya mchungaji yamdhuru yeye mwenyewe, na daima waumini waliopo chini yake.

Yapo mambo mengine, ndugu wapendwa, yanayonihuzunisha sana juu ya namna ya kuishi ya wachungaji. Na, ili isionekane ya kuchukia nitakayosema, najishitaki wakati ule ule mimi mwenyewe, ijapo nipo kwenye nafasi hii, si kwa kuchagua kwangu, bali nikilazimishwa na nyakati mbaya tunamoishi. Tumeshikwa na mambo ya dunia, na ni tofauti yale tuliyokabidhiwa na huduma ya kikuhani, na yale tunayoonyesha kwa vitendo. Sisi twaacha huduma ya kuhubiri na twaitwa maaskofu, ila labda kwa laana yetu, kwa kuwa tunayo cheo cha heshima, wala si tabia. Wale tuliokabidhiwa wamwacha Mungu, nasi twanyamaza. Walalia dhambi zao, nasi hatunyoshi mkono ili kuwasahihisha. Lakini, vipi itawezekana kwamba sisi twayakosoa maisha ya wengine na kuyasahau yetu? Wote waelekea kwenye mambo ya hapa, twapoteza hisia ya ndani kwa kiasi tunaposhughulikia zaidi mambo ya nje. Kwa haki Kanisa takatifu lasema juu ya viungo vyake vinavyougua: "Waliniweka niwe mlinzi wa shamba la mizabibu, bali shamba langu mwenyewe sikulilinda" (Wim 1,6). Tumewekwa kuwa walinzi wa mashamba ya mizabibu, na hatulindi kweli shamba la mizabibu, kwa sababu, tukishughulikia vitendo vya kigeni, twapuuzia huduma ambayo tungepaswa kutekeleza.

Kiitikizano:

K. Mavuno ni mengi, lakini watenda kazi ni wachache; basi mwombeni Bwana wa mavuno, * apeleke watenda kazi katika mavuno yake.

- W. Enyi watu, mtumainini siku zote, ifunueni mioyo yenu mbele zake,
- **K.** apeleke watenda kazi katika mavuno yake.

JUMA LA ISHIRINI NA NANE. KIPINDI CHA KAWAIDA

DOMINIKA YA ISHIRINI NA NANE

SOMO LA KWANZA: Hag 1,1 –2,9

Kiitikizano:

- **K.** Pandeni milimani, mkaijenge nyumba yangu. * Nami nitaifurahia, asema Bwana.
- W. Hekalu langu litaitwa nyumba ya sala kwa mataifa yote.
- K. Nami nitaifurahia, asema Bwana.

SOMO LA PILI:

Toka "Maelezo juu ya Haggai" ya mt. Sirilo wa Alesandria, askofu.

Jina langu litatukuzwa kati ya mataifa

Kwenye ujio wa Mwokozi wetu lilionekana hekalu la kimungu, bila mlingano wo wote, tukufu, bora na kuu zaidi kuliko lile la zamani. Kiasi ilivyo kuu dini ya Kristo na ya Injili kuliko

ibada ya sheria ya zamani, na jinsi ilivyo ya juu ukweli kuliko kivuli chake, hivyo pia ni ya staha zaidi hekalu jipya kuliko lile la zamani.

Nafikiri kwamba twaweza kuongeza bao kitu kimoja. Hekalu lilikuwa moja, lile la Yerusalemu, na taifa la pekee la Israeli lilitoa mle dhabihu zake. Lakini, baada ya Mzaliwa pekee alijifanya sawa nasi, hata akiwa "Mungu na Bwana, mwanga wetu" (Zab 118,27), yanenavyo Maandiko, dunia nzima imejaa majengo matakatifu na waabudu bila idadi waliomtukuza Mungu kwa sadaka na ubani wa kiroho. Ni hayo, nafikiri, yale ambayo Malaki alitabiri toka kwa Mungu: Mimi ni Mfalme mkuu, asema Bwana; kuu ndilo jina langu kati ya mataifa na kila mahali zitatolewa uvumba na dhabihu safi (Mal 1,11).

Toka hapo ni kwamba utukufu wa hekalu la mwisho, yaani, Kanisa, ungekuwa kubwa zaidi. Kwa wale wanaofanya kazi kwa bidii na uchovu kwenye ujenzi wake, watapewa toka Mwokozi kama kipawa na zawadi ya mbinguni, Kristo, aliye amani ya wote. Sisi hapo, kwa njia yake, tutaweza kumkaribia Baba katika Roho moja (Efe 2,18). Ayasema yeye mwenyewe anenapo: Katika mahali hapa nitatoa amani na amani ya roho kama zawadi kwa kila mmoja atakayechangia kujenga hekalu hili (Hag 2,9). Aongeza: "Amani yangu nawapa" (Yn 14,27). Na faida gani yatoa kwa wale wanaompenda, aifundisha mt. Paulo akisema: Amani ya Kristo ipitayo akili zote, iwahifadhi mioyo yenu na nia zenu (Flp 4,7). Hata mwenye hekima Isaya alisali kwa maneno kama hayo: "Bwana, utatuamuria amani, maana ni wewe pia uliyetutendea kazi zetu zote" (Isa 26,12).

Kwa wale wote waliofanywa kustahili hapo awali amani ya Kristo ni rahisi kuokoa roho zao na kuongoza mapenzi yao kutekeleza vema yanayodaiwa na fadhila.

Kwa hiyo, kwa kila anayechangia ujenzi wa hekalu jipya amwahidi amani. Wale, basi, wanaojitahidi kujenga Kanisa au wamewekwa kama kichwa cha familia ya Mungu (Efe 2,22), kama mistagogi, yaani kama wafasiri wa mafumbo matakatifu, wanao uhakika wa kupata wokovu. Lakini pia wanao uhakika, wale wanaochangia wema wa roho zao, wakijifanya mwamba hai na wa kiroho (I Kor 4,10) kwa hekalu takatifu, na makao ya Mungu kwa njia ya Roho (Efe 2,22).

Kiitikizano:

K. Heri wakaao nyumbani mwako, ee Bwana: * watakuhimidi daima

W. Mataifa mengi watajiunga na Bwana katika siku ile, nao watakuwa watu wako;

K. watakuhimidi daima.

JUMATATU YA ISHIRINI NA NANE

SOMO LA KWANZA: Hag 2,10-23

Kiitikizano:

- **K.** Mimi nitazitikisa hizo mbingu, na hii nchi; * na atakuja yule anayengojewa na mataifa.
- W. Utukufu wa nyumba hii utakuwa mkuu; na katika mahali hapa nitawapa amani;
- **K.** na atakuja yule anayengojewa na mataifa.

SOMO LA PILI:

Toka makala "Dhidi ya Fabiano" ya mt. Fulgensio wa Ruspe, askofu.

Kushiriki kwenye mwili na damu ya Kristo kunatutakatifuza

Katika matoleo ya dhabihu yatekelezwa yale yaliyoamuru Mwokozi mwenyewe, kama anavyoshuhudiwa pia na Paulo. Ndiyo asemayo Mtume: "Bwana Yesu usiku ule uliotolewa alitwaa

mkate, naye akiisha kushukuru, akaumega, akasema: Huu ndio mwili wangu ulio kwa ajili yenu; fanyeni hivi kwa ukumbusho wangu. Na vivi hivi baada ya kula akakitwaa kikombe, akisema: Kikombe hiki ni agano jipya katika damu yangu; fanyeni hivi kila mnywapo, kwa ukumbusho wangu. Maana kila mwulapo mkate huu na kukinywea kikombe hiki, mwaitangaza mauti ya Bwana hata ajapo" (IKor 11,23-26).

Kwa hiyo sadaka yatolewa, ili kifo cha Bwana kitangazwe na ufanywe ukumbusho wake, aliyetoa uzima wake kwa ajili yetu. Yeye mwenyewe asema pia: "Hakuna aliye na upendo mwingi kuliko huu, wa mtu kuutoa uhai wake kwa ajili ya rafiki zake" (Yn 15,13). Kristo alitufia sisi. Kwa hiyo twafanyapo ukumbusho wa kifo chake, wakati wa sadaka, twauitia ujio wa Roho Mtakatifu kama kipawa cha upendo. Sala yetu yaomba upendo huo huo, ambao kwake Kristo alikubali kutolewa dhabihu kwa ajili yetu. Hata na sisi, kwa neema ya Roho Mtakatifu twaweza kusulibiwa kwa ulimwengu na ulimwengu kwa sisi. Twaalikwa kuiga Kristo. Yeye, kwa yale yanayohusu kifo chake, alifia dhambi mara moja kwa daima; ila, sasa, kwa kuwa anaishi, amwishia Mungu. Vivyo hivyo sisi, tujihesabu kuwa wafu kwa dhambi, bali hai kwa Mungu, katika Kristo Yesu (Rum 6,10-11). "Tuenende katika upya wa uzima" (Rum 6,4) kwa njia ya kipawa cha upendo.

"Kwa maana pendo la Mungu limekwisha kumiminwa katika mioyo yetu na Roho Mtakatifu tuliyepewa sisi" (Rum 5,5). Sisi twashiriki mwili na damu ya Bwana, sisi tunakula mkate wake na tunakunywa kikombe. Kwa hiyo twapaswa kufia ulimwengu na kuendesha maisha yaliyofichwa pamoja na Kristo katika Mungu na kusulibisha mwili wetu pamoja na matendo yake mabaya na tamaa zake (Kol 3,3; Gal 5,24).

Waumini wote wanaompenda Mungu na jirani, hata wasipokunywa kikombe cha mateso ya kimwili, hata hivyo wanakunywa kikombe cha upendo wa Bwana. Wakilewa nao, wafisha viungo vyao na, baada ya kuvaa Yesu Kristo, hawajali tamaa za mwili wala hawakazi mtazamo juu ya vinavyoonekana, bali juu ya visivyoonekana. Hivyo, anywaye kikombe cha Bwana, ahifadhi upedno mtakatifu, ambao bila huo hakuna cha faida, wala kutoa mwili motoni. Kwa njia ya kipawa cha upendo twajaliwa kuwa kweli yale tunayoadhimisha kifumbo katika sadaka.

Kiitikizano:

K. Yesu alitwaa mkate, akashukuru, akaumega, akawapa, akisema: Huu ndio mwili wangu unaotolewa kwa ajili yenu; * fanyeni hivi kwa ukumbusho wangu.

- W. Huu ndio mkate ushukao kutoka mbinguni: kila aulaye mkate huu ataishi milele;
- **K.** fanyeni hivi kwa ukumbusho wangu.

JUMANNE YA ISHIRINI NA NANE

SOMO LA KWANZA: Zek 1,1-2,4

Kiitikizano: Zek 1,16; Ufu 21,23

K. Ninaurudia Yerusalemu kwa rehema nyingi. * Nyumba yangu itajengwa ndani yake.

- W. Mji hauhitaji jua wala mwezi kuuangaza, kwa maana taa yake ni Mwanakondoo.
- **K.** Nyumba yangu itajengwa ndani yake.

SOMO LA PILI:

Toka "Mafunzo" ya mt. Kolumbano, abate.

Taa idumuyo ya kuhani wa milele

Jinsi walivyo wenye heri, jinsi walivyo na furaha "watumwa wale, ambao bwana wao ajapo atawakuta wanakesha!" (Lk 12,37). Kesha kweli lenye heri lile ambamo mtu amngojea Mungu, mwumba wa dunia, anayejaza yote na kuwa juu ya vyote! Ingetaka mbingu kwamba Bwana angekubali kunitikisa pia mimi, mtumishi wake maskini, toka usingizi wa uvuguvugu na kuniwasha hivi na upendo wake wa kimungu juu zaidi kuliko nyota, ili niwake na tamaa ya kumpenda daima zaidi, wala moto usizimike kamwe ndani yangu! Mbingu na ipende kwamba mastahili yangu yawe makubwa hivi, hata taa iendelee kung'aa daima usiku kwenye hekalu la Mungu wangu, ili kuweza kuwasha wale wote waingiao kwenye nyumba ya Bwana wangu! Ee Mungu nukusihi katika jina la Mwanao Yesu Kristo, nipe upendo ule usiopunguka kamwe ili taa yangu iwake daima, wala isizimike kamwe; iwake kwangu, iangaze kwa wengine.

Ukubali, ee Kristo, Mwokozi wetu mpendwa sana, kuwasha taa zetu: ziendelee kuwaka katika hekalu lako na zilishwe daima nawe uliye mwanga wa milele; yaangaziwe makona yenye giza ya roho yetu na ziondoke toka kwetu giza za ulimwengu.

Uijalie, basi, ee Yesu, mwanga wako kwa taa yangu, ili kwa ung 'aro wako lifunguliwe kwangu hekalu la mbinguni, patakatifu pa patakatifu, kwamba chini ya madari yake matakatifu, nikukaribishe wewe, kuhani wa milele, wa sadaka ya daima.

Fanya kwamba nitazame, niangalie na nikutamani wewe tu; na wewe pekee nikupende na wewe tu ningojee kwenye tamaa iliyowaka zaidi.

Kwenye mtazamo wa upendo, tamaa yangu izimike ndani yako, ne mbele yako taa yangu iwake na kung'aa daima.

Ukubali, Mwokozi wetu mpendwa, kujionyesha kwa sisi tunaopiga hodi, ili, tukikujua, tukupende wewe tu, tukutamani wewe tu, tukufikirie wewe tu daima na kutafakari usiku na mchana maneno yako. Ukubali kutujalia upendo mkuu hivi, kama inavyokufaa wewe, uliye Mungu na unavyostahili kupewa, ili upendo wako ujaze utu wetu wote wa ndani na atufanye tuwe wako kabisa. Kwa namna hiyo, hatutaweza kupenda kitu kingine isipokuwa wewe, uliye wa milele, na upendo watu hautaweza kuzimishwa na maji mengi toka mbingu hiyo, toka dunia hii na bahari hiyo, kama ilivyoandikwa: "Maji mengi hayawezi kuuzimisha upendo" (Wim 8,7).

Kiitikizano Isa 60,19-20

K. Jua halitakuwa nuru yako tena wakati wa mchana, wala mwezi hautakupa nuru kwa mwangaza wake; * Bwana atakuwa nuru ya milele kwako na Mungu wako atakuwa utukufu wako.

- W. Jua lako halitashuka tena, wala mwezi wako hautajitenga:
- **K.** Bwana atakuwa nuru ya milele kwako na Mungu wako atakuwa utukufu wako.

JUMATANO YA ISHIRINI NA NANE

SOMO LA KWANZA: Zek 3,1 – 4,14

Kiitikizano:

K. Hao ndio ile mizeituni miwili na vile vinara viwili * visimamavyo mbele za Bwana wa nchi.

W. Bwana atawaruhusu mashahidi wake wawili kutoa unabii,

K. visimamavyo mbele za Bwana wa nchi.

SOMO LA PILI:

Toka "Jibu kwa Talasio" la mt. Massimo Mwungama, abate.

Mwanga unaoangazia kila mtu

Taa iliyowekwa juu ya kinara ni mwanga wa Baba, ile halisi, inayoangazia kila mtu ajaye ulimwenguni (Yn 1,9). Ni Bwana wetu Yesu Kristo ambaye, akichukua toka kwetu mwili wetu, alipata kuwa na akaitwa taa, yaani, hekima na neno la umbile la Baba. Hii ndiyo taa ambayo Kanisa la Mungu laonyesha kwa imani na upendo katika mahubiri, tena inayowekwa juu na kung'aa machoni pa watu katika maisha matakatifu ya waumini na katika mwenendo wao unaoongozwa na amri. Huu ndio ulikuwa mwanga kwa watu wote wa dunia hii na kwa hiyo neno lenyewe la Mungu lasema: "Wala watu hawawashi taa na kuiweka chini ya pishi, bali juu ya kiango, nayo yawaangaza wote waliomo nyumbani" (Mt 5,15). Neno lajiita mwenyewe taa kwa kuwa, akiwa Mungu kwa umbile, alijifanya mtu ili kutoa mwanga wake.

Na hata mkuu Daudi alielewa hayo yote, nafikiri, alipomwita Bwana taa, akinena: "Neno lako ni taa ya miguu yangu, na mwanga wa njia yangu" (Zab 119,105). Naam, Mwokozi wangu na Mungu wangu ajua kufuta giza la ujinga na ubaya, na pia kwa hiyo Maandiko yalimwita taa.

Yeye kwa uwezo wake na hekima alifuta, kama jua lifanyavyo, kila ukungu wa ujinga na ubaya na aongoza wale wanaotembea naye kwenye njia ya haki na ya amri za Mungu.

Aliliita kiango Kanisa takatifu, kwa kuwa ndani yake lang'aa neno la Mungu kwa njia ya mahubiri, na hivyo, kwa mwangaza wa ukweli, lawaangazia waliomo ulimwenguni humu kama katika nyumba, likitajirisha akili kwa kumjua Mungu.

Neno hili likitangazwa na Kanisa ladai kuwekwa juu ya kiango, yaani juu ya kilele cha heshima na uwajibikaji ambao linauweza Kanisa. Naam, mpaka wakati ambapo neno limefichwa na herufi za sheria kama na pishi, lawaacha wote wamenyimwa bila mwanga wa milele. Hili haliwezi kumpokezea ono la kiroho yule asiyejikaza kuondoa utando wa maana ya kiherufi inayopeleka kwenye uongo na hata kuongoza kwenye kosa au udanganyifu. Bali huwekwa juu ya kiango cha Kanisa. Hayo yamaanisha kwamba neno lililofunuliwa lafahamika katika maana ya ndani na ya kiroho, iliyoelezwa na Kanisa lenyewe. Hivyo tu litaweza kumwangazia kila aliye ulimwenguni. Ikiwa Maandiko hayaeleweki kiroho, yaonyesha tu maana ya juujuu na ya sehemu, wala hayawezi kufikisha moyoni utajiri wake wa ndani. Basi, tujikinge na kuweka chini ya pishi taa tunayowasha na taamuli na utendaji liambatalo na neno, yaani tusiufishe ule uwezo wake utoao mwanga na maarifa. Tusipunguze kwa hatia uzima usiotamkwa wa hekima kwa sababu ya herufi; bali tuweke taa juu ya kiango, juu ya Kanisa takatifu, ili kwamba toka kilele cha juu cha ufasiri halisi na kamili, iwaonyeshe wote uangavu wa kweli za kimungu.

<u>Kiitikizano</u>: Yn 12,35.36; 9,39

K. Enendeni maadamu mnayo nuru, giza lisije likawaweza. * Iaminini nuru, mpate kuwa wana wa nuru.

- W. Mimi nimekuja ulimwenguni humu, ili wao wasioona waone.
- **K.** Iaminini nuru, mpate kuwa wana wa nuru.

ALHAMISI YA ISHIRINI NA NANE

SOMO LA KWANZA: Zek 8,1-17.20-23

Kiitikizano: Zek 8,7.9; Mdo 3,25

- **K.** Tazama, nitawaokoa watu wangu toka nchi ya mashariki na ya magharibi. * Mikono yenu na iwe hodari kwa vinywa vya manabii.
- W. Ninyi mmekuwa watoto wa manabii na wa agano lile alilofunga Mungu na baba zenu.
- **K.** Mikono yenu na iwe hodari kwa vinywa vya manabii.

SOMO LA PILI:

Tokea "Makala juu ya Yohana" ya mt. Augustino, askofu.

Tazama, nitawaokoa watu wangu

"Hakuna mtu awezaye kuja kwangu, asipovutwa na Baba aliyenipeleka" (Yn 6,44). Usifikiri kuvutwa dhidi ya mapenzi yako; roho inavutiwa pia na upendo. Wala tusiogope kushitakiwa kwa sababu ya maneno haya ya kiinjili ya Maandiko Matakatifu, na wale waliopo kupima maneno, bali hawawezi kufahamu kweli za kimungu. Wao wangeweza kutupinga wakisema: Vipi nitakubali kwamba imani yangu ni tendo la hiari, nikivutwa? Najibu: Hakuna ajabu kwamba tusikie nguvu ya mvuto juu ya mapenzi. Hata anasa inayo nguvu ya mvuto.

Kuvutiwa na ansa, maana yake nini? "Tafuta furaha katika Bwana, naye atakupa haja za moyo wako"(Zab 36,4). Ipo, basi, furaha fulani ya moyo, ambayo kwayo waufurahia kate huu wa mbinguni, Mtunga shairi Virjilio aliweza kusema: Kila mmoja avutiwa na anasa yake. Sio na haj, bali na anasa; sio na nguvu, bali na upendo. Zaidi twaweza kusema kwamba avutwa kwa Kristo mtu apataye heri yake katika ukweli, katika heri, katika haki, katika uzima wa milele, kwa kuwa Kristo ni, hasa, hayo yote.

Au labda hisia za mwili zina anasa zake na roho isingefaa kuwa nazo. Ikiwa nafsi hana raha zake, vipi zaburi yasema kwamba: "Wanadamu huukimbilia uvuli wa mbawa zako, watashibishwa kwa unono wa nyumba yako, nawe utawanywesha mto wa furaha zako. Maana kwake Wewe iko chemchemi ya uzima katika nuru yako tutaona nuru"? (Zab 36,8-10).

Niambie mmoja umpendaye, na utaelewa nisemacho. Nipe mtu awakaye na tamaa, mtu mwenye njaa, ajisikiaye mgeni na mwenye kiu katika jangwa hili, mtu anayeitumaini chemchemi ya makao ya mbinguni, nipe mmoja anayengʻamua ndani yake hayo yote, naye ataelewa maneno yangu. Bali nikiongea na moyo baridi na asiyejali, hataweza kufahamu ninachosema.

Wewe wamwonyesha kondoo tawi la kijani nawe wamvuta kwako. Wamwonyesha mtoto karanga, naye avutiwa na akimbia pale anapovutiwa: Avutwa na upendo, avutwa bila kufanywa nguvu ya kimwili. Ikiwa, basi, utamu huu na anasa za dunia, zikionyeshwa kwa wale wazipendao, huwa kwao mvuto mkubwa hivi –kwa sababu ni kweli daima kwamba kila mtu avutwa na anasa yake mwenyewe- vipi hataweza kutuvuta Kristo, tuliyefunuliwa na Baba? Kitu gani itatamani roho

kwa hamu zaidi, isipokuwa ukweli? Kitu gani mtu ataweza kutaka ili gaagaa yake iwe na afya katika kuamua ukweli, isipokuwa kwa kushiba na hekima, haki, ukweli na uzima wa milele?

Kwa hiyo asema Bwana: "Heri wenye njaa na kiu ya haki", hapa chini, "maana hao watashibishwa", huko juu (Mt 5,6). Namjalia yale ayapendayo, nampa anachotumainia. Ataona yale ambayo sasa, bila kuona, ayakubali kwa imani. Atakula kile ambacho sasa anacho kiu, itatulizwa kiu ya yale anayotaka. Lakini, wapi na lini? Katika ufufuko wa wafu, kwa sababu: "Mimi nitamfufua siku ya mwisho" (Yn 6,54).

<u>Kiitikizano</u>:

- **K.** Hakuna mtu awezaye kuja kwangu, asipovutwa na Baba aliyenipeleka. * Kila aliyesikia na kujifunza kwa Baba, huja kwangu.
- W. Imeandikwa katika manabii: Wote watafundishwa na Mungu.
- K. Kila aliyesikia na kujifunza kwa Baba, huja kwangu.

IJUMAA YA ISHIRINI NA NANE

SOMO LA KWANZA: Mal 1,1-14; 2,13-16

Kiitikizano:

- **K.** Agano na kuhani wangu lilikuwa la uhai na amani; agano la kicho, naye ameniogopa. * Fundisho la kweli lilikuwa kinywani mwake, wala udhalimu haukuonekana midomoni mwake.
- W. Bwana ameapa, wala hataghairi: Ndiwe kuhani hata milele, kwa mfano wa Melkisedeki.
- **K.** Fundisho la kweli lilikuwa kinwani mwake, wala udhalimu haukuonekana midomoni mwake.

SOMO LA PILI:

Toka "Mji wa Mungu" wa mt. Augustino, askofu.

Kila mahali hufanywa sadaka na kutolewa dhabihu kwa jina langu

Dhabihu ya kweli ni kila tendo, ambayo kwayo twakusudi kujiunga na Mungu kwenye uhusiano mtakatifu, tukimwelekea Yule aliye Mwema kabisa, awezaye kutufanya wenye heri kweli. Kwa hiyo, hata matendo yenyewe ya huruma, ambayo kwayo asaidiwa mtu, yasipofanywa kwa Mungu, hayawezi kutamkwa kuwa dhabihu halisi. Naam, ingawa sadaka yafanywa na kutolewa na mwanadamu, hata hivyo ni jambo la Mungu, na hivyo walatini wa kale waliitaja kwa jina hili la mwisho. Kwa hiyo, mtu aliye wakfu kwa Mungu na kujitoa kwa ajili yake, kwani aufia ulimwengu ili amwishie Mungu, ni sadaka. Ni pia tendo la huruma analojifanya mtu kwa ajili yake mwenyewe, kama ilivyoandikwa: "Uihurumie roho yako, ukijifanya kukubaliwa na Mungu" (YbS 30,24).

Basi, sadaka halisi ni matendo ya huruma iwe kwa ajili yenu wenyewe, iwe kwa jirani kama kwa Mungu. Pia, matendo ya huruma hayatendwi kwa nia nyingine, isipokuwa ili kukombolewa toka umaskini na kujifanya kuwa wenye heri na ile heri isiyopatikana, isipokuwa na ule wema ambao juu yake imesemwa: "Kumkaribia Mungu ni kwema kwangu"(Zab 73,28). Hapo, matokeo ni kwamba mji wote uliokombolewa, yaani jumuiya na jamii ya waumini, watolewa kwa Mungu kama sadaka ya po pote, kwa njia ya Kuhani mkuu, aliyejitoa mwenyewe kwa ajili yetu katika mateso yake, chini ya mfano wa mtumishi, ili tupate kuwa mwili wa kichwa kikubwa hivi. Naam, ametolea maumbile haya ya kibinadamu na ndani yake ametolewa, kwani, kwa njia yake, ni mpatanishi, kuhani, sadaka.

Mtume atushauri kutolea miili yetu kama dhabihu hai, takatifu na yenye kumpendeza Mungu kama tendo letu la dhabihu ya kiroho (Rum 12,1). Atushauri kutoambatana na ulimwengu wa wakati huu, bali kugeuka tukifanya upya mawazo yetu kwa kuweza kupambanua yapi mapenzi ya Mungu, ili kuelewa upi wema halisi, unaompendeza yeye na mkamilifu, ili kufahamu kwamba sisi wenyewe twafanya dhabihu yote. Kwa hiyo aongeza: "Kwa neema niliyopewa namwambia kila mtu aliyeko kwenu asinie makuu kupita iliyompasa kunia; bali awe na nia ya kiasi, kama Mungu alivyomgawia kila mtu kiasi cha imani. Kwa kuwa kama vile katika mwili mmoja tuna viungo vingi, wala viungo vyote havitendi kazi moja, vivyo hivyo na sisi tulio wengi tu mwili mmoja katika Kristo, na viungo kila mmoja kwa mwenzake. Basi, tunazo karama zilizo mbalimbali, kwa kadiri ya neema tuliyopewa kila mmojawetu"(Rum 12,3-6).

Hii ndiyo sadaka ya wakristo: "Sisi tulio wengi tu mwili mmoja katika Kristo" (I Kor 10,17). Na sadaka hii Kanisa linaiadhimisha kwa sakramenti ya altare inayojulikana vema kwa waumini, ambamo laonyeshwa kwamba, katika yale linayotolea, yeye hutolewa kwenye kitu anachotolea.

<u>Kiitikizano</u>: Mik 6, 6.8; Kum 10, 14.12

K. Nimkaribie Bwana kwa kitu gani? Ee mwanadamu, yeye amekuonyesha yaliyo mema; na Bwana anataka nini kwako: * kutenda haki, kupenda rehema, kuenda kwa unyenyekevu na Mungu wako.

- W. Mbingu na nchi ni mali za Bwana. Na sasa, Mungu wako anataka nini kwako? Kutenda mema:
- **K.** kutenda haki, kupenda rehema, kuenda kwa unyenyekevu na Mungu wako.

JUMAMOSI YA ISHIRINI NA NANE

SOMO LA KWANZA: Mal 3,1-24

Kiitikizano:

K. Angalieni, namtuma mjumbe wangu kutengeneza njia mbele yangu. * Naye Bwana

mnayemtafuta, atalijilia hekalu lake ghafula na mjumbe wa agano mnayemfurahia.

- W. Nawe, mtoto, utaitwa nabii wake Aliye juu: utamtangulia Bwana, umtengenezee njia zake.
- **K.** Naye Bwana mnayemtafuta, atalijilia hekalu lake ghafula na mjumbe wa agano mnayemfurahia.

SOMO LA PILI:

Toka Hati ya kichungaji "Gaudium et spes" ya Mtaguso wa kiekumene Vatikano II juu ya Kanisa katika ulimwengu wa leo.

Mimi ni alfa na omega, wa kwanza na wa mwisho

Kanisa ni wakati ule ule mji wa duniani na mji wa mbinguni. Mshikamano wa maeneo hayo mawili hauwezi kuelewa isipokuwa kwa imani; bali labaki fumbo la historia ya kibinadamu, iliyovurugika na dhambi mpaka dhihirisho kamili la ung'aro wa wana wa Mungu.

Kanisa, hakika, likifuata lengo lake la wokovu, halishirikishi tu mwanadamu uzima wa milele, bali pia laeneza mwanga wake na matokeo, kwa namna fulani, juu ya ulimwengu mzima, hasa kwa sababu laponya na kuinua heshima ya mwanadamu na laingiza kwenye kazi ya kila siku ya watu maana ya ndani na wazi zaidi. Hivyo Kanisa, kwa viungo vyake binafsi na na kwa jumuiya yake nzima, laamini kuweza kuchangia sana kufanya ya kibinadamu zaidi jamii ya watu na historia yao.

Kanisa, likitoa msaada kwa ulimwengu, kama katika kupokea sana kutoka huo, lalenga hili tu: kwamba ufike ufalme wa Mungu na utekelezwe wokovu wa watu wote. Yale yote mema wanayoweza kutolea watu wa Mungu kwa jamii ya wanadamu, kwenye muda wa safari yao ya duniani, yatoka kwenye tukio la kwamba Kanisa ni sakramenti ya wokovu kwa wote, ambayo yafunulia na kutekeleza fumbo la upendo wa Mungu kwa mwanadamu.

Naam, Neno wa Mungu, ambayo kwa njia yake yote yameumbwa, amejifanya mwili,ili kutekeleza, yeye mtu mkamilifu, wokovu wa wote na kupata kuwa kitovu cha umoja wa vitu vyote. Bwana ni hatima ya historia, shabaha ya malengo ya watu na utamaduni wao, msingi wa matukio ya wanadamu, furaha ya kila moyo, utimilifu wa matamanio yao. Yeye ni yule ambaye Baba alimfufua toka wafu, akamwinua na kumweka mkono wa kuume, akimfanya hakimu wa wazima na wafu. Sisi, tunaohuishwa na kuunganishwa na Roho wake, tumo njiani kuelekea kwenye utimilifu wa mwisho wa historia ya kibinadamu, unaolingana kabisa na mpango wa upendo wake wa "kuvijumlisha vitu vyote katika Kristo, vitu vya mbinguni na vitu vya duniani pia" (Efe 1,10).

Anena Bwana mwenyewe: "Tazama, naja upesi, na ujira wangu u pamoja nami, kumlipa kila mtu kama kazi yake ilivyo. Mimi ni Alfa na Omega, mwanzo na mwisho, wa kwanza na wa mwisho" (Ufu 22,12-13).

<u>Kiitikizano</u>:

K. Hili ndilo neno alilopeleka Mungu, akihubiri habari njema ya amani, kwa njia ya Yesu Kristo: * yeye ni Bwana wa wote, wala hakuna wokovu katika mwingine awaye yote.

- W. Amefanywa na Mungu awe Mhukumu wa wahai na wafu;
- **K.** yeye ni Bwana wa wote, wala hakuna wokovu katika mwingine awaye yote.

JUMA LA ISHIRINI NA TISA. KIPINDI CHA KAWAIDA

DOMINIKA YA ISHIRINI NA TISA

SOMO LA KWANZA: Est 1,1-3. 9-13. 15-16. 19; 2,5-10.16-17

<u>Kiitikizano</u>: Zab 113,5-8; Lk 1,51-52

- **K.** Ni nani aliye mfano wa Bwana Mungu wetu, aketiye juu, anyenyekeaye kutazama, mbinguni na duniani? * Humwinua mnyonge kutoka mavumbini, amketishe pamoja na wakuu.
- **W.** Amewatawanya walio na kiburi katika mawazo ya mioyo yao, amewaangusha wakuu katika viti vyao vya enzi, na wanyonge amewakweza.
- **K.** Humwinua mnyonge kutoka mavumbini, amketishe pamoja na wakuu.

SOMO LA PILI:

Toka "Barua kwa Proba" ya mt. Augustino, askofu.

Matamanio ya moyo, roho ya sala

Tunaposali hatupaswi kamwe kupotea katika mawazo mengi, tukitafuta kujua twapaswa kuomba nini na tukiogopa kutofaulu kusali kama ipasavyo. Bali, kwa nini hatusemi pamoja na mtunga zaburi: "Neno moja nimelitaka kwa Bwana, nalo ndilo nitakalolitafuta: nikae nyumbani mwa Bwana siku zote za maisha yangu, niutazame uzuri wa Bwana na kutafakari hekaluni mwake"? (Zab 27,4). Naam, pale hakuna mfululizo wa siku, kama kila siku ingepaswa kufika na

baadaye kupita. Mwanzo wa moja haonyeshi mwisho wa nyingine, kwa sababu zote zipo pale pamoja. Uzima wa siku zile hajui machweo.

Ili kupata maisha haya yenye heri, Uzima mwenyewe katika nafsi ametufundisha kusali, si kwa maneno mengi, kana kwamba tungesikilizwa zaidi, tukinena maneno mengi. Yaani, katika sala twamwelekea yule ambaye, kama anavyosema Bwana mwenyewe, ajua tayari tunachohitaji, kabla hatujamwomba (Mt 6,7-8).

Ingeweza kuonekana yaajabu kwamba Mungu atuamuru kumwomba mambo wakati yeye anajua, kabla hajaombwa yale tunachohitaji. Kwa hiyo twapaswa kufikiri kwamba yeye hajali sana dhihirisho la matakwa yetu, kitu ambacho yeye ajua vizuri sana, bali zaidi kwamba matakwa haya yaamshwe ndani yetu kwa njia ya kuomba ili tuweze kupata yale ambayo yeye yupo tayari kutujalia. Naam, kipawa hiki ni kikubwa sana, nasi tu wadgo na wenye mipaka sana ili kukipokea. Kwa hiyo, twaambiwa: "Nanyi pia mkunjuliwe mioyo! Msifungiwe nira pamoja na wasioamini, kwa jinsi isivyo sawasawa"(2 Kor 6,13-14).

Zawadi ni kubwa kweli, hata jicho halikuyaona, kwani si rangi; wala sikio halikuyasikia, kwa sababu si kelele; wala hayakuingia katika moyo wa mwanadamu (I Koor 2,9), kwani ndipo moyo wa mwanadamu hana budi kuingiamo. Tutaipokewa kwa kiasi kubwa zaidi, kama itakavyokuwa kubwa imani yetu, imara zaidi tumaini letu na lenye kuwaka zaidi tamanio letu.

Sisi twasali katika imani, tumaini na upendo huo huo, kwa tamaa isiyokatika. Lakini, kwenye masaa na mazingira fulani, twamwelekea Mungu hata kwa maneno, kwani, kwa njia ya ishara hizi, twaweza kujichochea sisi wenyewe na pia kutambua jinsi tulivyosonga mbele katika matamanio matakatifu, tukijitahidi kwa bidii zaidi kuyaongeza. Naam, kwa kiasi itakavyokuwa tamaa kubwa zaidi, ya matunda zaidi yatakuwa matokeo. Naa kwa hiyo, twataka kusema nini kwa maneno ya Mtume: "Ombeni bila kukoma" (I The 5,17), isipokuwa haya: Takeni, bila kuchoka, kutoka yule ambaye peke yake aweza kuyajalia, maisha yale yenye heri, ambayo yasingekuwa na thamani yo yote yasingekuwa ya milele?

<u>Kiitikizano</u>: Yer 29,13.12,11

- **K.** Nanyi mtanitafuta kwa moyo wenu wote, na kuniona. * Mtaniita, nami nitasikiliza sala zenu.
- W. Mawazo yangu ni ya amani, wala si ya mabaya, kuwapa ninyi tumaini siku zijazo.
- **K.** Mtaniita, nami nitasikiliza sala zenu.

JUMATATU YA ISHIRINI NA TISA

SOMO LA KWANZA: Est 3,1-13. 14-15

Kiitikizano: Est 4,17b; Zab 44,27; Est 4,17h

K. Ee Bwana wangu, mkuu wa ulimwengu, vitu vyote vimo chini ya uweza wako, wala hakuna awezaye kuyapinga mapenzi yako: * Utukomboe kwa ajili ya fadhili zako.

- W. Yasikie maombi yangu: ugeuze matanga yetu yawe karamu;
- **K.** utukomboe kwa ajili ya fadhili zako.

SOMO LA PILI:

Toka "Barua kwa Proba" ya mt. Augustino, askofu.

Nyakati maalum za sala

Tuhifadhi hai daima tamaa ya maisha yenye heri, yanayotujia toka kwa Bwana Mungu, wala tusiache kamwe kusali. Bali, kwa lengo hili, yahitajika kwamba tuweke nyakati maalum za sala na kuziondoa toka kazi au mambo mengine ambayo, kwa njia fulani, yapoza tamaa yetu, na kujiwasha kwa maneno ya sala katika kutafakari juu ya yale tunayotamani. Tukifanya hivi, tutaepuka kwamba tamaa, inayoelekea kuwa vuguvugu, ipoe kabisa na itoke kwa kukosa kichocheo cha mara nyingi.

Wosia wa Mtume: "Katika kila neno, haja zenu na zijulikane na Mungu" (Flp 4,6) hapaswi kuelewa kwamba twahitaji kuzipeleka kwa Mungu ili ajue. Yeye alizijua kabla hazijatamkwa. Bali hizo hazina budi kuwa hai kwenye eneo la dhamira yetu. Hizo pia zapaswa kuwa na msimamo wa tarajio lenye tumaini mbele ya Mungu, kuliko kutaka dhihirisho la kujitangaza mbele ya watu.

Mambo yakiwa hivi, si vibaya au bure kusali muda mrefu, wakati mtu akiwa huru, yaani, tusipozuiliwa na wajibu wa kazi njema au za lazima. Lakini, pia katika nafasi hii, nilivyosema, twapaswa kusali daima na tamaa ile. Naam, kusali sana si, mtu awezavyo kuamini, kusali kwa maneno mengi. Kitu kimoja ni maneno mengi, kitu kingine ni msimamo wa roho wa muda mrefu. Tuone kwamba juu ya Bwana mwenyewe iliandikwa kwamba alishinda usiku kwa kusali, na kwamba bustanini alisali muda mrefu. Na katika hayo, kitu gani alikusudia isipokuwa kutupa mfano, yeye ambaye katika muda huu ni mwombezi mfadhili, bali katika umilele ni, pamoja na Baba, yule asikilizaye?

Twajua kwamba watawa wa Misri wafanya sala mara nyingi, ila zote fupi sana. Hizo ni kama ujumbe wa haraka unaomwendea Mungu. Hivyo, uangalifu wa roho, unaohitajika hivi sana kwa yule aombaye, wabaki daima macho na wenye bidii, wala haulali kwa sababu ya urefu mkuu wa sala. Na katika hayo, wao waonyesha wazi sana kwamba haifai kusisitiza sana jitihada ya muda mrefu wa kujikaza kimawazo, mtu aonapo kwamba hawezi kudumu muda mrefu, na, kwa upande mwingine, si vema kukata sala ghafula au bila sababu, mtu akiona kwamba uwepo wenye kukesha wa akili waweza kuendelea.

Mbali ya sala kunena maneno mengi, ila usiache kusali kwa bidii, ukidumu utauwa na moyo. Kutumia maneno mengi ni kama kujadili jambo la lazima na maneno ya juujuu.

Kusali ni kupiga hodi mlangoni mwa Mungu na kumwita kwa bidii ya kudumu na moto wa utauwa wa moyoni.

Wajibu wa kusali hutekelezwa vizuri zaidi kwa kulia, kuliko kwa maneno; zaidi kwa machozi, kuliko kwa maelezo. Naam, Mungu "atia mbele yake machozi yetu" (Zab 56,8), na kuugua kwetu hakusitiriki kwake (Zab 38,9) aliyeumba vyote kwa njia ya Neno wake, wala hatafuti maneno kutoka kwa watu.

Kiitikizano:

K. Ee Bwana, Mungu wa wokovu wangu, mbele zako nalia mchana na usiku: * maombi yangu yafike mbele zako.

- W. Shauku ya nafsi zetu inaelekea jina lako na ukumbusho wako.
- **K.** Maombi yangu yafike mbele zako.

JUMANNE YA ISHIRINI NA TISA

SOMO LA KWANZA: Est 4,1-8. 8a. 9-17

Kiitikizano:

K. Sina Msaidizi mwingine, ila Wewe, Bwana, unayerudi, na kurehemu tena: * uhurumie dhambi za watu wanaoteseka.

- W. Mwumba wa mbingu na nchi, utazame unyonge wa taifa letu:
- **K.** uhurumie dhambi za watu wanaoteseka.

SOMO LA PILI:

Toka "Barua kwa Proba" ya mt. Augustino, askofu.

Baba yetu

Sisi twahitaji maneno ili kutukumbusha na tutafakari yale tunayoomba, ila hatuamini kwamba twapaswa kumwarifu nayo Bwana, au kumkunja kwa mapenzi yetu.

Twasemapo: "Jina lako litukuzwe", twajichochea sisi wenyewe kutamani kwamba jina lake, lililo daima takatifu, lihifadhiwe takatifu, hata karibu na watu, yaani, lisidharauliwe. Jambo linalowafaa watu, wala si Mungu.

Twasemapo baadaye: "Ufalme wako ufike" ambao, tutake tusitake, hakika utakuja, twachochea tamaa yetu kwa ufalme ule, ili utufikie na tustahili kutawala ndani yake.

Twasemapo: "Mapenzi yako yafanyike duniani, kama mbinguni", twamwomba neema ya utii, ili mapenzi yake yatimizwe nasi, kama huko mbinguni yafanywa na malaika.

Tukisema: "Utupe leo mkate wetu wa kila siku", kwa neno "leo" twamaanisha wakati huu. Kwa neno "mkate" twamaanisha yale yote tunayohitaji, tukionyesha hayo kwa yale tunayohitaji hasa kama chakula cha kila siku. Twaomba pia sakramenti ya waumini, ya lazima katika maisha ya hapa ili kupata heri, siyo ya dunia, bali ile ya milele.

Twasemapo: "Utusamehe deni zetu, twasamehevyo wadeni wetu", twaita kwenye ukumbusho au yale tunayopaswa kuomba, au yale tunayohitaji kufanya ili kustahili kupokea msamaha.

Twasemapo: "Na usitutie katika kishawishi", twashauriwa kuomba msaada unaohitajika ili kutoingia kishawishini, wala kutobaki tumeshindwa na uongo au maumivu.

Twasemapo: "Utuopoe maovuni", twajikumbusha sisi wenyewe kwamba hatujamiliki bado yale mema ambamo hatutapata tena uovu wo wote. Ombi hili ni la mwisho katika sala ya Bwana. Hilo lina maana kubwa sana. Kwa hiyo kwenye dhiki yo yote atakapokuwepo mkristo, kwa hilo adhihirishe milio na kusindikiza machozi yake; mle aanze sala yake;mle aendelee na kumaliza nalo.

Maneno tuliyochunguza yanayo faida ya kutukumbusha ukweli yanaomaanisha. Mengine yote yanayopangwa kuamsha au kuchochea utauwa wa ndani, hayana kiitu kisichokuwemo tayari katika sala ya Bwana, mradi tuisali vema na kwa akili.

Kila atakayesali kwa maneno yasiyo na uhusiano na sala hii ya kiinjili, labda hafanyi sala mbaya, ila, hakika, ni ya kibinadamu na ya kidunia mno. Kwa mengine, ningetatisika kuelewa kwamba sala kama hiyo yaweza kusemwa kwamba imefanywa vema kwa wakristo. Na sababu ni kwamba wao, wakizaliwa toka kwa Roho, wapaswa kusali tu kwa namna ya kiroho.

Kiitikizano 2 Mak 1,5.3

- **K.** Bwana ayasikilize maombi yenu na kupatanishwa nanyi; * wala asiwaache wakati wa shida.
- W. Awapeni nyote nia ya kumwabudu na kuyatimiza mapenzi yake;
- **K.** wala asiwaache wakati wa shida.

JUMATANO YA ISHIRINI NA TISA

SOMO LA KWANZA: Est 14, 1-19

<u>Kiitikizano</u>:

K. Unipe moyo thabiti, ee Mfalme wa watakatifu na bwana wa milki zote; * unitie kinywani mwangu maneno ya kufaa.

- W. Utupe nafasi ya toba, usifungie kinywa cha wale wanaokusifu;
- **K.** unitie kinywani mwangu maneno ya kufaa.

SOMO LA PILI:

Toka "Barua kwa Proba" ya mt. Augustino, askofu.

Hutapata kitu kisichokuwemo katika sala hii

Asemaye: "Kama vile ulivyojitakasa kati yetu mbele yao, vivyo hivyo ujitukuze kati yao mbele yetu" (YbS 36,3) na: Manabii wako wapatikane watauwa, kitu gani kingine asema, isipokuwa: "Jina lako litukuzwe"?

Asemaye: "Ee Bwana Mungu wetu, uturudishe; uangazishe uso wako nasi tutaokoka" (Zab 80,3), asema nini isipokuwa: "Ufalme wako ufike"?

Asemaye: "Uzielekeze hatua zangu kwa neno lako, uovu usije ukanimiliki" (Zab 119,133), asema nini ila: "Mapenzi yako yafanyike duniani kama mbinguni"?

Asemaye: "Usinipe umaskini, wala utajiri" (Mit 30,8), anena kitu gani isipokuwa: "Utupe leo mkate wetu wa kila siku"?

Asemaye: "Bwana umkumbukie Daudi, taabu zake zote alizotaabisha" (Zab 132,1), au pia: Bwana, ikiwa nimetenda haya, ikiwa mna uovu mikononi mwangu, ikiwa nimemlipa mabaya walionitendea mabaya, uniponye na kunikomboa (Zab 7,3-4), asema nini isipokuwa: Utusamehe makosa yetu, kama sisi tunavyowasamehe wadeni wetu"?

Asemaye: "Uniponye na adui zangu, ee Mungu wangu, uniokoe na watu wa damu" (Zab 59,2), anena kitu gani, isipokuwa "Utupoe maovuni"?

Na, ukichunguza maneno yote ya sala takatifu yaliyomo katika Maandiko, hutapata kitu, kwa kauli yangu, kisichokuwemo katika Baba yetu. Basi, katika kusali tuko huru kutumia maneno mengine, hata tukiomba yale yale, ila hatuwezi kujiruhusu kuomba mambo tofauti.

Mambo haya twapaswa kuyaomba katika sala zetu kwa ajili yetu na kwa ajili ya wapendwa wetu, kwa ajili ya wageni, na, bila shaka kwa maadui wenyewe, ingawa moyoni mwa mwombaji yaweza kutokea hisia tofauti kwa ajili ya mtu mmoja au mwingine kulingana na kiasi ya karibu zaidi au kidogo ya ujamaa au urafiki.

Tazama, ninavyofikiri, sio tu misimamo ambayo kwayo wapaswa ksuali, bali pia wahitaji kuomba nini. Si kwa sababu nakufundisha mimi, bali kwani imenenwa na yule aliyekubali kutufunza sisi sote.

Twapaswa kutafuta uzima wenye heri na kuuomba kwa Bwana Mungu. Tena ni nini kuwa mwenye heri imejadiliwa na wengi kwa sababu tofauti. Ila haihitajiki kuwaendea waandishi na maelezo mengi hivi. Katika Maandiko Matakatifu yote yamenenwa kwa maneno machache na kwa ukweli timamu. "Heri watu wenye Bwana kuwa Mungu wao" (Zab 144,15). Kwa kuwa wa taifa hili na kufikia kumwona Mungu na kuishi naye milele, tukumbuke hayo: Lengo la amri ni upendo unaotiririka kwenye moyo safi, dhamira njema na imani nyofu (I Tim 1,5).

Katika kuhesabu fadhila hizo tatu, badala ya "dhamira", twapata "tumaini".

Yatokea, basi, kwamba imani, tumaini na upendo zinampeleka kwa Mungu yule aombaye. Aaminiye, hutumaini, atamani na kutafakari kwa bidii kitu gani apaswa kumwomba katika sala ya Bwana na, bila shaka, amfikia Mungu.

<u>Kiitikizano</u>: zab 102,2.18; 130,2

K. Ee Bwana, usikie kuomba kwangu, kilio changu kikufikie: * wewe hudharau ombi la maskini.

W. Masikio yako na yaisikilize sauti ya dua zangu:

K. wewe hudharau ombi la maskini.

ALHAMISI YA ISHIRINI NA TISA

SOMO LA KWANZA: Est 5,1-2. 3-5; 7,1-10

Kiitikizano:

K. Israeli alimlilia Mungu na Bwana akawaokoa watu wake; na kuwaopoa katika maovu yao yote, * amefanya ishara na maajabu katikati ya mataifa.

W. Hubirini kwa sauti za furaha: Bwana amemkomboa mtumishi wake Yakobo,

K. amefanya ishara na maajabu katikati ya mataifa.

SOMO LA PILI:

Tokea "Barua kwa Proba" ya mt. Augustino, askofu.

Hatujui yafaa kuomba nini

Labda wataka kuniuliza swali moja: Vipi amesema Mtume: "Hatujui kuomba jinsi itupasavyo"? (Rum 8,26). Hatuwezi kweli kudhani kwamba yule aliyenena hayo, au wale ambao yeye amesema nao, hawakujua sala ya Bwana.Hata hivyo toka ujinga huu hakujionyesha kuwa bila, ingawa yeye labda alijua kusali ifaavyo. Naam, alipoingizwa mwiba mwilini na mjumbe wa shetani alipewa kazi ya kumpiga, ili asiwe na kiburi, kwa sababu ya ukuu wa maono yake, mara tatu alimwomba Bwana amwokoe toka jaribio. Na hivyo alijionyesha kwamba hakujua katika nafasi hii, ni kitu gani cha kumfaa zaidi kuomba. Ila, mwishowe, alisikia jibu la Mungu, aliyemwelezea kwa nini hakutukia lile aliloliomba mtu mtakatifu hivi, na kwa nini haikufaa kwamba yeye angelipata: "Neema yangu yakutosha: maana uweza wangu hutimilika katika udhaifu" (2 Kor 12,9).

Kwa hiyo katika dhiki, zinazoweza kusaidia na pia kudhuru hatujui tunachopaswa kuomba na, hata hivyo, kwa kuwa ni mambo magumu, masumbufu na yenye kupinga maelekeo yaliyo ya watu wote, sisi twaomba yaondolewe kwetu. Ila twapaswa kuonyesha kumtumaini Bwana. Yeye akipeleka majaribio mbali nasi, hatuhitaji kuamini kwamba tumesahaulika naye, bali zaidi, kwa uvumilivu mtakatifu wa maovu, twapaswa kutegemea mema ya juu zaidi. Hivyo, basi, "uwezo hudhihirika kabisa katika udhaifu".

Hayo yameandikwa ili mtu ye yote asijivune akisilizwa akiomba kwa pupa yale ambayo yangemfaa kutopata. Kwa upande mwingine, asifadhaike, wala kukaata tamaa juu ya huruma ya Mungu, asiposikilizwa akiomba manufaa, ambayo, tukihesabu vizuri, yangeweza kumletea uchungu zaidi au kumharibu kabisa.

Kwa hiyo, ikitukia kinyume kabisa na kile tulichoomba katika sala, sisi, tukivumilia kwa subira na tukishukuru kwa kila tukio, hatupaswi kusikia shaka kwamba yalikuwa ya mafaa zaidi kwetu yale aliyotaka Mungu, kuliko yale tuliyotaka sisi.

Mpatanishi wetu wa kimungu atupatia uthibitisho, yeye aliyesema: "Baba, ikiwezekana, kikombe hiki kiniepuke", mara baadaye, akigeuza mapenzi ya kibinadamu, aliyokuwa nayo kwa

ubinadamu aliochukua, akaongeza: "walakini, si kama nitakavyo mimi, bali kama utakavyo wewe" (Mt 26,39). Ndiyo sababu ya kuwa kwa utii wa mmoja wote wahesabiwa wenye haki (Rum 5,19).

Kiitikizano:

K. Ombeni, nanyi mtapewa: kila aombaye hupokea, * naye atafutaye huona, naye abishaye atafunguliwa.

- W. Bwana yu karibu na wote wamwitao, wote wamwitao kwa uaminifu:
- **K.** naye atafutaye huona, naye abishaye atafunguliwa.

IJUMAA YA ISHIRINI NA TISA

SOMO LA KWANZA: Bar 1,14 – 2,5; 3,1-8

Kiitikizano:

- **K.** Mungu, kwa kuwa ni mwingi wa rehema, kwa mapenzi yake makuu aliyotupenda, * hata wakati ule tulipokuwa wafu kwa sababu ya makosa yetu, ulituhuisha katika Kristo.
- W. Ee Bwana Mungu wetu, tumefanya dhambi, tumezihalifu sheria zako;
- K. hata wakati ule tulipokuwa wafu kwa sababu ya makosa yetu, ulituhuisha katika Kristo.

SOMO LA PILI:

Toka "Barua kwa Proba" ya mt. Augustino, askofu.

Roho atuombea

Kila amwombaye Bwana neno moja na hilo tu atafuta kulipata (Zab 27,4), aomba kwa hakika na bidii, wala haogopi kwamba litamdhuru atakapolipata. Lakini, bila hili, hakuna yatakayomsadia yale yote angaliyopata, akisali ifaavyo. Neno hili ndilo uzima halisi, lenye heri, kwa sababu ndani yake wayafurahia mema ya Bwana kwa milele, baada ya kupata kuwa wasiokufa wala kuharibika mwilini na rohoni. Ni neno ambalo, chini yake, hutiwa kipawa kingine chote, ambalo mtu hatakosea kamwe kuliomba. Atakayeupata uzima huo, atakuwa na yote atakayo, wala hataweza kutaka mle kuwa na kitu kisichofaa.

Naam, ndani yake ipo chemchemi ya uzima, ambayo sasa twapaswa kuwa na kiu tusalipo, wakati tunapoishi katika tumaini wala hatuoni bado yale tunayotamani kuona tutakapokuwa chini ya ulinzi wa mabawa yake. Kwa sasa twatia mbele yake kila tamaa yetu ya kushibishwa kwa unono wa nyumba yake na kunyweshwa na uwingi wa mto wa furaha zake; maana kwake Yeye iko chemchemi ya uzima na katika nuru yake tutaona nuru (Zab 36,8—10). Halafu, wakati tamaa yetu itakaposhibishwa na mema, hapatakuwa tena kuomba kuomba kwa vilio, bali kumiliki kwa furaha.

Hata hivyo, kwa kuwa amani hiyo yapita kila akili ya kibinadamu, hata tuiombapo katika sala, hatujui kuomba nini ifaavyo. Hayo tusiyoweza kufikiri jinsi ilivyo kwa kweli, hakika hatuwezi kusema kwamba twaijua. Yapo mambo mengi hivi tunayokataza, kuyakana na kuyadharau wakati ambapo sura yao yaonekana akilini mwetu. Twajua kwamba siyo hayo tunayotafuta ijapo hatujui bado jinsi ilivyo kweli lengo la tamaa zetu.

Lipo, basi, ndani yetu, kwa kusema hivi, ujinga mwenye ujuzi, ila uliofunzwa na Roho wa Mungu, usaidiao udhaifu wetu. Yaani, Mtume baada ya kunena: "Bali tukikitarajia kitu tusichokiona, twakingojea kwa saburi", aongeza mara: "Kadhalika Roho naye hutusaidia udhaifu wetu, kwa maana hatujui kuomba jinsi itupasavyo; lakini Roho mwenyewe hutuombea kwa kuugua

kusikoweza kutamkwa. Na yeye aichunguzaye mioyo aijua nia ya Roho ilivyo, kwa kuwa huwaombea watakatifu kama apendavyo Mungu" (Rum 8,25-27).

Ila hatupaswi kuelewa hayo, kwa maana ya kwamba Roho Mtakatifu wa Mungu, ambaye katika Utatu ni Mungu wa milele na Mungu mmoja Baba na Mwana, awaombee watakatifu, kama asiyejua yale aliyo, yaani Mungu. Kwa kweli imenenwa: "Awaombea watakatifu", kwani awasukuma watakatifu kwenye sala. Vile vile imeandikwa: "Bwana Mungu wenu, yuwajaribu, apate kujua kwamba mwampenda" (Kum 13,4), yaani kuwajulisheni wenyewe ikiwa mwampenda.

Roho wa Mungu, basi, awasukuma watakatifu kusali kwa vilio visivyotamkwa, akiwatia tamaa ya neno kubwa hivi, lisilojulikana bado, tunalotarajia sisi kwa njia ya tumaini. Vinginevvyo vipi tungeweza kufafanua katika sala wema unaotakiwa bila kuujua? Kwa kweli usingalijulikana kabisa, usingekuwa lengo la tamaa na, kwa upande mwingine, tungaliuona, kama kitu kinachomilikiwa, usingalitamaniwa wala kutafutwa na vilio.

Kiitikizano:

K. Hatujui kuomba jinsi itupasavyo. * Roho mwenyewe hutuombea kwa kuugua kusikoweza kutamkwa.

- W. Siku hiyo nitawamwagia watu wa nyumba ya Daudi na wenyeji wa Yerusalemu roho ya neema na kuomba.
- **K.** Roho mwenyewe hutuombea kwa kuugua kusikoweza kutamkwa.

JUMAMOSI YA ISHIRINI NA TISA

SOMO LA KWANZA: Bar 3,9-15.24 – 4,4

Kiitikizano:

- **K.** Jinsi zilivyo kuu utajiri na hekima na maarifa ya Mungu! * Hukumu zake hazichunguziki, wala njia zake hatitafutikani!
- W. Yeye ajuaye yote, anamiliki hekima, akampa Israeli, mpendwa wake.
- **K.** Hukumu zake hazichunguziki, wala njia zake hazikutafutikani!

SOMO LA PILI:

Toka "Hotuba" za Mt. Petro Krisologo, askofu.

Neno, Hekima wa Mungu, amejifanya mwili

Mtume mbarikiwa alitujulisha kwamba watu wawili walianzisha umati wa wanadamu, yaani, Adamu na Kristo. Watu wawili sawasawa kuhusu mwili, lakini tofauti kwa sababu ya mastahili. Wenye ulingano katika viungo, lakini tofauti sana kwa sababu ya asili yake wenyewe. "Mtu wa kwanza, Adamu, akawa nafsi iliyo hai; Adamu wa mwisho ni roho yenye kuhuisha" (I Kor 15,45).

Yule wa kwanza aliumbwa na yule wa mwisho, ambaye toka kwake alipata roho kwa kuishi. Huyo alijifanya mwenyewe, kwa sababu ni hivi hata asingeweza kutarajia uzima kutoka mtu mwingine, yeye aliye wa pekee wa kutoa uzima kwa wote. Yule aliumbwa na matope duni, huyo alikuja duniani kwenye tumbo lenye heshima la Bikira. Katika yule udongo uligeuzwa kuwa mwili, katika huyu mwili umeinuliwa mpaka Mungu.

Na nini zaidi? Huyu ndiye Adamu wa pili aliyeunda wa kwanza na kumchapa sura yake mwenyewe. Na hivyo ilitukia baadaye kwamba yeye alichukua umbile na jina lake, ili asipoteze kile alichofanya kwa sura yake. Yupo Adamu wa kwanza na Adamu wa mwisho. Wa kwanza anao

mwanzo, wa mwsihop hana ukomo. Ni, hasa, huyo wa mwisho kuwa kweli wa kwanza, kwani anena: "Mimi ndiyo, mimi ni wa kwanza, na wa mwisho pia" (Isa 48,12).

"Mimi ni wa kwanza", yaani, bila mwanzo; "mimi ni wa mwisho", kwa sababu bila hatima. "Lakini hautangulii ule wa roho", anena Mtume, "bali ule wa asili; baadaye huja ule wa roho" (I Kor 15,46). Hakika udongo hauji kabla ya tunda, ila udongo sio wa thamani kama tunda. Ule wadai vilio na uchovu, hilo latoa chakula na uzima. Kwa haki nabii ajivunia tunda kama hilo, akisema: Nchi yetu imetoa mazao yake (Zab 85,12). Mazao gani? Bila shaka yale ambayo anena pengine: "Wazao wa mwili wako, nitawaweka katika kiti chako cha enzi" (Zab 132,11). "Mtu wa kwanza atoka katika nchi, -anena Mtume-, ni wa udongo; Mtu wa pili atoka mbinguni". Na aendelea: "Kama alivyo yeye wa udongo, ndivyo walivyo walio wa udongo; na kama alivyo yeye wa mbinguni, ndivyo walivyo walio wa mbinguni" (I Kor 15,47-448). Vipi wale ambao hawakuzaliwa hivyo, wataweza kuwa wa mbinguni, bila kubaki yale waliyokuwa walipozaliwa, bali kuendelea kuwa yale waliyopata kuwa walipozaliwa upya? Hii ndiyo, ndugu, sababu ya kwamba Roho wa mbinguni, kwa mwanga wake wa kimungu, afanya yenye kuzaa chemchemi ya bikira. Wale ambao chemchemi yenye matope alizalisha ulimwenguni katika hali maskini ya watu wa dunia, chemchemi mpya yawazaa wa mbinguni na kuwaongoza kwenye ulinganifu wa mwanzilishi wake wa kimungu. Kwa hiyo, baada ya kuzaliwa upya na kufanywa kwa mfano wa mwumba wetu, twatekeleza anachotuamuru Mtume: "Kama tulivyoichukua sura yake yule wa udongo, kadhalika tutaichukua sura yake yeye aliye wa mbinguni" (I Kor 15,49).

Baada ya kuzaliwa upya kwa mfano wa Bwana wetu na tukipokelewa kama wana na Mungu, tupeleke sura yote ya Mwumba wetu, tuibebe kwa ulinganifu kamili, siyo katika adhama iliyo yake tu, bali katika unyofu, urahisi, upole, uvumilivu, unyenyekevu, rehema, amani, ambazo kwazo alikubali kupata kuwa kama sisi na kuwa na mfano sawa nasi.

Kiitikizano:

K. Kwa kosa moja watu wote walihukumiwa adhabu, * kadhalika kwa tendo moja la haki watu wote watahesabiwa haki yenye uzima.

- W. Kwa mtu mmoja dhambi iliingia ulimwenguni, na kwa dhambi hiyo mauti:
- **K.** kadhalika kwa tendo moja la haki watu wote watahesabiwa haki yenye uzima.

JUMA LA THELATHINI. KIPINDI CHA KAWAIDA

DOMINIKA YA THELATHINI

SOMO LA KWANZA: Hek 1,1-15

Kiitikizano: Mit 3,13.15.17; Yak 3,17

- **K.** Heri mtu yule aonaye hekima: yeye ana thamani kuliko marijani; * njia zake ni za kupendeza sana na mapito yake yote ni ya amani.
- **W.** Hekima itokayo juu, kwanza ni safi; tena ni ya amani, ya upole, tayari kusikiliza maneno ya watu, imejaa rehema na matunda mema;
- **K.** njia zake ni za kupendeza sana na mapito yake yote ni ya amani.

SOMO LA PILI:

Toka "Waraka kwa Wakorinto" wa mt. Klemente I, papa.

Mungu apanga ulimwengu kwa utaratibu na usawa na awatendea wote mema

Tumkazie macho baba na mwumba wa vyote na tuingie kabisa pamoja na vipawa vyake bora na safi vya amani na fadhila zake. Tumtazame katika akili yetu na tuchunguze kwa macho ya roho upendo wake mfadhili hivi. Tuangalie jinsi alivyo mkarimu kwa kila kiumbe chake.

Mbingu zinazosogeza chini ya utawala wake, zipo chini yake katika amani; usiku na mchana hutekeleza mwendo uliopangwa naye bila kuzuiana. Jua, mwanga na umati wa sayari zatembea mizunguko iliyopangwa kulingana na mpango wake bila kupotoka kwenye mwendo wao na katika ulinganifu safi. Ardhi, yenye rotuba kwa mapenzi yake, yatoa kwenye wakati wake chakula kwa wingi kwa watu, wanyama na viumbe vyote vyenye uhai viishivyo juu yake, bila ugomvi wala badiliko kwa yale aliyopanga yeye. Mipango yenyewe hupanga vilindi vya ndani na kina cha ardhi. Kwa utaratibu wake, bahari kuu na bila mipaka yakusanywa katika magudi yake wala hapiti mipaka iliyowekwa, bali yatenda kama Mungu alivyompanga. Naam, alisema: "Utafika mpaka hapa, lakini hutapita na hapa mawimbi yako yanyetayo yatazuiliwa" (Ayu 38,11). Bahari isiyovukika kwa watu na maeneo yaliyopo nyuma yake yaongozwa na amri zile zile za Bwana.

Majira mbalimabli ya kiangazi na masika yafuatana kimpango. Uwingi wa pepo hutekeleza kazi zao bila kuchelewa na kwa nyakati zilipopangwa. Hata chemchemi za milele zilizoumbwa kwa furaha na afya yetu zinatolea maji bila kukwama ili kulisha maisha ya watu. Hata wanyama walio wadogo zaidi hushikamana pamoja katika amani na uelewano. Hayo yote mwumba mkuu na bwana wa vyote aliamuru yafanywe katika amani na uelewano, daima mkarimu wa fadhila kwa wote , ila kwa uwingi zaidi kwetu tunaokimbilia rehema yake, kwa njia ya Bwana wetu Yesu Kristo. Kwake utukufu na heshima milele na milele. Amen.

Kiitikizano:

K. Bwana wa mbingu na nchi, Mwumba wa maji yote, Mfalme wa kila kiumbe, * isikilize sala ya watumishi wako.

- **W.** Mwumba wa mbingu na nchi, tazama unyonge wa taifa letu:
- **K.** isikilize sala ya watumishi wako.

JUMATATU YA THELATHINI

SOMO LA KWANZA: Hek 1,16 – 2,1a. 10-24

Kiitikizano: Hek 2,1.12.13.17; Mt 27, 43

- **K.** Waovu wasema: Na tumwotee mwenye haki, maana yu kinyume cha matendo yetu na ajitangaza Mwana wa Mungu. * Tuone kama maneno yake ni kweli.
- **W.** Amemtegemea Mungu; na amwokoe sasa, kama anamktaka. Kwa maana alisema, "Mimi ni Mwana wa Mungu"!
- **K.** Tuone kama maneno yake ni kweli.

SOMO LA PILI:

Toka "Waraka kwa Wakorinto" wa mt. Klemente I, papa.

Tusienende kinyume na mapenzi ya Mungu

Angalieni, wapendwa, kwamba fadhila za Mungu, kubwa na nyingi hivi, zisigeuke kuwa hukumu kwetu, tusipoishi kwa njia inayomstahili yeye, ndiyo kusema, tusipofanya yale yaliyo mema na yamekubaliwa mbele yake. Naam, ayasema katika kifungo fulani: "Roho ya Bwana ni kama taa inayopeleleza siri zote zilizomo moyoni" (Mit 20,27).

Tufikiri jinsi alivyo jirani, na jinsi kwake hakuna kilichobaki kimefichwa toka mawazo na makusudi yetu. Kwa hiyo, tusienende kamwe kinyume na mapenzi yake. Bali, kinyume cha kumkosea Mungu, tusisite kuingia katika mabishano na watu wapumbavu na bila akili, wenye kiburi na majivuno na matajiri tu wa maneno ya kijinga. Tumwabudu Bwana Yesu Kristo, ambaye damu yake ilimwagika kwa ajili yetu. Tuwastahi wale wanaotutawala, tuwaheshimu wazee na kuwafunza vijana katika elimu ya kumcha Mungu, tuongoze wake zetu kwenye njia ya wema. Waonekane wa kupendeza katika maisha yao ya kimaadili, watoe uthibitisho wa msimamo wao kwa upole, wadhihirishe kwa unyamavu kujua kutawala ulimi, watolee upendo ule ule, bila kupendelea watu, kwa wale wote wanaomtumikia Mungu kwa utakatifu.

Watoto wetu wafanye hazina ya mafunzo ya Kristo; wajifunze nguvu gani unao mbele ya Mungu, ubinadamu, kitu gani waweza karibu naye upendo safi na kama kicho chake ni kikuu na chema. Hicho chaokoa wale wote wanaoutekeleza kitakatifu katika usafi wa roho. Mungu achunguza mawazo na nia za akili. Pumzi yake imo ndani yetu na ataiondoa toka kwetu atakapotaka.

Hayo yote yamethibitishwa na imani tuliyo nayo katika Kristo. Yeye kwa njia ya Roho Mtakatifu atuchochea hivi: "Njoni, enyi wana, mnisikilize; nami nitawafundisha kumcha Bwana. Ni nani mtu yule apendezwaye na uzima apendaye siku nyingi apate kuona mema? Uuzuie ulimi wako na mabaya, na midomo yako na kusema hila. Uache mabaya ukatende mema, utafute amani ukaifuatie" (Zab 34,11-14).

Mwenye huruma na mfadhili mkuu kwa wote, yeye ni Baba abebaye upendo maalum kwa wote wanaomcha. Kwa upole na wema awajalia neema zake wote wanaomkaribia kwa moyo rahisi. Kwa hiyo tusiwe na moyo uliopasuka, na roho yetu isijivune kwa vipawa vyake bora na vya juu.

Kiitikizano:

K. Umhimidi Bwana siku zote na umwombe Yeye ili njia zako zinyoshwe; * na mashauri yako yafanikiwe.

- W. Ufanye yote apendayo na kwa nguvu zako zote;
- **K.** na mashauri yako yafanikiwe.

JUMANNE YA THELATHINI

SOMO LA KWANZA: Hek 3,1-19

Kiitikizano:

K. Bwana amewajaribu kama dhahabu katika tanuru, akawakubali mithili ya kafara. Wakati wa kujiliwa kwao watang'aa: * neema na rehema zina wateule wake.

- W. Wenye kumtumaini, watafahamu yaliyo kweli; na waaminifu watakaa naye katika upendo:
- **K.** neema na rehema zina wateule wako.

SOMO LA PILI:

Toka "Waraka kwa Wakorinto" wa mt. Klemente I, papa.

Mungu ni mwaminifu kwa ahadi zake

Tutafakari, enyi wapendwa, jinsi Bwana anavyotuonyesha mifano mingi ya ufufuko ujao, ambao juu yake alitupa malimbuko katika Yesu Kristo, akimfufua toka kwa wafu.

Tutazame ufufuko unaotukia katika sheria ya nyakati. Siku na mchana hutuonyesha ufufuko. Usiku unalala, mchana waamka. Mchana waenda, usiku unakuja.

Tuchukue kama mfano matunda. Mbegu ni nini na vipi yazaliwa? Mpanzi alitoka, akatawanya juu ya nchi kila mbegu. Hizo, zikianguka ardhini, kavu na uchi, zinaoza. Halafu Mungu mkuu na mfadhili azifufua toka uharibifu wenyewe na tokea mbegu moja apata nyingi na kuzipeleka kwenye kuleta matunda.

Roho zetu ziambatane naye kwa tumaini hili, kwake aliye mwaminifu katika ahadi na mwenye haki katika hukumu. Yeye aliyekataza kusema uongo, hataweza kamwe kusema uongo yeye mwenyewe. Hakuna lisilowezekana kwa Mungu, ila kusema uongo. Tufufue upya imani yetu katika yeye na tutafakari jinsi yote yameunganishwa naye.

Kwa neno la adhama yake alipanga kila kitu na kwa neno lake moja aweza kuviharibu vyote. Nani angeweza kumwuliza: Umefanya nini? Au nani angeweza kupinga uwezo wa nguvu yake? (Hek 12,12). Yeye atavifanya vitendo vyake vyote atakapotaka na jinsi atakavyotaka, wala hakuna kitakachoanguka kati ya vile alivyopanga. Yote yamo mbele yake, wala hakuna kinachokimbia mapenzi yake. "Mbingu zauhubiri utukufu wa Mungu, na anga laitangaza kazi ya mikono yake. Mchana husemezana na mchana, usiku hutolea usiku maarifa. Hakuna lugha wala maneno, sauti yao haisikilikani" (Zab 19,1-3).

Kwa kuwa yote ni wazi machoni pake na masikioni mwake, tukatae kila ndoto yenye kuchafuka na tuepukane mapito ya uovu ili kustahili tegemeo la huruma yake mbele ya hukumu ijayo. Naam, wapi tungeweza kukimbia mkono wake mwenye uwezo? Wapi pengine mtu anayemtoroka angeweza kukimbia? Yaani yasema Maandiko: Niende wapi niukimbie uso wako? Kama ningepanda mbingu, Wewe uko; nikienda kwenye mwisho wa nchi, mkono wako wa kuume utanishika; nikijilaza chini ya vilindi, pale ipo roho yako (Zab 139,7-11).

Wapi, basi, kwenda, kumkimbia yeye akumbatiaye yote?

Bali, tumkaribie yeye katika utakatifu wa roho, tumwinulie mikono safi na bila doa, tumpende Baba yetu, mwema na mwenye huruma, aliyetufanya sisi kuwa urithi wake.

Kiitikizano:

K. Ee, Bwana, mkuu wa dunia yote, vitu vyote viko chini ya uweza wako wala hakuna awezaye kupinga mapenzi yako; * utuokoe kwa upendo wa jina lako.

- W. Wewe umefanya mbingu na nchi na maajabu yote ya dunia:
- **K.** utuokoe kwa upendo wa jina lako.

JUMATANO YA THELATHINI

SOMO LA KWANZA: Hek 6,1 - 25

Kiitikizano:

K. Nilijifunza pasipo hila na pasipo choyo natoa. * hekima ni hazina isiyomalizika kwa watu.

W. Anayedharau hekima na nidhamu hana heri: yule tu aishiye na hekima hupendwa na Mungu.

K. Hekima ni hazina isiyomalizika kwa watu.

SOMO LA PILI:

Toka "Waraka kwa Wakorinto" wa mt. Klemente I, papa.

Hutapata kitu kisichokuwemo katika sala hii

Tuvae amani, unyenyekevu, usafi. Tuwe mbali na kila nung'uniko na uchongezi na tutende haki, si kwa maneno, bali katika vitendo. Naam, imeandikwa: Anenaye sana, ajue pia kusikiliza na mtu aliyejaa maneno asifikiri ataokoka kwa maneno yake mengi (Ayu 11,2).

Twapaswa, basi, kusema kwamba tujitie na moyo mkuu ili kutenda mema, kwani yote yametolewa na Bwana. Yeye atuonya kabla: Tazama Bwana na ujira wake u pamoja naye, kumlipa kila mtu kama kazi yake ilivyo (Ufu 22,12). Kwa hiyo atushauri kumwamini kwa moyo wote, wala kutokuwa wavivu, bali tukishughulikia kila tendo jema.

Yeye awe utukufu wetu na ndani yake likae tumaini letu. Tutii mapenzi yake na tufikiri jinsi umati wote wa malaika upo mbele yake, kwa kutumikia mapenzi yake. Naam, yasema Maandiko: "Maelfu elfu wanamtumikia na elfu kumi mara elfu kumi wakasimama mbele yake" na "Wakisemezana: Mtakatifu, mtakatifu, mtakatifu, ni Bwana wa majeshi. Dunia yote imejaa utukufu wake" (Dan 7,10; Isa 6,3). Hata na sisi, basi, tuunganike katika mahali pamoja katika umoja wa hisia na tumlilie bila kikomo kama kinywa kimoja, ili kushirikisha ahadi zake kuu na tukufu.

Naam, imenenwa: Mambo ambayo jicho halikuyaona, wala sikio kuyasikia, wala hayakuingia katika moyo wa mwanadamu, mambo ambayo Mungu aliwaandalia wampendao (I Kor 2,9).

Jinsi vilivyo vyenye heri na vya ajabu vipawa vya Bwana! Uzima katika kutokufa, uangavu katika haki, ukweli katika uwazi, imani katika tumaini, kujitawala katika utakatifu, haya yote yametiwa karibu na uwezo wetu. Yapi, basi, yatakuwa mema yaliyoandaliwa kwa wale wanaomtarajia? Mwumba tu na baba wa karne, mtakatifu kabisa, ajua uwingi na uzuri wao.

Sisi, basi, ili kushiriki kwenye mema yaliyoahidiwa, tufanye yote ili kuwemo mingoni mwa wale wanaomgojea Bwana. Na, kwa masharti gani yataweza kutukia hayo, wapendwa wangu? Yatatukia ikiwa mioyo yetu itakuwa imara katika Mungu kwa imani, tukitafuta kwa bidii yanayopendezwa na kukubaliwa naye, tukifanya yanayoambatana na mapenzi yake matakatifu, tukifuata njia ya ukweli, tukitupa mbali nasi kila aina ya uonevu.

Kiitikizano:

- **K.** Ee Bwana, unijulishe njia zako, unifundishe mapito yako, uniongoze katika kweli yako: * Wewe ndiwe Mungu wa wokovu wangu, nakungoja Wewe mchana kutwa.
- W. Uniangalie na kunifadhili, maana mimi ni mkiwa na mteswa:
- **K.** wewe ndiwe Mungu wa wokovu wangu, nakungoja Wewe mchana kutwa.

ALHAMISI YA THELATHINI

SOMO LA KWANZA: Hek 7,15-30

Kiitikizano: Kol 1,15-16; Hek 7,26

K. Kristo Yesu ni mfano wa Mungu asiyeonekana, mzaliwa wa kwanza wa viumbe vyote; * kwa kuwa katika yeye vitu vyote viliumbwa.

- W. Ndiyo mwangaza kutoka kwa nuru ya milele na mfano wa wema wake Mungu;
- **K.** kwa kuwa katika yeye vitu vyote viliumbwa.

SOMO LA PILI:

Tokea "Hotuba dhidi ya Waariani" ya mt. Atanasio, askofu.

Vitu vilivyoumbwa hubeba chapa na mfano wa hekima

Kwa kuwa ndani yetu na ndani ya vitu vingine vyote upo mfano ulioumbwa wa hekima, kwa haki Hekima halisi na yenye kutenda kazi, akijihesabu yaliyo yake kulingana na maumbile yake, anena: Bwana alikuwa nami katika matendo yake (Mit 8,22). Kwa namna hii, Bwana anadai kwake kama kitu chake binafsi, yale yote ambayo hekima yetu yasema kuwepo na kuwa nayo.

Na hayo, si kwa sababu yeye, aliye mwumba ni lengo la uumbaji, bali kwa sababu ya mfano wake uliochapwa katika vitendo vyenyewe. Anena hivi, basi, kama akisema juu yake mwenyewe. Adhihirisha yale yale anapotamka: "Awapokeaye ninyi, anipokea mimi"(Mt 10,40), kwani ndani yetu imechorwa picha yake. Hivyo, ingawa yeye hawezi kutajwa kati ya vitu vilivyoumbwa, hata hivyo kwa kuwa katika vitu vyafanywa umbo na mfano wake na, kwa maana fulani, yeye mwenyewe, asema: "Bwana aliniumba katika mwanzo wa njia zake, kabla ya matendo yake yote" (Mit 8,22). Sasa, sababu ambayo kwayo katika vitu vilivyoumbwa ipo chapa ya hekima, ni ili ulimwengu umjue Baba. Kwa kweli, ni hasa hayo afundishayo Paulo: Kwa kuwa mambo ya Mungu yanayojulikana yamekuwa dhahiri ndani yao; Mungu mwenyewe aliwadhihirishia. Mazuri yake yasiyoonekana, uweza na umungu wake wa milele vinaweza kutazamwa tangu uumbaji wa ulimwengu kwa akili katika vitendo vilivyotendwa naye (Rum 1,19-20). Sehemu ya mithali iliyotamkwa kabla, haieleweki juu ya Neno mwumbaji, kama angekuwa kiumbe, bali juu ya hekima ikaayo ndani yetu. Hiyo ipo kweli, na hivyo hunenwa kwa haki uwepo wake ulioumbwa ndani yetu.

Hata hivyo, ikiwa wazushi hawatataka kuamini maneno hayo, watujibu hivi: ipo au haipo katika vitu vilivyoumbwa aina fulani ya hekima? Ikiwa haipo, kwa nini Mtume atuambia kwa uchungu: "Katika mpango wa hekima ya Mungu, dunia kwa hekima yake yote hakumjua Mungu"? (I Kor 1,21). Ikiwa hamna hekima yo yote, kwa nini katika Maandiko husemwa mara nyingi hivi juu ya wenye hekima wengi? Naam "Mwenye hekima huogopa ajitenga na uovu" (Mit 14,16); "Nyumba hujengwa kwa hekima" (Mit 24,3).

Hata Mhubiri asema: "Hekima ya mtu humn'garisha uso wake" (Mhu 8,1). Baadaye awakanya wasio na kicho, akinena: "Usiseme: Kwani siku za kale hupita siku hizi?", maana si kwa hekima uulizavyo neno hili"(Mhu 7,10).

Naam, katika vitu vilivyoumbwa ipo hekima. Mwana wa Sira ashuhudia hayo kwa maneno yafuatayo: "Yeye aliigawa juu ya matendo yake yote, juu ya kila mwenye kufa, kulingana na ukarimu wake yeye ameijalia kwa wale wanaompenda" (YbS 1,7-8). Ila yale yanayotolewa si maumbile ya kimungu ya Hekima, iliyo bila kugawanyika na mzaliwa pekee, bali mfano wake unaong'aa katika viumbe. Ikiwa ni hivyo, kwa nini ingeonekana kisichoaminika kwamba Hekima mwumbaji mwenyewe, aliye sura na mfano wa hekima iliyotawanyika ulimwenguni, aseme juu yake mwenyewe: "Bwana amenumba katika matendo yake?" Aliyeumbwa ni hekima iliyomo katika vitu vya ulimwengu. Kwa sababu ya hekima hiyo "mbingu zasimulia utukufu wa Mungu, na

vitendo vya mikono yake yatangaza anga" (Zab 18,2). Bali, hekima nyingine haikuumbwa , ila ni mwumbaji.

Kiitikizano:

K. Katika hekima ipo roho ya welekevu, takatifu, ya pekee, yenye namna mbalimbali, iliyoerevuka, nyepesi kuenea, safi, ya kupenda mema, huru, * yenye nguvu, yenye kuangalia mambo yote, yenye kuingia roho zote.

- W. Roho huchunguza yote, hata mafumbo ya Mungu:
- **K.** yenye nguvu, yenye kuangalia mambo yote, yenye kuingia roho zote.

IJUMAA YA THELATHINI

SOMO LA KWANZA: Hek 8,1-21

Kiitikizano:

K. Niliomba, nikapewa ufahamu; nalimwita Mungu, nikajiliwa na roho ya Hekima; * niliichagua kuliko heshima na uwezo.

- **W.** Mtu wa kwenu akipungukiwa na hekima, na aombe dua kwa Mungu, awapaye wote kwa ukarimu, naye atapewa:
- K. niliichagua kuliko heshima na uwezo.

SOMO LA PILI:

Toka "Maandishi" ya Baldwin wa Canterbury, askofu.

Neno la Mungu li hai, tena lina nguvu

"Neno la Mungu li hai, tena lina nguvu, lina ukali kuliko upanga uwao wote ukatao kuwili" (Ebr 4,12). Tazama jinsi zilivyo kuu uweza na hekima zilizokuwemo katika neno la Mungu! Maandishi ni ya maana sana kwa yule amtafutaye Kristo, aliye, hasa, neno, uweza na hekima ya Mungu. Neno hili, tangu mwanzo, la milele pamoja na Baba, kwa wakati wake limefunuliwa kwa mitume, kwa njia yao limetangazwa na kukubaliwa kwa imani nyenyekevu na watu waumini. Ni, basi, neno katika Baba, neno katika mahubiri, neno moyoni.

Neno hili la Mungu li hai, na kwake Baba alilitoa uwezo wa kuwa na uzima ndani yake, na sio kidogo au zaidi, bali kama Baba alivyo na uzima ndani yake. Kwa hiyo Neno sio tu kwamba li hai, bali pia ni uzima, anenavyo yeye: "Mimi ndimi njia, na kweli, na uzima"(Yn 14,6).

Ni, basi, uzima, ni hai, na aweza kutoa uzima. Naam "kama Baba awafufuavyo wafu na kuwahuisha, vivyo hivyo na Mwana awahuisha wale awatakao" (Yn 5,21). Na ahuisha amwitapo mfu toka kaburi na kumwambia: "Lazaro, njoo huko nje" (Yn 11,43).

Wakati mithali hii ilipohubiriwa kwa njia ya sauti ya mhubiri, latoa kwa sauti yake inayosikika kwa nje, uweza wa kutenda ndani, kwa hiyo wafu wapata tena uzima na wazaliwa upya katika furaha ya wana wa Abrahamu.

Neno hili li, basi, hai moyoni mwa Baba, hai kinywani mwa mhubiri, hai moyoni mwa yule aaminiye na kupendaye. Na kwa kuwa neno hili li hai hivi, hamna shaka kwamba lina pia nguvu.

Lina nguvu katika uumbaji, lina nguvu katika utawala wa dunia, lina nguvu katika ukombozi. Kitu gani kingeweza kuwa cha nguvu na uweza zaidi? "Nani awezaye kuyanena matendo makuu ya Bwana, kuzihubiri sifa zake zote?" (Zab 106,2). Lina nguvu linapotenda kazi, lina nguvu linapohubiriwa. Naam, halirudi nyuma bure, bali lazaa matunda yake po pote pale linapotangazwa.

Lina nguvu na "lina ukali kuliko upanga uwao wote ukatao kuwili" (Ebr 4,12), linapoaminiwa na kupendwa. Yaani, kitu gani kisichowezekana kwa yule aaminiye? Atamkapo neno hili, maneno yake yachoma moyo, kama mishale mikali, iliyotupwa na shujaa. Laingia ndani kabisa, kama misumari iliyogongwa kwa nguvu na lapenya ndani hivi, hata kuufikia undani wa siri za roho. Naam, neno hili laingia ndani zaidi kuliko upanga wo wote ukatao kuwili, kwa sababu uwezo wake wa kuchoma ni kubwa kuliko bapa lililotiwa matiko na ukali wake kuliko maarifa yo yote. Hakuna hekima ya kibinadamu, na hakuna tunda la akili ni safi na kali kuliko hilo. Limechongoka zaidi kuliko werevu wo wote wa hekima ya kibinadamu na kuliko mawazo yenye akili zaidi.

Kiitikizano:

- **K.** Chemchemi ya hekima ni neno la Mungu toka juu, * na mapito yake sheria za milele.
- W. Kumcha Bwana ni utimilifu wa hekima,
- K. na mapito yake sheria za milele.

JUMAMOSI YA THELATHINI

SOMO LA KWANZA: Hek 11,20b – 12,2.11b-19

Kiitikizano:

K. Wewe unawahurumia wote, ee Bwana, wala hukichukii chochote ulichokiumba; wawaachilia wanadamu dhambi zao, ili wapate kutubu, * kwa sababu wewe ni Bwana, Mungu wetu.

- W. Utuhurumie na uangalie; uonyeshe mwanga wa huruma yako,
- K. kwa sababu wewe ni Bwana, Mungu wetu.

SOMO LA PILI:

Toka "Mazungumzo juu ya fadhila ya Mungu" ya Mt. Katerina wa Siena, bikira.

Uangalifu wa fadhila ya Mungu kwa ajili ya mwanadamu

Baba wa juu na wa milele, kwa ukarimu usiotamkwa, alitupa jicho la huruma yake kwa nafsi, akimwambia: "Ee mpendwa binti yangu, nataka kuuonyesha ulimwengu rehema yangu na katika kila haja kuwajalia viumbe vyangu vyenye akili kwenye matakwa yao yote. Ila mtu mjinga ageuza kuwa mauti yale ninayotoa kwa uzima na hivyo ajifanya mkatili kwa ajili yake mwenyewe. Mimi natoa daima, na yote ninayotoa kwa mtu ni fadhili kuu.

Nilimwumba kwa upendo. Nilipojitazama ndani yangu mwenyewe, nilishikwa na upendo kwa kiumbe changu, nikataka kumwumba kwa sura na mfano wangu, kama kipawa cha fadhili yangu kuu. Kwa hiyo nilijibidisha kumpa ukumbusho ili atafakari mema yangu. Nilimshirikisha pia uweza wangu wa Baba wa milele.

Nikampa akili ili katika hekima ya Mwanangu wa pekee angejua na kufahamu kwa kiasi gani cha moto wa upendo, nilimfungulia hazina za neema zangu. Nikampa uwezo na utashi wa kupenda, nikimfanya mshiriki wa kipawa cha upendo wa Roho Mtakatifu, ili aweze kumpenda yule aliyemjua kwa akili.

Hayo iliyafanya fadhili yangu nzuri ili tu yeye angeweza kufahamu na kunionja mimi na kuufurahia wema wangu wa milele, katika kunitazama milele. Mbingu ilifungwa kwa kosa la Adamu. Yeye hakufahamu heshima yake wala hakufikiri kwa fadhili na upendo gani usiotamkwa nilimwumba mimi. Hivyo aliangukia kwenye kutotii na kwa sababu hiyo yalimjia yeye na ukoo wake kila aina ya maovu.

Ili kuondoa mauti hiyo nilimjalia mtu kila alichohitaji. Nikampa Neno, yaani, Mwanangu Mzaliwa wa pekee, nikamkomboa kutoka hali yake kwa hekima na uangalifu mkuu.

Nilitaka kwamba awe mtiifu na hivyo angeweza kuharibu ile sumu aliyokunywa kwa kutotii. Kristo, akisukumwa na upendo, alikubali utii, akakiembia kwenye mauti ya aibu ya msalaba na kwa mauti alirudisha uzima, ila si kwa mastahili ya mwanadamu, bali kwa majaliwa ya Mungu".

Kiitikizano:

- K. Unilinde, ee Bwana, kama mboni ya jicho, * unifiche chini ya uvuli wa mbawa zako.
- W. Dhihirisha fadhili zako za ajabu, wewe umwokoaye anoyeukimbilia mkono wako wa kuume;
- **K.** unifiche chini ya uvuli wa mbawa zako.

JUMA LA THELATHINI NA MOJA. KIPINDI CHA KAWAIDA

DOMINIKA YA THELATHINI NA MOJA

SOMO LA KWANZA: I Mak 1,1-24

Kiitikizano:

- **K.** Kwa kutuonya na kutuadhibu Bwana alighadhabika kwa kitambo. * úpesi atapatanishwa tena na sisi watumishi wake.
- **W.** Kila adhabu wakati wake yaonekana sababu ya huzuni, lakini baadaye huleta matunda ya haki na amani.
- **K.** Upesi atapatanishwa na sisi watumishi wake.

SOMO LA PILI:

Toka Katiba "Gaudium et Spes" ya Mtaguso wa kiekumene Vatikano II juu ya Kanisa katika ulimwengu wa leo.

Kukuza amani

Amani sio kutokuwepo tu na vita, wala sio tu kudumisha usawa wa nguvu zinazopingana, wala yazaliwa tokea utawala wa kikatili, bali ni kwa haki na, hasa, "kazi ya haki"(Isa 32,17). Hiyo ni tunda la utaratibu uliowekwa katika jamii ya wanadamu na mwanzilishi wake. Ni fadhila inayopaswa kutekelezwa na watu wanaotamani haki daima kamilifu zaidi.

Manufaa ya wanadamu wote yamepangwa katika kiini chake na sheria ya milele, ila, kwa mpito wa muda, kwa yale yanayohusu madai yake kamili, yako chini ya mageuzi yaendeleayo. Kwa hiyo amani haipatikani mara moja tu kwa daima, bali yahitajika kuendelea kujengwa. Na zaidi, kwa kuwa utashi wa kibinadamu ni wenye kuteleza na, hasa, umejeruhiwa na dhambi, kupata amani kunadai utawala unaoendelea wa mabaya ya kila mmoja na ulinzi wa mwenye mamlaka halali.

Hata hivyo, hayo haitoshi bado. Amani iliyochorwa hivyo hawezi kupatikana duniani humu, yasipohakikishwa manufaa ya watu na wasipoweza watu kubadilishana kwa uhuru na tumaini kamili hazina za roho na akili zao. Pia, ili kujenga amani, zinahitajika utashi imara wa kuheshimu watu na nchi zingine, jitihada ili kuhifadhi wakfu heshima yao na, mwishowe, utendaji wa kudumu wa undugu. Hivyo amani itakuwa tunda la upendo linalozidi yale iwezayo kutoa haki peke yake.

Amani ya duniani inayozaliwa tokea upendo kwa jirani, ni mfano na tunda la amani ya Kristo itokayo kwa Mungu Baba. Naam, Mwana mwenyewe wa Mungu, akijifanya mtu, mkuu wa amani, kwa njia ya msalaba wake, aliwapatanisha watu wote na Mungu na, akileta upya umoja wa wote

katika taifa moja na katika mwili mmoja, akaharibu chuki katika mwilie (Efe 2,16; Kol 1,20.22). Kwenye utukufu wa ufufuko wake alimwaga mioyoni mwa watu Roho wa upendo.

Kwa hiyo, wakristo wote waitwa sana "kuishi kweli katika upendo" (Efe 4,15) na kuunganika na watu wapendao kabisa amani ili kuiomba na kuitekeleza kivitendo.

Tukisukumwa na Roho yule yule, hatuwezi kutosifu wale ambao, wakikataa matendo ya ujeuri katika kudai haki zao, wakimbilia njia zile za ulinzi zilizopo kwenye uwezo wa wale wadhaifu zaidi, mradi hayo yaweza kufanywa bila kudhuru haki na wajibu za wengine au za jumuiya.

Kiitikizano:

- **K.** Ee Bwana, ukuu ni wako, na uweza na utukufu; wewe ni mkuu wa vyote: * utoe amani yako kwa nyakati zetu
- W. Bwana, Muumba vitu vyote, wa kuogopwa, mwenye nguvu na haki na rehema,
- **K.** utoe amani kwa nyakati zetu.

JUMATATU YA THELATHINI NA MOJA

SOMO LA KWANZA: I Mak 1,41-64

Kiitikizano:

- K. Mimi nitazitikisa hizo mbingu, na hii nchi; * na atakuja yule anayengojewa na mataifa.
- W. Utukufu wa nyumba hii utakuwa mkuu; na katika mahali hapa nitawapa amani;
- **K.** na atakuja yule anayengojewa na mataifa.

SOMO LA PILI:

Toka Hati ya kichungaji "Gaudium et Spes" ya Mtaguso wa kiekumene Vatikano II juu ya Kanisa katika ulimwengu wa leo.

Twahitaji kulea akili kwa hisia mpya za amani

Wale wanaotawala mataifa, wale wenye uwajibikaji sio tu wa wema wa mataifa yao, bali pia ule wa jamaa ya wanadamu kwa jumla, wajisikia wakichochewa sana na kauli ya wengi na pia na mawazo ya watu kwa jumla. Kwa hiyo isingewasaidia kitu kujitia kwa bidii kujenga amani, hadi hisia za uadui au mashaka, chuki za kikabila na itikadi sugu zinagawa watu na kuwatia kwenye kubishana. Kwa hiyo, haja kuu ya malezi mapya na mwelekeo mpya wa kauli ya watu kwa jumla. Wanaojitoa kwa malezi hasa ya vijana au wachangia kulea kauli ya wote, wapaswa kuangalia wajibu wao mzito wa haraka wa kuingiza katika roho za wote hisia mpya za amani. Na kwa kweli kila mmoja wetu apaswa kubadili moyo wake, akiwa na dunia yote kwenye mtazamo na zile kazi ambazo sisi sote, pamoja, twaweza kuzitenda ili wanadamu waelekee kwenye malengo bora zaidi.

Wala lisitudanganye tumaini la uongo. Ikiwa kwa siku zijazo hazitaachwa uadui na chuki, isipofungwa mikataba ya amani kwa wote ya heshima na yenye kudumu, wanadamu, ingawa wamefaulu ushindi wa kisayansi, na wameng'amua hatari nzito, watapelekwa kwenye siku ya msiba ambamo hawataonja amani nyingine isipokuwa ile ya kuogofya ya mauti.

Hata hivyo Kanisa la Kristo, lililowekwa katikati ya dhiki za wakati huu, linapokumbuka mambo hayo, haachi kulisha tumaini lililo imara. Kwa watu wa leo lajaribu kutolea kwa bidii, waupokee au la, ujumbe wa Mtume: Tazama, ndio muda uliokubalika kwa badiliko la mawazo, tazama, sasa ni siku ya wokovu (2 Kor 6,2).

Ili kujenga amani yahitajika kwamba ziondolewe sababu za mafarakano kati ya watu, kwa namna ya pekee maonevu. Ndizo hizo zinazochochea vita. Nyingi kati ya sababu hizo zinatoka kwenye tofauti dhahiri mno kwenye eneo la kiuchumi, kama pia kwa kuchelewa kwa dawa zinazohitajika. Bali nyingine, hutoka kwenye pupa ya utawala, kwenye madharau ya watu na, tukiangalia kwenye mizizi iliyofichwa zaidi, kwenye wivu wa kibinadamu, kwenye woga, kiburi au tamaa zingine za kichoyo.

Kwa kuwa mtu hawezi kuvumilia machafuko mengi hivi, yafuata kwamba ulimwengu, hata ingawa haiwaki vita, wasumbuliwa daima na mapambano na majeuri. Pia kwa kuwa mabaya yale yale yana matokeo kwenye mahusiano kati ya mataifa mbalimbali, yahitajika kabisa kwamba, kwa kushinda na kuzuia na kwa kukomesha majeuri bila kipimo, taasisi za kimataifa zifanye kazi kwa pamoja na ziunganishwe vizuri zaidi na kwa uelewano zaidi, kama pia kwamba uchochewe, bila kuchoka kamwe, uzinduzi wa miundo itakayoweza kukuza amani.

Kiitikizano:

YbS 23,2; Isa 49,8; 37,35; Zab 122,7; 34,15

- **K.** Nimeweka moyoni mwako nidhamu ya hekima, asema Bwana; nilikusikia: * nitakulinda na kukupa amani siku zote za maisha yako.
- W. Kaa mbali na uovu, ukatende mema, utafute amani, ukaifuatie:
- **K.** nitakulinda na kukupa amani siku zote za maisha yako

JUMANNE YA THELATHINI NA MOJA

SOMO LA KWANZA: I Mak 2,1.15-28. 42-50. 65-70

Kiitikizano:

- **K.** Yakumbukeni matendo ya baba zenu walizozitenda katika vizazi vyao, * ili mpate utukufu na jina la milele.
- W. Wanangu, muwe hodari, mfanye kwa kiume kwa ajili ya sheria, maana kwa hiyo mtatukuzwa.
- **K.** ili mpate utukufu na jina la milele.

SOMO LA PILI:

Toka Katiba ya kichungaji "Gaudium et Spes" ya Mtaguso wa kiekumene Vatikano ya II juu ya

Kanisa katika ulimwengu wa leo.

Wajibu wa wakristo katika kujenga amani

Wakristo washiriki kwa hiari na kwa moyo wote katika kujenga utaratibu wa kimataifa, wakiheshimu uhuru za halali na katika undugu wa kirafiki pamoja na wote. Zaidi kwa kuwa sehemu iliyo kuu ya watu yateseka bado na unyonge mkubwa hivi kwamba Kristo mwenyewe katika nafsi ya maskini aonekana karibu kudai kwa sauti kuu upendo wa wanafunzi wake. Kikwazo hiki kisitolewe kwa watu, kwamba, wakati mataifa fulani, wakijaa uwingi wa watu wanaojivunia jina la kikristo, wafurahia mali kubwa hivi; mengine, kinyume, wananyimwa yanayohitajika kwa kuishi na wateseka na njaa, na magonjwa na na kila aina ya taabu. Naam, roho ya umaskini na ya upendo ni ushuhuda wa Kanisa la Kristo.

Kwa hiyo wapaswa kusifiwa na kuhimizwa wale wakristo, hasa vijana,wanaojitolea kwa hiari kuwasaidia watu wengine na mataifa mengine. Na tena ni wajibu wa taifa zima la Mungu, nyuma ya neno na kwa mfano wa maaskofu, kuinua, kwa kiasi wanachoweza, hali za unyonge za nyakati

hizi kulingana na matendo ya tangu kale ya Kanisa, sio tu kwa yale yanayozidi, bali pia kwa mali zake zilizorithika.

Namna ya kukusanya na kugawa misaada, bila kuwa ya aina moja tu kwa wote, itokee, hata hivyo, kwa utaratibu kijimbo, kitaifa na kimataifa na popote panapoonekana pa kufaa, kwa mipango ya pamoja ya wakatoliki na ndugu wengine wa kikristo. Naam, roho ya upendo, siyo tu kwamba hapingi utekelezaji wenye mpango wa misaada, bali yaudai. Kwa hiyo yahitajika kwamba wale wanaokusudia kuyashughulikia mataifa yanayoendelea, wapate malezi yanayofaa katika taasisi maalum.

Kanisa lazima liwepo katika jumuiya yenyewe ya mataifa ili kulisha na kuamsha ushirikiano kati ya watu; na hayo iwe kwa njia ya miundo yake rasmi, kama pia kwa ushirikiano kamili wa wakristo wote wanaohuishwa na tamaa yake moja tu ya manufaa ya wote.

Lengo hili litafikishwa kwa namna bora zaidi ikiwa waumini wenyewe, wakijua uwajibikaji wao wa kibinadamu na kikristo, watajibidisha ili kuamsha, pia katika eneo la maisha yao, nia ya kufanya kazi pamoja na jumuiya ya kimataifa. Ishughulikiwe kwa namna ya pekee kuwalea vijana katika hayo, iwe katika nyada za malezi ya kidini au ya kiraia.

Mwishowe, yatakiwa kwamba wakatoliki, ili kutekeleza vema wajibu wao katika jumuiya ya kimataifa, wajitahidi kufanya kazi pamoja kwa bidii iwe kwa ndugu waliojitenga, wanaofanya wao pia kukiri upendo wa kiinjili, iwe na watu wote wanaotamani amani halisi.

Kiitikizano Hab 3,3; Law 26,1.6.9

- K. Tazama, nakuja, anena Mwenyezi. * Mimi, Bwana Mungu wenu, nitaleta amani.
- **W.** Nami nitawaelekezea uso wangu na kuwapa uzazi mwingi; nitalithibitisha agano langu pamoja nanyi.
- K. Mimi,Bwana Mungu wenu, nitaleta amani.

JUMATANO YA THELATHINI NA MOJA

SOMO LA KWANZA: I Mak 3,1-26

Kiitikizano:

- **K.** Wao wanatujia wakijaa jeuri na udhalimu, ila ninyi msiwaogope: maana ushindi hautegemei uwingi wa nguvu; * toka mbinguni unakuja msaada wetu.
- W. Sisi tunapigania maisha yetu na amri zetu. Yeye atawafadhaisha machoni petu:
- K. toka mbinguni unakuja msaada wetu.

SOMO LA PILI:

Toka "Katekesi" za mt. Sirilo wa Yerusalemu, askofu.

Fadhila ya imani hutenda zaidi kuliko nguvu za kibinadamu

Imani ni moja tu, bali aina yake ni ya namna mbili. Naam, ipo imani inayohusu dogma na maarifa na ukubaliano wa akili kwa kweli zilizofunuliwa. Imani hii yahitajika kwa wokovu, kulingana na yale asemayo Bwana: "Yeye alisikiaye neno langu na kumwamini yeye aliyenipeleka yu na uzima wa milele; wala haingii hukumuni" (Yn 5,24), na pia: Amwaminiye Mwana, hahukumuye, bali amepita toka mautini hadi uzimani (Yn 3,18.24).

Ee wema wa ajabu wa Mungu kwa ajili ya watu! Wenye haki walimpendeza Mungu katika jitihada za miaka mingi. Ila yale waliyofaulu kuyapata kwa njia ya utumishi shujaa wa kila siku, uliokubaliwa na Mungu, Yesu akupatia kwa muda mfupi. Naam, ukiamini kwamba Yesu Kristo ni Bwana na kwamba Mungu alimfufua toka wafu, utaokoka na utakubaliwa kwenye paradiso na yule aliyemwingiza mwizi aliyetubu. Wala usiwe na mashaka juu ya hayo, kwa kuwa yule ambaye juu ya Golgota hii takatifu alimpa wokovu mwizi aliyetubu kwa imani ya dakika moja, yeye mwenyewe atakuokoa ukiamini.

Ipo aina nyingine ya imani, iliyo pia kipawa cha Kristo. Naam, imeandikwa: "Maana mtu mmoja kwa Roho apewa neno la hekima; na mwingine neno la maarifa, apendavyo Roho yeye yule; mwingine imani katika Roho yeye yule; na mwingine karama za kuponya" (I Kor 12,8-9). Kwa hiyo imani hii inayotolewa na Roho kama zawadi haihusu dogma tu, bali pia ni sababu ya maajabu yanayozidi nguvu zote za mwanadamu. Aliye na imani kama hiyo, ataweza kuuambia mlima: "Ondoka hapa uende kule" (Mt 17,20). Ikiwa mmoja kweli bila kusita ndani yake anena maneno haya akisukumwa na imani, akiamini itatukia hivi, hapo apokea neema ile.

Hasa juu ya neema hiyo imenenwa: "Mkiwa na imani kiasi cha punje ya haradali" nk. (Mt 17, 20); punje ya haradali ni ndogo sana, bali ina nguvu nyingi sana. Ikipandwa katika eneo dogo sana la ardhi, yapanua kandokando matawi marefu, na ikikua, yaweza kutoa kivuli kwa ndege za angani. Hivyo imani kwa muda mfupi yasababisha katika roho matokeo ya ajabu.

Imani ni picha ya ndani yenye kulenga Mungu. Ni ufahamu wa ndani, ambao akili, ikiangaziwa na Mungu, yafaulu kuwa ndani ya utu wake kwa kiasi ambacho inaukubali. Imani yakimbia dunia toka ncha moja hadi nyingine na, kabla ya mwisho wa utaratibu huu, yaona jinsi inavyotendeka tayari hukumu na yaonja tayari hapa thawabu iliyoahidiwa.

Uwe, basi, na ile imani inayotegemea kwako na inayomlenga Mungu, ili yeye aweze kukupatia pia lile tendo lipitalo nguvu za kibinadamu.

Kiitikizano:

K. Mwanadamu hahesabiwi haki kwa matendo ya sheria, bali kwa imani. * Sisi tuliamini, ili tuhesabiwe haki kwa imani ya Kristo.

- W. Mungu amemweka awe upatanisho kwa njia ya imani, katika damu yake.
- **K.** Sisi tuliamini, ili tuhesabiwe haki kwa imani ya Kristo.

ALHAMISI YA THELATHINI NA MOJA

SOMO LA KWANZA: I Mak 4,36-59

Kiitikizano:

K. Waliupamba ukuta wa mbele wa hekalu kwa taji za dhahabu, wakaiadhimisha sikukuu ya kuitabaruku madhabahu; * kulikuwa na furaha kubwa kwa watu.

- W. Kwa nyimbo na tenzi za shukrani walimhimidi Bwana;
- **K.** kulikuwa na furaha kubwa kwa watu.

SOMO LA PILI:

Toka "Katekesi" za mt. Sirilo wa Yerusalemu, askofu.

Mfano wa imani

Katika kujifunza kuungama imani, kubali na hifadhi tu yale yanayotolewa kwako na Kanisa na yaliyodhaminiwa na Maandiko yote. Ila si wote wawezao kusoma Maandiko. Wengine wazuiliwa na kutoweza, wengine na shughuli mbalimbali. Ndiyo sababu ya kwamba, ili kuzuia roho ipate madhara toka ujinga huu, dogma yote ya imani yetu yafupishwa na maneno machache.

Nakushauri kubeba imani hii pamoja nawe kama vyakula vya safari siku zote za maisha yako, wala kutochukua kamwe kingine isipokuwa hicho, hata ikiwa sisi wenyewe, tukibadili mawazo, tungefundisha kinyume cha yale twafundishayo sasa, au pia ikiwa malaika wa uovu, akigeuka kuwa malaika wa nuru, angejaribu kukupeleka kwenye upotovu. Hivyo "ijapokuwa sisi au malaika wa mbinguni atawahubiri ninyi injili yoyote isipokuwa hiyo tuliyowahubiri, na alaaniwe!" (Gal 1,8).

Tafuta kuhifadhi vema kwenye ukumbusho alama ya imani. Hiyo haikutungwa kulingana na mapendeleo ya kibinadamu, bali ni matokeo ya uteuzi wa maneno muhimu zaidi ya Maandiko yote. Hayo yaunda na kufanya fundisho la pekee la imani. Na kama punje ya haradali, hata katika udogo wake inayo kama mbegu matawi yote, hivyo alama ya imani yafupisha, katika maneno yake mafupi ujumla wote wa fundisho lililomo katika Agano la Kale na Agano Jipya.

Kwa hiyo, ndugu, mhifadhi kwa kila bidii mapokeo mliyopokezewa, tena myaandike mafunzo katika undani kabisa wa moyo.

Muwe macho sana ili adui asiwapate wavivu na bila bidii na hivyo kuwaibia hazina hiyo. Mkeshe ili mzushi wowote asiharibu kweli mlizofundishwa. Kumbukeni kwamba kuwa na imani maana yake, kuzalisha fedha iliyowekwa mikononi mwenu. Wala msisahau kwamba Mungu atawauliza hesabu juu ya yale mliyopewa.

"Nakuagiza", asemavyo Mtume, "mbele za Mungu anayevihifadhi hai vitu vyote, na mbele za Kristo Yesu, aliyeyaungama maungamo mazuri yale mbele ya Ponsio Pilato" (I Tim 6, 13), mhifadhi kamili mpaka kurudi kwa Bwana wetu Yesu kristo imani hii mliyofundishwa.

Ulikabidhiwa hazina ya uzima, na Bwana atakuuliza amana hiyo siku ya ujio wake "ambako yeye kwa majira yake atatudhihirisha na Mfalme mkuu mwenye uweza peke yake, Mfalme wa wafalme, Bwana wa mabwana; ambaye peke yake hapatikani na mauti, amekaa katika nuru isiyoweza kukaribiwa, wala hakuna mwanadamu aliyemwona, wala awezaye kumwona" (I Tim 6, 15-16). Kwake utukufu, heshima na uwezo milele na milele. Amen.

Kiitikizano:

- **K.** Mwenye haki wangu ataishi kwa imani; naye akisitasita, roho yangu haina furaha naye. * Sisi hatumo miongoni mwao wasitao na kupotea.
- W. Asiyeamini, hataweza kudumu kwenye njia iliyonyoka.
- **K.** Sisi hatumo miongoni mwao wasitao na kupotea.

IJUMAA YA THELATHINI NA MOJA

SOMO LA KWANZA: I Mak 12,32-46

Kiitikizano:

- **K.** Wale walalao mautini kwa imani ya mababa, * watakuwa na thawabu nzuri sana.
- **W.** Takatifu na la kicho ni wazo la kutolea dhabihu ya upatanisho kwa wafu, ili wafunguliwe dhambi zao:
- **K.** watakuwa na thawabu nzuri sana.

SOMO LA PILI:

Toka "Hotuba" za mt. Gregorio Nazianzeno, askofu.

Ni kitu kitakatifu kweli kuwaombea wafu

"Mtu ni kitu gani, hata umkumbuke?" (Zab 8,4). Lipi fumbo jipya na kuu lafunika uwepo wangu? Kwa nini niko mdogo na pia mkuu, mnyenyekevu na pia mheshimiwa, mwenye kufa na asiyekufa, wa duniani na wa mbinguni? Hali ya kwanza hutoka kwenye ulimwengu wa chini, nyingine toka kwa Mungu; ile toka eneo la kidunia, hii kwenye lile la kiroho

Yahitajika kwamba nizikwe pamoja na Kristo, kwamba nifufuke pamoja na Kristo, kwamba niwe mrithi pamoja na Kristo, kwamba nipate kuwa mwana wa Mungu, na, zaidi, niwe kama Mungu mwenyewe.

Tazama, ukweli wa ndani unaofungwa katika fumbo hili jipya na kuu. Mungu amechukua kabisa ubinadamu wetu na amekuwa maskini ili kufufua mwili, kuokoa sura ya asili na kufanya upya mwanadamu ili tupate kuwa kitu kimoja pamoja na Kristo. Yeye amejitoa kabisa kwetu. Yale yote aliyo yeye, yamekuwa yetu kabisa. Sisi tu yeye chini ya kila sura. Kwa njia yake twabeba ndani yetu sura ya Mungu ambaye toka kwake na kwa njia yake tuliumbwa. Mfano na chapa zinazotutofautisha ni zile za Mungu. Kwa hiyo yeye tu aweza kututambua kwa yale tuliyo. Hivyo zapita kwenye mstari wa pili tofauti na hitilafu za kimwili na za kijamii, zilizopo kweli kati ya watu. Kwa hiyo twaweza kusema kwamba hamna tena mume wala mke, mshenzi wala scita, mtumwa wala huru (Kol 3,11).

Mungu apende kwamba pia kwenye wakati ujao tufaulu kupata kuwa yale tunayotumaini kuwepo na ambayo upendo wa Mungu umetutayarishia! Yeye adai machache toka kwetu, lakini sasa na daima afanya vipawa vikubwa kwa wale wampendao. Na hapo tukijaa tumaini katika yeye, tuvumilie yote na kuyabeba yote kwa furaha. Tuwe na moyo wa kumshukuru daima na popote, kwenye furaha na kwenye maumivu. Tuamini kwamba dhiki ni chombo cha wokovu. Na pia tusisahahu kumkabidhi Bwana roho zetu na pia zile za wale waliotutangulia katika safari ya wote kuelekea kwenye nyumba ya baba.

Ee Bwana, ndiwe uliyefanya vyote, wewe uliyeumba utu wangu. Wewe ndiwe Mungu, Baba na kiongozi wa watu wote. Wewe ni mkuu wa uzima na mauti. Ndiwe mlinzi na wokovu wa roho zetu. Ni wewe uliyefanya vyote. Ndiwe unayeongoza maendeleo ya vitu vyote, ukichagua mwendo ufaao na ukitii hekima na uangalifu wako bila mwisho na daima kupitia neno lako.

Umpokee mikononi mwako, ee Bwana, ndugu yangu mkuu aliyetuacha. Kwa wakati wake utukaribishe pia sisi, baada ya kutuongoza kwenye safari ya duniani mpaka lengo ulilopanga wewe. Fanya kwamba tuonekane mbele yako tukijitayarisha vema na watulivu, bila kufadhaika na hofu, sio katika hali ya uadui dhidi yako, walau kwenye siku ya mwisho, ile ya kuondoka kwetu. Fanya kwamba tujisikie kama tumepasuliwa na kung'olewa kwa sababu ya dunia na maisha na tusijitie, basi, kama hatutaki njiani. Kinyume, fanya kwamba tuje watulivu na wenye nia njema, kama aelekeaye kwenye maisha yenye heri yasiyomalizika kamwe, ule uzima uliomo katika Kristo Yesu, Bwana Wetu, kwake utukufu milele na milele. Amen.

<u>Kiitikizano</u>: Mik 6.6.8; Kum 10,14.12

- **K.** Ee Bwana Yesu, uwakaribishe karibu nawe ndugu zetu waliokufa, ambao kwa ajili yao ulimwaga damu yako: * ukumbuke kwamba tu mavumbi na maisha yetu yapita kama ua la kondeni.
- **W.** Ee Bwana wa huruma, wa utauwa na wa upendo,
- **K.** ukumbuke kwamba tu mavumbi na maisha yetu yapita kama ua la kondeni.

JUMAMOSI YA THELATHINI NA MOJA

SOMO LA KWANZA: I Mak 9,1-22

Kiitikizano:

K. Msihofu mashambulio ya maadui; kumbukeni jinsi mababa walivyokombolewa. * Tuinue sauti yetu mbinguni ili Mungu wetu aturehemu.

- W. kumbukeni maajabu yake, dhidi ya Farao na jeshi lake katika Bahari ya Shamu.
- K. Tuinue sauti yetu mbinguni ili Mungu wetu aturehemu.

SOMO LA PILI:

Toka Makala "Juu ya wema wa mauti" ya mt. Ambrosio, askofu

Twabeba daima na popote kifo cha Kristo

Anena Mtume: "Ulimwengu umesulibishwa kwangu, na mimi kwa ulimwengu" (Gal 6,14). Tena, ili tujue kwamba hata tukiishi twaweza kuwa na kifo, ila chema, atushauri kubeba daima na popote mwilini mwetu kifo cha Yesu, kwa kuwa yule atakayekuwa ndani yake na kifo cha Yesu, atakuwa pia mwilini mwake na uzima wa Bwana Yesu (2 Kor 4,10).

Hapo kitende ndani yetu kifo, ili utende kazi yake hata uzima. Na yaje maisha mazuri baada ya kifo, yaani, maisha mazuri baada ya ushindi, maisha mazuri mwishoni mwa pambano. Sheria ya mwili isiweze kupinga sheria ya roho, wala lisiwe tena pambano lolote dhidi ya mwili wenye kufa, bali katika mwili wenye kufa utawale ushindi. Nami mwenyewe nisingejua kusema ikiwa kifo hiki hakina nguvu zaidi kuliko uzima.

Hakika najisikia kusukumwa na mamlaka ya Mtume asemaye: "Mauti hufanya kazi ndani yetu, bali uzima ndani yenu" (2 Kor 4,12). Kifo cha mtu mmoja kwa watu wengi hivi kimewaletea uzima! Kwa hiyo afundisha kwamba sisi, tuliowekwa katika maisha haya, twapaswa kutamani kifo hiki, ili kifo cha Kristo king'ae katika mwili wetu, kile kifo chenye heri ambacho, kwa njia yake, mtu wa nje anachakaa ili yule wa ndani ufanywe upya siku kwa siku (2 Kor 4,16), na hivyo yafunguliwe kwetu makao ya mbinguni.

Kwa hiyo, anaiga kifo yule ambaye ajiondoa kwenye ushirika wa mwili huu na avunja minyororo ile ambayo juu yake anena Bwana kwa njia ya Isaya: "Fungua vifungo vya uovu, legeza kamba za nira, waache huru walioonewa na uvunje kila nira" (Isa 58,6).

Kwa hiyo Bwana aliruhusu kwamba ingeingia mauti ili ikomeshwe dhambi. Lakini, ili mauti isionyeshe mwisho wa maumbile, ulitolewa ufufuko wa wafu. Hivyo, kwa njia ya mauti, ilikomeshwa hatia na kwa njia ya ufufuko maumbile yalibaki kwa daima.

Kifo hiki, basi, ni mpito wa lazima kwa wote. Yahitajika kwamba maisha yako yawe mpito unaoendelea, kwamba utekeleze mpito toka uharibifu hadi kutoharibika, toka hali ya kufa hadi ile ya kutokufa, toka msukosuko hadi utulivu. Usisikitike kwa jina la mauti; bali zikufurahishe fadhila za mpito wenye heri. Kwa kweli kifo ni nini isipokuwa kuzika mabaya na kufufua fadhila? Kwa hiyo hata Balaamu amesema: "Na nife kifo chake mwenye haki" (Hes 23,10), ndiyo kusema, nizikwe kwa njia ile hata kuacha mabaya na kuvaa neema ya wenye haki, ambao wapeleka daima na popote mwilini na nafsini mwao kifo cha Kristo.

<u>Kiitikizano</u>: 2 Tim 2,11-12; YbS 1,20

- **K.** Ni neno la kuaminiwa: Tukifa pamoja na Kristo, tutaishi pamoja naye pia. * Kama tukistahimili, tutamiliki pamoja naye.
- W. Mtu mvumilivu atastahimili hadi saa yake; mwishowe furaha yake itatokea.
- **K.** Kama tukistahimili, tutamiliki pamoja naye.

JUMA LA THELATHINI NA MBILI. KIPINDI CHA KAWAIDA

DOMINIKA YA THELATHINI NA MBILI

SOMO LA KWANZA: Dan 1,1-21

Kiitikizano:

K. Mungu aliwapa hao vijana wanne maarifa na ujuzi; * Mungu alithibitisha mioyo yao kwa kipawa cha roho yake.

- W. Katika jambo lolote la hekima na ufahamu alilowauliza mfalme, akawaona kuwa walifaa.
- **K.** Mungu alithibitisha mioyo yao kwa kipawa cha roho yake.

SOMO LA PILI:

Toka "Homilia" ya mwandishi wa karne ya pili.

Kristo alitaka kuokoa yote yaliyoelekea kuangamizwa

Ndugu, tuhuishe imani yetu katika Yesu Kristo, Mungu kweli, hakimu wa wazima na wafu na tutambue umuhimu mkuu wa wokovu wetu. Tukipunguza mambo haya makubwa, twafanya vibaya na twawakwaza wale wanaotusikia na twaonyesha kwamba hatujui wito wetu, wala yule aliyetuita, wala kwa lengo gani alifanya hayo na mateso mangapi Yesu Kristo alivumilia kwa ajili yetu.

Na zawadi gani twaweza kumpatia au tunda gani linastahili yale yeye aliyotujalia? Na sisi tu wadeni wa fadhila ngapi? Yeye ametupatia uwepo, ametuita wana kama baba kamili, ametuokoa tulipokuwa kwenye angamizi. Sifa gani, basi, zawadi gani twaweza kumpa ili kumlipia yale tuliyopokea? Sisi tulikengeuka akilini, tukaabudu mawe na mbao, dhahabu, fedha na shaba iliyofanywa kazi na mwanadamu. Maisha yetu yote yalikuwa mauti tu! Lakini, tulipozungukwa na giza, hata tukihifadhi hisia kamili ya kuona, tulipata upya matumizi ya macho, tukiacha kwa neema yake, utando mzito ulioyafunika.

Kwa kweli, tukitambua ndani yetu siyo mengine ila makosa na maangamizi na ukosefu wa tumaini lolote la wokovu, isipokuwa lile lililotoka kwake, alituhurumia na, katika huruma yake kuu, akatujalia wokovu. Alituita kuwepo wakati ambapo hatukuwepo, akataka kwamba toka utupu tungeanza kuwepo.

Furahi, wewe uliye tasa, usiyezaa; paza sauti ya furaha, wewe usiyekuwa na utungu, maana watoto wake aliyeachwa ni wengi kuliko watoto wake yeye aliyeolewa (Isa 54,1). Akisema: Furahi, wewe uliye tasa, wewe usiyezaa, asisitiza furaha ya Kanisa ambaye kabla lilikuwa bila watoto na baadaye alituzaa. Kwa maneno: paza sauti ya furaha..., atushauri sisi kumwinulia Mungu, daima kwa shangwe, sauti za sala yetu. Kwa maneno: Maana watoto wake aliyeachwa ni wengi kuliko watoto wake yeye aliyeolewa, ataka kusema kwamba taifa letu lilionekana limeachwa na kuwa bila Mungu na kwamba sasa, kwa njia ya imani, tumepata kuwa wengi zaidi ya wale walioangaliwa kama waabudu wa Mungu.

Kifungo kingine cha Maandiko chanena: "Sikuja kuwaita wenye haki, bali wenye dhambi" (Mt 9,13).Chanena hivi ili kutufahamisha kwamba ataka kuwaokoa wale wanaoelekea kwenye maangamizi. Muhimu na vigumu ni kuegemesha siyo yale yanayosimama vizuri, bali yanayotisha kuanguka. Hivyo pia Kristo alitaka kuokoa yale yaliyokuwa karibu kuanguka, akawaokoa wengi, alipokuja kutuita sisi tuliokuwa karibu kupotea.

Kiitikizano:

K. Mungu alituweka tupate wokovu, kwa Bwana wetu Yesu Kristo, ambaye alikufa kwa ajili yetu, * ili tuishi pamoja naye.

- W. Yeye alituokoa kutoka nguvu za giza, akatuingiza katika ufalme wa Mwana wa pendo lake,
- **K.** ili tuishi pamoja naye.

JUMATATU YA THELATHINI NA MBILI

SOMO LA KWANZA: Dan 2,26-47

Kiitikizano:

- **K.** Mungu wa mbinguni atausimamisha ufalme ambao hautaangamizwa milele: atavunja falme zingine zote vipande vipande. * Ufalme wa Mungu utasimama milele.
- **W.** Jiwe walilolitakataa waashi, limekuwa jiwe kuu la pembeni; kila mtu aangukaye juu ya jiwe hilo atavunjikavunjika.
- K. Ufalme wa Mungu utasimama milele.

SOMO LA PILI:

Toka "Homilia" ya mwandishi wa karne ya pili.

Twamtambua Mungu kwa ushuhuda wa maisha

Bwana alituonyesha huruma kubwa hivi hata asiruhusu kwamba sisi, watu hai, tungetoa kwa umungu kifo au tungeuabudu sisi ambao kwa njia ya Yesu Kristo, tulimtambua Baba wa kweli. Sasa, yapi maarifa yanayopeleka kwake isipokuwa yale ya Kristo, aliyetufunua Baba? Yeye mwenyewe asema juu ya hayo: Kila atakayenikiri mbele ya watu, hata mimi nitamkiri mbele ya Baba yangu (Lk 12,8). Hii itakuwa, basi, thawabu yetu, tukimkiri yule ambaye toka kwake huja wokovu wetu. Lakini, kwa namna gani tutamkiri? Tukifanya anachosema na tusipodharau amri zake; tukimheshimu, si kwa midomo, bali kwa moyo wote na kwa akili yote, Anena kwa kinywa cha Isaya: "Watu hawa hunikaribu na kuniheshimu kwa vinywa vyao, bali mioyo yao imefarakana nami" (Isa 29,13).

Tusiridhike, basi, kumwita Bwana: hayo yasingetusaidia. Naam, yeye atukumbusha: Si kila mtu aniambiaye: Bwana, Bwana, atakayeokoka, bali atakayetenda mema (Mt 7,21). Kwa hiyo, ndugu, tumkiri katika maisha ya kila siku, tukipendana, tukikimbia kila uchafu, masengenyo, wiyu,na tukiishi kwa kiasi, huruma na wema. Tukumbuke kwamba kanuni yetu ya maisha lazima iwe kusaidiana, si tamaa ya pesa. Tumkiri, hasa, kwa kufanya hivi, wala si kinyume. Hatupaswi kuogopa watu, bali Mungu. La sivyo, Bwana angetuambia: Ikiwa mngekusanywa kandokando nami wala hamtekelezi amri zangu, nitawafukuza nikiwaambia: Nendeni mbali nami; sijui mtokako ninyi mtendao maovu (Mt 7,23; Lk 13,27). Hivyo, ndugu, tufanye kila jitihada, tukijua kwamba tumo katika mwendo mzuri, tuonapo kwamba wengi waelekea kwenye mashindano mbalimbali. Ila hawatapata taji isipokuwa wale ambao walifanya kazi kwa bidii na kushindana kwa heshima. Tujikaze, narudia, ili wote tuweze kupata taji. Tukimbie katika njia sahihi, tupambane kulingana na kanuni, tusafiri kwa wingi tukishinda vizuizi, ili tupewe tuzo; na hivyo, hata ikiwa si sote tutakaopata ushindi wa kwanza, walau tuukaribie kwa wingi iwezekanavyo. Yule ambaye kwenye mashindano ajienenda kwa njia isiyofaa, afutwa. Na hatahukumiwa yule asiyefuata kanuni haki katika mashindano kwa uzima wa milele? Ni, hasa, juu ya hao wasioheshimu hali ya kikristo, kwamba yasemwa: "Funza wao hatakufa, wala moto wao hautazimika, nao watakuwa chukizo machoni pa wote wenye mwili"(Isa 66,24).

Kiitikizano:

K. Mliongoka ili kumtumikia Mungu hai na wa kweli na kumngojea Mwanawe kutoka mbinguni, ambaye alimfufua katika wafu. * Yeye awaokoa toka ghadhabu itakayokuja

- **W.** Na sasa, watoto wadogo, kaeni ndani yake, ili, atakapofunuliwa, tuwe na ujasiri, wala tusiaibike mbele zake katika kuja kwake.
- **K.** Yeye awaokoa toka ghadhabu itakayokuja.

JUMANNE YA THELATHINI NA MBILI

SOMO LA KWANZA: Dan 3,8-12. 19-24. 91-97

Kiitikizano: Dan 3,49.50.95

K. Malaika wa Bwana akaukumba mwako wa moto katika tanuru toka Azaria na wenzake. * Hata moto haukuwagusa kamwe, wala kuwadhuru au kuwasumbua.

- W. Na ahimidiwe Mungu aliyemtuma malaika wake, akawaokoa watumishi wake waliomtumaini.
- **K.** Hata moto haukuwagusa kamwe, wala kuwadhuru au kuwasumbua.

SOMO LA PILI:

Toka "Homilia" ya mwandishi wa karne ya pili.

Uongofu sahihi

Wakati tunapoishi ulimwenguni humu, tutubu. Kwa kweli sisi tu matope kidogo mikononi mwa mfinyanzi. Ikiwa mfinyanzi anayeumba sehemu ya udongo ili kupata chombo aona kwamba chamtokea bila uzuri au kinavunjika mikononi, akirudisha tena kuwa matope. Bali akifikiri kukitia kwenye tanuru akiacha jinsi kilivyo. Hata katika uwepo wetu ipo hali ambamo yawezekana kufanya upya kwa kuboreka, na hali nyingine ambapo haiwezekani. Naam, wakati wa maisha ya duniani, sisi tunao muda na nafasi ya kutubu dhambi zetu na hivi kupata wokovu toka kwa Bwana.

Tutakapoondoka kwenye ulimwengu huu, hatutaweza kuongoka tena wala kutubu ubaya tuliotenda. Kwa hiyo, ndugu, tutekeleze mapenzi ya Baba, tuhifadhi safi mwili wetu na tutii amri za Bwana na hivyo tutafikia kwenye uzima wa milele. Ndiyo sababu anena Bwana katika Injili: Aliye mwaminifu katika lililo dogo, huwa mwaminifu katika lililo kubwa pia (Lk 16,10-11). Haya yamaanisha: mhifadhi safi mwili na bila doa tabia ya kikristo ili kustahili kutwaa upya uzima.

Na mtu ye yote kati yenu asithubutu kusema kwamba mwili huu hautatukuzwa na hatafufuka. Fikirini kidogo katika hali gani mlikombolewa, mkapokea kuona kiroho, isipokuwa mlipoishi katika mwili huu? Ndiyo sababu ya kwamba twapaswa kuhifadhi mwili kama hekalu la Mungu. Lakini, kwa kuwa mmeitwa mwilini, vile vile mwilini mtahukumiwa. Ikiwa Kristo Bwana aliyetuokoa, alitaka kuchuka sura ya kibinadamu, ingawa kabla alikuwa roho tu, na hivi alituita kwake, hata sisi tutapokea zawadi yetu mwilini humu. Tupendane, basi, ili kufikia sote kwenye ufalme wa Mungu. Mradi tunao muda kwa kupona tujikabidhi kwa Mungu, mganga wetu, na tukabidhi mikononi mwake mastahili yetu haba. Mastahili gani? Yale yanayopatikana kwa toba iliyofanywa kwa moyo mnyofu. Yeye ajua kila kitu kabla hakjatukia, wala hakuna linalomkimbia ya yale yanayohangaika moyoni mwetu. Tumsifu, basi, sio kwa kinywa tu, bali pia kwa moyo ili aweze kutukaribisha kama wana. Kwa hiyo Bwana alisema: Ndugu zangu ndio wafanyao mapenzi ya Baba yangu (Lk 8,21).

<u>Kiitikizano</u> Eze 18,31-32; 2 Pet 3,9

K. Tupilieni mbali nanyi makosa yenu yote; jifanyieni moyo mpya na roho mpya: * Maana mimi sikufurahii kufa kwake afaye, asema Bwana; basi, ghairini, mkaishi.

- W. Bwana huvumilia kwenu, maana hapendi mtu yeyote apotee, bali wote wafikilie toba.
- **K.** Maana mimi sikufurahii kufa kwake afaaye, asema Bwana; basi, ghairini, mkaishi.

JUMATANO YA THELATHINI NA MBILI

sOMO LA KWANZA: Dan 5,1-2.5-9.13-17.25-31

Kiitikizano: Zab 75,6.8.9; Ufu 14,9.10

- **K.** Msiinue pembe yenu juu, kwani toka Mungu huja hukumu: humdhili huyu na kumwinua huyu. * Mikononi mwa Bwana mna kikombe: na walio haki wa dunia wote watakunywa mle.
- W. Mtu yeyote akimsujudu mnyama na sanamu yake, atakunywa mvinyo ya ghadhabu ya Mungu.
- **K.** Mikononi mwa Bwana mna kikombe: na walio haki wa dunia wote watakunywa mle.

SOMO LA PILI:

Toka "Homilia" ya mwandishi wa karne ya pili.

Tungojee thawabu, tukijaa tumaini

Ndugu zangu, tufanye mapenzi ya Baba, aliyetuita ili, tukitenda fadhila, tuwe na uzima; tusahihishe mielekeo mibaya inayotuandaa kwa makosa na tukimbie upotovu ili tusikumbwe na mabaya. Naam, tukitafuta kutenda mema, amani itatufuata daima. Hiyo haikubali kupatwa na wale wanaoongozwa na hofu za kibinadamu na wapendelea mema ya hapa kuliko ahadi ya mema yajayo. Hawa hawajui machungu mangapi zinaficha anasa za ulimwengu huu, bali matamu gani mema yajayo. Na wangekuwa hao tu kutekeleza matendo kama hayo, uovu usingekuwa mkubwa hivi. Ubaya ni kwamba kwa kauli zao mbaya waharibu roho zisizo na hatia, wala hawajui kwamba, kwa kufanya hivi, watapata hukumu maradufu kwa ajili yao na kwa yule awasikilizaye.Tutafute kumtumikia Mungu kwa moyo safi na tutakuwa wenye haki. Bali, tusipomtumikia kwa kukosa imani katika ahadi zake, tutakuwa wanyonge sana. Naam, imeandikwa: Wenye huzuni ndio wale wenye roho ya nia mbili isiyo imara na wasema: Hayo yote tumeyasikia wakati wa mababa zetu; ili sisi, hata tukingojea siku hadi siku, hatukuona kitu cha yale tuliyotabiriwa. Enyi wapumbavu, mjilinganishe na mmea wenye matunda. Chukueni kama mfano mzabibu. Mwanzoni hauna hata majani. Baadaye, maua; halafu tunda bichi; hatimaye, mizabibu iliyoiva. Vile vile pia taifa langu liliyumilia dhiki na taabu; ila, baadaye, litapokea mema tu.

Ndugu zangu, tusiwe na roho yenye nia mbili, bali tuvumilie tukijaa tumaini, ili kupata thawabu wakati wake. Yule aliyeahidi ni mwaminifu, na amrudishia kila mtu kwa kadiri ya matendo yake. Tukitenda matendo ya haki mbele ya Mungu, tutaingia katika ufalme wake na tutapokea kama zawadi yale yasiyosikika kwa masikio wala kuonekana na macho, wala kuingia kamwe katika moyo wa mtu (I Kor 2,9). Tungojee saa hadi saa ufalme wa Mungu katika upendo na haki, kwa kuwa hatujui siku ya ujio wa Bwana. Tutubu wakati ufaao, tujitoe kwa mapenzi imara kutenda mema, kwa kuwa tumejaa upumbavu na ubaya. Tufute dhambi za jana toka roho yetu na tujitoe kwa toba halisi, ili kustahili wokovu. Tujikinge toka kusifiwa na tujaribu kuwatendea mema sio tu ndugu, bali pia wale walio wageni kwa imani yetu. Tuwatendee haki, ili jina la Mungu lisikufuriwe kwa sababu ya hatia yetu (Rum 2,24).

<u>Kiitikizano</u>: I Kor 15,58; 2 The 3,13

K. Mwimarike, msitikisike, mkizidi daima kutenda kazi ya Bwana, * mkijua kwamba taabu yenu siyo bure katika Bwana.

- W. Msikate tamaa katika kutenda mema,
- **K.** mkijua kwamba taabu yenu siyo bure katika Bwana.

ALHAMISI YA THELATHINI NA MBILI

SOMO LA KWANZA: Dan 9,1-4a. 18-27

Kiitikizano:

- **K.** Ee Bwana, tazama kutoka makazi yako matakatifu mbinguni, utuangalie; tega sikio lako, ukasikie; * fumbua macho yako ukautazame ukiwa wetu.
- W. Ee Bwana wa majeshi, uturudishe, uangaze uso wako nasi tutaokoka;
- **K.** fumbua macho yako ukautazame ukiwa wetu.

SOMO LA PILI:

Tokea "Homilia" ya mwandishi wa karne ya pili.

Kanisa hai ni mwili wa Kristo

Anena Bwana: Jina langu linatukanwa kati ya mataifa yote (Isa 52,5). Na pia: ole wake yule ambaye kwa sababu yake jina langu linatukanwa (Rum 2,24). Lakini, kwa nini linatukanwa? Kwa kuwa hatutekelezi yale tunayofundisha. Naam, watu wakisikia toka kinywa chetu maneno ya Mungu, wabaki na mshangao, kwani maneno yale ni mazuri, ni safi. Lakini, baadaye, wakiona kwamba matendo yetu hayalingani na maneno twasemayo, waanza kutukana, wakisema kwamba yote ni hadithi tu au mfululizo wa uongo.

Wasikia toka kwetu yale asemayo Mungu: Siyo mastahili kwenu, mkipenda wanaowapenda ninyi; mtakuwa na thawabu mkipenda adui zenu na wale wanaowachukia (Mt 5,46). Wakisikia hayo, waushangaa ukuu wa upendo mkuu hivi. Ila, baadaye, waona kwamba sisi, sio tu kwamba hatupendi wanaotuchukia, bali hata na wale wanaotupenda. Hapo, wanatucheka na hivyo jina la Mungu linatukanwa. Ndugu, tutekeleze mapenzi ya Mungu, Baba yetu na tutakuwa sehemu ya lile Kanisa la kiroho lililoumbwa hata kabla ya jua na mwezi. Bali, tusipofanya mapenzi ya Mungu, yatakuwa juu yetu yale maneno ya Maandiko matakatifu yasemayo: Nyumba yangu imekuwa pango la wanyanganyi (Yer 7,11; Mt 21,13). Kwa hiyo, tufanye uteuzi wetu, tutafute kuwa sehemu ya lile Kanisa la uzima, ili kuokoka. Nafikiri kwamba Kanisa hai ni "mwili wa Kristo" (I Kor 12,27). Ndiyo sababu ya kwamba Maandiko yanena: "Mungu aliwaumba mwanamume na mwanamke" (Mwa`1,27; 5,2). Mmoja ni Kristo, mwingine ni Kanisa.

Kwa mengine, hata Maandiko na mitume wasema kwamba Kanisa halikuwa na asili kwenye muda huu, bali tangu milele, kwani ni la kiroho, kama Yesu wetu; ila limedhihirishwa kwenye nyakati hizi za mwisho ili kutupatia wokovu. Kanisa hili lililo la kiroho lilidhihirika katika mwili wa Kristo ili kutukumbusha kwamba, ikiwa mmoja wetu ni mwaminifu kwake, wale haliachi, atalipokea katika Roho Mtakatifu. Kwa kweli, mwili huu ni mfano wa roho. Anayepoteza, basi, mfano, hataweza kupokea sura ya asili. Kwa hiyo, atuambia hivi: heshimuni mwili ili kuweza kushiriki roho. Ila tukisema kwamba mwili ni Kanisa na roho ni Kristo, yafuata kwamba anayenajisi mwili, anajisi pia Kanisa. Kwa hiyo, yeye hatashiriki roho ambaye ni Kristo. Mwili huu,

basi, waweza kupokea, kwa msaada wa Roho Mtakatifu, maisha mazuri ajabu na hali ile ile ya kutoharibika, na hakuna awezaye kueleza au kunena yale aliyotayarisha Mungu kwa wateule wake.

Kiitikizano:

K. Bwana wa majeshi, Mungu wa Israeli asema hivi: Tengenezeni njia zenu, na matendo yenu, * nami nitakaa hapa katikati yenu.

- **W.** Mkaribieni Mungu, naye atawakaribia ninyi. Itakaseni mikono yenu, enyi wenye dhambi, na kuisafisha mioyo yenu,
- **K.** nami nitakaa hapa katikati yenu.

IJUMAA YA THELATHINI NA MBILI

SOMO LA KWANZA: Dan 10,1-21

Kiitikizano:

K. Tangu siku ile ya kwanza ulipotia moyo wako ufahamu, na kujinyenyekeza mbele za Mungu wako, * sala yako imesikiwa, nami nimekuja kwa ajili ya maneno yako.

- W. Usiogope, ee mtu upendwaye: nitakuambia yaliyoandikwa katika maandiko ya kweli;
- K. sala yako imesikiwa, nami nimekuja kwa ajili ya maneno yako.

SOMO LA PILI:

Toka "Homilia" ya mwandishi wa karne ya pili.

Tumwongokee Bwana aliyetuita

Kanuni niliyowapa kwa maisha ya kiasi na matakatifu ni kidogo. Kinyume, ni hivi hata mtu akiitekeleza, hatajuta, bali atajiokoa mwenyewe na hata mimi niliyemfundisha. Ni kweli faida si ndogo kuongoza kwenye njia ya wokovu roho iliyopotea au iliyoenda pembeni. Na faida hiyo sisi tutaweza kuitolea kwa Bwana aliyetuumba, ikiwa anayeongea na anayesikiliza anena na kusikiza kwa imani na upendo.

Tubaki imara katika yale tunayoamini, katika haki nna katika utakatifu na tumwombe kwa ujasiri Mungu anayetuambia: Wewe unaposema bado, nitajibu: Mimi hapa (Isa 58,9). Maneno haya yaingiza ahadi kubwa, kwa kuwa atufahamisha kwamba Bwana yu tayari zaidi kutoa kuliko sisi kuomba. Lakini, kwa kuwa sisi sote tu washiriki wa wema huu mkubwa, tujaribu kutosikia wivu wa mwingine juu ya mema mengi tuliyopokea kutoka kwa Bwana.

Tufikirie furaha kubwa gani ambayo maneno yale yanawaletea roho zenye bidii.Basi, uchungu kama huo wa hukumu utaletwa kwa roho zisozotaka kutii.

Ndugu, tuchukue nafasi hii nzuri ili kutubu na wakati ambapo ipo nafasi tumgeukie Mungu aliyetuita na ambaye yuko tayari kutukaribisha. Tukiacha anasa yote wala haturuhusu kwamba nafsi yetu ikamatwe na tamaa mbaya, tutakuwa washiriki wa huruma ya Yesu. Jueni kwamba tayari "siku inakuja"ya hukumu, ikiwaka moto kama tanuru, na mbingu zitayeyuka kwa sehemu (Mal 3,19) na dunia yote, kama risasi inayoyeyuka motoni, na hapo yatadhihirika matendo yote ya wanadamu, yaliyofichwa na yaliyo wazi. Kwa hiyo kitu kizuri ni kutoa sadaka kama toba ya dhambi. Kufunga yafaa zaidi kuliko sala, lakini kutoa sadaka kuna thamani kuliko zote mbili "upendano husitiri wingi wa dhambi" (I Pet 4,8). Sala, ikifanywa kwa roho safi, yaokoa toka mauti, ila ni mwenye heri yule anayekamilishwa kwa njia ya kutoa sadaka. Yaani, hiyo yaokoa toka kwa dhambi. Tutubu, basi,

kwa moyo wote, ili asiwe mmoja wetu anayeangamia. Ikiwa sisi tunapaswa kuwaita wengine toka ibada ya sanamu na kuwafundisha, zaidi twapaswa kujitahidi kuokoa roho zote zenye ujuzi halisi ya Mungu! Kwa hiyo, tusaidiane, ili kuwaongoza kwenye mema hata wadhaifu na kujiokoa sote, tukijiboresha kwa njia ya masahihisho ya kindugu.

Kiitikizano: Yda 21; Tit 2,12

- **K.** Jilindeni katika upendo wa Mungu, * huku mkingojea rehema ya Bwana wetu Yesu Kristo kwa uzima wa milele.
- **W.** Tukatae ubaya na tamaa za kidunia; tupate kuishi kwa kiasi na haki na utauwa katika ulimwengu huu wa sasa,
- K. huku mkingojea rehema ya Bwana wetu Yesu Kristo kwa uzima wa milele.

JUMAMOSI YA THELATHINI NA MBILI

SOMO LA KWANZA: Dan 12,1-13

Kiitikizano:

- **K.** Wale wahesabiwao kuwa wamestahili kupata ufufuko wa wafu, hawawezi kufa tena: * kama wana wa ufufuko ni sawasawa na malaika na wana wa Mungu.
- W. Mungu si Mungu wa wafu, balki wa walio hai, kwa kuwa wote huishi kwake:
- K. kama wana wa ufufuko ni sawasawa na malaika na wana wa Mungu.

SOMO LA PILI:

Toka "Homilia" ya mwandishi wa karne ya pili

Tutende matendo ya utakatifu ili kufikia wokovu

Tujaribu hata sisi kuwepo miongoni mwa wale wanaomshukuru sasa Mungu kwa sababu ya huduma waliyomtoa wakati wa maisha, wala si ya waovu wanaopaswa kuogopa hukumu. Hata mimi, nikijitambua nimelemewa na dhambi elfu na nikiwa chini ya kishawishi, nikisukumwa na mitego mingi hivi ya mwovu, najikaza kuifuata njia ya haki, nikitafuta walau kuikaribia kwa njia ya kicho chenye wokovu cha hukumu ijayo.

Ndugu na dada, baada ya kumsikiliza Mungu wa kweli, sikilizeni wosia mnaosomwa na maandishi hayo, ili, mkizingatia sana niwaambiayo, mjiokoe wenyewe na yule asomaye katikati yenu. Kwa zawadi ninayowafanyia naomba kama thawabu kwamba mwongoke kweli. Hivyo mtahakikishwa wokovu na uzima.

Kwa mwenendo mtakatifu tutawatolea mfano bora vijana wote wanaokusudia kuamua kweli kumpenda na kumtumikia Mungu. Tusishtuke, wala tusikasirike mmoja akituonya. Tungalikasirika tungekuwa wapumbavu. Naam, masahihisho yana lengo la kutupitisha toka uovu hadi kwenye njia ya utakatifu. Pengine, kwa sababu ya uovu wetu na kiburi chetu, hata tukitenda maovu, hatuyatambui, kwani mtazamo wa roho yetu umepofuka na tamaa.

Tutekeleze, basi, matendo ya haki ili kuufikia wokovu. Wenye heri wale wanaotii amri hizi! Hata ikiwa kwa muda mfupi wavumilia maovu ulimwenguni humu, siku moja watakusanya tunda lisiloharibika la ufufuko. Kwa hiyo asihuzunike yule aliye mtauwa ikiwa katika ulimwengu huu apaswa kuvumilia dhiki. Wamgojea muda wenye heri. Hapo, akifufuka pamoja na mababa, atakuwa na heri milele bila kivuli cha huzuni.

Tusikubali kufadhaishwa tukiona kwamba mara nyingi wabaya waishi katika usitawi, bali watumishi wa Mungu wamo taabani. Tujihakikishe hayo, ndugu na dada: tumewekwa majaribuni na Mungu na twajizoeza katika maisha haya, ili kupewa taji katika maisha yajayo. Kati ya wenye haki hakuna aliyepokea thawabu mapema mno, bali ilimbidi kuingojea kwanza. Naam, ikiwa Mungu angetoa mara thawabu inayowangojea wenye haki, tungekuwa, hakika, na faida ya papo hapo, ila tungepoteza nafasi kwa kuonyesha upendo na tumaini katika Mungu.

Wetu usingekuwa utakatifu wa maana, ikiwa, badala ya kusimama juu ya upendo, ungesimama juu ya tamaa. Tazama kwa nini mtakatifu halisi na apendaye kweli hafadhaiki na hajisikii kama kupooza kwenye matendo yake kwa fikira la hukumu ya Mungu.

Kwa yule wa pekee na asiyeonekana, kwa Baba wa kweli, kwa yule aliyetumwa kwetu Mwokozi, mwanzilishi wa hali ya kutokufa na mwenye kufunua uzima na ukweli wa mbinguni, uwe utukufu milele na milele. Amen.

Kiitikizano:

- **K.** Jiepue na uovu, utende mema, * kwa kuwa Bwana hupenda haki, wala hawaachi watauwa wake.
- W. Usikasirike kwa sababu ya watenda mabaya, usiwahusudu wafanyao ubatili,
- **K.** kwa kuwa Bwana hupenda haki, wala hawaachi watauwa wake.

JUMA LA THELATHINI NA TATU. KIPINDI CHA KAWAIDA

DOMINIKA YA THELATHINI NA TATU

SOMO LA KWANZA: Yoe 2,21-3,5

<u>Kiitikizano</u>:

- **K.** Kutakuwa na ishara katika jua, na mwezi na nyota; na katika nchi dhiki ya mataifa. * Mwonapo mambo haya yanaanza kutokea, tambueni ya kwamba ufalme wa Mungu u karibu.
- W. Angalieni, kesheni, kwa kuwa hamjui wakati ule utakapokuwapo.
- **K.** Mwonapo mambo haya yanaanza kutokea, tambueni ya kwamba ufalme wa Mungu u karibu.

SOMO LA PILI:

Toka "Maelezo juu ya zaburi" ya mt. Augustino, askofu.

Msipinge ujio wa kwanza ili msiogope ule wa pili

"Miti ya mwituni na ishangilie, mbele za Bwana anayekuja aihukumu nchi" (Zab 96,12-13). Alikuja mara ya kwanza, na atakuja tena wakati ujao. Neno hili lake limesikika kabla katika injili: "Tangu sasa mtamwona Mwana wa Adamu, akija juu ya mawingu ya mbingu" (Mt 26,64). Maana yake: "Tangu sasa"? Labda kwamba Bwana apaswa kufika tayari tangu sasa, wala si baadaye watakapolia mataifa yote ya dunia? Naam upo ujio unaotendeka sasa, kabla ya ule, na kwa njia ya watangazaji wake. Ujio huu umejaza dunia yote.

Tusipinge ujio wa kwanza ili baadaye tusiogope wa pili.

Je, wakristo wapaswa kufanya nini? Kutumia ulimwengu, kutojifanya watumwa wa dunia. Hayo, je, yamaanisha nini? Yamaanisha kumiliki, ila kama tusingalimiliki. Kwa hiyo, Mtume anena: "Lakini, ndugu, nasema hivi: muda ubakio si mwingi; basi tokea sasa wale walio na wake na wawe kama hawana; wale waliao kama hawalii; wale wafurahio kama hawafurahi; wale wanunuao

kama hawana kitu; wale wautumiao ulimwengu huu, kama hawautumii sana, kwa maana mambo ya ulimwengu huu yanapita. Lakini nataka msiwe na masumbufu" (I Kor 7,29-32).

Aliye bila masumbufu, angojea na utulivu ujio wa Bwana wake. Naam, aina gani ya upendo kwa ajili ya Kristo ingekuwa kuogopa kwamba yeye aje? Ndugu, je, hatusikii aibu? Twampenda na twaogopa kwamba aje! Lakini, je, twampenda kweli au twazipenda zaidi dhambi zetu? Hapa twahitaji kabisa kuchagua. Tukitaka kweli kumpenda yule anayepaswa kuja ili kuadhibu dhambi zetu, twapaswa kuchukia kwa moyo ulimwengu wote wa dhambi.

Tutake tusitake, yeye atakuja. Ila sio sasa; na hayo hayaondoi kwamba atakuja. Atakuja na wakati usipomtarajia. Akikukuta u tayari, haitakudhuru kwamba hukujua kabla wakati sahihi.

"Na itafurahi miti yote ya msitu". Alikuja mara ya kwanza, na atarudi baadaye kuhukumu nchi. Atawapata wakijaa furaha wale ambao katika ujio wake wa kwanza "waliamini kwamba atarudi tena".

"Atauhukumu ulimwengu kwa haki na mataifa kwa uaminifu wake" (Zab 96,13). Zipi haki na uaminifu huu? Ataunganisha naye wateule wake ili wamsindikize kwenye mahakama ya hukumu ila atawabagua watu kati yao na atawaweka wengine upande wa kuume, wengine upande wa kushoto. Kitu gani cha haki zaidi, cha kweli zaidi, kwamba wasitarajie huruma wale wasiotaka kutumia huruma, kabla hakimu hajaja? Ila wale waliotaka kutumia huruma, watahukumiwa kwa huruma. Naam, wataambiwa wale waliopo upande wa kulia: "Njoni mliobarikiwa na Baba yangu, urithini ufalme mliowekewa tayari tangu kuumbwa ulimwengu" (Mt 25,34).Na awahesabia kuwa mastahili yao matendo ya huruma: "Kwa maana nalikuwa na njaa, mkanipa chakula; nalikuwa na kiu, mkaninywesha" (Mt 25,34-36) na yale yafuatayo.

Kwa wale waliopo upande wa kushoto, kitu gani watakaripiwa? Kwamba hawakutaka kutenda matendo ya huruma. Na, je, wataenda wapi? "Katika moto wa milele" (Mt 25,41). Sentensi hii ya kuogofya itaamsha ndani yao mlio mkali. Lakini, je, zaburi yasema nini? "Mwenye haki atakumbukwa milele. Hataogopa habari mbaya" (Zab 112,6-7). Ni nini hii "habari mbaya"? "Ondokeni kwangu, mwende kwenye moto wa milele, aliowekewa tayari Ibilisi na malaika zake" (Mt 25,41). Atakayeifurahia sentensi nzuri hataogopa ile ya hukumu. Hii ndiyo haki, huu ndio ukweli.

Au labda kwa sababu wewe ni mdhalimu, hakimu hatakuwa mwenye haki? Au labda kwa sababu wewe si msema kweli, ukweli hautasema yaliyo kweli? Lakini, ukitaka kumpata hakimu mwenye huruma uwe nawe mwenye huruma kabla yeye hajaja. Samehe ikiwa mmoja amekukosea, utoe yale yanayokuzidi. Na, je, yatoka wapi yale utoayo, isipokuwa kwake? Ungalitoa toka yaliyo yako ingekuwa kutoa msaada, lakini kwa kuwa watoa kwenye yaliyo yake, ni kurudisha tu! "Nawe una nini usichokipokea?"(I Kor 4,7).

Hayo ndiyo matoleo yenye kumpendeza Mungu zaidi: huruma, kuungama, amani, upendo. Ndiyo mambo tunayopaswa kubeba pamoja nasi na hapo tutangojea kwa hakika ujio wa hakimu ambaye "Atauhukumu ulimwengu kwa haki, na mataifa kwa uaminifu wake" (Zab 96,13).

Kiitikizano:

- **K.** Mwana wa Adamu atakuja katika utukufu wa Baba yake, pamoja na malaika zake; * ndipo atakapomlipa kila mtu kwa kadiri ya matendo yake.
- **W.** Atauhukumu ulimwengu kwa haki, na mataifa kwa uaminifu wake:
- **K.** ndipo atakapomlipa kila mtu kwa kadiri ya matendo yake.

JUMATATU YA THELATHINI NA TATU

SOMO LA KWANZA: Yoe 4,1-3.9-21

Kiitikizano:

K. Milima itadondoza divai tamu, na vijito vyote vya Yuda vitatoa maji tele; chemchemi itatokea katika nyumba ya Bwana. * Naye mwenye kiu na aje; na yeye atakaye na ayatwae maji ya uzima bure.

- **W.** Malaika alinionyesha mto wa maji ya uzima, wenye kung'aa kama bilauri, ukitoka katika kiti cha enzi na cha Mwanakondoo.
- **K.** Naye mwenye kiu na aje; na yeye atakaye na ayatwae maji ya uzima bure.

SOMO LA PILI:

Toka Makala "Maondoleo" ya mt. Fulgensi wa Ruspe, askofu.

Atakayeshinda hatapigwa na kifo cha pili

"Kwa dakika moja, kufumba na kufumbua, wakati wa parapanda ya mwisho; maana parapanda italia na wafu watafufuliwa, wasiwe na uharibifu, nasi tutabadilika"(I Kor 15,52). Asemapo "sisi", Paulo aonyesha kwamba pamoja naye watashinda zawadi ya ufufuko ujao wale ambao pamoja naye na wenziwe waishi katika ushirika mtakatifu na katika maisha matakatifu. Aeleza baadaye hali ya badiliko kama hili, akisema: "Maana sharti huu uharibikao utapovaa kutoharibika, na huu wa kufa utakapovaa kutokufa" (I Kor 15, 53). Ndani yao litatukia badiliko kama thawabu ya haki kwa kufanywa upya kulikotekelezwa na tendo la hiari na lenye ukarimu la mwumini. Kwa hiyo yaahidiwa thawabu ya kuzaliwa upya kwa baadaye kwa wale ambao wakati wa maisha ya sasa walipita toka ubaya hadi wema.

Neema kabla hutenda, kama kipawa cha Mungu, matengenezo mapya ya ufufuko wa kiroho kwa njia ya kuhesabiwa haki kwa ndani. Utakuja baadaye ufufuko wa kimwili utakaokamilisha hali ya wenye kuhesabiwa haki. Badiliko la mwisho litakuwa la utukufu. Lakini badiliko hili litakuwa mkataa na la milele.

Kwa sababu hiyo waumini wapitia kwenye mabadiliko ya kuhesabiwa haki, ya ufufuko na ya utukufu, ili huo ubaki ule ule milele.

Badiliko la kwanza latukia hapa kwa njia ya kuangaziwa na uongofu, yaani kwa mpito toka mauti hadi uzimani, toka dhambi hadi haki, toka uasi hadi imani, toka mwenendo mbaya hadi mwenendo mtakatifu. Wale wanaofufuka na ufufuko huu hawapati kifo cha pili. Juu ya hao imeambiwa katika Ufunuo: "Wenye heri na watakatifu ni wale wanaoshiriki katika ufufuo wa kwanza. Juu yao mauti ya pili haina nguvu" (Ufu 20,6).

Kwenye kitabu kile kile imesemwa pia: "Yeye ashindaye hatapatikana na madhara ya mauti ya pili" (Ufu 2,11). Basi, kama ufufuko wa kwanza ni badiliko la moyo, hivyo kifo cha pili ni mateso ya milele. Kwa hiyo asiyetaka kuhukumiwa na adhabu ya milele ya kifo cha pili, afanye haraka ya kushiriki kwenye ufufuko. Naam, ikiwa mmoja wakati wa maisha ya sasa, akigeuzwa na kicho cha Mungu, aongoka tokea maisha mabaya kuwa maisha safi, apita toka mauti hadi uzimani na atageuzwa mara toka aibu hadi utukufu.

Kiitikizano: Kol 3,3-4; Rum 6,11

- **K.** Kwa maana mlikufa na uhai wenu umefichwa pamoja na Kristo katika Mungu. Kristo atakapofunuliwa, aliye uhai wetu, * ndipo na ninyi mtafunuliwa pamoja naye katika utukufu.
- W. Jihesabuni kuwa wafu kwa dhambi, na walio hai kwa Mungu katika Kristo Yesu:
- **K.** ndipo na ninyi mtafunuliwa pamoja naye katika utukufu.

JUMANNE YA THELATHINI NA TATU

SOMO LA KWANZA: Zek 9,1 – 10,2

Kiitikizano:

K. Tazama, mfalme wako anakuja kwako, ni mwenye haki naye ana wokovu; ni mnyenyekevu amepanda punda, naam, mwanapunda, mtoto wa punda. * Furahi sana, ee binti Sion; piga kelele, ee binti wa Yerusalemu.

- W. Naye Yesu alikuwa amepata mwanapunda, akampanda, kama vile ilivyoandikwa.
- **K.** Furahi sana, ee binti Sion; piga kelele, ee binti wa Yerusalemu.

SOMO LA PILI:

Toka "Hotuba" za mt. Andrea wa Kreta, askofu.

Tazama mfalme wako anakuja kwako, mwenye haki na mwokozi

Tuseme hata nasi na tuyarudie: "Mbarikiwa ajaye kwa jina la Bwana!" (Mt 21,9), "Mfalme wa Israeli" (Mt 27,42). tumwinulie kama matawi ya mitende maneno ya mwisho yaliyosikika msalabani. Tumfuate kwa shangwe, si kwa kutikisa matawi ya mzeituni, bali tukimheshimu na upendo wetu wa kindugu. Tutandaze matakwa yetu kama kama nguo kwa mpito wake, ili, kwa njia ya matamanio yetu aingie moyoni mwetu, akae kabisa ndani yetu, atubadili sisi kuwa yeye na ajidhihirishe mwenyewe kabisa katika sisi. Tumrudie Sion ujumbe ule wa kinabii: Tumaini, binti wa sion, usiogope: Tazama, anakuja kwako mfalme wako mpole, amepanda punda (Zek 9,9).

Anakuja yule aliye popote na kujaza vyote. Anakuja ili kutimiza ndani yako wokovu wa wote. Yuaja yule asiyekuja kuwaita wenye haki, bali wadhambi ili watubu (Mt 9,13) ili kuwaita tokea njia za dhambi. Msiogope, basi.Yupo Mungu katikati yako; hutatikisika (Kum 7,21). Umkaribishe kwa mikono wazi. Umpokee yule ambaye katika vitanga vya mikono alichora mstari wa kuta zako, akatupa misingi yako kwa mikono yake mwenyewe.

Umpokee yule ambaye ndani yake alikaribisha yote yaliyo ya maumbile ya mwanadamu, ila dhambi. Furahi, ee mji mama Sion, usiogope, "adhimisha sikukuu zako" (Nah 2,1). Umtukuze yule ambaye kwa huruma yake kuu anakuja kwetu kwa njia yako. Ila furahi pia moyoni, binti wa Yerusalemu, legeza wimbo wako, uanze hatua ya mchezo. "Ujivike nuru, ujivike nuru", tupaze sauti hivi pamoja na Isaya, "kwa kuwa nuru yako imekuja, utukufu wa Bwana umekuzukia" (Isa 60,1).

Lakini nuru gani? Ile inayomwangazia kila mtu ajaye ulimwenguni (Yn 1,9). Nasema nuru ya milele, nuru bila muda ulioonekana kwenye nyakati. Mwanga uliodhihirika mwilini, mwanga ambao kwa maumbile yake umefichwa. Nuru iliyowafunika wachungaji na iliyowaongoza mamajusi katika njia yao. Nuru iliyokuwa ulimwenguni tangu mwanzo, na ambayo kwa njia yake ulimwengu uliumbwa, ile ambayo ulimwengu haikuitambua. Nuru iliyokuja kati ya watu wake, wala walio wake hawakuipokea.

"Utukufu wa Bwana", je, utukufu gani? Bila shaka msalaba, ambao juu yake Kristo ametukuzwa: yeye, uangavu wa utukufu wa Baba, kama alivyosema mwenyewe yalipokaribia mateso yake: Sasa Mwana wa adamu ametukuzwa na hata Mungu ametukuzwa ndani yake na atamtukuza mara (Yn 13,31-32). Anaita utukufu kutukuzwa kwake juu ya msalaba. Naam, msalaba wa Kristo ni utukufu na kutukuzwa kwake. Ndiyo maana asema: "Nami nikiinuliwa juu ya nchi, nitawavuta wote kwangu" (Yn 12,32).

Kiitikizano Zab 118,26.27.23

K. Mbarikiwa ajaye kwa jina la Bwana; * Mungu, Bwana, atuangazia kwa nuru yake.

- W. Tazama kazi ya Bwana: ajabu machoni petu.
- K. Mungu, Bwana, atuangazia kwa nuru yake.

JUMATANO YA THELATHINI NA TATU

sOMO LA KWANZA: Zek 10,3 – 11,3

Kiitikizano:

K. Nitawafanya washindi na kuwarudisha nyumbani, kwani nimewahurumia, mimi Bwana Mungu wao: * na mioyo yao itamfurahia Bwana.

- **W.** Katika siku ile Bwana wa majeshi atakuwa ni taji ya fahari, na kilemba cha uzuri kwa mabaki ya watu wake;
- **K.** na mioyo yao itamfurahia Bwana.

SOMO LA PILI:

Toka "Hotuba" za mt. Augustino, askofu.

Moyo wa mwenye haki utamfurahia Bwana

"Mwenye haki atamfurahia Bwana na kumkimbilia, na wote wenye moyo wa adili watajisifu" (Zab 64,11). Hayo tumeyaimba sio kwa sauti tu, bali pia kwa moyo. Maneno haya yameelekeza kwa Mungu dhamira na lugha ya kikristo. "Mwenye haki atamfurahia", sio ulimwengu, bali "Bwana". "Nuru imemzukia mwenye haki", asema na pengine, "na furahi wanyofu wa moyo" (Zab 97,11). Labda utataka kuuliza furaha hii yatoka wapi. Sikiliza: "Mwenye haki atajifurahisha kwa Bwana" na pengine: "Tafuta furaha ya Bwana, naye atakupa haja za moyo wako" (Zab 37,4).

Je, twaamriwa nini na twapewa nini? Twaambiwa nini na twajaliwa nini? Kufurahia katika Bwana! Lakini nani afurahia asichokiona? Au labda, je, sisi twamwona Bwana? Hayo ni lengo tu la ahadi. Ila sasa "twaenenda kwa imani, wakati tuwapo hapa katika mwili tumo uhamishoni, mbali na Bwana" (2 Kor 5,7.6). Katika imani, wala si katika mtazamo. Lini kutakuwa kuona? Wakati itakapotekelezwa yale asemayo Yohana mwenyewe: "Wapenzi, sasa tu wana wa Mungu, wala haijadhihirika bado tutakavyokuwa; lakini twajua ya kuwa atakapodhihirishwa, tutafanana naye, kwa maana tutamwona kama alivyo" (I Yoh 3,2).

Hapo tutapata furaha kuu na kamilifu, hapo itakuwepo furaha kamilifu, ambapo halitakuwa tena tumaini ili kutuegemeza, bali ukweli wenyewe ili kutushibisha. Ila hata sasa, kabla haujafika kwetu ukweli huu, kabla ya sisi kufikia kwenye ukweli wenyewe, tufurahi katika Bwana. Naam, haleti furaha ndogo tumaini lile ambalo ukweli unalifuata.

Sasa,basi, twapenda katika tumaini. Ndiyo sababu Maandiko yasema: "Mwenye haki atamfurahia Bwana" na mara baadaye, kwa kuwa yeye bado haoni ukweli, yaongeza: "na ataweka katika yeye tumaini lake".

Hata hivyo tumepata malimbuko ya roho na labda pia kitu kingine zaidi. Naam, tangu sasa tuko karibu na yule tunayempenda. Tangu sasa twapewa kuonja kabla chakula na kinywaji kile, ambavyo siku moja tutashibishwa kwa wingi.

Lakini vipi tutaweza kumfurahia Bwana, ikiwa yeye yupo mbali hivi nasi? Mbali? La. Yeye si mbali, isipokuwa ikiwa wewe wamlazimisha kwenda mbali nawe. Upende na utamsikia karibu. Upende naye atakuja kukaa ndani yako.

"Bwana yu karibu: msijisumbue kwa neno lolote" (Flp 4,5-6). Je, wataka kuona jinsi alivyo pamoja nawe, ikiwa utampenda? "Mungu ni pendo" (I Yoh 4,8).

Ila wewe utataka kuniuliza: Je, upendo ni nini? Upendo ni fadhila ambayo kwayo twapenda. Je, twapenda nini? Mema yasiyotamkwa, mema yenye fadhila, mema yanayoumba mema yote. Yeye mwenyewe awe furaha yako, kwa kuwa toka kwake wapokea yote anayofanya mpendwa wako. Ni wazi kwamba sisemi juu ya dhambi. Naam, ni dhambi tu usiyoipokea toka kwake. Isipokuwa dhambi, wewe unavyo toka kwake vitu vingine vyote ulivyo navyo.

Kiitikizano:

- **K.** Kabla ya kutazama yale usiyoweza kuyaona, uyaamini usiyoona. * Tembea katika imani na utafika kwenye kuona.
- W. Hutakuwa mwenye heri hivi nyumbani kwa kuona, ikiwa njiani haikufariji imani.
- K. Tembea katika imani na utafika kwenye kuona.

ALHAMISI YA THELATHINI NA TATU

SOMO LA KWANZA: Zek 11,4 – 12,8

Kiitikizano: Zek 11,12.13; Mt 26,15

- **K.** Wao walinipimia vipande thelathini vya fedha, kuwa ndio ujira wangu: * fedha nzuri, ambayo kwayo nilithaminiwa nao!
- **W.** Yuda alisema: Ni nini mtakachonipa, nami nitamsaliti kwenu? wakampimia vipande thelathini vya fedha:
- K. fedha nzuri, ambayo kwayo nilithaminiwa nao!

SOMO LA PILI:

Tokea "Maelezo kwa Wimbo ulio bora" ya mt. Gregorio wa Nisa, askofu.

Sala kwa Mchungaji mwema

Je, waenda wapi kulisha, ee Mchungai mwema, wewe unayebeba mabegani kundi zima? Yule kondoo mmoja awakilisha maumbile yote ya kibinadamu uliowachukua mabegani mwako. Nionyeshe mahali pa pumziko, niongoze kwenye majani safi na yenye kulisha, niite kwa jina, ili mimi niliye kondoo, niweze kusikiliza sauti yako na pamoja nayo niweze kuwa na uzima wa milele: "Nijulishe yule anayependa nafsi yangu" (Wim 1,6).

Naam, hivyo nakuita, kwa sababu jina lako ni juu ya kila jina lingine na juu ya kila ufahamu, wala ulimwengu wote wa vitu vyenye ufahamu vyaweza kulitamka na kulifahamu. Jina kako, basi, ambamo waonyeshwa wema wako, ladhihirisha upendo wa nafsi yangu kwa ajili yako. Naam, vipi nisingeweza kutokupenda, wakati uliponipenda kiasi kikubwa hivi? Ulinipenda hivi hata kutoa uhai wako kwa ajili ya kondoo wa malisho yako.

Mtu hawezi kufikiria upendo mkuu kuliko huu. Wewe ulilipa wokovu wangu na maisha yako.

Nijulishe, basi, uko wapi (Wim 1,7), ili nami niweze kupata mahali hapa pa wokovu na kujazwa na chakula cha mbinguni, kwani asiyekula hicho hawezi kuuingia uzima wa milele. Fanya kwamba nikimbilie chemchemi baridi na mle nipate kinywaji cha kimungu, kile kinywaji unachomtolea yule aliye na kiu. Fanya kwamba nikipate kama kwenye chemchemi ya ubavu wako uliofunguliwa na mkuki. Kwa yule anayeyanywa, maji haya yageuka kuwa chemchemi ibubujikayo hadi uzima wa milele (Yn 4,14).

Ukinikaribisha kwenye malisho hayo, utanipumzisha salama mchana, wakati nilalapo katika amani, nitapumzika kwenye mwanga usio na kivuli. Kweli mchana hauna kivuli, wakati jua linapong'aa moja kwa moja. Mchana unawapumzisha wale uliowalisha, utakapowakaribisha pamoja nawe katika vyumba vyako wana wako. Ila hakuna anayehesabiwa anastahili pumziko hili la mchana asipokuwa mwana wa mwanga na mwana wa usiku.

Yule aliyekaa pia mbali na giza za jioni na za asubuhi, yaani, toka uovu na mwanzo wake na mwisho wake, huyo awekwa na jua la haki kwenye "mchana", ile aweze kupumzika mle.

Nieleze, basi, namna gani twahitaji kupumzika na kulishwa, na ipi njia ya pumziko la "mchana", ili lisitukie kwamba niende mbali na mkono wako kwa kutojua ukweli na niunganike pamoja na makundi ya kigeni.

Mambo hayo ayanena bibi arusi wa nyimbo, akitamani uzuri unaomjia toka kwa Mungu na akitamani kufahamu jinsi gani heri yaweza kudumu kwake milele.

Kiitikizano: Zab 27,4.13; Flp 1,21

- **K.** Neno moja nimelitaka kwa Bwana, nalo ndilo nitakalolifuata: nikae nyumbani mwa Bwana siku zote za maisha yangu. * Naamini ya kuwa nitauona wema wa Bwana katika nchi ya walio hai.
- W. Kwangu mimi kuishi ni Kristo, na kufa ni faida
- K. Naamini ya kuwa nitauona wema wa Bwana katika nchi ya walio hai.

IJUMAA YA THELATHINI NA TATU

SOMO LA KWANZA: Zek 12,9-12a; 13,1-9

Kiitikizano:

K. Ninyi nyote mtachukizwa kwa ajili yangu usiku huu. Kwa maana imeandikwa: * Nitampiga mchungaji na kondoo wa kundi watatawanyika.

- W. Amka, ee upanga, juu ya mchungaji wangu, na juu ya mtu aliye mwenzangu. Asema Bwana.
- **K.** Nitampiga mchungaji na kondoo wa kundi watatawanyika.

SOMO LA PILI:

Toka makala "Ufalme wa Yesu" ya mt. Yohana Eudes, mpresbiteri.

Mafumbo ya Kristo na maisha ya Kanisa

Sisi twapaswa kuendeleza daima ndani yetu na, mwishowe, kutimiliza hatua na mafumbo ya Yesu. Twapaswa kumwomba kwamba ayatimize ndani yetu na katika Kanisa lake lote.

Naam, mafumbo ya Kristo hayakufikia bado ukamilifu wao halisi na timamu. Hayo yamekamilika na kutimizwa kabisa kuhusu nafsi ya Yesu, ila hayako bado katika sisi tulio viungo vyake, wala katika Kanisa lake, lililo mwiliwe wa kifumbo. Mwana wa Mungu atamani ushirikiano wa aina fulani na kama uendelezaji katika sisi na katika Kanisa lake lote wa fumbo la umwilisho wake, wa kuzaliwa kwake, wa utoto wake, wa maisha yake yaliyofichwa. Afanya hayo akichukua umbo katika sisi, akizaliwa tokea nafsi zetu kwa njia ya sakramenti takatifu za ubatizo na ekaristi ya kimungu. Ayatimiza akitufanya kuishi maisha ya kiroho na ya ndani yaliyofichwa pamoja naye katika Mungu.

Yeye akusudia kukamilisha ndani yetu mafumbo ya mateso yake, ya kifo na ya ufufuko wake. Ayatekeleza akitufanya kuteseka, kufa na kufufuka pamoja naye na ndani yake. Yeye atamani kutushirikisha hali ya utukufu na ya kutokufa aliyo nayo mbinguni. Atimiza lengo hili akifanya tuishi pamoja naye maisha matukufu na yasiyokufa. hayo atayafanya tutakapomfikia mbinguni. Vile vile yeye akusudia kutekeleza ndani yetu na katika Kanisa lake hali na mafumbo mengine yake yote. Mle tutafikia kwa njia ya yote anayotujalia na kutushirikisha. Mt. Paulo asema kwamba Kristo akua na afikilia ukomavu wake katika Kanisa na kwamba sisi twachangia kwenye mwendo huu wa maendeleo. Naam, sisi twashiriki kwenye kuumba mtu mkamilifu na kumpeleka Kristo kwenye kimo cha utimilifu wake (Efe 4,13). Kwa maana hii yaeleweka vema kwamba Mtume anaposema atimiliza katika mwili wake yanayopungua ya mateso ya Kristo (Kool 1,24). Na kwa kuwa ukamilifu wa watakatifu haufikii kilele chake isipokuwa kwenye mwisho wa muda ulipangwa na Mungu, hivyo mafumbo ya Yesu hayatafikia hatua ya mwisho na kamilifu ya utendaji wao wa wokovu katika watu binafsi na katika Kanisa isipokuwa mwishoni mwa ulimwengu. Kwenye siku ya hukumu ya wote huu mwili wa kifumbo utafikilia umri wake mkamilifu.

Kiitikizano:

K. Nayafurahia mateso yangu; * tena nayatimiliza katika mwili wangu yale yaliyopungua ya mateso ya Kristo kwa ajili ya mwili wake, yaani, Kanisa.

- **W.** Nami najitaabisha, nikijitahidi kwa nguvu itokayo kwake na inayotenda kazi ndani yangu kwa uwezo:
- **K.** tena nayatimiliza katika mwili wangu yale yaliyopungua ya mateso ya Kristo kwa ajili ya mwili wake, yaani, Kanisa.

JUMAMOSI YA THELATHINI NA TATU

SOMO LA KWANZA: Zek 14,1-21

Kiitikizano:

K. Katika siku hiyo watu wa nyumba ya Daudi, na wenyeji wa Yerusalemu watafunguliwa * chemchemi ibubujikayo ili kuosha dhambi.

- W. Askari mmojawapo alimchoma ubavu kwa mkuki; na mara ikatoka damu na maji,
- **K.** chemchemi ibubujikayo ili kuosha dhambi.

SOMO LA PILI:

Toka "Hotuba" za mt. Tomaso wa Aquino, mpresbiteri.

Nitashiba utakapoonekana utukufu wako

Yatakapotimizwa matakwa yetu yote, yaani katika uzima wa milele, imani itakoma. Hautakuwa tena lengo la imani mfululizo ule wa kweli ambao katika "Nasadiki" wafungwa kwa maneno: "uzima wa milele. Amen".

Kitu cha kwanza kinachotimizwa katika maisha ya milele ni mwungano wa mtu na Mungu.

Naam, Mungu mwenyewe ni thawabu na lengo la jitihada zetu zote: "Mimi ni ngao yako na thawabu yako kubwa sana" (Mwa 15,1). Tena mwungano huu ni kuona kikamilifu: "Maana wakati wa sasa tunaona kwa kioo, kwa jinsi ya fumbo; wakati ule tutaona uso kwa uso" (I Kor 13,12).

Uzima wa milele ni pia sifa kuu, kama Nabii asemavyo: "Furaha na kicheko zitaonekana ndani yake, kushukuru na sauti ya kuimba" (Isa 51,3). Ni kutuliza kabisa tamaa mle kila mbarikiwa atakuwa na zaidi kuliko aliyotamani na kutumaini. Sababu ni kwamba hakuna awezaye maishani

humu kutuliza kabisa matamanio yake, wala hakuna kilichoumbwa kinaweza kushibisha matakwa ya mwanadamu. Mungu peke yake aweza kumshibisha, na kwenda mbali zaidi, mpaka umilele. Kwa hiyo uchu za mwanadamu zinatulizwa tu katika Mungu, kulingana anachosema Augustino: "Umetuumba kwa ajili yako, ee Bwana, na moyo wetu hautulii hadi upumzike ndani yako".

Watakatifu nyumbani watakuwa na Mungu kabisa. Yafuata kwamba watafikia kwenye kilele cha kila hamu yao na kwamba utukufu wao utakuwa mkuu kuliko waliyotumaini. Kwa hiyo asema Bwana; "Ingia katika furaha ya bwana wako" (Mt 25,21); na Augustino aongeza: "Furaha yote haitaingia katika wabarikiwa, lakini wabarikiwa wote wataingia katika furaha. Nitashibishwa utakapoonekana utukufu wako"; na pia: "Yeye ajaza kwa mema tamanio lako". Yale yote yawezayo kusababisha heri, yapo pale na kwa kiasi cha juu na kamilifu. Tukitafuta furaha, pale zitakuwa furaha za hali ya juu, kwa sababu ni mema ya juu, yaani, Mungu: "Katika mkono wako wa kuume mna mema tele" (Zab 16,11).

Uzima wa milele ni ule undugu wa furaha wa watakatifu wote. Utakuwa ushirika wa roho mzuri mno, kwa sababu kila mtu atakuwa na mema yote ya wabarikiwa wengine wote. Kila mtu atampenda mwenziwe kama yeye mwenyewe na kwa hiyo atafurahia mema ya wengine kama yake mwenyewe.

Hivyo, furaha ya mmoja itakuwa kubwa zaidi kama itakavyokuwa kuu zaidi furaha ya wabarikiwa wengine wote

Kiitikizano: Zab 17,15; I Kor 13,12

- **K.** Mimi nikutazame uso wako katika haki, ee Bwana; * niamkapo nishibishwe na sura yako.
- **W.** Wakati wa sasa twaona kwa kioo kwa jinsi ya fumbo; wakati ule nitajua sana kama mimi nami ninavyojuliwa sana;
- **K.** niamkapo nishibishwe na sura yako.

JUMA LA THELATHINI NA NNE. KIPINDI CHA KAWAIDA

DOMINIKA YA THELATHINI NA NNE

BWANA WETU YESU KRISTO MFALME WA MAJESHI

SOMO LA KWANZA: Ufu 1,4-6. 10.12-18. 2,26-28; 3,5

Kiitikizano:

- **K.** Hapo ndipo watakapomwona Mwana wa Adamu akija mawinguni kwa nguvu nyingi na utukufu. Yeye atatuma malaika zake. * Atakusanya wateule wake toka pepo nne, toka upande wa mwisho wa nchi hadi upande wa mwisho wa mbingu.
- W. Atauhukumu ulimwengu kwa haki na mataifa kwa adili.
- **K.** Atakusanya wateule wake toka pepo nne, toka upande wa mwisho wa dunia hadi upande wa mwisho wa mbingu.

SOMO LA PILI:

Toka kijitabu "Sala" cha Origene, mpresbiteri.

Ufalme wako ufike

Ufalme wa Mungu, kulingana na neno la Bwana na Mwokozi wetu, hauji kwa njia ya kuvuta mtazamo wa mtu yeyote, wala hakuna atakayesema: Tazama hapa, tazama pale; ufalme wa Mungu upo katikati yenu, kwani neno lake li karibu sana kinywani mwetu na moyoni mwetu (Rum 10,8). Kwa hiyo, bila shaka, yule aombaye kwamba ufike ufalme wa Mungu, asali kwa kweli kwamba uendelee, uzae matunda yake na ufikie utimilifu wake ule ufalme wa Mungu alio nao ndani yake. Mungu atawala katika nafsi ya watakatifu, nao hutii sheria za kiroho za Mungu akaaye ndani yao. Hivyo nafsi ya mtakatifu amekuwa kama mji unaoongozwa vema. Katika roho ya wenye haki yupo Baba na, pamoja na Baba pia Kristo, kulingana na maneno hayo: "Nasi tutakuja kwake na kufanya makao kwake" (Yn 14,23).

Lakini ufalme huu wa Mungu uliomo ndani mwetu, kwa vitendo vyetu visivyochoka utafikia utimilifu wake, yatakapotekelezwa yanayosemwa na Mtume juu ya Kristo. Wakati ambapo yeye, baada ya kuwatiisha adui zake wote, ataukabidhi ufalme kwa Mungu Baba, ili Mungu awe yote katika wote (I Kor 15,24.28). Kwa hiyo twasali bila kuchoka. Na tuifanye kwa msimamo wa ndani uliotakatifuzwa na uwepo wa Neno. Twamwambia Baba yetu aliye mbinguni: "Jina lako litukuzwe; ufalme wako ufike" (Mt 6,9-10). Tukumbuke kwamba ufalme wa Mungu hauwezi kuambatana na ufalme wa dhambi, kama hakuna uhusiano kati ya haki na uovu, wala mwungano kati ya nuru na giza, wala uelewano kati ya Kristo na Beliali (2 Kor 6,14-15).

Basi, tukitaka kwamba Mungu atawale ndani mwetu, kamwe "dhambi isitawale ndani ya miili yetu ipatikananyo na mauti" (Rum 6,12). Tuvifishe viungo vyetu vilivyo vya duniani (Kol 3,50). Tuzae matunda katika Roho ili Mungu aweze kubaki ndani mwetu kama katika paradiso ya kiroho. Atawale ndani mwetu Mungu Baba pamoja na Kristo wake. Awe ndani mwetu Kristo aketiye kuume kwa ule uwezo wa kiroho ambao sisi pia twatamani kuupokea. Abaki mpaka adui zake wote waliomo ndani mwetu wawe "kiti cha miguu yake" (Zab 99,5) na hivyo ipelekwe mbali nasi kila utawala, uwezo na nguvu. Hayo yote yaweza kutukia katika kila mmojawetu. Hapo, mwishowe, "adui wa mwisho atakayebatilishwa ni mauti" (I Kor 15,26). Hapo Kristo ataweza kusema pia ndani mwetu: "Ku wapi, ewe mauti, kushinda kwako? U wapi, ewe mauti, uchungu wako?" (I Kor 15,55; Hos 13,14). Kwa hiyo, tangu sasa, "mwili wetu wa kuharibika" utavaa utakatifu na kutoharibika; na hayo yaliyo ya kufa yatafukuza mbali mauti na kujifunika hali ya kutokufa ya Baba (I Kor 15,54). Hivyo, akitawala Kristo ndani mwetu, twaweza tayari kufurahia mema ya kuzaliwa upya na ya ufufuko.

<u>Kiitikizano</u>: Ufu 11,15; Zab 21,28-29

K. Ufalme wa dunia umekwisha kuwa ufalme wa Bwana wetu na wa Kristo wake: * naye atamiliki hata milele na milele.

- W. Jamaa zote za mataifa watamsujudu, maana ufalme una Bwana:
- **K.** naye atamiliki hata milele na milele.

JUMATATU YA THELATHINI NA NNE

SOMO LA KWANZA: 2 Pet 1,1-11

Kiitikizano:

K. Bwana aliwaita kwa utukufu wake na uwezo wake, tena ametupatia mema makubwa mno na mazuri yaliyoahidiwa, * ili mpate kuwa washiriki wa umbile la Mungu.

- W. Ninyi nyote mliobatizwa katika Kristo, mmevaa Kristo,
- **K.** ili mpate kuwa washiriki wa umbile la Mungu.

SOMO LA PILI:

Toka "Hotuba" za mt. Leo Mkuu, Papa.

Kama ilivyo kazi ndivyo thawabu

Bwana asema: "Haki yenu isipozidi hiyo haki ya waandishi na mafarisayo, hamtaingia kamwe katika ufalme wa mbinguni" (Mt 5,20). Lakini vipi haki itakuwa nyingi, ikiwa huruma hashindi juu ya hukumu? (Yak 2,13). Ni vema na haki kwamba kiumbe aige mwumba wake, nakala mfano wake ambayo kwa sura na mfano imefanywa. Lakini Mungu afanya kwamba toba na utakatifu wa waumini uwe katika maondoleo ya dhambi. Dhambi zikiondolewa wakoma ukali wa fitina na yafutwa kila adhabu, mwenye hatia arudishwa kwenye usafi na mwisho wa dhambi wageuka kuwa utakatifu mpya. Mwanadamu apaswa kufanya sawa na Mungu.

Haki ya kikristo yaweza kuzidi ile ya waandishi na mafarisayo, si kwa kuondoa maana ya sheria, bali tukikataa kila fasiri ya kimaandishi. Kwa hiyo Bwana, alipoelezea wanafunzi namna ya kufunga, alisema: "Mfungapo, msiwe kama wanafiki wenye uso wa kukunjamana; maana hujiumbua nyuso zao, ili waonekane na watu kuwa wanafunga. Amin, nawaambia: wamekwisha kupata thawabu yao" (Mt 6,16). Thawabu gani, isipokuwa ile ya sifa ya wanadamu? Kwa tamaa yya sifa hiyo, mara nyigi mtu aonyesha mfano wa haki, mtu hajali dhamira na atafuta jina la uongo. Hivyo uovu, ambao tayari wajihukumu mwenyewe kwa kujificha, waridhika na staha ya kinafiki.

Kwa yule ampendaye Mungu yamtosha kujua kwamba akubaliwa na yule anayempenda; wala hataki thawabu nyingine, isipokuwa upendo mwenyewe. Nafsi safi na takatifu ina heri hivi kwa kujazwa naye, hata asitake kufurahia kitu kingine cho chote nje yake.

Naam, jinsi ilivyo kweli asemayo Bwana: "Hazina yako ilipo, ndipo utakapokuwepo na moyo wako" (Mt 6,21). Lakini ipi hazina ya mwanadamu isipokuwa mavuno ya matendo yake na kukusanya jitihada zake? "Naam, kila mmoja atakusanya alichopanda"(Gal 6,7); na kama zilivyo jitihada za kila mmoja, ndivyo itakavyokuwa thawabu atakayopokea. Pia awekapo heri ya anasa, pale yapo masumbufu ya moyo. Lakini, kwa kuwa ni nyingi aina ya utajiri na tofauti sababu na chemchemi za anasa, kwa kila mmoja hazina ni kile kilicho lengo la matamanio yake mwenyewe. Lakini ikiwa haya yaelekea kwenye mema ya dunia, hata yakishibishwa kabisa, hayaleti heri. Bali yapeleka kwenye heri yale yanayoelekea kwenye mambo ya juu.

Yaani, wale wanaotamani mambo ya mbinguni, wala si yale ya duniani na kutaka mema yaharibikayo, bali yale ya milele, wameweka mali zao zisizoharibika kwenye kile chema anachozungumza nabii, akisema: "Imefika hazina yetu na wokovu wetu, hekima na maarifa na kumcha Bwana: ndizo hizo hazina za haki" (Isa 33,6). Kwa njia ya mema haya, kwa msaada wa neema ya Mungu, hata mema ya duniani yageuka kuwa mema ya mbinguni. Naam, ni wengi wanaotumia mali, iliyorithiwa kwa haki au kupatwa vinginevyo, kama njia za kutekeleza huruma.

Na wanapolisha maskini na kutoa yale wasiyohitaji,hukusanya kwa ajili yao mali zisizopotea, kwa sababu yale wanayoweka kando kwa maskini, hayapotei kamwe.

Kwa haki hao wanao moyo wao pale walipoweka hazina yao, kwa sababu heri yao iliyo kuu itakuwa ile ya kufurahia mali walizopata na kuziongeza daima zaidi bila hofu yo yote kwamba zitapotea.

Kiitikizano:

K. Tusichoke katika kutenda mema; maana tutavuna kwa wakati wake, tusipozimia roho. * Kadiri tupatavyo nafasi, tutende mema.

- W. Chochote apandacho mtu, ndicho atakachovuna.
- K. Kadiri tupatavyo nafasi, tutende mema.

JUMANNE YA THELATHINI NA NNE

SOMO LA KWANZA: Zek 9,1 – 10,2

Kiitikizano: Yn 1,14; 2 Pet 1,16.18

K. Naye Neno alifanyika mwili, akakaa kwetu; * nasi tukauona utukufu wake, utukufu kama wa Mwana pekee atokaye kwa Baba.

- W. Tulikuwa tumeuona wenyewe ukuu wake, tulipokuwa pamoja naye katika mlima ule mtakatifu;
- **K.** nasi tukauona utukufu wake, utukufu kama wa Mwana pekee atokaye kwa Baba.

SOMO LA PILI:

Toka "Makala juu ya Yohana" za mt. Augustino, askofu

Utakuja kwenye chemchemi, utaona mwanga wenyewe

Tofauti na wasioamini, sisi wakristo tupo tangu hapo mwanga. Kwa hiyo anena Mtume: "Kwa maana zamani ninyi mlikuwa giza, bali sasa mmekuwa nuru katika Bwana. Enendeni kama watoto wa nuru" (Efe 5,8). Na pengine asema: "Usiku umeendelea sana, mchana umekaribia. Basi na tuyavue matendo ya giza, na kuzivaa silaha za nuru. Kama ilivyohusika na mchana na tuenende kwa adabu" (Rum 13,12-13).

Lakini, kwa kuwa kulingana na mwanga ule ambamo karibu tutaufikia, hata mchano ambamo tumo ni karibu usiku, tumsilikize mtume Petro. Yeye atuambia kwamba kwa Kristo Bwana wa adhama ya kimungu limeelekezwa neno hili: "Wewe ndiwe Mwanangu mpendwa, ninayependezwa naye". Na sauti hiyo –aendelea-, sisi tuliisikia ikitoka mbinguni, tulipokuwa pamoja naye katika mlima ule mtakatifu" (2 Pet 1,17-18). Ila sisi hatukuwepo juu ya mlima, wala hatukusikia sauti hii kushuka toka mbinguni na kwa hiyo Petro mwenyewe aongeza: Nasi tuna lile neno la unabii lililo imara zaidi, ambalo, mkiliangalia, kama taa ing'aayo mahali penye giza, mwafanya vyema, mpaka kutakapopambazuka, na nyota ya asubuhi kuzuka mioyoni mwenu (2 Pet 1,19).

Basi, atakapokuja Bwana wetu Yesu Kristo na, kama asemavyo mtume Paulo, "atayamulikisha yaliyositirika ya giza, na kuyadhihirisha mashauri ya mioyo; ndipo kila mtu atakapoipata sifa yake kwa Mungu" (I Kor 4,5).

Kwa kuwa itakuwa siku nyangavu hivi, haitahitajika mianga tena. Hatutasomewa tena nabii, hakitafunguliwa tena kitabu cha Mtume; hatutaenda tena kutafuta ushuhuda wa Yohana, wala hatutahitaji injili yenyewe. Kwa hiyo yatafutwa Maandiko yote, ambayo katika usiku wa karne hii yaliwashwa kwa ajili yetu kama mianga, ili tusibaki gizani.

Yakifutwa mambo hayo yote, kwa kuwa hatutahitaji tena mwanga wao na wakipungukiwa hata watu wenyewe wa Mungu, waliokuwa wahudumu wake, kwani hata wao wataona pamoja nasi

ule mwanga wa kweli katika uangavu wake wote; yaani, yakiwekwa pembeni nyenzo hizo zote, je, tutaona nini? Akili yetu italishwa na nini? Kitu gani kitafurahisha mtazamo wetu? Itatoka wapi furaha ile, ambayo wala jicho halijaona, wala sikio kusikia, wala hajaingia kamwe moyoni mwa mwanadamu? (I Kor 2,9). Je, tutaona nini?

Nawasihi, mpende pamoja nami, kimbieni pamoja nami, mkiwa imara katika imani: tutamani makao ya mbinguni, tutumainie eneo la huko juu; tujihesabu kama wasafiri tu hapa chini. Je, tutaona nini pale? Na atuambie sasa injili: "Hapo mwanzo kulikuwako Neno, naye Neno alikuwako kwa Mungu, naye Neno alikuwa Mungu" (Yn 1,1). Utakuja kwenye chemchemi, ambamo toka kwake yalikufikia matone machache ya umande. Utaona kwa udhahiri ule mwanga, ambao mwali wake mmoja kwa njia za pembeni uliufikia moyo wako, bado ukifunikwa katika giza na ambao unahitaji bado kutakasika. Hapo utaweza kuuona ule mwanga na kustahimili ung'aro wake.

"Wapenzi, anena mtakatifu Yohana mwenyewe, sisi sasa tu wana wa Mungu, wala haijadhihirika bado tutakavyokuwa; lakini twajua ya kuwa atakapodhihirishwa, tutafanana naye, kwa maana tutamwona kama alivyo" (I Yoh 3,2).

Naona kwamba huba zenu zainuka pamoja nami kuelekea juu; Lakini "mwili wenye uharibifu huigandamiza roho, na kiwiliwili cha kidunia huzilemea akili zilizosongwaa na masumbufu" (Hek 9,15). Ndiyo sababu kwamba mimi niko karibu kuacha kitabu hiki, nanyi mtarudi kila mmoja nyumbani mwake. Tulikaa vizuri chini ya mwanga huu wa pamoja, tuliufurahia kweli, tulishangilia kabisa: ila, tunapotengana, tangalie kwamba tusiende mbali naye.

Kiitikizano Ufu 22,5.4

- **K.** Wala hapatakuwa usiku tena; wala hawana haja ya taa wala ya nuru ya jua: * Bwana Mungu huwatia nuru, nao watatawala hata milele na milele.
- W. Nao watamwona uso wake na jina lake litakuwa katika vipaji vya nyuso zao;
- **K.** Bwana Mungu huwatia nuru, nao watatawala hata milele na milele.

JUMATANO YA THELATHINI NA NNE

sOMO LA KWANZA: 2 Pet 2,1-9

Kiitikizano: Mt 7,15; 24,11.24

- **K.** Jihadharini na manabii wa uongo, watu wanaowajia wamevaa mavazi ya kondoo, * walakini kwa ndani ni mbwamwitu wakali.
- **W.** Na manabii wengi wa uongo watatokea, nao watatoa ishara kubwa na maajabu na kuwadanganya wengi;
- K. lakini kwa ndani ni mbwamwitu wakali.

SOMO LA PILI:

Toka "Homilia" zilizohesabiwa kuwa za mt. Makario, askofu.

Roho isiyo makao ya Kristo haina heri

Wakati fulani Mungu, akikasirikia Wayahudi, alitoa Yerusalemu kwa adui. Hivyo walianguka chini ya utawala wa wale ambao walichukia, wala hawakuweza kuadhimisha sikukuu wala kutolea sadaka. Vile vile Mungu, akikasirikia roho inayovunja amri zake, aikabidhi kwa adui zake, ambao, baada ya kuisukuma kutenda maovu, wanaiharibu kabisa. Nyumba isiyokaliwa na mwenyeji, yabaki yanye giza na imefungwa, ikiangukia hali ya kuachwa. Hivyo yajaa vumbi na uchafu. Katika hali

hiyo hiyo ni roho inayobaki bila Bwana wake. Kabla inang'aa kwa uwepo wake na furaha ya malaika, baadaye yaingia kwenye giza la dhambi, la hisia potovu na la kila ubaya.

Maskini ile njia isiyokanyagwa na watu, wala haikufurahishwa na sauti yo yote ya mtu! Hiyo itamalizika kwa kuwa mahali mwafaka pa kukutana kila aina ya wanyama. Maskini roho ile ambamo hatembei Bwana, ambaye kwa sauti yake afukuza wanyama wa kiroho wa uovu! Ole wake ardhi isiyo na mkulima aliyeilima! Ole wake merikebu isiyo na rubani! Ikigongwa na mawimbi na ikisukumwa na dhoruba, itaenda kwenye angamizi.

Ole wake roho isiyo ndani yake na rubani halisi, Kristo! Ikizungukwa gizani na bahari iliyochafuka na ikigongwa na mawinbi ya huba mbaya, ikisukumwa na roho potovu kama na dhoruba ya masika, itaangamizwa kabisa.

Ole wake roho isiyo na Kristo, ambaye wa pekee aweza kumlima kwa bidii ili azalishe matunda mema ya Roho! Naam, ikiachwa kabisa, itavamiwa yote na miiba na vijiti na, badala ya kuzaa matunda, itamalizika motoni. Ole wake roho ile asiye na Kristo ndani mwake! Ikiachwa peke yake, itaanza kuwa ardhi nzuri kwa maelekeo mabaya na itamaliza kuwa mahali pa upotovu.

Mkulima, ajifungapo ili kulima ardhi, achagua nyenzo zifaazo zaidi na mavazi yanayolingana na aina ya kazi. Hivyo Kristo, mfalme wa mbingu na mkulima halisi, akija kwenye ubinadamu uliovamiwa na dhambi, alichukua mwili wa kibinadamu na akibeba msalaba kama chombo cha kazi, alilima roho kavu na bila kulimwa, akang'oa miiba na vijiti vya roho mbaya, akatoa magugu ya uovu, akatupa motoni makapi yote ya dhambi. Aliilima hivi kwa mbao wa msalaba, akapanda ndani mwake bustani safi ya Roho. Hiyo ilizalisha kila aina ya matunda matamu na bora kwa Mungu aliye mwenye kuimiliki.

Kiitikizano:

- **K.** Mimi ni mzabibu wa kweli, ninyi ni matawi. * Akaaye ndani yangu nami ndani yake, huyu huzaa sana.
- W. Kama vile Baba alivyonipenda mimi, mimi niliwapenda ninyi.
- **K.** Akaaye ndani yangu, nami ndani yake, huyu huzaa sana.

ALHAMISI YA THELATHINI NA NNE

SOMO LA KWANZA: 2 Pet 2,9-22

Kiitikizano:

- **K.** Yoyote yaliyo ya kweli, ya staha, ya haki, yatendeni hayo: * na Mungu wa amani atakuwa pamoja nanyi!
- **W.** Kesheni, simameni imara katika imani, fanyeni kiume, mkawe hodari:
- **K.** na Mungu wa amani atakuwa pamoja nanyi!

SOMO LA PILI:

Tokea "Homilia juu ya injili ya Mathayo" ya Mt. Yohana Krisostomo, askofu.

Tukiwa wanakondoo tutashinda, tukiwa mbwamwitu tutashindwa

Mradi tu wanakondoo tutashinda, na, hata tukizungukwa na mbwamwitu wengi, tutafaulu kuwashinda. Lakini, tukiwa mbwamwitu, tutashindwa, kwa sababu tutanyimwa msaada wa mchungaji. Yeye hachungi mbwamwitu, bali wanakondoo. Kwa hiyo ataenda na atakuacha peke yako, kwa sababu wamzuia kudhihirisha uwezo wake.

Ni kama Kristo angesema: Msifadhaike kwa kuwa, nikiwatuma kati ya mbwamwitu, nawaamuru kuwa kama wanakondoo na njiwa. Ningeweza kuwaambia kinyume na kuwaepusha kila mateso, kuwanyima mwe kama wanakondoo mbele ya mbwamwitu na kuwafanya mwe na nguvu kama simba. Lakini yahitajika kwamba yatukie hivyo, kwa sababu hayo yawafanya kuwa watukufu zaidi na yadhihirisha uwezo wangu. Paulo alinena yale yale: "Neema yangu yakutosha; maana uweza wangu hutimilika katika udhaifu" (2 Kor 12,9). Ndimi,basi, niliyewataka wapole hivi.

Kwa hiyo, asemapo: "Nawatuma kama wanakondoo kati ya mbwamwitu" (Lk 10,3), ataka kumaanisha kwamba hawapaswi kufa moyo, kwani ajua vema kwamba kwa upole wao hawatashindwa na mtu ye yote kamwe.

Na, akitaka kwamba wanafunzi wake watende kwa hiari, ili isionekane ya kuwa yote yategemea neema na kutoamini kwamba watapewa tuzo bila sababu yo yote, aongeza: "Basi, iweni na busara kama nyoka, na kuwa watu wapole kama hua" (Mt 10,16). Lakini, je, upole wetu waweza kufanya nini, wangeweza kutuambia, kati ya hatari nyingi hivi? Vipi twaweza kuwa wapole tunapogongwa na dhoruba nyingi hivi? Je, mwanakondoo ataweza kufanya nini anapozungukwa na mbwamwitu wakali? Hata ukiwa mwingi upole wa hua, utamsaidiaje atakaposhambuliwa na makunguru? Kweli hautawasaidia wanyama hao, lakini kwenu utasaidia sana.

Na twaona aina gani ya upole yahitajika: ule "wa nyoka". Kama nyoka aacha yote, hata mwili wala hapingi mradi aokoe kichwa, hivyo pia wewe, mradi waokoa imani, uache yote, mali, mwili na maisha yenyewe.

Imani ni kama kichwa na mzizi. Tukihifadhi hiyo, hata ukipoteza vyote, utapata upya yote kwa uwingi zaidi. Ndiyo sababu kwamba haamuru tu kuwa na busara au wapole, bali aunganisha tabia hizo mbili, ili zigeuke kuwa fadhila. Adai busara ya nyoka, ili usipate majeraha ya kufa, na upole wa hua, ili usijilipize kisasi na yule anayekudhuru wala usifukuze kwa fitina wale wanaokutegea mitego. Hakuna faida ya kuwa na busara bila upole.

Mtu ye yote asifikiri kwamba amri hizi haziwezi kutekelezwa. Kristo ajua vizuri kuliko mtu ye yote hali ya vitu. Ajua vizuri kwamba ujeuri hashindwi na ujeuri, bali na upole.

Kiitikizano:

K. Angalieni, mimi nawatuma kama kondoo kati ya mbwamwitu, asema Bwana. * Iweni na busara kama nyoka na kuwa watu wapole kama hua.

- W. Maadamu mnayo nuru, iaminini nuru hiyo, ili mpate kuwa wana wa nuru.
- **K.** Iweni na busara kama nyoka na kuwa watu wapole kama hua.

IJUMAA YA THELATHINI NA NNE

SOMO LA KWANZA: 2 Pet 3,1-18

Kiitikizano: Isa 65,17.18; Ufu 21,5

K. Tazama, mimi naumba mbingu mpya na nchi mpya; watu watafurahia daima yale nitakayoumba. * Tazama, nayafanya yote kuwa mapya.

- W. Naumba Yerusalemu uwe shangwe, na watu wake wawe na furaha.
- **K.** Tazama, nayafanya yote kuwa mapya.

SOMO LA PILI:

Toka makala "Juu ya kifo" ya Mt.Sipriani, askofu na shahidi.

Ikifukuzwa hofu ya mauti, tufikirie hali ya kutokufa

Hatupaswi kufanya mapenzi yetu, bali yale ya Mungu. Ni neema aliyotufunza Bwana kuomba kila siku kwenye sala. Lakini ni uongo kusali kwamba yafanyike mapenzi ya Mungu na baadaye, anapotuita na kutualika kutoka katika ulimwengu huu, tujionyeshe tukipinga kutii amri ya mapenzi yake! Tumekuwa wagumu na kukataa kama watumishi wakaidi. Twakamatwa na hofu tukifikiri kwamba twapaswa kuonekana mbele ya uso wa Mungu. Na mwishowe twatoka maishani humu, si kwa hiari, bali kwa kazima na kwa nguvu. Halafu twadai heshima na thawabu toka kwa Mungu baada ya kwamba twamkuta kinyume hivi cha mapenzi yetu!

Lakini hapo, nauliza mimi, kwa nini twasali na kuomba kwamba ufalme wa mbinguni ufike, ikiwa twaendelea kupenda gereza la duniani? Kwa nini kwa sala nyingi twaomba na kusihi mara nyingi kwamba waharakishe kufika muda wa ufalme, ikiwa baadaye twahifadhi rohoni tamaa zaidi na uchu wa kutumikia hapa chini shetani, badala ya kutawala pamoja na Kristo?

Kwa kuwa ulimwengu wamchukia mkristo, kwa nini umpende akuchukiaye, wala humfuati Kristo aliyekukomboa na kukupenda? Yohana katika waraka wake moja alpaza sauti ili kutushauri kutopenda dunia tukiennda nyuma ya tamaa za mwili. "Msiipende dunia", atuambia "wala mambo mambo yaliyomo katika dunia! Mtu akiipenda dunia, kumpenda Baba hakumo ndani yake. Maana kile kilichomo duniani, yaani, tamaa ya mwili, na tamaa ya macho na kiburi cha uzima havitokani na Baba, bali vyatokana na dunia. Na dunia inapita pamoja na tamaa zake; bali yeye afanyaye mapenzi ya Mungu adumu hata milele! (Yoh 2,15-17). Bali, ndugu wapendwa sana, kwa akili tulivu, imani imara na moyo mkuu tuwe tayari kufanya mapenzi ya Mungu. Tupeleke mbali hofu ya mauti, tufikirie hali ya kutokufa, inayoifungua. Tuonyeshe kwa matendo tunayoamini kuwepo.

Kiitikizano:

K. Sisi wenyeji wetu, huko mbinguni; kutoka huko tunamtazamia Mwokozi Bwana Yesu Kristo. * Yeye ataubadili mwili wetu wa unyonge, upate kufanana na mwili wake wa utukufu.

- **W.** Kristo atakapofunuliwa, aliye uhai wetu, ndipo na ninyi mtafunuliwa pamoja naye katika utukufu.
- **K.** Yeye ataubadili mwili wetu wa unyonge, upate kufanana na mwili wake wa utukufu.

JUMAMOSI YA THELATHINI NA NNE

SOMO LA KWANZA: Yda 1-8. 12-13. 17-25

Kiitikizano:

- **K.** Tuishi kwa kiasi, na haki, na utauwa, katika ulimwengu huu wa sasa; * tukilitazamia tumaini lenye baraka na mafunuo ya utukufu wa Kristo Yesu, Mungu mkuu na Mwokozi wetu.
- W. Tukaangaliane na kuhimizana katika upendo na kazi nzuri,
- **K.** tukilitazamia tumaini lenye baraka na mafunuo ya utukufu wa Kristo Yesu, Mungu mkuu na Mwokozi wetu.

SOMO LA PILI:

Toka "Hotuba" za Mt.Augustino, askofu.

Tumwimbie aleluya Mungu aliye mwema, atukomboaye toka kila uovu

Tuimbe hapa aleluya, wakati ambapo tupo bado bila uhakika, ili kuiimba siku moja huko juu, pale na uhakika. Kwani hapa tupo katika hamu na kutokujua. Wala usingetaka kwamba mimi niwepo katika harara nisomapo: Je, siyo kishawishi maisha ya mtu duniani? (Ayu 7,1). Wadai kwamba mimi nisiwepo katika harara, ninapoambiwa bado: "Kesheni, mkaombe, msije mkaingia majaribuni" (Mt 26,41). Hutaki kwamba nisijisikie bila amani wakati ambapo kishawishi ni cha mara nyingi hivi, kwamba sala yenyewe yafanya turudie: "Utusamehe deni zetu, kama sisi nasi tuwasamehevyo wadeni wetu" (Mt 6,12).

Kila siku sala ile ile na kila siku tu wadeni! Wataka kwamba mimi nitulie wakati ambapo kila siku napaswa kuomba msamaha wa dhambi na msaada katika hatari? Naam, baada ya kusema kwa dhambi zilizopita: "Utusamehe deni zetu, kama sisi nasi tuwasamehevyo wadeni wetu", mara kwa hatari zijazo napaswa kuongeza: "Na usitutie majaribuni" (Mt 6,13).

Na hata watu vipi waweza kujisikia salama,waliapo pamoja nami: "Utuopoe na yule mwovu"? (Mt 6,13). Na, pia, enyi ndugu, hata tukijikuta katika hali hii ya kusisitika, tumwimbie aleluya Mungu aliye mwema, atukomboaye na kila ovu.

Hata hapa chini, kati ya vishawishi na hatari, aleluya iimbwe na wengine na pia nasi. "Yaani, Mungu ni mwaminifu; ambaye hatawaacha mjaribiwe kupita muwezavyo" (I Kor 10,13). Kwa hiyo, hata hapa chini twaimba aleluya. Mtu ni bado mwenye hatia, bali Mungu ni mwaminifu. Hasemi: "Hatawaacha mjaribiwe", bali: "Hatawaacha mjaribiwe kupita muwezavyo; lakini pamoja na lile jaribu atafanya na mlango wa kutokea, ili muweze kustahimili" (I Kor 10,13). Umeingia kishawishini, bali Mungu atakupa pia namna ya kutoka, ili usishindwe na kishawishi chenyewe: ili kama chombo cha mfinyanzi uumbwe na mahubiri na kuimarishwa na moto wa mateso. Lakini, uingiapo, fikiri kwamba utatoka "kwani Mungu ni mwaminifu". Bwana atakulinda na kila ovu atakulinda utokapo na uingiapo" (Zab 121,7-8).

Lakini mwili huu utakapogeuka kuwa usioharibika na usiokufa, hapo pia kila kishawishi kitakoma, kwani "mwili umekufa". Kwa nini umekufa? "Kwa sababu ya dhambi". Lakini "Roho ni hai". Kwa nini? "Kwa sababu ya haki" (Rum 8,10). Je, tutaacha, basi, mwili kama mfu? La, ila sikiliza: "Lakini ikiwa Roho yake yeye aliyemfufua Yesu katika wafu anakaa ndani yenu, yeye aliyemfufua Kristo katika wafu atahuisha na miili yenu iliyo katika hali ya kufa" (Rum 8,10-11). Sasa mwili wetu upo katika hali ya kidunia, bali hapo utakuwa katika ile ya mbinguni. Ee aleluya yenye heri iliyoimbwa huko juu! Ee aleluya ya usalama na amani! Pale hakuna atakayekuwa adui, pale hatutapoteza rafiki yeyote. Pale zitasikika sifa za Mungu. Hakika zitasikika hapa pia. Ila hapa kwenye hofu, bali huko juu katika utulivu. Hapa twaimba kama watu watakaokufa, pale juu kama watu ambao hawatakufa. Hapa katika tumaini, huko katika ukweli. Hapa, kama wageni na wahiji, huko, nyumbani. Tuimbe, basi, sasa, sio kwa kufurahia pumziko, bali kwa kuburudika toka uchovu. Tuimbe kama watu wa njiani. Imba ili kutuliza magumu ya njia, ila uimbapo usiingie kwenye uvivu. Imba na utembee. Je yamaanisha nini kutembea. Kusonga mbele katika mema, kupata maendeleo katika utakatifu. Naam, kulingana na Mtume wapo baadhi ya watu wapatao maendeleo, ndiyo, lakini katika uovu. Ukisonga mbele ni ishara kwamba unatembea, lakini wapaswa kutembea katika wema, wapaswa kusonga mbele katika imani halisi, wapaswa kusonga mbele katika utakatifu. Imba na utembee.

Kiitikizano:

K. Nyanda zako, Yerusalemu, zitatiwa sakafu ya dhahabu safi, zitasikika ndani yako tenzi za furaha, * na katika nyumba zako zote wataimba: aleluya!

- W. Utang'aa na mwanga mzuri sana; kwako watakuja toka nchi zote za dunia,
- **K.** na katika nyumba zako zote wataimba: aleluya!